

Årsredovisning 2025

Länsstyrelsen Östergötland

Länsstyrelsen
Östergötland

Titel: Länsstyrelsen i Östergötlands län Årsredovisning 2025
Utgivare: Länsstyrelsen Östergötland
Rapportnummer: 2026:4
Diarienummer: 2449-2026
Utgivningsår: 2026
Omslagsbild: Scandinav bidbyrå, Länsstyrelsen Östergötland

Innehåll

LANDSHÖVDINGEN HAR ORDET	5
OM ÅRSREDOVISNINGEN	7
Årsredovisningens kapitelindelning	7
Förklaring av begrepp	8
MYNDIGHETSÖVERGRIPANDE VERKSAMHET	9
Länsstyrelsens uppgifter, uppdrag och mål	9
Strategisk styrning och planering	10
Myndighetsövergripande resultat	16
Myndighetsövergripande resultatbedömning	37
RESULTATREDOVISNING PER VERKSAMHETSOMRÅDE	38
Övrig förvaltning och trafikföreskrifter	39
Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	46
Regional tillväxt och infrastrukturplanering	53
Hållbar samhällsplanering och boende	61
Energi och klimat.....	67
Kulturmiljö	76
Samhällsskydd och beredskap.....	84
Naturvård och miljöskydd.....	95
Areella näringar.....	110
Folkhälsa, jämställdhet, integration m.m.....	121
ÖVRIG REDOVISNING	132
Information av väsentlig betydelse.....	132
Sammanställning av väsentliga uppgifter	134
Avgiftsbelagd verksamhet.....	135
ÅRET I SIFFROR.....	137
Tabell A – Verksamhetskostnader.....	137
Tabell B– Verksamhetskostnader och myndighetsgemensam verksamhet.....	139
Tabell C – Årsarbetskrafter	141
Tabell D – Representation	142

Tabell E – Lokaler	143
Tabell F – Redovisning av ärenden 2025	144
Tabell G – Överklagade beslut 2025	146
Tabell H – Överklagade beslut som ändrats i högre instans 2025.....	147
Tabell I – Handläggningstider	149
FINANSIELL REDOVISNING	153
Resultaträkning	153
Balansräkning.....	154
Anslagsredovisning.....	156
Tilläggsupplysningar och noter	159
LANDSHÖVDINGENS UNDERSKRIFT AV ÅRSREDOVISNINGEN	181
BILAGOR	182
Bilaga A Register länsstyrelseinstruktionen.....	182
Bilaga B Register regleringsbrevsuppdrag.....	185
Bilaga C Register övriga uppdrag	188
Bilaga D Redovisas i särskild ordning.....	189
Bilaga E Länsstyrelsegemensam redovisning.....	194

Landshövdingen har ordet

I slutet av 2024 tackade jag ja till att kliva av mina politiska uppdrag för att bli en länk i en lång och obruten kedja av landshövdingar i Östergötland. Det var ett kliv till ett för mig nytt län, en ny roll, ny bostad och inte minst en ny minutiöst planerad kalender. Min egen papperskalender fick läggas åt sidan och åtaganden planerade sedan länge varvades med introduktion i hög hastighet.

Det är svårt att förstå jobbet som landshövding innan klivet har tagits. Nu vet jag att det är roligt, omväxlande, mångfacetterat, högtidligt, svårt och bitvis ensamt. Men jag har känt mig otroligt välkommen. Från fina ord och meddelanden dagen jag utsågs till mottagandet av länsrådet och hennes man när jag med hjälp av mina barn flyttade in på slottet. Alla varma ord i möten med anställda och uppmuntrande lyckönskningar från östgötar har gett mig både energi och glädje.

Att ta sig an ett län och bli en av dess främsta företrädare kräver att många dörrar öppnas. Inte minst är det viktigt att kunna förmedla länets möjligheter och utmaningar, framgångar och önskemål till regeringen. Omvärlden snurrar snabbt; företagen, medborgarna och myndighetens medarbetare kan inte vänta. För mig som myndighetschef är det viktigt att få en förståelse för verksamhetens alla olika delar. Jag har följt med personal ut i länet på olika uppdrag och suttit med på interna möten. För att få förtroende av anställda men också av länets medborgare och aktörer krävs närvaro och deltagande. Jag har en möjlighet att samla rätt aktörer vid bordet för att lösa problem eller enas kring en lägesbild. Denna möjlighet har jag tagit från första dagen.

Ett annat sätt att ta till mig länet är genom kulturen och litteraturen. Ellen Key, ättling till Östergötlands första landshövding Knut Posse, låg mig redan varmt om hjärtat genom sina verk om folkbildning och inte minst har Barnets århundrade präglat mig. Nu läser jag om livet på Strand med helt ny blick. Tack vare det lokala urvalet av böcker på Linköpings fina stadsbibliotek har jag genom skildring av en borgmästarinnas garderob fått se tiden passera i en östgötsk landsort under sextio år. Vid ett besök på Prins Eugens sommarställe fick jag se det vackraste av landskap, ett naturens konstverk som också för alltid finns förevigad i stora salongen på slottet i målningen "Moln över Örberga". I en skildring över Werner von Heidenstams Övralid stiftar jag bekantskap med Alice Trolle, landshövdingshustrun som stiftade Föreningen Östergötlands barn. Alice Trolles byst möter min blick i slottets södra hall. Med Moa Martinsson i minne ser jag industrin som växte fram stå längst fram i den gröna omställningen.

Varje kommun, varje ort och varje hembygdsförening bär på sin historia. Utan bruksorterna hade vi inte haft Siemens i Finspång och en högteknologisk energjalstringsindustri, inget Saab med rötterna i 1600-talets järnbruk i Bofors, inget Fiskeby som tillverkar förpackningskartong med enbart återvunnen fiber. Hembygdsföreningarna som värnar människan i samhällsutvecklingens framfart är än idag en konstant i vårt land. Genom att bevara minnen och berättelser för kommande generationer ökar förståelsen mellan generationer. När näringslivet bidrar till, och i många fall leder, en utveckling som gör vårt samhälle bättre, starkare och klokare bidrar hembygdsföreningarna till en utveckling av lokalsamhällen och skapar viktiga mötesplatser på landsbygden. Utvecklingen sker parallellt och i symbios men i helt olika takt – och så ska det få vara. Att värna olika perspektiv är ett kärt dilemma och själva fundamentet i Länsstyrelsens uppdrag.

Den obrutna kedjan, de långa linjerna, stabiliteten och kulturen som bär oss mellan tider och samhällsklasser. Det ceremoniella uppdraget är en naturlig förlängning av uppdragets historiska roll – så också ledarskapet i kris och krig. Rollen som högsta regionala ledare för det civila försvaret har också varit nytt för mig. Förberedelser, övningar och scenarier har präglat året.

I en snart 400 år gammal verksamhet finns det traditioner även om uppdrag och medarbetare med jämna mellanrum byts ut. Det är tryggt och det är det är en utmaning. Ibland gör beslut som andra fattar ont och det kan vara svårt att i nuet landa i att Länsstyrelsen har en kärna som inte alltid har samma form. Nu senast har beskedet om flytten av verksamheten inom Nationellt centrum mot hedersrelaterat våld och förtryck gett oss ett skrapsår. Medarbetarna har byggt upp en stabil och fungerande verksamhet och har utvecklat området nationellt. Med Ellen Key, Alice Trolle och Moa Martinsson i ryggen får vi luta oss mot att andra kommer att arbeta med uppgiften med all den glöd den förtjänar, så som alla utmaningar i samhället har färdats genom tiden och tagit olika form och uttryck.

Gunilla Svantorp

Linköping

Om årsredovisningen

Syftet med det här avsnittet är dels att informera om årsredovisningens upplägg och disposition, dels att beskriva de huvudsakliga begrepp och mät- och värderingsmetoder som används. Redovisningsprinciper för finansiella delar, tabeller och ärendestatistik redovisas under rubriken Tilläggsupplysningar och noter i avsnittet Finansiell redovisning.

Årsredovisningens kapitelindelning

Länsstyrelsens årsredovisning är uppbyggd för att motsvara kraven i förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB). Den består av följande delar:

- Landshövdingen har ordet
- Om årsredovisningen
- Myndighetsövergripande verksamhet
- Resultatredovisning per verksamhetsområde
- Övrig redovisning
- Året i siffror
- Finansiell redovisning
- Landshövdingens underskrift av årsredovisningen
- Bilagor

Resultatredovisningen innehåller en myndighetsövergripande redovisning och en redovisning per verksamhetsområde. Den utgår från den länsstyrelsegemensamma verksamhets- och ärendestrukturen (VÅS). I avsnittet Myndighetsövergripande verksamhet beskrivs också länsstyrelsens organisation, strategiska styrning, planering och inriktning för verksamheten.

Varje kapitel i resultatredovisningen inleds med en tabell som sammanfattar de instruktionsuppgifter, regleringsbrevsuppdrag och andra återrapporteringsgrunder som behandlas. Därefter följer en beskrivning av verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål. Avsnittet avslutas med resultatredovisning och en samlad bedömning av resultaten.

Under avsnitt Övrig redovisning beskrivs information och uppgifter av väsentlig betydelse samt avgiftsbelagd verksamhet. Året i siffror innehåller bland annat statistik avseende verksamhetskostnader, årsarbetskrafter (ÅA) och ärendehantering, fördelade enligt VÅS.

Den finansiella redovisningen innehåller resultaträkning, balansräkning, anslagsredovisningen samt tilläggsupplysningar och noter.

Bilaga A-C beskriver vilka paragrafer i förordningen (2017:868) med länsstyrelseinstruktion, regleringsbrevsuppdrag och övriga uppdrag som ingår i resultatredovisningen samt var i årsredovisningen de redovisas. Bilaga D tydliggör vilka regleringsbrevsuppdrag som redovisas i särskild ordning. Bilaga E innehåller länsstyrelsegemensam resultatredovisning av uppdrag, funktioner och stödverksamhet som samordnas.

Förklaring av begrepp

Här förklaras några av de begrepp som används i resultatredovisningen.

Uppgifter utgår i regel från förordningar, till största delen från det som står i förordningen (2017:868) med länsstyrelseinstruktion.

Uppdrag utgår till största delen från tidsatta uppdrag som regeringen angett i regleringsbrevet eller i något annat beslut.

Länsstyrelsens verksamhet styrs av intentionen att bidra till att nationella och mer övergripande mål får genomslag i länet. Länsstyrelsens insatser ska påverka måluppfyllelsen.

I enlighet med Ekonomistyrningsverkets föreskrifter till 3 kap. 1 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB) använder Länsstyrelsen resultatindikatorer som stöd för bedömningar av måluppfyllelsen och resultaten.

Det finns flera områden i resultatredovisningen som Länsstyrelsen inte redovisar indikatorer för. Skälen till det är bland annat svårigheter att definiera relevanta indikatorer som påvisar eller indikerar en resultatutveckling utifrån uppdraget.

Resultaten som redovisas kan bestå av både prestationer och effekter. Resultatbedömningen är den samlade bedömningen av resultatet av Länsstyrelsens insatser inom verksamheten.

Bedömningsgrunder

I årsredovisningen används bedömningsgrunder i form av nyckeltal, indikatorer, statistik (exempelvis året i siffror) och övriga resultatbeskrivningar.

För varje verksamhetsområde bedöms resultatet i förhållande till verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål. Resultatet bedöms också i förhållande till redovisade förändringar, skillnader och tillstånd.

För respektive avsnitt i årsredovisningen finns en motiverad sammanvägd bedömning av resultatet. I de fall verksamheten i avsnittet är omfattande kan den kompletteras med en motiverad bedömning per delverksamhet.

De nivåer och omdömen som används för resultatbedömningen är:

- *Otillfredsställande*: Resultaten når inte upp till målen eller når endast i begränsad omfattning de uppsatta målen.
- *Utvecklingsbehov*: Resultaten når delvis upp till de uppsatta målen, men inte i tillräcklig omfattning.
- *Gott*: Resultaten når i all väsentlighet de uppsatta målen.
- *Utmärkt*: Resultaten når i alla delar de uppsatta målen med god marginal.

Myndighetsövergripande verksamhet

I detta avsnitt beskrivs länsstyrelsernas övergripande uppgifter, uppdrag och mål. Här redovisas den enskilda Länsstyrelsens organisation, strategiska styrning och planering. Här redovisas även resultatet av Länsstyrelsens myndighetsövergripande arbete med fokus på uppgifter enligt §2 och §5 i länsstyrelseinstruktionen, arbetsmiljö, övergripande uppdrag och internt utvecklingsarbete.

Länsstyrelsens uppgifter, uppdrag och mål

Uppgift/uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
1§ Länsstyrelsens ansvar för statlig förvaltning i länet	Länsstyrelseinstruktion

I förordningen (2017:868) med länsstyrelseinstruktion (länsstyrelseinstruktionen) anges att i varje län finns en länsstyrelse som ansvarar för den statliga förvaltningen i länet, om det inte finns någon annan myndighet som ansvarar för särskilda förvaltningsuppgifter.

Som regeringens ombud i länet är länsstyrelsen en viktig länk mellan länets kommuner och dess invånare å ena sidan och regeringen, riksdagen och de centrala myndigheterna å den andra sidan.

Länsstyrelseinstruktionen anger övergripande inom vilka områden länsstyrelsen har uppgifter och hur myndigheten ska styras och organiseras. Länsstyrelsernas uppdrag ges via lag av Riksdagen och via förordningar eller beslut av regeringen, främst i det årliga regleringsbrevet.

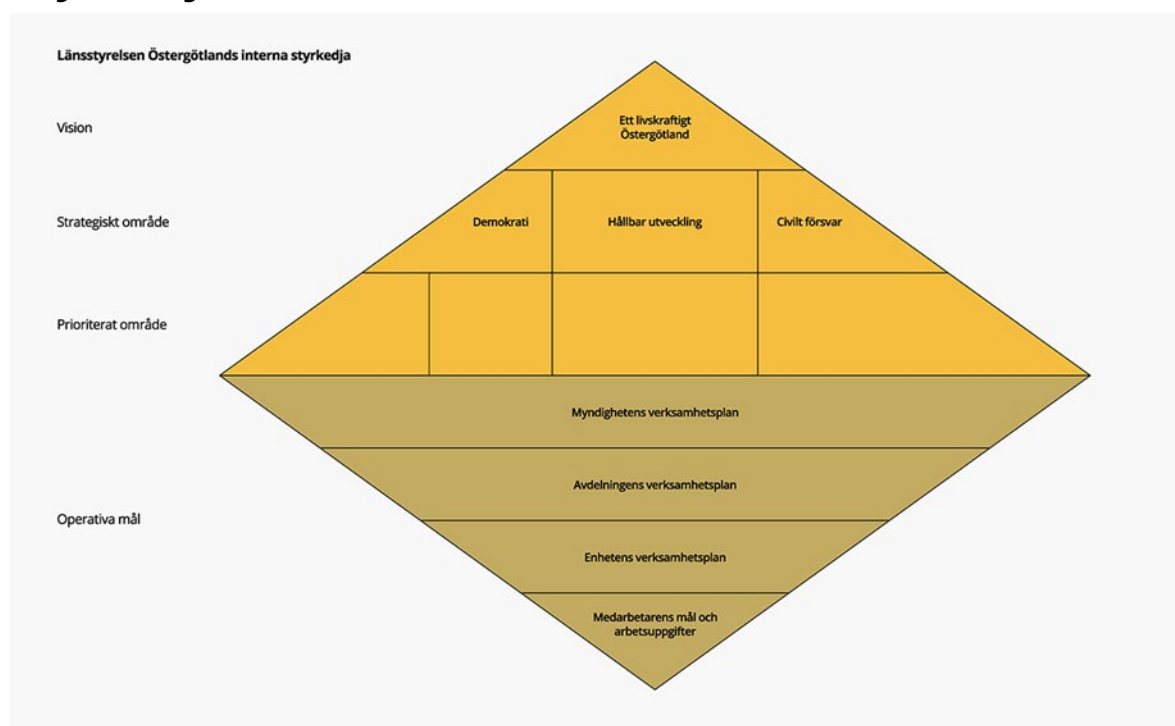
Det finns inget övergripande riksdagsbundet mål för länsstyrelserna som helhet. Länsstyrelserna ska verka för att nationella mål får genomslag i länen, samtidigt som hänsyn tas till regionala förhållanden och förutsättningar. Detta omfattar samtliga län, oavsett ansvars- och uppgiftsfördelning mellan staten, kommunerna och regionerna.

Länsstyrelserna finansieras från flera olika källor. Finansieringen sker till största delen av anslag på statens budget. Till stor del består dessa anslag av det så kallade

förvaltningsanslaget. Förvaltningsanslaget utgör i genomsnitt ungefär 50 procent av länsstyrelsernas totala finansiering. Utöver förvaltningsanslaget har länsstyrelsen riktade medel i form av så kallade sakanslag. En annan finansieringskälla är bidragsfinansiering som kommer från andra myndigheter och organisationer. Utöver det bedriver Länsstyrelsen avgiftsfinansierad verksamhet och tar in avgifter från organisationer och individer.

Strategisk styrning och planering

Styrkedja

Myndighetens styrkedja skapar struktur för den interna styrningen på myndigheten och utgör byggstenar för planering och uppföljning. Den tydliggör också den röda tråden, det vill säga hur de olika delarna hänger ihop.

Fälten för prioriterade områden har lämnats tomma då de under det första året inte anpassats för modellen och blev oläsbara i tryck. Se nedan för att se vilka de är.

Länsstyrelsens vision "Ett livskraftigt Östergötland" uttrycker ett önskvärt framtida tillstånd som alla verksamheter inom Länsstyrelsen delar och arbetar för att nå.

Med utgångspunkt i särskilda utmaningar och behov som har identifierats har länsledningen beslutat om tre långsiktiga och strategiska områden.

- **Hållbar utveckling** – där Länsstyrelsen har en viktig roll i att balansera och väga samman de tre hållbarhetsperspektiven utifrån en helhetssyn, för att på sikt kunna erbjuda framtidens generationer ett långsiktigt välstånd och ett län som är attraktivt att bo och verka i.

- **Demokrati** – där Länsstyrelsen har en viktig roll i att vårda och främja demokratins värden, motverka utanförskap och stärka förtroendet för myndigheten.
- **Civilt försvar** – där Länsstyrelsen har en viktig roll i att verka för att högsta möjliga totalförsvareffekt uppnås i länet och i sydöstra civilområdet.

I myndighetens strategiska plan utvecklas de strategiska områdena och hur de kan tolkas ut Länsstyrelsens perspektiv.

Prioriterade områden

Myndighetens *prioriterade områden* anger och säkerställer myndighetens fokus och samlade kraft mot en tydlig och gemensam riktning och beskriver den effekt som myndigheten vill uppnå för att kunna nå de strategiska områdena. De prioriterade områdena gäller under ett år och följs löpande upp.

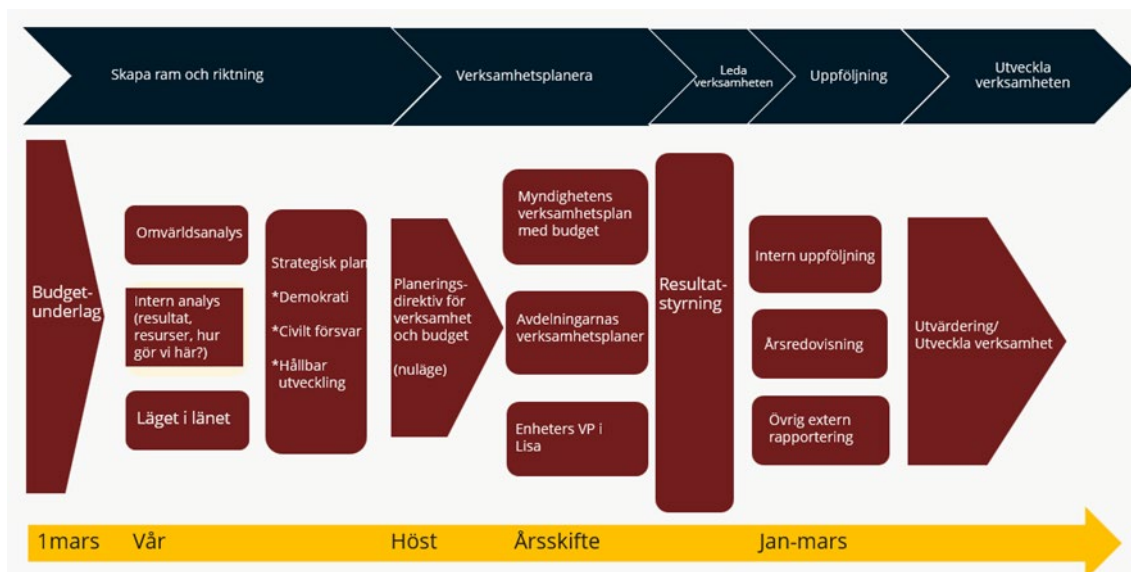
- Ökad handläggningstakt inom tillståndsprövning där tillväxt ska vara en utgångspunkt vid prioritering av ärenden och i de sammanvägda bedömningarna
- Underlätta grön omställning
- Stärka Sveriges totalförsvar (myndigheten och det geografiska områdesansvaret)
- Stärka hela myndighetens förmåga till helhetssyn och sammanvägda bedömningar
- Främja det brottsförebyggande arbetet i länet

Inget prioriterat område är avsett att ägas eller planeras av ett enskilt sakområde eller en enhet utan arbetet med dessa prioriterade områden ska integreras inom hela myndighetens verksamhet.

Ambitionen för 2025 var att resultatindikatorer skulle tas fram inom de prioriterade områdena för att kunna följa utvecklingen men här nådde myndigheten inte helt fram. 2026 ska relevanta och mätbara indikatorer finnas på plats för att synliggöra framsteg eller visa på var ytterligare kraftsamling behövs.

Process för ledning och styrning

Under 2025 har processen för ledning och styrning utvecklats. Processen utgår från den länsstyrelsegemensamma process som har tagits fram och de ingående processdelarna utgår från Ekonomistyrningsverkets rekommendationer. Verksamhetslogik och

resultatstyrning har varit vägledande samtidigt som syftet har varit att öka fokus på uppföljning och utveckling av verksamhet.

Länsstyrelsen har tidigare visat hög förmåga att snabbt ställa om - under pandemin, vid Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina men även vid utbetalning av det nationella krisstödet för fjäderfä 2022. Det utvecklingsarbete som gjorts under 2025 säkerställer bland annat att så mycket verksamhet som möjligt kan fortgå vid kris och höjd beredskap.

Utvecklingsarbetet ger också en tydligare styrning och ger bättre förutsättningar att planera verksamhet efter länets behov.

Cheferna har under året utbildats särskilt i att leda under ständig förändring och internt kommunikationsmaterial har tagits fram som stöd.

Verksamhetsprioriteringar 2025

Det ekonomiska handlingsutrymme Länsstyrelsen frigör för att omfördela pengar internt hanteras genom en intern äskningsprocess inom ramen för verksamhetsplanering och verksamhetsuppföljning. Processen börjar med att varje avdelning internt omfördelar resurser och genomför effektiviseringsåtgärder. Därefter läggs behov fram för länsledningen där även effektbedömning av önskade extra medel framgår. Länsledningen fördelar sedan ut medel, främst för att stärka upp inom årets prioriterade områden. 2025 säkrades resurser för framtagande av beredskapsplaner, expeditionen för säkerhetsskyddsklassificerade handlingar för bemanning, en sambandstjänst kunde tillsättas och arbete med undanförsel av kulturegendom skalas upp. Enheten för djurskydd fick medel för att anställa ytterligare en personalresurs och även för att stärka förmågan inom krigsveterinära frågor. Med anledning av att myndigheten har tillfälliga lokaler som inte är ändamålsenliga har även satsningar på arbetsmiljön gjorts.

Kontinuitetshantering

Samtliga verksamheter har planerat för att upprätthålla sina verksamheter på en tolerabel nivå vid kris eller höjd beredskap. Enheterna har inventerat sina uppdrag för att identifiera

vad som är samhällsviktigt och vilka beroenden som finns inom myndigheten. Vissa av planerna har övats, till exempel utifrån scenariot att ekonomisystemet inte är tillgängligt under olika perioder under en månad. Arbetet har varit högt prioriterat och har genomförts med tydligt mandat av ledningen vilket har gett ett mycket bra resultat och möjligheter att sprida kunskaper inom länsstyrelsekollektivet.

Digitalisering

En kraftsamling har gjorts för att använda det digitala verktyg som länsstyrelserna har, Hypergene Lisa, i större omfattning i allt från strategisk planering, budget och prognos till analys och rapportering. Digitaliseringen har även möjliggjort att förändringar i styrning kan integreras i den ordinarie planerings- och uppföljningsprocessen.

Eftersom Länsstyrelsens arbete präglas av en komplexitet i såväl finansiering som uppdrag behöver organisationen förberedas på en eventuell kommande kris eller krig genom hela linjeverksamheten. Det innebär dels att det pågår ett arbete med kris- och krigsorganisation där alla medarbetare involveras, dels att strukturerna för att styra och styra om blir tydligare och verksamheterna är mer förberedda på eventuella snabba omprioriteringar. Att samla regleringsbrevsuppdrag, regeringsuppdrag, förordnings- och lagstyrda uppgifter, uppdrag via andra myndigheter, tvärsektoriella mål och interna utvecklingsuppdrag på i samma digitala system ger chefer bättre möjligheter att löpande prioritera och prioritera om. För medarbetarna skapas också en större transparens i vilka uppdrag som finns på bordet och därmed förståelse för behov av prioriteringar.

I samma system följs verksamhetens resultat upp tre gånger per år. Länsledningens ledningsgrupp får också en månadsrapportering över utvalda nyckeltal. Genom att de olika planerings- och uppföljningsmodulerna kan hämta verksamhetsdata från både ekonomisystem och ärendehanteringssystemet skapas en effektivitetsvinst genom minskat behov av manuell rapportering och framför allt behöver ingen dubbelrapportering ske.

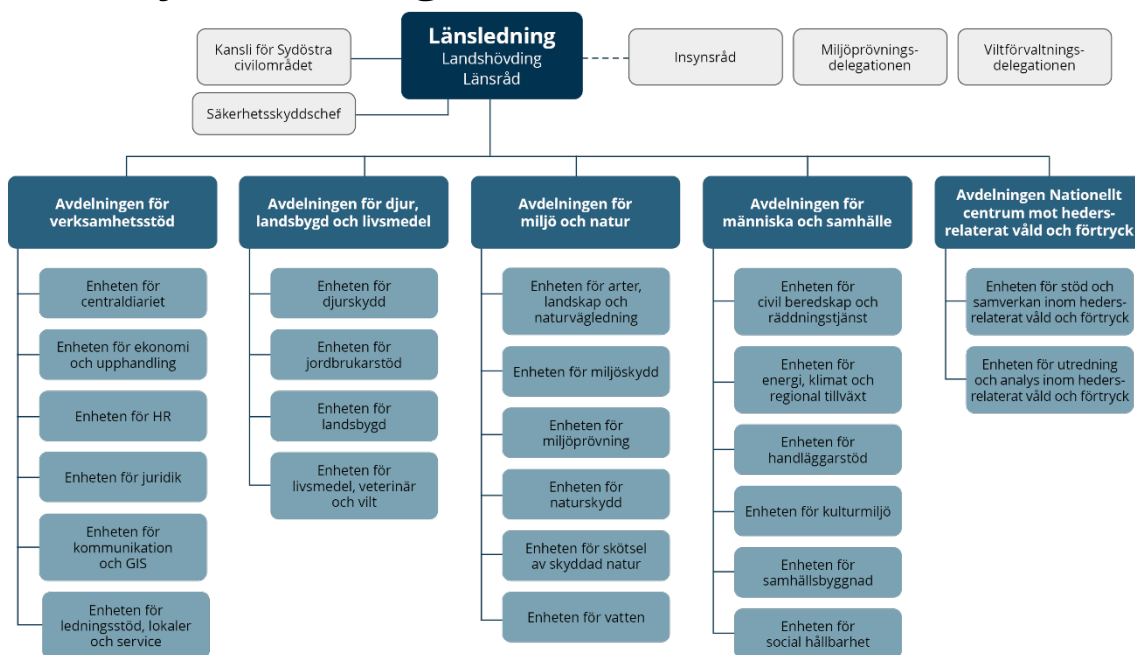
Under 2025 avslutades även handlingsplan för digitalisering och handlingsplan för digital tillgänglighet. Alla beslut som är möjliga att fatta digitalt fattas nu digitalt och samtliga ärenden hanteras i ärendehanteringssystemet Platina. Digitalisering av arkiv, rensning i pappersakter och digitalisering av äldre ärenden har genomförts i stor omfattning. Myndighetens digitala mognad och digitaliseringsgrad har ökat till följd av genomförda aktiviteter i handlingsplanerna.

Även e-handelsarbetet har haft en mycket positiv utveckling. Det har gett bättre förutsättningar för intern kontroll och minskat behov av manuell handläggning.

Remisshantering

Då ett ökat inflöde av remisser gjort att tiden som läggs på yttranden behöver värderas i relation till övrig kärnverksamhet har en prioriteringsordning för inkomna remisser från Regeringskansliet tagits fram. Rutinen gäller dels beslutsnivå, dels ambitionsnivå.

Länsstyrelsens organisation

Länsledning

Den 1 mars 2025 utsåg regeringen Gunilla Svantorp till ny landshövding i Östergötlands län. Tillförordnad landshövding Ann Holmlid återgick till uppdraget som länsråd.

Kansli för sydöstra civilområdet

I sydöstra civilområdet ingår även Kalmar och Jönköpings län. Landshövdingen i Östergötlands län är civilområdeschef och har ett civilområdeskansli till stöd.

Säkerhetsskyddschef

I enlighet med säkerhetsskyddslagstiftningen (2018:585) är säkerhetsskyddschefen direkt underställd landshövdingen i säkerhetsskyddsfrågor.

Insynsråd

Insynsrådet består av representanter för näringslivet, den lokala politiken, forskarsamhället, civilsamhället och Försvarsmakten. Kompetens i och erfarenhet av samhällsviktiga frågor är bred och djup. Rådet ska utöva en demokratisk insyn och representera ett medborgerligt inflytande. Utöver detta är insynsrådet en värdefull diskussionspartner som ger engagerade och insiktsfulla råd om svåra prioriteringar och avvägningar och om utvecklingen av Länsstyrelsen.

Möten med insynsrådet hålls fyra gånger per år då olika aktuella ämnen tas upp och diskuteras.

Miljöprövningsdelegationen och viltförvaltningsdelegationen

En delegation är en självständig funktion inom länsstyrelserna som har rätt att ta beslut för alla länsstyrelsernas räkning inom sitt ansvarsområde. Landshövdingen ansvarar för att delegationerna tilldelas de resurser som krävs för arbetet.

Miljöprövningsdelegationen fattar beslut i ärenden om tillstånd för miljöfarlig verksamhet och i ärenden som rör ändring av tillstånd eller villkor för sådana verksamheter.

Miljöprövningsdelegation vid Länsstyrelsen hanterar ärenden för Östergötlands och Jönköpings län.

Viltförvaltningsdelegationen fattar beslut om övergripande riktlinjer för bland annat skydds jakt och licensjakt på rovdjur samt hanterar frågor som rör skötseln av älgstammen. Landshövdingen är ordförande i delegationen. Ledamöterna representerar olika intressen som jakt och viltvårdsintresset, ägare och brukare av jordbruksmark, naturvårdsintresset, näringsliv och turism.

Organisatoriska förändringar

Den 16 december 2024 meddelades av regeringen att verksamheten inom Nationellt centrum mot hedersrelaterat våld och förtyck avses flytta till Jämställdhetsmyndigheten den 1 januari 2026. I Länsstyrelsens organisation innebär det att förbereda avveckling av en avdelning och omställning av medarbetare.

Myndighetsövergripande resultat

Verksamhetsöversikt

Nyckeltal: Verksamhetsöversikt	2025	2024	2023
Antal årsarbetskrafter totalt	317,0	324,0	326,9
Antal årsarbetskrafter kvinnor	223,2	227,8	229,9
Antal årsarbetskrafter män	93,8	96,0	97,0
Andel årsarbetskrafter kvinnor	70,4 %	70,3 %	70,3 %
Andel årsarbetskrafter män	29,6 %	29,6 %	29,7 %
Antal ärenden, inkomna och upprättade	31 217	31 972	32 484
Antal beslutade ärenden	28 951	32 769	28 769
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	310	324	518
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	406 953	412 504	385 470
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen ¹ (tkr)	159 461	350 782	202 241

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP, ärendehandläggningssystemet Platina och Jordbruksverket.

Kommentar till nyckeltalen. Tabellerna med nyckeltal är framtagna med hjälp av ett länsstyrelsegemensamt rapportpaket. Det innebär att talen innehåller decimaler vilket kan resultera i mindre avrundningsdifferenser.

Årsarbetskrafter och könsfördelning

Regeringsbeslutet om att verksamheten som bedrivs inom Nationellt centrum mot hedersrelaterat våld och förtryck (NCH) ska flyttas till Jämställdhetsmyndigheten har fått genomslag i myndigheten. Flera medarbetare har slutat vilket har påverkat såväl det totala antalet medarbetare som verksamhetskostnaderna. Även stödfunktioner inom ekonomi och kommunikation kopplade till NCH har påverkats och påverkar det minskade antalet anställda.

Inom ekonomi har även överflytten av lönegarantiärenden till Skatteverket påverkat antalet anställda.

Den ojämna könsfördelningen förefaller vara strukturell då den har samma fördelning över åren oavsett ansträngningar i rekrytering och annonsering. Fördelningen mellan könen i

¹ Nyckeltalet Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen visar utbetalda bidrag under året. Här är inte periodiserade lämnade bidrag med. Urvalen för detta nyckeltal är inte samma som lämnade bidrag i resultaträkningen. Det gäller även för samma nyckeltal som anges i avsnittet Resultatredovisning per verksamhetsområde.

antalet avgångna under året är på samma nivå, cirka 30 % av avgångna anställda är män och cirka 70 % är kvinnor.

Ärendestatistik

Antalet inkomna och upprättade ärenden ligger i linje med tidigare år. Ungefär en tredjedel av myndighetens ärenden rör de areal- och djurbaserade stöden inom Sveriges strategiska plan för EU:s gemensamma jordbrukspolitik 2023–2027. I samband med införandet av den nya strategiska planen 2023 ändrades utbetalningsplanen, så att flera stödformer betalas ut först året efter. Därav sjönk antalet beslutade ärenden kraftigt under 2023, för att 2024 återigen hamna på en jämn nivå. Minskningen i antal fattade beslut under 2023 är därmed beslut som först kunnat verkställas under 2024.

Antalet ärenden som är äldre än två år fortsätter att minska till följd av aktiva prioriteringar och ett förbättrat stöd att identifiera ärenden som riskerar att bli väsentligt försenade.

Verksamhetskostnad

Totala verksamhetskostnader har minskat i jämförelse med 2024. Det beror främst på minskade kostnader för lokaler och drift. Inom driftskostnader är det främst övriga tjänster som har minskat.

Kostnader för personal har dock ökat i jämförelse med föregående år, främst till följd av lönerevision.

Lämnade bidrag

Lämnade bidrag har minskat i jämförelse med förra året. Detta beror framför allt på den verksamhetsövergång som skett till Skatteverket i början av 2025 gällande handläggning av lönegaranti.

Samordning, samverkan, nationella mål och länets utveckling

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppgift/uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
2§ p1 Verka för att nationella mål får genomslag	Länsstyrelseinstruktion
2§ p2 Arbeta sektorsövergripande och samordna olika samhällsintressen och statliga insatser	Länsstyrelseinstruktion
2§ p3 Främja länets utveckling och följa tillståndet	Länsstyrelseinstruktion
2§ p4 Främja samverkan	Länsstyrelseinstruktion
2§ p5 Ansvara för ålagda tillsynsuppgifter	Länsstyrelseinstruktion
2§ p6 Vid behov bistå regeringen och Regeringskansliet inom länet	Länsstyrelseinstruktion

Länsstyrelsegemensamt arbete redovisas samlat i bilaga E. Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

2§ p1 Verka för att nationella mål får genomslag – vatten och den gröna omställningen

Vatten är en av de mest avgörande resurserna för den gröna omställningen och i Östergötland spelar Länsstyrelsens vattenarbete en särskilt central roll. Länet präglas av en unik kombination av kustmiljöer, sjöar och ett omfattande avrinningsområde kopplat till Motala ström. Dessa vattenmiljöer är avgörande för såväl biologisk mångfald som dricksvattenförsörjning, jordbruk, industri och hållbar samhällsutveckling. Samtidigt står regionen inför ökande påfrestningar kopplade till klimatförändringar, såsom skyfall, översvämningar, torka och stigande havsnivåer.

Som regional myndighet ansvarar Länsstyrelsen för att omsätta nationella och europeiska miljö- och vattenmål i praktiskt arbete. Det innebär att stärka vattenkvaliteten, återställa ekosystem, samordna aktörer och integrera vattenperspektivet i planering och tillsyn. Genom satsningar på våtmarker, fria vandringsvägar och klimatanpassad vattenförvaltning bidrar Länsstyrelsen till att skydda och återskapa ekosystem som binder kol, minskar näringsläckage och ökar den biologiska mångfalden.

Länsstyrelsen tar även fram regionala planer för vattenförsörjning, samverkar med vattenråd och lokala och regionala åtgärdssamordnare och ger vägledning till kommuner inom miljö och samhällsplanering. Myndigheten bedriver ett åtgärdsarbete i form av EU-projekt och nationella åtgärdsprojekt och fördelar bidrag till regionala aktörer för att genomföra lokala åtgärder som bidrar till grön omställning.

Östergötland är ett av landets mest produktiva jordbrukslän och hem för vattenintensiva industrier i bland annat Norrköping, Linköping och Finspång. Länsstyrelsens arbete med övergödning, bevattningsplanering och miljöprovning stärker därmed både klimatnytta och resurseffektivitet. Genom att ställa krav på hållbar dagvattenhantering och klimatsäker markanvändning i kommunernas planering bidrar Länsstyrelsen dessutom till robusta och framtidssäkra samhällen.

Sammantaget innebär detta att vattenfrågorna inte enbart är ett miljöområde, utan en strategisk drivkraft i regionens omställning. Länsstyrelsens insatser skapar förutsättningar för att Östergötland ska kunna kombinera hållbar tillväxt, ekonomisk tillväxt, resilient infrastruktur och en stark naturmiljö i en tid av ökande klimatutmaningar.

2§ p2 Arbeta sektorsövergripande och samordna olika samhällsintressen och statliga insatser

Länsstyrelsen har genomfört tvärsektoriella workshops för att ta vidare den regionala kraftsamlingen för effektivare tillståndsprocesser, för att förenkla för företag samt utveckla arbetet med att hantera målkonflikter i tidigt skede. Exempel på det är förmöten mellan myndigheten och företag innan det formella samrådet för att guida och identifiera de viktigaste frågorna och andra nödvändiga kontakter. Det har också lett fram till ett beslut om att upprätta ett tvärforum på myndigheten som träffas varannan vecka för att

identifiera ärenden som är kritiska och viktiga för länets utveckling och som berör verksamheter brett på myndigheten.

2§ p3 Främja länets utveckling och följa tillståndet – brottsförebyggande arbete

Länsstyrelsen sammankallar styrgruppen ”Östergötland tillsammans mot brott” där Polismyndigheten, Räddningstjänsten Östra Götaland, Region Östergötland, Kriminalvården, Linköpings universitet, Svenskt Näringsliv och RF-SISU samt sex representanter från kommunerna deltar. Syftet är att stärka förutsättningarna för det lokala brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet. Det gemensamma arbetet sker utifrån tre fokusområden: kriminella karriärer, situationell narkotikaprevention och ekonomisk brottslighet.

Kriminella karriärer

Prioriterat för att förhindra kriminella karriärer är att fokusera på barn och unga i organiserad brottslighet (BoB-strukturen). Arbetet har resulterat i att det idag finns 15 lokala BoB-råd i polisregion öst. Genom BoB-strukturen kan Länsstyrelsen följa tillståndet i länet och polisregionen och därefter lyfta frågor och systembrister vidare till det nationella BoB-rådet.

Länsstyrelsens konferens ”Ungdomar i grov kriminalitet – från involvering till avhopp” väckte stort intresse och har bidragit till ökad kunskap och erfarenhetsutbyte bland yrkesverksamma i länet. Genom arbete med Östergötlands SSPF-nätverk (skola, socialtjänst, polis, fritid) och avhoppar-nätverk ses resultat i form av ökad lokal kunskap och anpassade verksamheter efter olika kommuners förutsättningar. I länet ses konkreta resultat i form av organisationsförändringar och mer kunskapsbaserat arbete. Bedömningen är att insatserna bidrar till att förhindra att unga dras in i kriminalitet och förbättrar möjligheterna att hoppa av kriminalitet i länet.

Situationell narkotikaprevention

Som en del av arbetet med situationell narkotikaprevention har flera av länets aktörer arbetat med metoden Krogar mot Knark för att bedriva narkotikaförebyggande arbete i krog- och nöjesmiljöer. Detta har resulterat i att cirka 60 restauranger blivit certifierade. Det pågår kontinuerligt krögarträffar och utbildningar i kommunerna. De kommuner som nu ingår i projektet Krogar mot Knark är Linköping, Norrköping, Motala och Mjölby.

Ekonomisk brottslighet

Under året har arbetet mot ekonomisk brottslighet påbörjats med en kartläggning i syfte att identifiera relevanta fokusområden. Inventeringen har resulterat i ett fortsatt arbete med kunskapshöjande insatser, erfarenhetsutbyte och stöd inom upphandling, bedrägerier och brottsförebyggande kunskapsstöd i samband med planering och genomförande av Ostlänken. Internt arbetar även Länsstyrelsen med att stärka kunskapen kring brottsförebyggande ekonomisk brottslighet.

Miljö- och avfallsbrottslighet

Länsstyrelsen har under 2025 fortsatt att driva den sedan tre år tillbaka uppbyggda regionala samverkan mellan kommuner, åklagare och polisen för att förebygga miljöbrott och avfallsbrott. Under 2025 har Länsstyrelsen arrangerat två samverkansträffar med Åklagarmyndigheten, Polisen och miljökontorens chefer i alla kommuner. Temat för samverkan har under 2025 varit att få flera handläggare inom Länsstyrelsen och kommunerna att anmäla miljöbrott. Aktiviteter under året har varit att uppdatera ett handlägningsstöd för hur tjänstepersoner ska anmäla miljöbrott och en endagsutbildning om ämnet hur man anmäler miljöbrott har genomförts. Utbildningen arrangerades av Länsstyrelsen och riktade sig till alla handläggare inom miljö, natur, vatten och förorenade områden på Länsstyrelsen samt kommunerna. Under utbildningen berättade åklagare och polisens utredare om vad som gäller när miljöbrott misstänks och vilken information en anmälan om brott bör innehålla.

2§ p4 Främja samverkan –totalförsvaret

Länsstyrelsen har verkat för att i högre grad beakta totalförsvarets behov i myndighetsutövning och i främjande verksamhet inom en större bredd av samhällsområden än tidigare år. Inom myndighetsutövning har det handlat om att utifrån olika lagstiftningar skapa förutsättningar för att utveckla totalförsvarsverksamhet i länet, exempelvis militär verksamhet på Helikopterflottillen eller förberedelser för värdlandstöd. Inom främjande verksamhet har det handlat om att informera och föra dialog om utgångspunkter för totalförsvaret i olika typer av nätverk, konferenser, utbildningar och övningar inom exempelvis områdena dricksvattenförsörjning, energiförsörjning, stöd till militära försvaret samt initiera dialog i länet om länsgemensamma beredskapsplaner. Arbetet med beredskap bidrar till en hållbar utveckling genom att minska samhällets sårbarhet i kris och öka samhällets förmåga att hantera kriser och höjd beredskap.

2§ p5 Ansvara för ålagda tillsynsuppgifter

Tillsyn enligt Miljöbalken

Inom miljöbalkens tillsynsområden (naturskydd, vattenverksamhet, vattenskyddsområde, miljöfarliga verksamheter, förorenade områden) har Länsstyrelsen samverkat både vid tillsynsärenden, strategier och prioriteringar. Effekten är bland annat att tvärsektoriella frågor tidigt i ärendehandläggning omhändertas, att den som tillsynas; till exempel företag, upplever Länsstyrelsen som en enad myndighet och att ett tillsynsbesök kan innefatta flera tillsynsområden.

Företagen som bedriver miljöfarliga verksamheter upplever att tillsynsmyndigheterna gör olika bedömningar om en ändring i verksamheten är en anmälan med 6 veckors handläggning eller en tillståndsprövning med ca 1-2 års handläggning. I syfte att göra tillsynsmyndigheternas bedömningar mer likvärdiga och rättssäkra när det gäller ärendegruppen 555 "Anmälan om ändring" har Länsstyrelsen därför deltagit i projekt inom Miljösamverkan Sverige (diskussion med andra länsstyrelser) samt anordnat en tillsynsvägledningsdag för miljöhandläggare i alla länets kommuner. Effekten i Länsstyrelsen

ärendehandläggning av 555 "Anmälan om ändring" ser vi dels i mer likvärdiga bedömningar, men också i kortare handläggningstider. Under 2025 är alla ärenden handlagda inom måltid samt antal handläggningsdagar har minskat från i medeltal 189 dagar år 2023 till 32 dagar 2025 (se tabell I).

Seveso

När det gäller Sevesotillsyn sker ett regelbundet och strukturerat samarbete mellan länsstyrelserna kring tillsyn och tillsynsarbete enligt Sevesolagstiftningen. Samarbetet har ett tydligt syfte att nå likabehandling i den mån det är möjligt samt en effektiv och rättssäker tillsyn inklusive bedömningar i olika frågeställningar. Att dela erfarenheter kring tillsyn samt tillsynsarbete är därför en viktig del i samarbetet. Länsstyrelsen har under året fortsatt att vara med i chefsgruppen Seveso och arbetsgruppen Seveso. Både arbetsgruppen och chefsgruppen är en nationell arbetsgrupp mellan länsstyrelserna, MSB, Arbetsmiljöverket och Naturvårdsverket i syfte att skapa en effektiv och likvärdig tillsyn inom landet.

Areal- och djurbaserade stöd

Länsstyrelsen deltar i ett EIP-projekt (Europeiska innovationspartnerskapet för produktivitet och hållbarhet inom jordbruket) som stödjer innovation och förbättrar kunskapsutbytet mellan aktörer i syfte att sprida lösningar och innovationer. Projektet heter Agrokoll - för smidiga kontroller och minskad administration på gårds- och systemnivå. För att minska lantbrukets administrativa börda vid tillsyn, utvecklas en nationell dataplattform för jordbruksdata, integrerad med system för växtodling, mjölk- och köttproduktion samt vissa insatsvaror. Dataplattformen har som syfte att skapa nytta för primärproduktionen och bidra till lantbrukets utveckling och klimatomställning genom datadelning.

2§ p6 Vid behov bistå regeringen och Regeringskansliet inom länet

Verksamhetsflytt

Inför flytt av verksamhet avseende till Nationellt center mot hedersrelaterat våld och förtryck från Länsstyrelsen Östergötland till Jämställdhetsmyndigheten har Länsstyrelsen bistått med två rapporter.

Besök från Försvarsdepartementet

Den 20 maj besökte Försvarsdepartementet, avdelningen för civilt försvar, länet för dialog med Linköpings kommun och Länsstyrelsen Östergötland. Syftet med besöket var att lära mer om hur kommun och länsstyrelse arbetar med civilt försvar och vilka de viktigaste förutsättningarna är för att klara beredskapsplanering på regional och lokal nivå. Vid mötet belystes myndighetens roll som civilområdesansvarig länsstyrelse och länsstyrelsen som högsta civila totalförsvarsmyndighet. Inom Länsstyrelsen pågår arbete med ledningsplatser, bygga en kris- och krigsorganisation och ledning som ska klara båda

uppdragen. Vid mötet lyftes även miljöprovning och aktuell process gällande Helikopterflottiljen samt hantering av befolkningskydd.

Integrering av tvärsektoriella frågor

Länsstyrelseinstruktionens 5 § tar upp ett antal tvärsektoriella frågor som ska hanteras i myndighetsarbetet. Bland annat ingår jämställdhet, könsuppdelad statistik, barnperspektiv, tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning, mänskliga rättigheter, folkhälsa samt att förenkla för företag.

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppgift/uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
5§ p1 Integrering av jämställdhetsperspektiv	Länsstyrelseinstruktion
5§ p2 Individbaserad statistik med kön som fördelningsgrund	Länsstyrelseinstruktion
5§ p3 Vid beslut och andra åtgärder som kan röra barn, analysera konsekvenserna och ta särskild hänsyn till barns bästa	Länsstyrelseinstruktion
5§ p4 Verka för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning	Länsstyrelseinstruktion
5§ p5 Integrera mänskliga rättigheter genom att belysa, analysera och beakta dem, särskilt skyddet mot diskriminering	Länsstyrelseinstruktion
5§ p6 Beakta folkhälsomålet i arbetet med bl. a regional tillväxt, samhällsplanering, krishantering samt alkohol och tobak	Länsstyrelseinstruktion
5§ p7 Verka för att förenkla för företag	Länsstyrelseinstruktion

Länsstyrelsegemensamt arbete redovisas samlat i bilaga E. Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

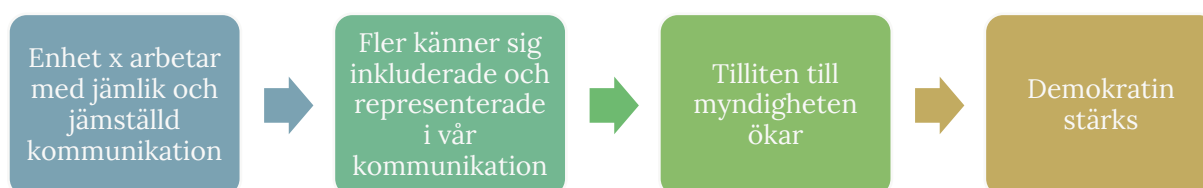
§ 5 punkt 1–5

I december 2024 beslutade länsledningen om ”Handlingsplan för lika villkor 2024–2027”. Detta är en myndighetsövergripande handlingsplan för paragraf 5 punkt 1–5 samt för aktiva åtgärder i enlighet med diskrimineringslagen. Gällande paragraf 5 punkt 1–5 är handlingsplanen uppbyggd utifrån fyra myndighetsgemensamma områden inom vilka enheterna på olika sätt kan arbeta med jämställdhet, mänskliga rättigheter, barnrätt och funktionsrätt:

- Jämställd och jämlik kommunikation
- Likvärdigt bemötande
- Kompetensutveckling
- Egen utvecklingsprocess

Samtliga enheter på myndigheten är ålagda att genomföra minst en aktivitet inom något av de fyra områdena årligen. Handlingsplanen bygger på Statskontorets modell för verksamhetslogik där insatser inom planens olika områden antas leda till effekter och resultat för myndighetens verksamhet.

Exempel:

Utöver detta har den interna stödfunktionen för paragraf 5 erbjudit processtöd och kompetensutveckling samt tagit fram och sammanställt olika typer av informationsmaterial. Materialet är tänkt att kunna användas självständigt både på individ- och enhetsnivå. Som ett generellt chefsstöd genomfördes även en kompetensutvecklingsinsats för samtliga chefer med fokus på systematiskt jämställdhets- och jämlikhetsarbete.

Under 2025 har nio enheter och en avdelning (med sex enheter) bitt om stöd att genomföra insatser. Dessa har rört kompetensutveckling, bemötande och processtöd. Ytterligare ett antal enheter har genomfört insatser utan stöd, exempelvis med det framtagna stödmaterialet.

De insatser enheterna genomför i enlighet med handlingsplanen ska redovisas i myndighetens stödsystem LISA. Det gör det lätt att på enhetsnivå följa upp och länsledningen får även regelbundna uppdateringar via permanenta punkter på ledningsgruppens dagordning tre gånger årligen.

På myndighetsnivå har två "Nyfika" med tema kring paragraf 5 anordnats. Nyfika är interna kortare kunskaphöjande möten vilka båda hade runt 100 deltagare. Det ena mötet lyfte jämställd och jämlik kommunikation med extra fokus på hudfärg och det andra mötet rörde rättighetsperspektiv på hållbar upphandling och det arbete som myndigheten genomför där. På temat hållbar upphandling har även myndighetens alla chefer kompetensutvecklats.

Några exempel på integrering av jämställdhet och statistik med kön som indelningsgrund

Länsstyrelsen Östergötland arbetar med jämställdhet på olika sätt i organisationen. Inom HR med lönekartläggning, kompetensbaserad rekrytering samt i bild och text i rekryteringsannonser. Trots det har Länsstyrelsen fortfarande en större andel kvinnor än män som medarbetare vilket myndigheten behöver fortsätta arbeta med.

Jämställdhetsperspektivet tas in i andra delar av myndighetens arbete, exempelvis i arbetet med "Alla barn i Östergötland". I detta arbete finns jämställdhetsintegrering med som ett arbetssätt och konkreta insatser har genomförts exempelvis i arbetet med processtöd till Boxholms kommun samt kompetensutvecklingsinsatser inom ramen för de så kallade Boost-dagarna..

I bostadsmarknadsanalysen är jämställdhetsintegrering en tydlig strategi liksom i myndighetens planarbete där en sakkunnig inom jämställdhet finns med i bearbetningen.

Jämställdhet är även en viktig del i myndighetens kommunikation i text och bild. Under året har flera interna utbildningsinsatser kring jämställt och jämlikt bemötande och kommunikation genomförts.

Några exempel på tillämpningen av arbete med barnets rättigheter och barns bästa

Inom Länsstyrelsens utvecklingsarbete för ett samlat kommunstöd, "Alla barn i Östergötland", har arbete bedrivits för att stödja kommuner att arbeta med främjande och förebyggande arbete kring barn och ungas uppväxtvillkor med målsättning att få effekt på flera olika riskutfall. Kompetenshöjande insatser sker till länets alla kommuner och under 2025 har Länsstyrelsen särskilt stöttat Boxholms kommun. Synliga resultat i de kommuner Länsstyrelsen arbetat med är att kommunerna byggt upp en tydligare tvärsektoriell struktur mellan framför allt skola, socialtjänst och kultur/fritid.

Inom flera regeringsuppdrag arbetar Länsstyrelsen särskilt tydligt med att lyfta barns rättigheter. Exempel på detta är den länsgemensamma rutinen för hantering av vålds- och sexualbrott mot barn, kompetensutvecklingsinsatser för yrkesverksamma som arbetar med barn i skyddat boende, kunskapshöjande insatser rörande ensamkommande barn, barnperspektiv i det brottsförebyggande arbetet samt ett påbörjat samarbete inom uppdraget för brottsförebyggande föräldraskapsstöd mellan BRIS, Norrköping och Linköpings kommun för att få mer kunskap om barns och föräldrars behov i utsatta områden.

Inom myndighetens årliga bostadsmarknadsanalys lyfts barn på olika sätt, exempelvis bostadssituationen för ensamkommande flyktingbarn och våldsutsatta barn samt rörande vräkning av barnfamiljer. Vräkningar av barn har ökat i Östergötland under 2025 vilket är något länsledningen vid varje möte med kommunledningarna i länet lyft i särskild ordning.

Några exempel på arbetet med tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Länsstyrelsen har genomfört en utbildning för chefer i att leda medarbetare med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Resultatet är en större förståelse bland chefer i hur man anpassar arbetet för medarbetare och i längden en mer attraktiv och hållbar arbetsplats.

I olika samverkansforum där Länsstyrelsen deltar finns organisationer som representerar personer med funktionsnedsättning. Exempelvis har Länsstyrelsen föreläst om civilt försvar för länets idéburna organisationer och deltagit i länets ledningsgrupp för personligt ombud där organisationer såsom exempelvis Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa deltar.

Några exempel på integrering av mänskliga rättigheter och skyddet mot diskriminering

Nationella minoriteternas högtider uppmärksammas årligen på Länsstyrelsens intranät där medarbetare kan använda sig av länkar som leder till möjlighet att fördjupa kunskapen inom området. Landshövdingen bjuder in till årligt samråd med nationella minoriteter samt

uppmärksammar Förintelsen tillsammans med regionala nätverk för att uppmärksamma Minnesdagen. Under året har Länsstyrelsen arrangerat en föreläsning för allmänheten och en konsert för att fira 250 år av judiskt liv i Sverige. I samma syfte har Länsstyrelsen arrangerat och bjudit in till en utbildning för kommunerna om judisk historia i Sverige samt om minoritetslagen.

Myndigheten deltar och uppmärksammar även PRIDE årligen på olika sätt. I år genom att det uppmärksammandes i Länsstyrelsens lokaler och på intranätet.

§ 5 punkt 6, folkhälsa

Länsstyrelsen bedriver verksamhet inom flera olika samhällsområden som på olika sätt påverkar folkhälsan. Det visar den kartläggning som genomförts under året i enlighet med handlingsplan för folkhälsa. Syftet var att synliggöra myndighetens uppdrag och på vilket sätt de bidrar till att uppnå det nationella folkhälsomålet. Bland annat bidrar Länsstyrelsen med att begränsa klimatpåverkan och anpassa samhället för klimatförändringar, stärka ekosystemen och arbeta för hållbar energi. Länsstyrelsen planerar för sunda boendemiljöer som främjar trygghet, tillit och tillgång till grönområden samt bostadsförsörjning som främjar tillgång till bostäder för alla. Myndigheten bidrar också till en ökad tillgänglighet till hälsofrämjande produkter och begränsad tillgänglighet av produkter som kan skada hälsan. Länsstyrelsen värnar inkludering, jämlikhet och jämställdhet samt bidrar till att stärka en god start i livet och jämlika uppväxtvillkor. Länsstyrelsen medverkar också till ökad beredskap för olika typer av kriser, exempelvis stora olyckor och samhällsstörningar exempelvis framtida pandemier. Kartläggningens resultat har bidragit till att öka förståelsen om vilka av myndighetens uppdrag som bidrar till den nationella folkhälsopolitiken.

§ 5 punkt 7, förenkla för företag

Länsstyrelsen har i sitt uppdrag förenkla för företag att bidra till att skapa ett livskraftigt företagsklimat och ge bästa möjliga service och stöd till länets företagare. Tillsammans med Östsvenska Handelskammaren och Cleantech Östergötland har Länsstyrelsen fortsatt det gemensamma arbetet för att miljötillståndsprocesser ska bli snabbare, tydligare och likvärdiga oavsett var i Sverige företagen bedriver sin verksamhet. Under 2025 genomfördes det fjärde tillfället inom ramen för Regional kraftsamling för effektivare tillståndsprocesser. Denna gång presenterades miljötillståndsutredningens förslag. Deltagarna från näringsliv, Länsstyrelsen och andra aktörer arbetade med att utveckla en smidigare och mer effektiv miljöprövning. Inom ramen för uppdraget har myndigheten arbetat i enlighet med framtagna handlingsplan. En liknande träff anordnades också i Jönköpings län tillsammans med Länsstyrelsen Jönköping län, Företagarna, Svenskt Näringsliv och Handelskammaren med deltagare från olika branschorganisationer och företagsrepresentanter. Denna typ av samverkan leder till ökad förståelse för varandras roller i miljötillståndsprocesserna samt ökad och bättre dialog mellan myndigheter och näringsliv.

En av de myndighetsövergripande insatserna för samtliga medarbetare på Länsstyrelsen under året är att Svenskt Näringsliv beskriver läget i länets näringsliv och hur

myndigheters agerande påverkar företagen och dess utveckling. I samband med genomförandet fick samtliga medarbetare också ta del av Skatteverkets förändringsresa, på temat "Från fruktad skattefogde till omtyckt servicemyndighet". Exemplet från Skatteverket har bidragit till idéer och ett gott exempel att ha som diskussionsunderlag brett på myndigheten. Förenkla-arbetet har också samordnats med uppdrag i regleringsbrevet, där Länsstyrelsen Kronoberg har en samordnande roll. Dessa olika insatser ligger också till grund för dialoger inom myndighetens olika sakområden där det gemensamt diskuterats och jobbats aktivt med att hitta sätt att förenkla för företag.

Myndigheten har också genomfört en stor mängd företagsbesök inom ramen för arbetet med livsmedelsstrategin 2.0, tillsammans med Vreta Kluster och Region Östergötland. Vid dessa träffar har företagen fått tillfälle att lyfta behov av förenkling till gagn för företagets utveckling och robusthet.

Genomförda utbildningar, information och diskussion stärker sammantaget myndighetens serviceförmåga. Utöver det har en service- och förtroendemätning genomförts med målet att mäta hur företagen upplever kontakter med länsstyrelsen. Mätningens resultat ska användas för att ytterligare stärka och utveckla dialog, service och rättssäkerhet i myndighetens kontakter med företag.

Övergripande uppdrag och intern utveckling

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppgift/uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
1B1 Utvärdering av det egna informations- och cybersäkerhetsarbetet	Regleringsbrev
1D6 Redovisa arbete med effektivitet, enhetlighet och handläggningstider vid tillsyn och prövning	Regleringsbrev
1E1 Redovisa kostnader för informations- och kommunikationsverksamhet	Regleringsbrev
1E2 Redovisa åtgärder för elektroniska beställningar	Regleringsbrev
3E3 Kunskaphöjande insatser rörande tillståndprocesser	Regleringsbrev
Uppdrag till beredskapsmyndigheterna om personallån mellan myndigheter Fö2025/00670	Övriga uppdrag

Länsstyrelsegemensamt arbete redovisas samlat i bilaga E. Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Regleringsbrevsuppdrag 1.B.1 - Utvärdering av det egna informations- och cybersäkerhetsarbetet

Länsstyrelsen har utvärderat det egna informationssäkerhetsarbetet genom att delta i Cybersäkerhetskollen. Svaren som avser IT-säkerhet har Länsstyrelsernas IT-avdelning ansvarat för och även den gemensamma funktionen Safir har varit behjälplig med att ta fram svar för det länsstyrelsegemensamma arbetet.

Utifrån den genomförda uppföljningen har Länsstyrelsen prioriterat åtgärder som fokuserar på utbildningsinsatser, framtagande av handlingsplan samt egenkontrollprogram för informationssäkerhet. Även informationssäkerhet i upphandling har varit en åtgärd som

har aktualiserats på flera sätt, bland annat genom att förtydliga vikten av informationssäkerhetsaspekter vid upphandling som framgår i den upphandlingspolicy som uppdaterats under 2025.

Ledningens genomgång av informationssäkerhetsarbetet sker vid två tillfällen per år i stället för tidigare ett tillfälle. Det gynnar arbetet då utvecklingen inom informations- och cybersäkerhetsområdet går snabbt och att det kräver en löpande omvärldsbevakning för eventuellt snabba beslut om nya åtgärder.

Effekten av en god informationssäkerhet för tredje part, det vill säga medborgare, organisationer, företag och andra myndigheter, är att de inte drabbas av informationsläckage eller andra oönskade händelser. Under 2025 har inga större incidenter avseende detta rapporterats.

Regleringsbrevsuppdrag 1.D.6 - Arbeta med effektivitet, enhetlighet och handläggningstider vid tillsyn och prövning

Tillsyn enligt Miljöbalken

Inom miljöbalkens tillsynsområden (naturskydd, vattenverksamhet, vattenskyddsområde, miljöfarliga verksamheter, förorenade områden) har Länsstyrelsen samverkat både vid tillsynsärende, strategier och prioriteringar. Effekten är bland annat att tvärspektoriella frågor tidigt i ärendehandläggning omhändertas, att den som tillsynas; till exempel företag, upplever Länsstyrelsen som en enad myndighet och att ett tillsynsbesök kan innefatta flera tillsynsområden.

Företagen som bedriver miljöfarliga verksamheter upplever att tillsynsmyndigheterna gör olika bedömningar om en ändring i verksamheten är en anmälan med 6 veckors handläggning eller en tillståndsprövning med ca 1-2 års handläggning. I syfte att göra tillsynsmyndigheternas bedömningar mer likvärdiga och rättssäkra när det gäller ärendegruppen 555 "Anmälan om ändring" har Länsstyrelsen därför deltagit i projekt inom Miljösamverkan Sverige (diskussion med andra länsstyrelser) samt anordnat en tillsynsvägledningsdag för miljöhandläggare i alla länets kommuner. Effekten i Länsstyrelsen ärendehandläggning av 555 "Anmälan om ändring" ser vi dels i mer likvärdiga bedömningar, men också i kortare handläggningstider. Under 2025 är alla ärenden handlagda inom måltid samt antal handläggningsdagar har minskat från i medeltal 189 dagar år 2023 till 32 dagar 2025 (se tabell I).

Seveso

När det gäller Sevesotillsyn sker ett regelbundet och strukturerat samarbete mellan länsstyrelserna kring tillsyn och tillsynsarbete enligt Sevesolagstiftningen. Samarbetet har ett tydligt syfte att nå likabehandling i den mån det är möjligt samt en effektiv och rättssäker tillsyn inklusive bedömningar i olika frågeställningar. Att dela erfarenheter kring tillsyn samt tillsynsarbete är därför en viktig del i samarbetet. Länsstyrelsen har under året fortsatt att vara med i chefsgruppen Seveso och arbetsgruppen Seveso. Både

arbetsgruppen och chefsgruppen är en nationell samarbetsgrupp mellan länsstyrelserna, MSB, Arbetsmiljöverket och Naturvårdsverket i syfte att skapa en effektiv och likvärdig tillsyn inom landet.

Regleringsbrevsuppdrag 1.E.1 - Kostnader för informations- och kommunikationsverksamhet

Myndighetens kommunikationsarbete syftar övergripande till att Länsstyrelsen ska leva upp till myndighetsförordningen och serviceskyldigheten enligt förvaltningslagen. Enligt den statliga värdegrunden ska Länsstyrelsen också verka för att alla människor ska kunna uppnå delaktighet och jämlikhet i samhället.

Kommunikationsinsatser sker på uppdrag av olika verksamhetsområden för att stötta i olika uppdrag och för att nå måluppfyllelse. För att mottagarna ska veta hur de ska agera och kunna fatta välgrundade beslut i frågor som rör dem, behöver kommunikationen vara målgruppsanpassad och tillgänglig. Länsstyrelsen arbetar därför proaktivt för att ge information till rätt målgrupp, i rätt tid, i rätt kanal. Kommunikationen följs löpande upp utifrån satta kommunikationsmål för att säkerställa effekten av kommunikationsarbetet. Tillit till myndigheters kommunikation är en grund för att bemöta informationspåverkan och stärker det psykologiska försvaret.

Kostnader för informations- och kommunikationsverksamhet

Typ av kostnad	Kostnad
Annonsering	1 048 121 kr
Tryckt material	185 528 kr
Profilprodukter	0 kr
Upphandlade konsulttjänster	1 925 824 kr
Övrigt	11 938 kr
Personalkostnader	6 720 000 kr
Totalt	9 891 411 kr

Annonsering i sociala medier

Genom annonser i sociala medier nås rätt målgrupp effektivt, och till en bredare publik, än med enbart inlägg. Det är ett kostnadseffektivt och träffsäkert alternativ till annan annonsering. Sociala medier är också mycket viktiga i krissituationer då Länsstyrelsen både kan rikta kommunikationen till rätt målgrupp och snabbt nå ut till många medborgare.

Länsstyrelsen har genom annonser i sociala medier nått ut med kommunikationen till betydligt fler medborgare än vad som hade gjorts med enbart inlägg. Under 2025 hade Länsstyrelsen en räckvidd till totalt 899 719 användare och 3 647 790 exponeringar av annonser på Facebook och Instagram samt 530 410 visningar på LinkedIn. Detta är statistik

för samtliga annonser, inklusive sådant som finansierats av EU-medel. Statistiken är hämtad från Metas och Linkedins annonseringsverktyg.

Under 2025 har kommunikationsinsatser bland annat gjorts med anledning av Länsstyrelsens främjandeuppdrag inom social hållbarhet. Två exempel är den länsstyrelsegemensamma kampanjen Svartsjuka är inte romantiskt (inom uppdrag gällande våld i nära relationer) och kampanjen Krogar mot knark (inom uppdrag gällande alkohol, narkotika, doping, tobak och spelmissbruk). Insatser har också gjorts för att uppmärksamma den jämställdhetsutbildning som myndigheten erbjuder länets aktörer.

Länsstyrelsen har annonserat om invasiva arter, beredskapsveckan, tillgång till grundläggande betaltjänster och fågelinfluensa. Fler invånare har på så sätt nåtts av denna information. Det har även gjorts annonser för att öka kännedomen om Östergötlands nya landshövding. Att medborgarna vet vem som är landshövding i länet är viktigt utifrån ett förtroendeperspektiv, inte minst i totalförsvarsfrågor.

Annonsering av lediga tjänster gjordes främst på LinkedIn och Facebook. Effekten har varit att Länsstyrelsen har nått ut med annonserna till rätt målgrupp utifrån bland annat intresse och bakgrund och på så sätt fått mer relevanta sökanden när det har rekryterats personal. Genom att annonsera nåddes 406 274 personer.

Annonsering i andra digitala och tryckta kanaler

Kostnaderna i tryckt media har i huvudsak rört lagstadgade kungörelser, närmare 900 000 kronor. Annonsering har även gjorts för naturum Tåkern, för att marknadsföra kulturvårdsbidrag och naturkunnig.se. Länsstyrelsen i Östergötland samordnar webbplatsen i ett samarbete mellan länsstyrelserna, Naturvårdsverket med flera. Huvudfinansiär för detta är Naturvårdsverket.

Tryckt material

En begränsad mängd material har tagits fram. Några exempel är visningsexemplar av rapporter till en forskningskonferens om hedersrelaterat våld och förtryck. Effekten blev att Länsstyrelsen nådde ut till rätt målgrupp. Andra exempel är rollups till bland annat konferenser och utbildningar, en broschyr för grundläggande betaltjänster samt enskilda verksamhetsrapporter och kartor som har tryckts upp i mindre antal. Länsstyrelsen gav under året ut två nummer av tidningen Grödan. Den vänder sig till Östergötlands lantbrukare och verksamma på landsbygden med syftet att nå ut med Länsstyrelsens verksamhetsfrågor. Tidningen är uppskattad och efterfrågad av målgruppen som på detta sätt får samlad viktig information från Länsstyrelsen som de behöver känna till. Grödan finansieras till stor del av Jordbruksverket.

Profilprodukter

Profilprodukter med Länsstyrelsens namn eller med budskap från myndigheten, såsom väskor, märkesnålar med mera, har inte tagits fram under 2025.

Upphandlade konsulttjänster

Länsstyrelsen har anlitat upphandlad kommunikationsbyrå för att ta fram internt kommunikationsmaterial om myndighetens interna styrning som en del i det utvecklingsarbete som pågått under året. Materialet har tagits fram för att kunna användas även vid ändrade prioriteringar kommande år. Byrån har också stöttat i strategi och koncept för regionala resurscentrum mot hedersrelaterat våld och förtryck. De har även tagit fram en lärarhandledning och via Google marknadsfört naturkunnig.se.

Personalkostnader

Medarbetare inom kommunikationsområdet som finansierats av förvaltningsanslaget har arbetat med press, webb, sociala medier, intern kommunikation, produktion av kommunikationsmaterial, civilområdeskansliets kommunikation, hedersrelaterat våld och förtryck samt som kommunikationschef. Det är kostnaden för dessa medarbetare som redovisas i tabellen ovan. Utöver detta har myndigheten haft kommunikatörer vars tjänster finansierats av externa medel.

Redovisning av regleringsbrevsuppdrag 1.E.2 - Åtgärder för elektroniska beställningar

Under 2025 har Länsstyrelsen fortsatt att utveckla ett redan påbörjat arbete för att förbättra e-handelssystemet och för att effektivisera beställningar och stärka intern styrning.

Länsstyrelsen har sedan början av 2025 infört ett e-handelssystem som är anpassat till myndighetens behov, utbildat medarbetare och tydliggjort roller och ansvar. Resultatet är att antalet elektroniska beställningar har ökat och målbilden är att alla inköp numera ska gå via e-handeln.

Under 2024 registrerades totalt 134 beställningar i systemet, fördelade på 11 leverantörer. Under 2025 har verksamheten genomfört en betydande utökning av både beställningsvolym och leverantörsbredd. 2 408 beställningar har hanterats under året. Ökningen speglar en mer konsekvent användning av e-handelssystemet, ett bredare nyttjande av ramavtal och interna rutiner för inköp och upphandling.

När det gäller matchning och e-fakturor visar utvecklingen mellan 2024 och 2025 tydliga förbättringar i den interna hanteringen. Under 2024 var andelen matchade fakturor endast 5 %, medan motsvarande andel under 2025 har ökat till 24 %. Även andelen elektroniska fakturor har ökat från 91 % under 2024 till 94 % under 2025.

Under slutet av året har Länsstyrelsen även lånat ut resurs till Länsstyrelsen Gävleborg för att förstärka deras e-handelsarbete samt aktivt kunna bidra i det nationella nätverk som finns mellan länsstyrelserna för sakfrågan. Ytterligare myndighetssamverkan med annan statlig myndighet har under senhösten diskuteras där Länsstyrelsen bedöms kunna bistå.

Sammanfattningsvis visar utvecklingen en tydlig och positiv förstärkning av e-handelsarbetet. Verksamheten har under 2025 haft en kraftig ökning i användningen av

e-handelssystemet, både när det gäller antalet beställningar och antalet leverantörer som nu är anslutna. Matchningsgraden för fakturor har också förbättrats avsevärt, vilket stärker den interna kontrollen och minskar behovet av manuell handläggning. Därtill ligger andelen elektroniska fakturor fortsatt på en hög nivå och visar dessutom en uppåtgående trend, vilket bidrar till en mer effektiv och spårbar fakturahanteringsprocess.

Regleringsbrevsuppdrag 3.E.3 - Kunskapshöjande insatser rörande tillståndsprocesser

Länsstyrelserna har fått i uppdrag att tillsammans med Tillväxtverket samordna en kunskapshöjande insats om länsstyrelsernas utvecklingsarbete kring tillståndsprocesser, med fokus på miljöprövning. Länsstyrelsen i Västra Götaland var ansvariga att samordna konferensen. Deltagande på konferensen var landshövdingar, länsråd och chefer för miljöprövningsverksamheten på länsstyrelserna. Utöver länsstyrelserna deltog representanter från näringslivet och branschorganisationer. Effekten med insatsen var att bidra till kunskapsspridning och erfarenhetsutbyte.

Under konferensen presenterades olika utvecklingsarbeten som pågår och har utförts på länsstyrelserna, både enskilda utvecklingsarbeten och nationella projekt där Länsstyrelsen har varit delaktig. Tre representanter från näringslivet fick ge sin bild av miljöprövningsprocessen och de lyfte både positiva synpunkter och utvecklingsområden.

Sammanfattningsvis trycktes det på att det har gjorts mycket utvecklingsarbeten inom och mellan länsstyrelserna för att likrikta, underlätta erfarenhetsutbyte och förkorta handläggningstiderna. Detta arbete är viktigt att få med till den nya prövningsmyndigheten för att inte tappa fart i effektiviseringsarbetet kring miljöprövningsprocesserna.

Uppdrag till beredskapsmyndigheterna om personallån mellan myndigheter Fö2025/00670

Enligt myndighetsförordningen (2007:515) ska alla statliga myndigheter verka för att genom samarbete med myndigheter och andra ta till vara de fördelar som kan vinnas för enskilda samt för staten som helhet, och där kan personallån mellan myndigheter innebära ett sådant samarbete. Personallån kan även utgöra en del i arbetet att statliga myndigheter ska samverka och stödja varandra vid en fredstida krissituation enligt 9 § förordningen om statliga myndigheters beredskap. Regeringen gav under våren 2025 beredskapsmyndigheterna regeringsuppdraget (Fö2025/00670) som innebär att berörda myndigheter skulle stärka beredskapen för att kunna använda personallån mellan myndigheter i större utsträckning, i första hand i fredstid. Länsstyrelsen ser personallån som kompetensförsörjningsstrategi generellt och specifikt för att stärka beredskapen.

Länsstyrelsen har arbetat med interna rutiner och har haft kontakt med flera berörda beredskapsmyndigheter och ingått överenskommelser om personallån mellan myndigheter. Några av dessa myndigheter är Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Länsstyrelsen i Gävleborgs län, Länsstyrelsen i Kalmar län, Länsstyrelsen i Uppsala län, Länsstyrelsen i Örebro län och Migrationsverket.

Tabell Antal ut- och inlån

	Antal personer utlånade	Antal personer inlånade
2025	19	5
2024	18	4
2023	7	2

Källa: Uppgifter hämtade i Platina

Sammanfattningsvis är några av effekterna med personallån som kompetensförsörjningsverktyg ett effektivt nyttjande av statens resurser, att samverka och utveckling myndigheter emellan enligt myndighetsförordningen (2007:515) sker, samt överföring av kompetens mellan myndigheter och arbetstagare.

Arbetsmiljö och medarbetare

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppgift/uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3 kap. 3§ förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag
7 kap. 3§ förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Under februari och oktober genomfördes den åttonde och nionde medarbetarundersökningen för Länsstyrelsen, som internt refereras till som pulsmätning.

Mätningen bestod av 20 frågor vid varje tillfälle, med en svarsfrekvens på 94 % i februari och 96 % i oktober. Svarsfrekvensen vid mätningarna är bra och högre än den mätning som gjordes 2024 som hade en svarsfrekvens på 87 %. Bakgrundsvariablerna i mätningen är kön, ålder, om man har svenska och/eller utrikesfödda föräldrar, antal år arbetade på myndigheten, chef och medarbetare. Styrkor på den totala nivån i pulsmätningen är att medarbetarna skattar högt gällande kollegialt stöd, stöd från närmaste chef och visat förtroende från närmaste chef och meningsfullhet i arbetet. Resultatet i mätningen visade också på utvecklingsbehov inom områdena fysiska lokaler, konflikthantering, återhämtning och värdegrund.

På en övergripande nivå kan Länsstyrelsen också göra en analys utifrån bakgrundsvariablerna. Gällande bakgrundsvariabeln kön är skillnaderna mellan män och kvinnor små, men värdena visar att männen generellt är något mer nöjda än kvinnorna. I den grupp som valt att inte bli indelade efter kön skattar de sämre än både män och kvinnor i alla områden. Förbättringsområden för gruppen enhetschefer är främst kopplade till krav, återhämtning, få hjälp vid behov och efterlevnad av värdegrunden.

Bakgrundsvariabel etnicitet (född i Sverige/född i Sverige med minst en förälder född i Sverige/född i Sverige med två föräldrar födda utanför Sverige) visar att de medarbetare

som är födda i Sverige är mest nöjda eller har högre nöjdhet än de båda eller en av de andra jämförelsegrupperna. Gällande efterlevnad av myndighetens värdegrund ORK (omtanke, respekt och kommunikation) och respekterad samt rättvist bemött av kollegor hamnar gruppen född i Sverige med utländska föräldrar lägst i sin skattning.

Resultatet för det systematiska arbetsmiljöarbetet och riskbedömningar för Länsstyrelsen sticker ut på ett liknande sätt gällande de fysiska lokalerna, återhämtning och arbetsbelastning. Diskussioner kring resultatet har förts på ledningsnivå och samverkats med de fackliga parterna inom ramen för Länsstyrelsens samverkansavtal (CESAM). Bedömningen gjordes att det inte finns behov av insatser på en övergripande nivå utöver att medel omprioriterades till förbättringar av den fysiska arbetsmiljön. Alla enheter och avdelningar arbetade vidare med sina respektive riskbedömningar och de respektive åtgärder de behöver vidta.

Hot och otillåten påverkan mot tjänstepersoner har förekommit under året, vilket är oacceptabelt och allvarligt. Framför allt har medarbetare inom djurskyddsverksamheten behövt utveckla arbetssätt och rutiner för att hantera risker för hot och våld. Exempel på åtgärder som genomförts under 2025 är uppdatering och implementering av den säkerhetsrutin som togs fram 2023. Under året har Rakelhanteringen setts över och kvalitetssäkrats. En verksamhetsskyddshandläggare har anställts för att kunna fånga upp enheternas behov av stöd. Det systematiska arbetsmiljöarbetet avseende hot och våld har utvecklats genom att nya riskbedömningar för olika moment har tagits fram på de enheter som har mest sannolikhet att möta hot eller våld. Under 2025 har 23 incidenter rapporterats som handlar om hotfulla situationer, försök till otillåten påverkan eller annat oacceptabelt bemötande. Majoriteten av dessa incidenter rör suicidhot. Under 2024 rapporterades 20 incidenter inom motsvarande kategorier. Rapporterade händelser hanteras systematiskt i incidentrapporteringsystemet (IA-systemet) och åtgärder diskuteras löpande med berörda chefer och relevanta stödfunktioner såsom säkerhetschef och HR.

Med anledning av uppdraget att förbereda överföring av arbetsuppgifter från Nationellt centrum mot hedersrelaterat våld och förtryck och det höga antal medarbetare som tackade nej till erbjudande om övergång till Jämställdhetsmyndigheten, kunde övertalighet konstateras vid Länsstyrelsen. Övertalighetsprocessen har pågått under 2025 och har påverkat arbetsmiljön negativt vid myndigheten. Detta direkt för de berörda men även då konsekvenserna av övertaligheten kom att påverka andra verksamhetsområden vid myndigheten. Med anledning av detta har Länsstyrelsen som arbetsgivare vidtagit flera åtgärder för att hantera uppkomna konsekvenser samt risker med anledning av beslutet både i verksamhetsuppdrag samt arbetsmiljö. Bland annat har åtgärder vidtagits tillsammans med företagshälsovård för att förebygga och omhänderta konsekvenser i arbetsmiljön. Åtgärder relaterade till omprioriteringar i verksamheten har också vidtagits för att förbättra arbetssituation och arbetsbelastning. Informationsinsatser kring övertalighetsprocessen har genomförts där bland annat trygghetsstiftelsen medverkat.

Kompetensförsörjning

År	Avgångna tillsvidare %	Nyanställda tillsvidare %
2025	12,4	8,8
2024	10,5	10,5
2023	14,0	19,9
2022	12,7	18,4

Uppgifterna hämtade från verksamhetssystemet LISA

Personalomsättningen i form av avgångna tillsvidareanställda har ökat jämfört med föregående verksamhetsår med 1,9 procentenheter, men minskat jämfört med 2023. Fler har valt att lämna Länsstyrelsen under 2025 jämfört med året innan och personalomsättningen ligger högre än snittet för alla länsstyrelser (8,6%). En effekt av detta är att störningar i den dagliga verksamheten har skett för de berörda verksamheterna, eftersom erfarna medarbetare lämnar och nya behöver komma in. En annan effekt av ökad omsättning är att den påverkar bland annat kvarvarande medarbetares arbetsituation, med ökad arbetsbelastning under vakanta perioder.

Andelen nya tillsvidareanställda minskar även detta år jämfört med föregående år. Länsstyrelsen har inte fått lika många nya uppdrag som 2022–2023 och som det rekryterades till. Länsstyrelsen har inte heller behövt ersättningsrekrytera i den omfattning som det funnits vakanser, då det varit övertalighet. Övertaliga medarbetare har omplacerats till lediga vakanser och ses därmed inte som nyanställda. Detta sammantaget ger ett påtagligt genomslag i statistiken.

Länsstyrelsen arbetar med ARUBA-modellen (Attrahera, Rekrytera, Utveckla, Behålla, Avveckla) för kompetensförsörjning och metoden Rätt kompetens för kompetensanalys. Vartannat år genomförs kompetensanalys i samband med verksamhetsplaneringen. Den klargör vilka kompetenser som anses vara av avgörande betydelse för att Länsstyrelsen ska lyckas med sitt uppdrag. Individuella utvecklingsplaner utformas för alla medarbetare årligen utifrån kompetensanalysen. För att klara kompetensförsörjningen på sikt arbetar Länsstyrelsen med utveckling av befintlig kompetens, nyrekryteringar och ibland viss avveckling av kompetens. Länsstyrelsen har fastställt en strategi för kompetensförsörjning. Arbetet med kompetensförsörjning är långsiktigt och det arbete som genomförs ger inte omedelbar effekt. Länsstyrelsen fortsätter arbeta kontinuerligt för att ha rätt kompetens för framtida uppdrag.

Utbildningar och utvecklingsinsatser har bedrivits under året. Nyanställda får digitalt en introduktionsutbildning samt två fysiska träffar med länsledningen. Medarbetare som arbetar inom djurskyddsverksamheten har under året utbildats och fått handledning då deras arbete innebär utsatthet. Myndighetens samlade utvecklingsinsatser ska leda till att medarbetare känner sig rustade för uppdrag på kort och lång sikt.

I samband med arbetsbrist och omställning har kompetensutveckling också genomförts för enskilda personer. Det handlar om utbildning i kommunikationsstrategi och e-handel.

Länsstyrelsens har en ledarskapstrappa vars syfte är att ha en tydlig process för kompetensutveckling för nya, erfarna och etablerade chefer. Exempel på insatser i ledarskapstrappan är utbildningarna Chef i staten samt Utveckling av grupp och ledare (UGL). 2023 gjordes en upphandling av UGL och under 2025 har fem chefer genomfört utbildningen. Målsättningen är att senast 2026 ska samtliga chefer genomgått UGL. Insatserna stärker cheferna i sin chefsroll.

Alla chefer har under året fortsatt med utbildning i förändringsledarskap, kallad Ledarskap i en föränderlig värld. Syftet med utbildningen är att rusta samtliga chefer i ledarskapet för att kunna möta de stora och små förändringar som sker. Genom detta kan cheferna skapa trygghet för sina medarbetare vid förändringar. Flera chefer har genomgått utbildning i att leda medarbetare med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Under året har samtliga chefer genomgått en ledarutvecklingsmetod som kallas för FARAX för att se om förflyttning framåt skett sedan de genomgick den 2022. Resultatet visar en kraftfull positiv förflyttning framåt i flera delar.

Samtliga chefer har haft möjlighet att utbildas i lönerevisionsprocess, lönekartläggning och BESTA-koder. Nya chefer har genomgått en arbetsmiljöutbildning. Genom detta säkrar arbetsgivaren att cheferna har grundkompetens inom områdena.

Samtliga koordinatörer påbörjade under 2025 en utbildning om att leda i förändring utan att vara chef.

Sjukfrånvaro

Kön och ålder	2025: Antal anställda ²	2025: Total sjuk- frånvaro i för- hållande till samman- lagd ordinarie arbetstid (%)	2025: Sjuk- frånvaro 60 dagar och längre i för- hållande till total sjuk- frånvaro (%)	2024: Antal anställda	2024: Total sjuk- frånvaro i för- hållande till samman- lagd ordinarie arbetstid (%)	2024: Sjuk- frånvaro 60 dagar och längre i för- hållande till total sjuk- frånvaro (%)	2023: Antal anställda	2023: Total sjuk- frånvaro i för- hållande till samman- lagd ordinarie arbetstid (%)	2023: Sjuk- frånvaro 60 dagar och längre i för- hållande till total sjuk- frånvaro (%)
Män ≤ 29 år ³	4,4	---	---	---	---	---	---	---	---
Män 30–49 år	55,9	1,4%	39,7%	53,5	1,3%	24,1%	50,1	1,3%	0%
Män ≥50 år	38,8	2,8%	81,0%	40,2	2,4%	78,4%	41,9	1,7%	77,0%
Män totalt	99,0	1,9%	64,0%	100,2	1,9%	54,5%	102,1	1,5%	49,2%
Kvinnor ≤ 29 år ⁴	8,0	---	---	---	---	---	13,6	2,9%	43,6%
Kvinnor 30–49 år	157,1	5,2%	71,4%	170,6	5,4%	73,3%	165,6	4,3%	54,5%
Kvinnor ≥ 50 år	85,2	4,7%	53,9%	77,0	6,4%	72,3%	77,6	4,2%	58,1%
Kvinnor totalt	250,3	4,9%	64,4%	253,9	5,7%	72,7%	256,8	4,2%	55,4%
Samtliga ≤ 29 år	12,3	1,9%	---	12,8	4,3%	50,0%	23,7	2,2%	34,7%
Samtliga 30–49 år	213,0	4,2%	68,8%	224,1	4,4%	70,2%	215,7	3,6%	51,3%
Samtliga ≥ 50 år	124,0	4,1%	59,5%	117,2	5,0%	73,4%	119,5	3,3%	61,7%
Samtliga totalt	349,4	4,1%	64,3%	354,1	4,6%	70,7%	358,9	3,4%	54,7%

Källa: Verksamhetssystemet LISA

Sjukfrånvaron i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid har minskat jämfört med föregående år. Sjukfrånvaro 2025 var 4,1 procent, det vill säga en minskning med 0,5 procentenheter. Sjukfrånvaron minskar endast för kvinnor, med 0,8 procentenheter, medan det männen är samma utfall. Sjukfrånvaron minskar i samtliga åldersgrupper, dock mest i yngsta åldersgruppen med mer än en halvering. Minskningen där motsvarar 2,4 procentenheter. Om sjukfrånvaron som överstiger 60 dagar analyseras, går det att se att även den har minskat jämfört med år 2024. Något färre är långtidssjukskrivna jämfört med tidigare. Detta bland alla åldersgrupper och endast bland kvinnor. För kategorin män har långtidssjukskrivna ökat något.

Länsstyrelsen ser en minskning av sjukskrivningar. En mindre del av sjukskrivningarna är kopplade till arbetsrelaterad stress vilket bland annat gör att Länsstyrelsen använder sin företagshälsovård samt arbetar mer med arbetsmiljön. Länsstyrelsen har beslutat om tillfällig utökning av friskvårdsersättning under år 2025 som ett led i att arbeta främjande

² Antal anställda beräknas som samtliga månadsanställda reducerat med anställningsperiod samt tjänstledighet om 100%. Därutöver räknas timanställdas anställningsomfattning utifrån antalet genomförda arbetstimmar under anställningsperioden.

³ Enligt 7 kap. 3§ FÅB (2000:605) framgår att uppgifter för grupper med högst 10 anställda inte ska lämnas och inte eller om uppgiften kan hänföras till en enskild individ. Uppgifter har därför utelämnats.

⁴ Enligt 7 kap. 3§ FÅB (2000:605) framgår att uppgifter för grupper med högst 10 anställda inte ska lämnas och inte eller om uppgiften kan hänföras till en enskild individ. Uppgifter har därför utelämnats.

inom friskvård, rörelse och hälsa. Det ska ses som ett komplement till de arbetsmiljöinsatser som görs för att anpassa verksamheten till de tillfälliga lokalerna.

Arbetet med systematisk arbetsmiljö, kompetensförsörjning och minskad sjukfrånvaro är viktiga delar av social hållbarhet och långsiktig organisatorisk hållbarhet.

Myndighetsövergripande resultatbedömning

Länsstyrelsens verksamhetsstyrning har utvecklats under 2025. En långsiktig strategisk plan har tagits fram, med fokus på att uppnå strategiska mål fördelade på flera prioriterade områden. Detta arbete har grundats i en gedigen omvärldsanalys och kommer att ligga till grund för myndighetens arbete framöver. Styrkedjan har utvecklats vad gäller uppföljning och intern styrning och kontroll för att tydligare förbättra effektiviteten och säkerställa att myndigheten rör sig mot uppsatta mål. Den nya styrmodellen följer Ekonomistyrningsverkets principer om verksamhetslogik.

Länsstyrelsen Östergötlands samlade resultat för 2025 bedöms som **gott**. Myndigheten har genomfört omfattande verksamhetsutveckling med tydliga prioriteringar och resursomfördelningar, vilket har lett till förbättrade resultat inom flera centrala områden.

Länsstyrelsen ser utmaningar som påverkar bedömningen, inom till exempel arbetsmiljöområdet. Faktorer så som tillfälliga lokaler, hot inom främst djurskyddsverksamheten och hanteringen av överlämnandet av Nationellt center mot hedersrelaterat våld och förtryck har påverkat personalens arbetsmiljö negativt.

En annan utmaning är långsiktig kompetensförsörjning. Den höga personalomsättningen och svårigheten att rekrytera specialiserad kompetens är en utmaning för att säkerställa kontinuitet och kvalitet i verksamheten. Östergötland är ett län med flera statliga myndigheter ett expansivt näringsliv. Det är positivt ur länets perspektiv men skapar en hård konkurrens om kvalificerad personal.

Resultatredovisning per verksamhetsområde

Länsstyrelsen bedriver följande verksamheter.

Verksamhet (VÄS)	Benämning	Resultatbedömning
20-21, 25	Övrig förvaltning och trafikföreskrifter	Gott
28	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	Utmärkt
30, 34	Regional tillväxt och infrastrukturplanering	Gott
40-41	Hållbar samhällsplanering och boende	Gott
42	Energi och klimat	Gott
43	Kulturmiljö	Utvecklingsbehov
45-46	Samhällsskydd och beredskap	Utvecklingsbehov
50-58	Naturvård och miljöskydd	Utvecklingsbehov
60-62	Areella näringar	Utmärkt
70, 80-85	Folkhälsa, jämställdhet, integration m.m.	Gott

Övrig förvaltning och trafikföreskrifter

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
1§ Länsstyrelsens ansvar för statlig förvaltning i länet	Länsstyrelseinstruktion
3§ p1 De allmänna valen	Länsstyrelseinstruktion
18§ Viltförvaltningsdelegation	Länsstyrelseinstruktion

Länsstyrelsegemensamt arbete redovisas samlat i bilaga E. Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Verksamhetsområdet omfattar många olika uppgifter och uppdrag. Som regional valmyndighet ansvarar Länsstyrelsen för att planera och genomföra allmänna val, val till Europaparlamentet och nationella folkomröstningar. Mellan valen utses efterträdare för ledamöter och ersättare i region- och kommunfullmäktige som avgår under mandatperioden.

Länsstyrelsen fattar beslut om diverse förordnanden, som till exempel borgerliga vigsselförrättare. Inom trafikområdet har Länsstyrelsen bland annat ansvar för att i vissa fall besluta om lokala vägtrafikföreskrifter. Även tillstånd till tävling på vägar, skyltar och andra anordningar längs vägar samt beslut om sjötrafikföreskrifter ingår i Länsstyrelsens uppgifter och uppdrag.

När det gäller jakt och viltvård beslutar Länsstyrelsen om licensjakt och skydds jakt på stora rovdjur, klövdjur och vildsvin, bedriver tillsyn, bildar och upplöser viltvårdsområden, arbetar för att öka den frivilliga jaktsamverkan inom älgförvaltningen, granskar förvaltningsplaner och skötselplaner, beslutar om bidrag ur älgvårdsfonden, informerar om skadeförebyggande åtgärder och beslutar om ersättning för viltskador. Detta sker i samverkan med regionala intressen genom länets viltförvaltningsdelegation, som också fastställer övergripande riktlinjer för verksamhetsområdet.

Det övergripande nationella målet för viltförvaltningen är att alla djur som naturligt lever i Sverige ska finnas kvar på lång sikt i livskraftiga bestånd. Samtidigt ska tamdjurshållningen inte påtagligt försvåras och socioekonomisk hänsyn ska tas. Det nationella målet kompletteras i vissa fall med nationella och regionala mål för specifika arter.

Regionala prioriteringar och uppdrag

Länsstyrelsen ansvarade för att betala ut lönegaranti fram till februari 2025. Det var en koncentrations uppgift, vilket innebar att Länsstyrelsen skötte utbetalningarna för Östergötlands, Jönköpings och Kalmar län. Från februari 2025 tog Skatteverket över ansvaret för lönegarantin. Det betyder att Länsstyrelsen fortsatt under året hanterat konkurser och rekonstruktioner som påbörjades under januari 2025, samt avslutat äldre ärenden som ännu inte avslutats.

Verksamhetens resultat

Nyckeltal: Övrig förvaltning och trafikföreskrifter (20-21, 25)	2025	2024	2023
Antal årsarbetskrafter totalt	15,4	19,0	17,1
Antal årsarbetskrafter kvinnor	10,6	12,4	12,3
Antal årsarbetskrafter män	4,8	6,6	4,8
Antal ärenden, inkomna och upprättade	7 797	7 991	7 521
Antal beslutade ärenden	8 108	8 276	7 687
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	5	8	60
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	20 831	22 212	19 494
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	71 109	280 156	138 936

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP och ärendehandläggningssystemet Platina.

Resultatindikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Mål-värde	2025	2024	2023
Andel av länets totala jaktareal som ingår i något älgskötselområde	Ökad samverkan i älgförvaltning	Jakt och viltvård (218)	JaktAdm ⁵	92%	90,3%	90,3%	90,4%

Kommentar till tabell och resultatindikator. Av 8 108 beslutade ärenden avgjordes 40% i automatiserade handläggningsflöden som har frigjort resurser för andra ärendegrupper. Exempel på e-tjänster som har automatiserade handläggningsflöden är beställning av registreringsbevis för stiftelser, ansökan om tillstånd att strö ut aska efter avliden över vatten samt hantering av anmälningar hos auktoriserade bevakningsföretag.

Samverkan inom älgförvaltningen bedöms vara god. Länsstyrelsen har uppmanat till och varit delaktig i samrådsprocesser inom älgförvaltningen med målet att öka samverkan och andelen jaktareal som ingår i något älgskötselområde.

18§ Jakt och viltvård

Under året genomfördes två sammanträden samt två utbildningstillfällen med viltförvaltningsdelegationen. Syftet med utbildningstillfällena var att förbereda nytillkomna delegater för deras uppdrag och ansvar. En obligatorisk utbildning har visat sig leda till en mer lösningsorienterad delegation som lyssnar och försöker förstå andra parter. Delegationen beslutade om godkännande av förslag om ny miniminivå för varg i södra rovdjursförvaltningsområdet, rekommendationer för älgjakten i länet och revidering av

⁵ Administrationssystem, Länsstyrelsen

förvaltningsplanen för klövvilt samt de övergripande riktlinjerna för viltskadeanslaget i Östergötlands län. Arbetsutskottet träffades vid två tillfällen och var delaktig i processer som till exempel revidering av förvaltningsplanen för klövvilt samt de övergripande riktlinjerna för viltskadeanslaget, vilket medförde en ökad delaktighet av olika intressen och transparens av processen. Revidering av de båda ovanstående dokumenten skapade mer enhetlighet och tydlighet där vildsvin inkluderades i förvaltningsplanen för klövvilt och riktlinjerna för viltskademedel formades för att effektivt informera myndigheter, organisationer och allmänhet hur viltskademedel hanteras i länet.

Verksamheten som berör rovdjur krävde likt 2024 stora insatser. De tidigare etablerade vargreviren i den norra delen av länet, samt en påverkan av vandringsvargar i den sydöstra delen, ledde till ett ökat behov av information från Länsstyrelsen. Under året skedde nio angrepp av varg på får samt två angrepp av lodjur på får, vilket medförde att Länsstyrelsen beslutade om skydds jakt efter varg vid tre tillfällen.

Inom älgförvaltningen har Länsstyrelsen de senaste åren ökat dialogen med länets älgförvaltningsgrupper i syfte att få bättre inblick i länets lokala förutsättningar och kunna bidra med stöd och rekommendationer i linje med de regionala målsättningarna. Älgförvaltningsgruppernas förvaltningsplaner harmonierar i stor utsträckning med länets förvaltningsplan för klövvilt i Östergötlands län 2024–2028. Det fälldes 93 procent av beslutad avskjutning i älgförvaltningsplanerna under jaktåret 2024/2025, vilket är en högre måluppfyllnad än tidigare år. De regionala kvalitativa målsättningarna för älgstammen har en positiv trend där målet om minst 40 procent tjurandel av de vuxna älgarna uppfylldes. Målet om att färskta betesskador för årsskada på tall ska vara maximalt fem procent per år i genomsnitt per älgförvaltningsområde, har ännu inte uppnåtts enligt Älgbetesinventering år 2025 (12 procent).

I början av året avslutades det treåriga Samverkansprojektet om vildsvin- och dovhjortsförvaltning med en avslutningskonferens. Länsstyrelsen föredrog erfarenheter och framgångsfaktorer från projektet. Projektet har medfört en ökad samverkan mellan lantbrukare, markägare och jägare och en ökad insikt om behovet av flerartsförvaltning utifrån ekologiska förutsättningar. Samverkan mellan inblandade organisationer som varit en del av projektet, har fortgått genom ett samrådsmöte för att följa upp projektets effekter samt planering för fortsatt arbete inom området.

Antalet ansökningar om skydds jakt under 2025 som inkom till Länsstyrelsen var 74 stycken, varav 8 stycken avsåg skarv samt 17 stycken avsåg bäver. Endast 16 ansökningar avsåg dovhjort, vilket är en kraftig minskning jämfört med tidigare år. Anledningen till minskningen är Länsstyrelsens beslut om en övergripande skydds jakt efter dovhjort som var giltigt i flera kommuner under året. Länsstyrelsen fattade även ett övergripande beslut om skydds jakt efter skarv i Östersjön i Östergötlands län i syfte att minska allvarlig skada på fiskbestånd orsakad av skarv. De övergripande besluten om skydds jakt har gett effekt genom möjlighet att i tidigt skede kunna minska risken för allvarlig skada.

1§ Förvaltningsärenden

Länsstyrelsen Östergötland har inom vissa områden inom Övrig förvaltning uppdrag som ett av sex koncentrationslän, vilket innebär att Länsstyrelsen Östergötlands verksamhet i vissa områden även omfattar Jönköpings och Kalmar län. Detta inom bland annat bevakningsområdet, stiftelser, begravningsområdet och pantbanker.

Inom verksamheterna begravnings, stiftelser och bevakningsföretag har Länsstyrelsen inom respektive område länsstyrelsegemensamma inriktningar där vissa delar väljs ut för att fokusera tillsynen på. Inom områdena pågår även ett kontinuerligt arbete med att ensa tillsynen och att likartade bedömningar görs. Arbetet inom grupperna har påverkats av koncentrationsförändringen från 2025.

Länsstyrelsen granskar årliga verksamhetsredogörelser från bevakningsföretagen som en del av tillsynen. Vidare godkänner Länsstyrelsen all personal för anställning hos auktoriserade bevakningsföretag och genomför en årlig kontroll i misstanke- och belastningsregistret för godkända personer. Omprövningar av godkännanden genomförs vid behov, vilket kan leda till återkallelser av godkännanden. Länsstyrelsen godkänner skyddsvakter och väktarhundekipage efter ansökan.

Länsstyrelsen Östergötland har tillsammans med de länsstyrelser som ansvarar för stiftelseverksamheten följt upp den gemensamma tillsynsinsatsen som genomfördes 2024–2025 med inriktning på stiftelser som vid upprepade tillfällen inte lämnat årsredovisning i tid. Resultatet av granskningen visar att stiftelserna som ingått i urvalet följer föreskrifterna i stiftelseförordnandet avseende ändamålsfrämjandet likväl som den ekonomiska förvaltningen. De brister som har konstaterats är av mer administrativ karaktär och handlar om att följa regler om att anmäla ändringar och skyldigheter enligt bokförings- och årsredovisningslagen. Granskningen avslutas med rekommendationer för kommande tillsyn samt framtagande av ett informationsblad som skickats till de granskade stiftelserna.

Inom stiftelseverksamheten har Länsstyrelsen arbetat med att implementera de lagändringar som trädde i kraft vid årsskiftet och förbereda för de effekter som lagändringar får nästa år. En nyhet är förseningsavgifter som ska tas ut när en stiftelse inte lämnat in årsredovisningen i tid.

Länsstyrelsen förordnar och ansvarar för utbildning av begravningsombud och granskar begravningsombudens årsberättelser som ska lämnas in i maj varje år. Begravningsombudens förordnanden löper till och med den 31 december 2026.

Den nationella inriktningen för tillsyn inom begravningsverksamheten löper under åren 2023–2026. Fokusområdet för tillsyn under 2023–2026 är krematorier. Särskild uppmärksamhet vid granskning av årsberättelser under 2023–2026 är på begravningsombudens samråd med revisor i frågor som rör huvudmannens årsredovisning och kravet på särredovisning av begravningsverksamhetens intäkter och kostnader.

Länsstyrelsen har befogenhet enligt trafikförordningen att föreskriva lokala trafikföreskrifter och ge tillstånd till bland annat tävlingar och uppvisningar på väg. Den största tillståndsprövningen för tävling på väg som Länsstyrelsen gör varje år är

Vätternrundan, som i år hölls för 60:e gången med upp emot 17 000 deltagare. Under året har arbetet inom trafikområdet fortsatt att utvecklas med fokus på ökad kvalitet och rättssäkerhet i myndighetens regelgivning. Implementeringen av den nya förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar har inneburit att myndigheten har förbättrat arbetet med föreskrifter genom att få bättre genomlysning av behovet av reglering.

Lönegaranti

Vid årets början 2025 hade Länsstyrelsen 242 lönegarantiärenden i handläggning. Under året har myndigheten, förutom hantera nyinkomna ärenden, fortsatt att prioritera att avsluta och skriva av äldre ärenden. Under 2025 har avskrivningar gjorts på totalt 342,2 miljoner kronor. Det kan jämföras med 406,5 miljoner kronor under 2024 och 201,9 miljoner kronor år 2023. Vid slutet av 2025 återstår endast 11 ärenden för handläggning, samtliga inkomna under året.

De flesta utbetalningar inom Länsstyrelsens övriga förvaltning gäller lönegaranti. Under 2025 har 67,8 miljoner kronor betalats ut, jämfört med 277,5 miljoner kronor under 2024. Minskningen beror främst på att Skatteverket tog över ansvaret för lönegarantin i februari 2025. Av samma orsak har antalet personer som fått lönegaranti minskat kraftigt. Under 2025 fick 899 personer ersättning, jämfört med 2 749 personer under 2024. Det syns även i antalet utbetalningar, som minskat från 6 637 stycken år 2024 till 1 884 stycken år 2025. Antalet konkurser och rekonstruktioner har också minskat. Under 2025 inkom 108 konkurser, jämfört med 292 året innan. Antalet rekonstruktioner var sex stycken, jämfört med 13 under 2024.

Länsstyrelsen har handlagt utbetalningar av lönegaranti under hela 2025, men antalet personer per utbetalningstillfälle har successivt blivit färre. Beslutstakten har varit hög, 473 procent jämfört med 166 procent föregående år. Takten visar att betydande fler äldre ärenden har kunnat handläggas klart jämfört med hur många nya ärenden som kommit in. Den minskade ärendemängden har gjort det möjligt att fokusera på att avsluta äldre ärenden. Länsstyrelsen har också arbetat aktivt med att följa upp konkurser hos tingsrätterna, vilket bidragit till att ärenden som tidigare stått stilla kunnat slutföras. Samtidigt har personal successivt under 2025 kunnat omfördelas till andra arbetsuppgifter, vilket drar ner antal årsarbetskrafter.

Lönegarantifordran har värdereglerats med 89,31 procent under 2025. Procentsatsen bygger på ett genomsnitt av de senaste fem åren fram till 2024. Modellen har frysts i samband med övergången till Skatteverket och räknas därför inte om. Principerna för värdereglering har tagits fram gemensamt av de länsstyrelser som hanterat lönegarantin.

3§ p 1 Allmänna val

Under året har Länsstyrelsen påbörjat det förberedande arbetet inför de allmänna valen den 13 september 2026. Ärendehandläggningen har till största delen bestått av handläggning av ärenden gällande ändring av valdistrikt.

Resultatbedömning

Länsstyrelsen Östergötlands arbete inom **övrig förvaltning och trafikföreskrifter** under 2025 bedöms sammantaget som **gott**. Verksamheten har uppnått de flesta uppsatta målen, men det finns områden där ytterligare utveckling och förbättringar behövs för att nå full måluppfyllelse.

Det höga antalet rovdjursangrepp under året har inneburit en mycket hög arbetsbelastning för Länsstyrelsens medarbetare. Trots att arbetet var intensivt med flera oförutsedda händelser, högt medialt intresse och stora påtryckningar från allmänheten bedömer Länsstyrelsen att arbetet genomfördes med **gott** resultat. Länsstyrelsen bedömer även att arbetet inom övrig viltförvaltning genomförts med **gott** resultat, men att det framöver kommer krävas fortsatt dialog samt ökade utbildnings- och informationsinsatser för att bemöta förvaltningens behov av adaptivitet och transparens.

Länsstyrelsen bedömer att resultatet för ansökan om tillstånd att strö ut aska efter avliden är **utmärkt**, där målsättningen för handläggningstider uppfylls i hög utsträckning genom den digitala e-tjänsten och en automatiserad handlägningsprocess i vissa delar.

Handläggningstiden för ansökan om godkännande av personal inom bevakningsföretag är enligt lag två veckor. För ansökan om godkännande av personal inom bevakningsföretag bedömer Länsstyrelsen resultatet som **gott**, utifrån att målsättningen för handläggningstider uppfylls i den del som Länsstyrelsen har kontroll över. I övriga delar föreligger **utvecklingsbehov**. Vid dessa ansökningar är Länsstyrelsen beroende av handläggningstider hos andra myndigheter för att kunna avsluta ärenden inom utsatt tid. Även tidpunkten för inbetalning av avgiften påverkar handläggningstider. Medelantal dagar för handläggning är 22 dagar och är i linje med övriga koncentrations län. För att nå högre måluppfyllelse enligt lagstiftning behöver ytterligare digitalisering ske med fler automatiska ärendeflöden gentemot andra myndigheter, samt ytterligare funktioner i handläggsystemet vilket kan skapa större effektivitet.

Länsstyrelsen har ökat måluppfyllnaden för stiftelser i jämförelse med föregående år och har en god balans av öppna ärenden. **Utvecklingsbehov** föreligger dock då målsättning för handläggningstider behöver uppfyllas i högre utsträckning. De senaste åren har Länsstyrelsen haft inriktade insatser inom regional tillsyn av årsredovisningar. För att frigöra arbetstimmar för implementering av förseningsavgifter och högre måluppfyllnad kommer Länsstyrelsen inför 2026 omprioritera den regionala tillsynen av årsredovisningar.

Resultatet för allmänna val bedöms som **utmärkt**. Inget allmänt val har ägt rum under året, men handläggningen av valärenden har pågått under året och denna har skett enligt de anvisningar och tidsfrister som finns i lagstiftningen och från Valmyndigheten. Inga avvikelser har noterats.

Att bibehålla en hög beslutstakt inom lönegaranti för att minska ärendebalansen har prioriterats högt. Vid ingången av 2025 fanns 242 ärenden som saknade beslut, att jämföra med 11 ärenden vid årets utgång. Avslut av verksamhet har skett stegvis och takten har varit hög. Kvarvarande öppna ärenden bedöms i första hand nu bestå av ärenden där avvaktan

sker så att konkursen eller rekonstruktionen först avslutas. Resultatet bedöms därför vara **utmärkt** utifrån det som Länsstyrelsen själv kunnat påverka.

Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3§ p2 Livsmedelskontroll, djurskydd, allmänna veterinära frågor samt ledning och samordning av åtgärder mot djursjukdomar	Länsstyrelseinstruktion
4 a§ Utföra de uppgifter som en medlemsstat ska utföra vid Europeiska kommissionens samordning av revisioner enligt artikel 124 m.m.	Länsstyrelseinstruktion
1D1 Redovisa åtgärder för verksamhetstillsyn inom djurens hälso- och sjukvård	Regleringsbrev

Länsstyrelsegemensamt arbete redovisas samlat i bilaga E. Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Verksamhetsområdet kan delas in i områdena kommunal livsmedelskontroll, djurskydd, smittskydd och animaliska biprodukter, allmänna veterinära frågor, kontroll av foder och livsmedel inom primärproduktionen samt tillsyn av hund och katt. Länsstyrelsens uppgifter omfattar tillsyn, kontroll och besiktning, handläggning av ansökningar, samverkan och samordning samt information.

Inom livsmedelsområdet har länsstyrelserna ansvar för att ge stöd, råd och samordning till den kommunala livsmedelskontrollen. Kontroller genomförs av verksamheter som bedriver primärproduktion av livsmedel och/eller foder. Länsstyrelserna ansvarar också för kontroll av insamling, omlastning och transport av animaliska biprodukter.

Efterlevnaden av djurskyddsbestämmelser kontrolleras hos både verksamhetsutövare och privatpersoner. Området omfattar även till exempel förprovning av djurstallar.

Smittskyddsområdet omfattar samverkans- och samordningsuppdrag kopplade till bland annat sjukdomar inom epizooti- och zoonoslagen, men även hälsoövervakning samt kontroll av seminverksamhet och hygien.

Inom allmänna veterinära frågor bedrivs bland annat tillsyn av djurhälsopersonal, djurhållares hantering av läkemedel på gård samt kontroll av hästpass och avelsorganisationer.

Ärenden inom ramen för lagen om tillsyn av hund och katt är händelsestyrda och omfattar ärenden där hundar orsakat, eller riskerar att orsaka, skada.

I den nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan (NKP) finns operativa mål för merparten av områdena.

Nyckeltal: Livsmedelskontroll, djurskydd, allmänna veterinära frågor (28)	2025	2024	2023
Antal årsarbetskrafter totalt	19,2	18,2	18,4
Antal årsarbetskrafter kvinnor	19,0	17,8	17,9
Antal årsarbetskrafter män	0,2	0,4	0,5
Antal ärenden, inkomna och upprättade	3 218	2 807	2 953
Antal beslutade ärenden	3 191	2 665	2 930
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	1	2	4
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	29 365	27 934	24 842
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	0	0	0

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP och ärendehandläggningssystemet Platina.

Resultatindikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Målvärde	2025	2024	2023
Andel genomförda normalkontroller (i förväg planerade och riskbaserade kontroller) i förhållande till anmälningskontroller (kvot)	Nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan (NKP)	Djurskydd	DUS ⁶	≥1	2,5	1,19	2,16
Andel kontrollobjekt med livsmedelsproducerande djur som ingått i planerad normalkontroll (%)	Nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan (NKP)	Djurskydd	DUS	10%	10,2%	5%	8%
Andel utförda av tilldelade primärproduktionskontroller (%)	Nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan (NKP)	Livsmedelskontroll	PRIMÖR ⁷	100%	100%	100%	98%

Kommentarer till tabell och resultatindikator. När det gäller antal årsarbetskrafter totalt bedöms jämförbara värdet för 2025 vara 19,5 årsarbetskrafter (19,3 kvinnor), på grund av delad resurs inom areella näringar där resterande timmar redovisats.

Under 2025 har samtliga mål i tabellen uppnåtts då 28-området tilldelats mer resurser och arbete omprioriterades delvis för att nå just dessa mål. När det gäller antal årsarbetskrafter totalt bedöms jämförbara värdet för 2025 vara 19,5 årsarbetskrafter (19,3 kvinnor), på grund av delad resurs inom areella näring där resterande timmar redovisats.

⁶ Register, Jordbruksverket

⁷ Register, Länsstyrelsen.

3§ p2 Livsmedelskontroll, djurskydd, allmänna veterinära frågor samt ledning och samordning av åtgärder mot djursjukdomar

Livsmedelskontroll

Länsstyrelsen anordnade under året samverkansmöte för livsmedelsinspektörer i länets kommuner. Mötet bidrog till ökat samarbete mellan kommunerna samt kunskapsutbyte. Ytterligare samordning av kommunernas livsmedelskontroll skedde även inom Miljösamverkan Östergötland (MÖTA) genom en arbetsgrupp för livsmedel med en undergrupp för dricksvatten.

De mål som Länsstyrelsen tagit fram för primärproduktionskontrollen har gått i linje med den nationella kontrollplanen. Dessa mål har uppnåtts och samtliga planerade kontroller har genomförts. Samsynsövningar, både inom Länsstyrelsen och i samverkan med andra länsstyrelser, genomfördes regelbundet under året. Månatliga möten genomfördes med samverkanslänen Jönköping, Södermanland, Kalmar och Gotland. Länsstyrelsen genomförde även en övning internt i hantering av livsmedelsburet utbrott för primärproduktionshandläggare och länsveterinär.

Jordbruksverket och Livsmedelsverket utförde under våren en revision av Länsstyrelsens primärproduktionskontroll och lämnade fyra rekommendationer. Dessa följdes upp i december och revisorerna gjorde då bedömningen att en rekommendation delvis kvarstod. Länsstyrelsen delar inte denna bedömning. Revisorernas anser att Länsstyrelsen lämnar detaljerad information på förhand inför kontroller, vilket kan göra det svårare att upptäcka brister i verksamheten. Invändning mot detta som Länsstyrelsen har är att en kontroll innebär att en stor mängd dokumentation ska kontrolleras, Inför detta får verksamhetsutövaren en lista på vilka dokument som ska finnas tillgängliga. Syftet med att föranmäla dessa typer av kontroller är att relevant dokumentation ska finnas tillgänglig för att skapa förutsättningar för en god kontroll. Länsstyrelsen bedömer inte att dokumentationen som efterfrågas kan fabriceras i efterhand och att förhandsinformationen därför inte påverkar möjligheterna att upptäcka brister.

Djurskydd

Under 2025 har en utökning av resurser skett till arbetet med djurskydd för att möta de ökande krav som ställs på verksamheten med en större mängd och mer omfattande klagomål. Den är en trend som har pågått under flera år. Enheten blev fulltalig from april 2025 då samtliga nya medarbetare var på plats. Ett arbete för att effektivisera verksamheten, samt hantera de negativa följderna för arbetsmiljön som uppstått i och med den situationen som beskrivs ovan, har genomförts under 2025, med goda resultat för både arbetsmiljön och för verksamhetens måluppfyllelse.

Antalet omhändertaganden har varit 84 stycken, vilket är samma höga nivå som 2024. Majoriteten av dessa har handlat om sällskapsdjur. Till skillnad från 2024, då Länsstyrelsen hade ovanligt många omhändertaganden med ett stort antal djur, har årets

omhändertaganden varit mer normala till omfattning. Kostnaderna för omhändertaganden fortsätter dock att stiga. Dels handlar det om att djurstallen har fått ökade kostnader men till största del handlar det om att djur blir sittande länge på djurstall i väntan på beslut från domstolar. Eftersom fler beslut överklagas och dessutom ofta hela vägen upp i rättssystemet, kan det ta lång tid innan djur kan förmedlas vidare. Kostnaderna ska betalas av djurhållaren, som ofta redan har en ekonomiskt svår situation och som följd belastar detta statens gemensamma kostnader. Under 2025 får Länsstyrelsen bara täckning för ca 60% av kundförlusterna, då den nationella budgeten för täckning av kundförluster inte har räckt till för samtliga kostnader nationellt. Detta innebär att Länsstyrelsens förvaltningsanslag belastas. De totala kostnaderna exklusive kundförluster för 2025 är ca 4,5 miljoner kronor vilket är en liten ökning från 2024.

Länsstyrelsen har noterat att det kommer in fler klagomål än tidigare från kliniskt arbetande veterinärer. Klagomålen rör att personer med sällskapsdjur kommer in för sent med sina djur till veterinär. Djuren har ofta skador och symtom som visar att de har haft långvariga problem, men inte fått vård i tid. Majoriteten av dessa djur bedöms av veterinärerna varit utsatta för lidande. Länsstyrelsen ser med oro på detta, då det många gånger handlar om att personerna inte har ekonomisk möjlighet att ge djuren vård. De skenande kostnaderna för veterinärvården i Sverige påverkar djurskyddet på ett negativt sätt.

I och med den utökade satsningen på djurskyddet under 2025 var bedömningen att det var möjligt att nå full måluppfyllelse för målet att 10% av länets djurhållande lantbruk ska få planerad kontroll årligen. 2024 kontrollerade Länsstyrelsen 5 % av kontrollobjekten och resultatet för 2025 blev 10,2 %. Under året har också försöksdjurskontroller, slakterikontroller, djurförbudskontroller samt uppföljningar genomförts. Tillståndsansökningar för större verksamheter med djur har ökat från 46, år 2024 till 60 under 2025.

Förprovning av djurstallar är en viktig del av det förebyggande arbetet. Under 2025 kan Länsstyrelsen konstatera att ansökningarna har återhämtat sig efter 2024 års nedgång. Antalet ansökningar 2024 var 39 och 2025 kom det in 46 ansökningar. Det tyder på att lantbruken nu åter vågar investera, vilket är positivt för den ekonomiska tillväxten inom livsmedelsproduktionen i länet.

Länsstyrelsen har under året fortsatt att arbeta med säkerhetsfrågor avseende djurskyddet. Antalet incidenter totalt har varit 29 varav majoriteten rört otillåten påverkan och suicidhot. Den hårda ton som framförs i sociala medier kring Länsstyrelsernas djurskyddskontroll påverkar arbetsmiljön på ett negativt sätt. Kritik framförs mot länsstyrelserna som kollektiv, både avseende att inte tillräckliga åtgärder görs, men också att länsstyrelsen gör för mycket. Det pågår kampanjer där aktörer som är negativt inställda mot länsstyrelsernas djurskyddsarbete letar upp varandra, sprider desinformation och utövar påtryckningsförsök. Det är av vikt att arbeta vidare med att öka förståelsen i samhället, för de ramar och förutsättningar länsstyrelserna har. Det är ett hot mot demokratin att påtryckningsförsöken ökar. Inom detta område är därför myndigheternas kommunikationsinsatser och förmåga att möta informationspåverkan särskilt viktigt.

Tillsyn av hund och katt

Antalet ärenden varierar från år till år. Under 2024 omfördelades resurser från tillsynen av hund och katt till arbetet med djurskydd, vilket har gjort att uppföljningar fått vänta till 2025. Det förklarar variationen mellan åren 2024 och 2025.

287-ärenden	2023	2024	2025	Förändring sedan föregående år
Antal ärenden	224	178	218	+40
Antal förelägganden om åtgärd mot hund (8 §)	5	7	10	+3
Antal förelägganden om registrering av hund (9 §)	8	1	4	+3
Antal omhändertaganden	5	4	6	+2
Antal hundförbud	0	0	0	0

Allmänna veterinära frågor

Länsstyrelsens mål avseende tillsyn av djurhälsopersonal var att kontrollera 20 personer inom kategorin. Antalet minskades från föregående år med anledning av att Länsstyrelsen gjort en ny riskanalys, vilket skulle medföra att varje tillsyn blev mer omfattande.. Andelen fysiska kontroller skulle öka och andelen dokumentkontroller som skulle genomföras minska. Samtliga planerade kontroller, och ytterligare två, genomfördes. Andelen fysiska kontroller ökade med 20 procent. Länsstyrelsen bedömer att den nya riskanalysen gett effekt eftersom brister kunde konstateras i 73 procent av kontrollerna, vilket är en ökning jämfört med föregående år. Länsstyrelsens möjlighet att numera kunna kontrollera veterinärers läkemedelsförskrivning genom att begära ut en sammanställning av förskrivningarna från E-hälsomyndigheten har också på ett betydande sätt effektiviserat Länsstyrelsens tillsynsarbete. De allvarligaste avvikelserna som kunde konstateras under årets tillsyn handlade om brister i samband med läkemedelsförskrivning. Länsstyrelsen bedömer att tillsyn av djurhälsopersonal medför en säkrare hälso- och sjukvård för djur samt minskad antibiotikaförskrivning. Två ärenden som avsåg brister i behandling av djur lämnades över till Ansvarsnämnden för djurens hälso- och sjukvård.

Även övriga mål som berörde allmänna veterinära frågor uppnåddes. Samtliga planerade kontroller av djurhållares hantering av läkemedel och kontroller av hästpass genomfördes. Samverkansmöten med länets veterinärer och olika informationsinsatser bidrar till att säkerställa att samhällets krav på djurskydd, smittskydd och livsmedelssäkerhet tillgodoses samt en god och säker vård inom djurens hälso- och sjukvård.

Ledning och samordning av åtgärder mot djursjukdomar

Länsstyrelsen Östergötland fick under året in 88 anmälningar om anmälningspliktiga sjukdomar fördelade på 45 ärenden. Antalet anmälda sjukdomar har därmed minskat med

20 procent jämfört med föregående år. Anledningen till minskningen bedöms vara färre anmälda misstankar om epizooti samt färre fall av campylobakter och amerikansk yngelröta. Länet har inte drabbats av någon epizootisjukdom hos tamdjur under året, men däremot tre nya utbrott av salmonella hos värphöns. Det ena fallet upptäcktes med anledning av att människor smittats och att regionens smittskydd tog kontakt med Länsstyrelsen. En god samverkan med regionen ökar möjligheterna till effektiv samordning av åtgärder mot djursjukdomar som kan smitta mellan djur och människor. Den goda samverkan har bland annat säkerställts genom två samverkansmöten med Region Östergötlands smittskydd. Smittskyddsläkare medverkade även under två dialogmöten om fågelinfluensa som arrangerades av Lantbrukarnas Riksförbund tillsammans med Länsstyrelsen, Jordbruksverket och Statens veterinärmedicinska anstalt. Syftet med dessa möten var att ge fjäderfåhållare information om fågelinfluensa med anledning av kritiskt smittläge i Europa. Effekten är ökad samverkan mellan myndigheter och bransch samt stärkt förmåga hos fjäderfåhållare att skydda sina djur. Länsstyrelsen genomförde även under året informationsinsatser om bland annat nya smittskyddsregler för att skydda grisar, spridning av djursmittor och hygien vid gårdsbesök samt uppmärksammade antibiotikadagen i sociala medier.

Inom området *djurhälsa och smittskydd* genomför Länsstyrelsen flertalet typer av kontroller och fokus på olika områden kan skifta från år till år. Under 2025 låg fokus på framför allt salmonella- och hygienkontroller, men även kontroller av animaliska biprodukter och seminverksamhet skulle genomföras. Samtliga planerade kontroller av allmänna hygienregler hos djurhållare och särskilda hygienregler hos besöksverksamheter genomfördes. Även salmonellakontrollen utfördes enligt verksamhetsplanen. Kontroller av hygienplaner skulle genomföras i samband med verksamhetstillsyn, men eftersom vägledning för verksamhetstillsyn ännu saknas och krav på att verksamheter ska vara registrerade ännu inte trätt i kraft uteblev dessa. Länsstyrelsen bedömer att hygienkontroller leder till ökad kunskap och förbättrad hygien, vilket i sin tur kan leda till minskad smittspridning och minskad antibiotikaanvändning. Effekten av att kontrollera salmonellaprovtagning är att risken för smittspridning minskar. De planerade kontrollerna av transporter av animaliska biprodukter och seminverksamhet genomfördes inte eftersom veterinära resurser prioriterades till andra arbetsuppgifter så som att svara på remisser och beredskapsarbete. Åtgärderna förväntas bidra till färre smittor hos djur och därmed robustare lantbruksföretag och ökad livsmedelsproduktion. God hygien och minskad antibiotikaanvändning bidrar också till god folkhälsa.

4 a§ Utföra de uppgifter som en medlemsstat ska utföra vid Europeiska kommissionens samordning av revisioner enligt artikel 124

Länsstyrelsen i Östergötlands län har inte varit föremål för revision under 2025.

Regleringsbrevsuppdrag 1.D.1 - Åtgärder för verksamhetstillsyn inom djurens hälso- och sjukvård

Det nya regelverket som medför att länsstyrelserna ska genomföra tillsyn av veterinära verksamheter började gälla den 1 september 2025. Länsstyrelsen deltog i början av året vid ett dialogmöte som Jordbruksverket arrangerade för bland annat länsstyrelserna och representanter från branschen inför framtagandet av nya föreskrifter. Länsstyrelsens länsveterinärer deltog även vid länsveterinärkonferensen i maj då ytterligare dialog genomfördes med Jordbruksverket med anledning av införande av det nya regelverket och framtagande av Jordbruksverket vägledning. En länsveterinär från Östergötland deltar också i en arbetsgrupp som Jordbruksverket för vidare dialog med i samband med framtagande av vägledning. Det är värdefullt att länsstyrelserna är med och bidrar med kompetens i egenskap av kontrollmyndigheter både i samband med framtagande av föreskrifter och vägledningar. Verksamhetsutövare ska registrera sina verksamheter senast den 28 februari 2026 och Länsstyrelsen kommer inte börja genomföra tillsyn förrän Jordbruksverkets vägledning är framtagen.

Resultatbedömning

Länsstyrelsen Östergötlands samlade resultatbedömning för området **livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor** är att resultatet bedöms som **utmärkt**.

Verksamheten har uppnått satta mål för arbetet med livsmedelskontrollen, djurskyddet, handläggningen enligt lagen om tillsyn av hundar och katter, allmänna veterinära frågor samt hanteringen av djursjukdomar. Endast gällande planerade kontroller av transporter av animaliska biprodukter och seminverksamhet finns det brister i måluppfyllanden, vilket är en stor förbättring från tidigare år. Det finns fortfarande utmaningar inom framför allt djurskyddet kopplat till den ökande mängden ärenden och det ekonomiska läget i samhället. Det rör sig om svårigheter att få täckning för kundförluster, en ökande mängd otillåten påverkan och hot, fler ärenden med koppling till psykisk ohälsa samt fler brister inom djurskyddet.

Regional tillväxt och infrastrukturplanering

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3§ p3 Regional tillväxt	Länsstyrelseinstruktion
3§ p4 Infrastrukturplanering	Länsstyrelseinstruktion
1C1 Redovisa bidrag till tillväxt och beskriv arbete för tillväxt vid målkonflikter	Regleringsbrev

Länsstyrelsegemensamt arbete redovisas samlat i bilaga E. Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Följande punkter sammanfattar uppgifterna och uppdragen inom verksamhetsområdet. Länsstyrelserna ska:

- Samordna och skapa förutsättningar för samverkan mellan viktiga aktörer i länet för att skapa tillväxt i länet.
- Fördela bidrag och stöd för strategiska utvecklingsåtgärder i länet.
- Bidra till planering av vägar och järnvägar genom att tillhandahålla statliga planeringsunderlag, besluta om betydande miljöpåverkan, godkänna miljökonsekvensbeskrivningar tillstyrka att väg- och järnvägsplaner kan fastställas av Trafikverket och vara en relevant samrådspart som ger aktiv rådgivning med fokus på genomförbarhet.
- Ingå i strukturfondspartnerskap för de regionala programmen för Europeiska regionala utvecklingsfonden och för de regionala handlingsplanerna för Europeiska socialfonden+.

Målet för den regionala utvecklingspolitiken är utvecklingskraft med stärkt lokal och regional konkurrenskraft för en hållbar utveckling i alla delar av landet, vilket inkluderar statliga myndigheters medverkan i det regionala tillväxtarbetet.

Den regionala utvecklingspolitiken ska även bidra till:

- Att nå det långsiktiga klimatmålet och etappmålen för minskad klimatpåverkan samt övriga relevanta miljömål.
- En geografisk utgångspunkt där landsbygder ingår och därmed bidrar till att uppnå landsbygdspolitikens mål.

Transportpolitikens övergripande mål är att säkerställa en samhällsekonomiskt effektiv och långsiktigt hållbar transportförsörjning för medborgarna och näringslivet i hela landet.

Utöver det övergripande målet finns ett funktionsmål om tillgänglighet och jämställt transportsystem och ett hänsynsmål om trafiksäkerhet, ökad hälsa samt miljö kvalitetsmål.

Regionala prioriteringar och uppdrag

Regional tillväxt är ett prioriterat område för Länsstyrelsen. Resurser avsätts och ett systematiskt arbete bedrivs med regionala aktörer såsom näringsliv, region med flera kopplat till tilldelade uppdrag inom området. Länsstyrelsen arbetar proaktivt och bidrar aktivt i samverkansstrukturen i länet.

Som grund för Länsstyrelsens arbete inom regional tillväxt ligger den reviderade regionala utvecklingsstrategin (RUS) som Region Östergötland har antagit under hösten 2025. Region Östergötland driver bland annat ett långsiktigt och brett arbete kring investering och etablering i länet där Länsstyrelsen Östergötland utgör en viktig aktör och samverkar i arbetet tillsammans med Region Östergötland, Business Sweden och länets kommuner. Länsstyrelsen arbetar också i enlighet med länets kompetensförsörjningsstrategi, inte minst genom initiativet Industridag Östergötland som samlar länet på bred front.

Verksamhetens resultat

Nyckeltal: Regional tillväxt och infrastrukturplanering (30, 34)	2025	2024	2023
Antal årsarbetskrafter totalt	3,5	3,3	3,4
Antal årsarbetskrafter kvinnor	2,7	2,1	2,5
Antal årsarbetskrafter män	0,8	1,2	0,9
Antal ärenden, inkomna och upprättade	37	38	42
Antal beslutade ärenden	29	29	45
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	10	4	1
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	5 169	5 007	4 952
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	0	190	282

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP och ärendehandläggningssystemet Platina.

Kommentarer till tabell. Skillnader i lämnade bidrag beror på variation i insatser inom projektverksamhet.

Antalet ej beslutade ärenden äldre än två år har ökat något men flertalet av ärendena har kunnat avslutats efter årsskiftet 2025-2026.

Infrastrukturplanering

Länsstyrelsens uppdrag inom infrastrukturplanering omfattar kunskapsöverföring, samordning och handläggning av beslut kopplade till infrastrukturprojekt i länet. Länsstyrelsen deltar också i dialoger med Region Östergötland och Trafikverket kring åtgärdsplanering. I samband med framtagandet av nationell plan för transportinfrastruktur initierades i augusti ett särskilt dialogmöte mellan Trafikverket, Länsstyrelsen samt kommun- och regionledningar för att lyfta behoven av särskilda prioriteringar för länet. En stor del av Länsstyrelsens insats inom den fysiska planeringen av transportinfrastruktur handlar om att tvärsektorielt samordna och avväga olika intressen. Arbetet utförs genom

löpande ärendehandläggning och fortlöpande dialog med Trafikverket och andra infrastrukturhållare. Förutom handläggning av ärenden enligt väglagen och lagen om byggande av järnväg behöver Länsstyrelsens handläggning av ärenden enligt speciallagstiftning, såsom miljöbalken och kulturmiljölagen, koordineras med varandra inom respektive infrastrukturprojekt. Ett flertal olika enheter och sakområden inom Länsstyrelsen medverkar i hanteringen. Insatser med planläggning av infrastrukturprojekt som inte sorterar under Ostlänken har haft en begränsad omfattning under 2025, men en del mindre projekt pågår. Länsstyrelsens insatser styrs helt av tempot i Trafikverkets planlägningsprocesser och flera projekt uppges ha blivit fördröjda på grund av problem med finansieringen. Länsstyrelsen har avstämningsmöten med Trafikverket två gånger per år för hantering av löpande frågor och för en gemensam lägesbild över den pågående planeringen. Flera större och viktiga infrastrukturprojekt är aktuella för genomförande i länet, bland annat pågår utbyggnad av dubbelspår på järnvägssträckan Stenkullen-Degerön, byggstart inväntas för ombyggnad av riksväg 50 Nykyrka-Brattebro backe samt ombyggnad av riksväg 35. Inom kort väntas också ombyggnaden av väg E22 förbi Söderköping påbörjas. Dessa projekt har stor betydelse för att stödja både regional och lokal utveckling. Väsentliga delar av infrastrukturplaneringen sker också via kommunal planläggning enligt plan- och bygglagen, inte minst då behov finns att anpassa den lokala infrastrukturen till statliga planlägningsprojekt.

Ostlänken

Länsstyrelsen Östergötland har samordningsansvar för länsstyrelsernas insatser med planeringen kring byggandet av järnvägssträckan Ostlänken (Järna – Linköping). Ostlänken är ett strategiskt mycket betydelsefullt projekt nationellt och i synnerhet för Östergötlands, Södermanlands och Stockholms län. Planläggningen har avslutats eller är under fastställelseprövning för flertalet etapper i Stockholms och Södermanlands län. I Östergötland har två järnvägsplaner lämnats till fastställelseprövning medan planlägningsarbete pågår för kvarvarande fyra etapper. Ansträngningar görs för att länsstyrelsernas uppgifter ska samordnas på ett sätt som bidrar till god kvalitet och effektivitet. I arbetet är målet för Länsstyrelsen att koordinera insatser för en korrekt och effektiv planlägningsprocess. För hanteringen av Ostlänken finns en särskild organisation med en arbetsgrupp inom Länsstyrelsen där alla berörda sakområden deltar. I arbetsgruppen sker den tvärspektoriella beredningen av ärenden som gäller Ostlänken. Regelbundna avstämningsmöten hålls med Trafikverket, liksom med berörda kommuner kring planläggning av Ostlänken men även med övriga två läns arbetsgrupper efter behov. Frågor som har behandlats i länsövergripande samråd under året är bland annat riskhantering samt masshantering. Arbetssättet och de aktiviteter som genomförts bedöms medverka till en korrekt och effektiv planläggning. Arbetet ger goda kunskaper och erfarenheter om hur länsstyrelsernas och Trafikverkets arbetsprocesser bör utvecklas för ett bra resultat i infrastrukturplaneringen.

Regional tillväxt

Länsstyrelsens officiella och representativa roll bidrar till länets utveckling. Landshövdingen har en samlade och medlande roll, inte minst i statens relation till

kommunerna, näringslivet, närliggande län och vid kontakter över länsgränser samt på ett internationellt plan.

Länsstyrelsen har en viktig roll och myndigheten arbetar kontinuerligt med samverkan för att främja investering och etablering i länet. Länsstyrelsen är också delaktig inom Regional exportsamverkan där ALMI Företagspartner har en sammanhållande roll. Även Region Östergötland, Linköpings och Norrköpings Science parks, Linköpings universitet, Östsvenska Handelskammaren, Business Sweden, Exportkreditnämnden och Enterprise Europe Network är delaktiga i arbetet.

Länsstyrelsen är både värd för och samverkar med andra aktörer i länet när ambassadörer och ambassadpersonal besöker länet. I oktober besökte en delegation från 15 ambassader Östergötland. Då samverkade Region Östergötland, Länsstyrelsen, Linköpings kommun, Norrköpings kommun och Linköpings universitet för att utforma besöksprogrammet och vara värdar. Dessa besök leder ofta till uppföljande besök i länet som gagnar länet, samhället och näringslivet och följdbesök i länet har redan genomförts.

Länsstyrelsen och landshövdingen genomför företagsbesök för att främja dialog med näringslivet i länets alla kommuner. Besök har genomförts i två kommuner, Åtvidaberg och Mjölby, under hösten 2025. Utöver det har medarbetare från Länsstyrelsen deltagit vid företagsbesök kopplat till livsmedelssektorn. Länsstyrelsens besök är en viktig del i att lyssna på näringslivets synpunkter för att verka för förenkling och även mer robusta företag som främjar livsmedelsförsörjning i länet och landet. Länsstyrelsens ambition är att genomföra fler företagsbesök i länets kommuner.

Vid samverkan med Region Östergötland och länets aktörer inom East Sweden Business Region, Regionalt Kompetens Forum och East Sweden Innovation Network och dialoger med länets näringslivsorganisationer samt möten med företag i länet, vittnar många om att kompetensförsörjningsfrågan är en utmaning. Företagen har problem att hitta efterfrågad kompetens oavsett hög eller låg arbetslöshet i kommunen eller i närliggande kommuner. Är arbetslösheten låg finns inga eller få personer att tillgå och är arbetslösheten hög finns andra utmaningar och visar på en matchningsproblematik. Dessa entydiga signaler har bland annat resulterat i att höstens möte för länets större företag hade temat Kompetensförsörjning. Regionen, Arbetsförmedlingen, Linköpings universitet, Teknikcollege och Myndigheten för yrkeshögskolan presenterade aktuella lägesbilder och möjligheter.

Länsstyrelsen fortsätter också arbetet med att vara en samlade kraft och huvudman för initiativet Industridag Östergötland. Länet är ett industri- och teknik-län med stort behov av arbetskraft inom området. Initiativet engagerar alla länets kommuner, regionen, fackliga- och arbetsgivarorganisationer, universitet samt ett stort antal företag i länet. Vårdskapet för huvudeventet Industridag Östergötland roterar mellan länets kommuner. Vissa företag deltar alltid medan andra företag väljer att delta när deras hemkommun eller närliggande kommun är värd. Under 2025 genomfördes ett antal lokala industridagar samt en kick-off för Industridag Östergötland 2026 där Norrköpings kommun engagerat sig och kommer att vara värdkommun. Det innebär ett brett arbete med att informera och

mobilisera industri- och teknikföretag som vill delta i arbetet med att knyta kontakter med studie- och yrkesvägledare, lärare, och rektorer i syfte att utöka samverkan och samverkansytor. Samverkan kan ske i form av exempelvis studiebesök, prao-platser eller elevuppgifter. Målet med arbetet är att genom att öka kännedom om industri- och teknikföretag i länet, bidra till att fler unga söker sig till utbildningar som är riktade inom området och därmed underlätta företagets behov av kompetens. Resultat som initiativet har lett till är exempelvis ökat söktryck till utbildningar med inriktning på industri- och teknik.

Länsstyrelsen har också varit en part i arbetet som Mjölby kommun driver där ambitionen är att skapa förutsättningar för ett upplevelsecentrum för mat. Avsikten är att tillsammans med andra aktörer, etablera ett upplevelsecenter för alla som är intresserade av mat, dess betydelse och produktion. Arbetet har lett fram till en ansökan till Europeiska Regionala utvecklingsfonden (ERUF) för att testa och utveckla konceptet Smaklabbet. Smaklabbet är en arena för mat där konsumenter, forskare och företag möts för att testa nya produkter, lära om hållbara matval och inspireras av föreläsningar och utställningar under sommartid 2025 och 2026.

Investeringsfrämjande arbete

Under året har Länsstyrelsen, tillsammans med Region Östergötland och Business Sweden, bjudit in företag och kommunföreträdare till en seminariedag på Linköpings slott med fokus på utmaningar, behov och stöd i Östergötland för utlandsägda företag. I länet arbetar Länsstyrelsen aktivt, tillsammans med övriga berörda aktörer, med att ha en etablerad och nära kontakt med länets utlandsägda företag för att kunna vara uppdaterade om planerad utveckling och företagets behov. Genom detta kan länet fortsätta vara konkurrenskraftigt och erbjuda en plats där företagen vill fortsätta finnas och utvecklas.

Nationella och regionala skogsprogram samt regionala insatser för skogen

Det regionala skogsprogrammet i Östergötland genomförs i samverkan med Region Östergötland, Skogsstyrelsen, Linköpings universitet, Lantbrukarnas Riksförbund (LRF) och Vreta Kluster. Fokus är att tydliggöra det regionala arbetet i enlighet med den nationella skogsstrategin och arbeta strategiskt för att främja skogens alla värden genom den regionala genomförandeplanen för skogsstrategin.

I samverkan med Länsstyrelsens tvärsektoriella skogsgrupp har runda-bordssamtal genomförts för att skapa förutsättningar för dialog kring skogens alla värden som i ett långsiktigt perspektiv ger förutsättningar för ett hållbart skogsbruk.

Samordningsinsatser kring det regionala skogsprogrammet genomförs med flera regioner och länsstyrelser i Götalandsregionen. Insatserna har skapat förutsättningar för ett bredare samarbete mellan regionerna genom gemensamma projekt och ett ökat lärande av regionernas arbete inom olika sakområden, exempelvis inom jämställdhetsfrågor och skogsbruket.

Projektet "Policies to promote the competitiveness of forest-based SMEs in resource-efficient European regions" (FBI4EU) är ett samarbetsprojekt som syftar till att främja utvecklingen och konkurrenskraften för europeiska mindre och medelstora företag i skogsbaserade industrier. Projektet bidrar till arbetet med den regionala skogsstrategin genom kunskapsutbyten och lärande. Som ett resultat av projektet FBI4EU har en webbsida tagits fram med information till skogsföretag och andra intressenter för skogen om aktuella aktiviteter, kompetenshöjande insatser, utredningar och pågående remisser. Länsstyrelsen, Region Östergötland och Norrköpings kommun träffade under året branschorganisationer inom skogsindustrin i Norrköping. Syftet med mötena var att skapa förutsättningar för dialog mellan industrin och myndigheter. Mötena har skapat en ökad förståelse för respektive verksamhet då företagen har informerat om behov och utmaningar, vilket är viktig information för myndigheter att få. Myndigheter har dessutom fått möjlighet att informera om nyheter och förändringar som kan påverka företag inom skogsbranschen samt pågående främjande arbete på regional nivå.

EU, projekt och samverkan

Länsstyrelsen Östergötland representerar samtliga fem länsstyrelser i Strukturfondspartnerskapet för Östra Mellansverige och har under året deltagit i prioriteringar och beslut kring ansökningar som kommit in till Europeiska Regionala utvecklingsfonden (ERUF) och Europeiska Socialfonden (ESF), baserat på regionala mål och identifierade fokusområden. I arbetet ingår också att informera och stämma av med övriga berörda länsstyrelser. Arbetet innebär att EU-medel prioriteras för att genomföra insatser inom Östra Mellansverige vilka skapar förutsättningar för regional tillväxt. Strukturfondspartnerskapet har under året ombildats till Strategiskt partnerskap där arbetet fortsätter men med fokus på att identifiera inriktning för utlysningar.

Länsstyrelsen Östergötland och Region Östergötland ansvarar för att genomföra möten med kommuner och organisationer för att diskutera och informera om aktuella EU-frågor och internationella aktiviteter, vilka ska öka förståelsen om EU och internationellt arbete i regionen.

Länsstyrelsen arbetar tvärsektorielt kring projekt och projektutveckling genom identifiering av aktuella projekt samt spridning av information kring EU-utlysningar, kompetenshöjande insatser och samverkan med andra regionala, nationella och internationella aktörer. I arbetet har även ingått att bidra till att utveckla projektstrukturer för myndigheten.

Under året har Länsstyrelsen deltagit som medlem i nätverket "Sweden Emilia Romagna Network" (SERN). Genom nätverket har Länsstyrelsen deltagit i tre projekt med fokus på energi och klimat samt social hållbarhet. Vidare har Länsstyrelsen deltagit i ansökan kopplat till bruksmetoder i ett förändrat klimat. Under året deltog två tjänstepersoner från Länsstyrelsen på årsmötet i nätverket i Parma. Resultatet av deltagande i nätverket är förbättrade kontakter med aktörer i Europa samt ökad kunskap hos tjänstepersoner på Länsstyrelsen inom energistatistik, hållbara transporter och säkerhet i trafiken kopplat till

alkohol och narkotika. Därutöver har även två av projekten resulterat i två nya projektansökningar för vidare projekt med start under år 2026.

Regleringsbrevsuppdrag 1.C.1 - Redovisa bidrag till tillväxt och beskriv arbete för tillväxt vid målkonflikter

Inom området sker det en löpande utveckling av arbetet. Länsstyrelsen arbetar aktivt för att frågor om tillväxt ska beaktas vid målkonflikter. Länsledningen har beslutat om tre prioriterade områden för Länsstyrelsens arbete, varav hållbar utveckling är en. Den prioriteringen ligger till grund för ett strategiskt arbete med tillväxt- och utvecklingsperspektivet. Två avdelningschefer är ansvariga för arbetet och en sakkunnig inom regional tillväxt deltar också i arbetet. De har sammankallat chefer från myndighetens alla avdelningar för att utveckla och förankra effektiva arbetssätt. Inom Länsstyrelsen har också en plan för ett forum tagits fram, som ska arbeta med tidig information, planera och prioritera myndighetens arbete för att, utöver det miljömässiga och det sociala, också beakta det ekonomiska perspektivet. En annan viktig del i arbetet är att arbeta med strategisk kommunikation i syfte att företagen ska ha rätt information och därigenom rätt förväntningar på processen och vad de behöver bidra med. Detta är också ett arbete som är nära kopplat till myndighetens arbete med att förenkla för företag.

Flera kommuner har gjort strategiska satsningar på planläggning för att tillskapa ny industri- och verksamhetsmark. Av flertalet stora satsningar är ett exempel en förberedelse inför Ostlänkens byggande i Linköpings kommun. Större satsningar på planläggning av industrimark har prioriterats av Länsstyrelsen Östergötland. Arbetet har omfattat långtgående avvägningar vid målkonflikter som även omfattar andra statliga myndigheters intressen, till exempel Forsvarsmakten och Trafikverket. Andra exempel är några planläggningar som prioriterats för att möjliggöra tillväxt och utveckling av befintliga större industriföretag i länet.

Resultatbedömning

Länsstyrelsen Östergötlands arbete inom **regional tillväxt och infrastrukturplanering** under 2025 bedöms sammantaget som **gott**. Verksamheten bedrivs i enlighet med den regionala utvecklingsstrategin med god samverkan med berörda aktörer i länet. Arbetet omfattar också statliga myndigheters medverkan. Samverkan, både internt och externt, utgör ett kontinuerligt inslag i det löpande arbetet för att myndigheten ska hålla sig uppdaterad om länets aktuella behov och kunna agera i enlighet med detta. Inom sakområdet regional tillväxt är det en viktig del att arbeta tvärsektoriellt för att identifiera målkonflikter, hantera dem och därigenom verka för tillväxt i länet. Ett tydligt fokus på arbete för regional tillväxt kräver både uppdrag och kompetens inom sakområdet på länsstyrelserna. Med utökade resurser för detta skulle Länsstyrelsen kunna bidra mer i detta för länet viktiga arbete.

I arbetet med infrastrukturplanering har planläggningen för Ostlänken varit i centrum, där länsstyrelsens insats har hanterats i bred tvärsektoriell anda och i nära samverkan med Trafikverket och berörda kommuner. Länsstyrelsen ser det som viktigt för att underlätta

och effektivisera arbetsprocesserna både hos Trafikverket och Länsstyrelsen. Arbetet med Ostlänken har genomförts med **gott resultat** på så vis att Länsstyrelsen generellt har haft god kontinuitet med att lämna besked och inte orsakat några väsentliga fördröjningar i Trafikverkets planläggningsprocess. Resurserna för hantering av Ostlänken konkurrerar dock med motsvarande insatser avseende andra samhällsbyggnadsprojekt, som inte sällan, inom en del sakområden, fördröjs på grund av långa handläggningstider hos Länsstyrelsen.

Ostlänkens planeringsprocess har snabbats upp under senare år. Det medför konsekvenser för Länsstyrelsen genom att prioriteringen av handläggarresurser för Ostlänken gentemot andra samhällsbyggnadsprojekt blivit alltmer ansträngd. Den tilldelning av resurser som gjordes av regeringen i samband med Ostlänkens tillåtlighetsprövning täcker långt ifrån länsstyrelsernas samlade behov och på grund av lång planeringstid är nu dessa medel snart helt förbrukade. Om medlen till Ostlänken är otillräckliga riskerar kommande planering och genomförande att fördröjas, med risk för att projektet inte kan fullföljas enligt Trafikverkets tidplan. Till följd av de prioriteringar som ändå behöver göras för Ostlänken minskar resurserna att utföra arbetsuppgifter inom andra sakområden, särskilt inom områden så som kulturmiljö, plan, risk- och säkerhet, klimat samt landsbygd. Med hänsyn till de övriga uppdrag myndigheterna har, samt storleken på behoven i den här verksamheten, görs bedömningen att en sådan kommande nedprioritering skulle riskera att leda till en utveckling som allvarligt kan hämma samhällsbyggandet, tillväxten och totalförsvarsupprustningen inom länet.

Hållbar samhällsplanering och boende

Avsnittet innehåller redovisningar och åiterrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3§ p5 Hållbar samhällsplanering och boende	Länsstyrelseinstruktion
5§ p9 Verka för att behovet av bostäder tillgodoses	Länsstyrelseinstruktion
1C2 Redovisa åtgärder för ett ökat bostadsbyggande i samverkan med kommuner	Regleringsbrev
3A2 Arbeta för kortare ledtider vid prövning av nätkoncessioner	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D. Länsstyrelsegemensamt arbete redovisas samlat i bilaga E.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Följande punkter sammanfattar uppgifterna och uppdragen inom verksamhetsområdet. Länsstyrelserna ska:

- Samordna de planeringsunderlag som olika myndigheter tar fram som stöd till kommunens planläggning (natur- och kulturvården, infrastruktur, militära intressen, vattenfrågor).
- Samordna sina uppdrag om rådgivning och vägledning till kommunerna inom ramen för tidig dialog för ökat bostadsbyggande.
- Utveckla sitt arbete med digital samhällsbyggnadsprocess.
- Samordna och ta tillvara statens intressen i den regionala fysiska planeringen, kommunala översiktsplaneringen, detaljplaneringen och framtagande av områdesbestämmelser.
- Granska översikts- och regionplaner, detaljplaner och områdesbestämmelser.
- Pröva detaljplaner, områdesbestämmelser och överklagande av kommuners beslut enligt plan- och bygglagen.
- Vägleda och följa upp enligt plan- och bygglagen.
- Ge byggnadsnämnden tillsynsvägledning när det gäller tillsyn enligt plan- och bygglagen och plan- och byggförordningen.
- Ansvara för att analysera och rapportera hur bostadsmarknaden ser ut i länet till exempel genom en årlig regional bostadsmarknadsanalys. Stödja kommunerna i arbetet med riktlinjer för bostadsförsörjning.
- Ge stöd till hyresbostäder och bostäder för studenter och till bostäder för äldre, samt stöd till energiåtgärder. Länsstyrelserna deltar i genomförande och tillsyn av EU:s

återhämtningsplan i stöd till hyresbostäder och bostäder för studenter samt stöd till energiåtgärder i flerbostadshus.

- Samordna arbetet med klimatanpassning, strandskyddsdispenser och havsplanering.

Det övergripande målet för området samhällsplanering, bostadsmarknad, byggande och lantmäteriverksamhet är att ge alla människor i alla delar av landet en ur social synpunkt god livsmiljö. För området bostadsmarknad är målet långsiktigt väl fungerande bostadsmarknader där konsumenternas efterfrågan möter ett utbud av bostäder som svarar mot behoven.

Länsstyrelserna ska även verka för genomslag för andra nationella mål, som till exempel gestaltad livsmiljö och miljömålet god bebyggd miljö.

Regionala prioriteringar och uppdrag

Länsstyrelsen har som huvudsaklig prioritering inom området att stödja samhällsbyggandet i länet genom en tvärsektoriellt präglad och effektiv ärendehandläggning. Detta sker i en nära dialog med berörda kommuner bland annat genom regelbundna länsråd och handläggarmöten.

Verksamhetens resultat

Nyckeltal: Hållbar samhällsplanering och boende (40-41)	2025	2024	2023
Antal årsarbetskrafter totalt	13,5	13,3	13,7
Antal årsarbetskrafter kvinnor	7,6	8,5	8,3
Antal årsarbetskrafter män	5,9	4,8	5,4
Antal ärenden, inkomna och upprättade	1 082	1 017	1 258
Antal beslutade ärenden	1 413	1 181	860
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	2	4	5
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	17 677	17 026	16 509
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	0	0	0

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP och ärendehandläggningssystemet Platina.

Resultat-indikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Målvärde	2025	2024	2023
Antal påbörjade bostäder (st.)	Ge alla människor i alla delar av landet en från social synpunkt god livsmiljö, där en långsiktigt god hushållning med naturresurser och energi främjas samt där bostadsbyggande och ekonomisk utveckling underlättas. Långsiktigt väl fungerande bostadsmarknader, där konsumenternas efterfrågan möter ett utbud av bostäder som svarar mot behoven.	Årlig analys och rapport om läget i länet på bostadsmarknaden	SCB ⁸	-	-	870	1 099
Antal färdigställda bostäder (st.)	Se mål ovan.	Årlig analys och rapport om läget i länet på bostadsmarknaden	SCB	-	-	1 107	2 583
Länsstyrelsens handläggningstid för överklagade bygglov för bostäder, dock inte fritidshus; andel avgjorda inom 80 dagar (%)	Se mål ovan.	Prövning enligt plan- och bygglagen	Platina ⁹	75%	100%	100%	94%
Länsstyrelsens handläggningstid för överklagade bygglov för bostäder, dock inte fritidshus; andel ärenden avgjorda inom 120 dagar (%)	Se mål ovan.	Prövning enligt plan- och bygglagen	Platina	90%	100%	100%	100%

Kommentarer till tabell och resultatindikatorer. Införandet av bidrag till energieffektivisering i småhus har varit anledningen till att antal inkomna ärenden till Länsstyrelsen ökade under 2023. Söktrycket har sedan mattats av under 2024 och 2025. Ökning av antalet fattade beslut under 2025 beror främst på att bidrag till energieffektivisering skulle avvecklas under 2025. Regeringen har i budgetpropositionen för 2026 föreslagit att bidraget för energieffektivisering i småhus förlängs till 2030 med 300 miljoner kronor årligen.

⁸ Statistiska centralbyråns statistik: Nybyggnad av bostäder.

⁹ Ärendehanteringssystem, Länsstyrelsen.

Inget målvärde finns att redovisa vid streck-markering (-). Inget utfall finns att redovisa vid streck-markering (-).

Bostadsbyggande och boende

Länsstyrelsen prioriterar att utveckla en effektiv handläggning med god koordinering av alla slags ärenden som gäller bostadsbyggande och boende. Under året prioriterades arbetet med handläggning och rådgivning inom kommunala detaljplaner, översiktsplaner och sedan länge upparbetade nätverk för dialog och rådgivning om inriktning för bostadsförsörjningen. Samverkan sker till exempel via regelbundna samråd som Länsstyrelsen genomför med kommunledning och kommunala samhällsbyggnadsförvaltningar. Tack vare dessa dialoger har Länsstyrelsen en god vardaglig dialog med flertalet kommuner i länet.

I den interna hanteringen av yttranden eller inför beslut bereds mer komplexa ärenden regelbundet i en tvärsektoriell planberedning. Syftet med beredningen är att den ska bidra till att Länsstyrelsens besked i plan- och bostadsbyggnadsärenden får en tvärsektoriell genomlysning och bedömning. Utifrån ett tvärsektoriellt perspektiv bidrar samhällsplaneringsperspektivet med viktiga aspekter även i andra typer av ärenden, såsom handläggning av strandskydds- eller biotopskyddsdispenser, Natura 2000-tillstånd, anmälningar eller tillstånd om vattenverksamhet eller andra miljöprövningar.

Samhällsbyggande och bostadsförsörjning

I april arrangerades det årliga dialogmötet kring länets bostadsmarknadssituation där även resultatet av årets bostadsmarknadsenkät diskuterades. Länsstyrelsens ambition är att bostadsmarknadsanalysen ska vara ett kunskapsunderlag som kommer till användning i kommuner och andra aktörers planering av bostäder i Östergötland. Under året har Länsstyrelsen arbetat vidare med insatserna med hemlöshetsuppdraget genom ett regionalt seminarium med fokus på erfarenhetsutbyte kring kommunala arbetssätt för vräkningsförebyggande insatser samt förväntade effekter av den nya socialtjänstlagen. Målet för dessa insatser, som ska pågå till 2026, är att stödja kommunernas arbete med att motverka hemlöshet och även i ett bredare perspektiv främja socialtjänstens medverkan i samhällsplaneringen.

Under året har Länsstyrelsen också fortsatt det tvärsektoriella arbetet med att hantera kommunala vattentjänstplaner enligt Lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster. Här har Länsstyrelsen haft särskilt fokus på att lämna råd om hanteringen av planernas miljöbedömningar. Fastighetsbildningsärendena har under året hanterats kontinuerligt enligt uppsatta mål för handläggningstider och köer på ärenden har därmed undvikits. Utåtriktad kommunikation har också genomförts, bland annat genom att ett kunskapsseminarium har ordnats för länets lantmätare. Effekten är kortare svarstider samt en bättre dialog mellan Länsstyrelsen och lantmäterierna, både de kommunala och det statliga Lantmäteriet. Under året har även ett kunskapsdialogmöte skett där alla kommunernas byggnadsnämnder bjöds in för dialog med anledning av många lagändringar under 2025.

Länsstyrelsen verkar för att behovet av bostäder tillgodoses

Uppdraget att verka för att tillgodose behovet av bostäder omfattar hela Länsstyrelsens verksamhet. Länsstyrelsens ambition är att synliggöra detta perspektiv i första hand genom att ha ett tvärsektorielt helhetsperspektiv på de insatser som görs inom området hållbar samhällsplanering och byggande. Ambitionen är också att dessa insatser ska koordineras med övrig myndighetsutövning och främjandeåtgärder som sker inom Länsstyrelsen. Således är det till stor del med bostadsförsörjningen i centrum som arbetet med att föra en god dialog med kommunerna utvecklas och de egna handlägningsprocesserna effektiviseras. Under 2025 har dessa insatser i första hand skett genom ordinarie processer inom den fysiska samhällsplaneringen, samråd om kommunala riktlinjer för bostadsförsörjningen samt vid upprättandet av den årliga bostadsmarknadsanalysen. Övergripande mål med insatserna är att synliggöra och sprida kunskap om bostadsbehoven och bostadsfrågorna som allmänt intresse, främja goda boendemiljöer samt att koordinera Länsstyrelsens olika insatser för att stödja ett effektivt byggande. Slutsatserna av den regionala bostadsmarknadsanalysen har kommunicerats med länets kommunledningar. Länsstyrelsen ser att det finns fortsatta stora behov av att öka kunskaperna om bostads- och boendefrågor och att vidareutveckla systemen för koordinering av olika myndighetsinsatser. Detta arbete pågår kontinuerligt.

Regleringsbrevsuppdrag 1.C.2 - Samverka med kommuner för att öka bostadsbyggandet

Länsstyrelserna ska, inom ramen för sina uppgifter i fråga om samhällsplanering och boende, redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i samverkan med kommunerna för att främja ett ökat bostadsbyggande där det finns underskott på bostäder. Andelen kommuner i Östergötland med underskott på bostäder har dock minskat sedan föregående år, en trend som också återfinns nationellt. Stora behov finns dock fortsatt i flera kommuner även om de ekonomiska förutsättningarna att bygga har försvagats. Länsstyrelsen bedömer att betydande insatser behövs både på nationell och regional nivå för att öka byggandet. Oavsett byggkonjunktur, som nu är svag, krävs åtgärder i form av politiska initiativ som bidrar till ökat byggande av bostäder för särskilda grupper samt stöd till hushåll som har svårt att komma in på bostadsmarknaden. Användningen av kommunens bostadspolitiska verktyg behöver också utvecklas och utökad samarbete med privata och offentliga aktörer krävs. Länsstyrelsen kommunicerar bostadsbyggnadssituationen med länets kommuner och uppmanar dem att lämna förslag och ta egna initiativ som främjar ökat byggande. Samtidigt uppmanar Länsstyrelsen kommunerna att fortsätta sitt planeringsarbete för att få fram fler byggrätter. Så sker också även om många kommuner beskriver höga byggpriser tillsammans med andra ekonomiska förhållanden som de mest begränsande faktorerna för ett byggande som motsvarar behoven. Svårighet att bedöma kommande marknadsintresse är en viktig faktor som har bidragit till en minskad omfattning på planläggning för bostäder i länet. Antalet påbörjade bostäder har också minskat betänkligt under 2024 och 2025 trots att många kommuner har en relativt stor planreserv. Förklaringen står närmast att finna i att det saknas ekonomiska incitament för att bygga bostäder. I det fortsatta arbetet

kommer Länsstyrelsen konsekvent att arbeta för att synliggöra bostadsförsörjning som allmänt intresse och stödja kommunens byggande på traditionellt sätt genom den rådgivning och dialog som sker i samband med översiktsplanering, detaljplanering och framtagande av handlingsplaner för bostadsförsörjning. Här är Länsstyrelsens mål och prioritering att ha ett brett tvärsektorielt anslag i planeringens tidiga skeden samt god koordinering av länsstyrelseinsatser under planernas slut- och genomförandeskeden.

Regleringsbrevsuppdrag 3.A.2 - Kortare ledtider vid prövning av nätkoncessioner

Under 2025 har ett ledningsprojekt i Östergötland varit aktuellt inom detta uppdrag. Ett tvärsektorielt möte har genomförts med ledningsägaren, Svenska kraftnät. Länsstyrelsen uppfattar att mötet gav en bra grund för fortsatt hantering av ledningsprojektet.

Energieffektivisering i småhus

Genom handläggning av ansökningar om bidrag till energieffektivisering i småhus har Länsstyrelsen bidragit till en minskning av behovet av el i småhus och därmed främjat grön omställning i samhället. Länsstyrelsen har fattat beslut om bidrag i 341 ärenden motsvarande cirka 10 miljoner kronor. Under året har det kommit in totalt 249 ansökningar om bidrag.

Resultatbedömning

Länsstyrelsen Östergötlands arbete inom **hållbar samhällsplanering och boende** under 2025 bedöms sammantaget vara **gott**. Under 2025 har målen för handläggningstider och proaktiva kommundialoger till viss del kunnat upprätthållas. Länsstyrelsens arbete har bidragit till att den kommunala samhällsplaneringen via till exempel detalj- och översiktsplaner har fått högre kvalitet och att statliga målbilder implementerats i den kommunala planeringen.

Ett **gott** resultat har nåtts inom områdena handläggning, samråd och rådgivning gentemot kommuner och andra statliga myndigheter i olika samhällsplaneringsfrågor – verksamheter som har prioriterats under året. Den övergripande bedömningen är att Länsstyrelsen kan leva upp till målen för effektiv handläggning inom de flesta områden. Vid ett fåtal ärenden har eftersläpning av svarstiderna förekommit inom vissa ärendegrupper exempelvis detaljplaner, vilket kan förbättras ytterligare genom vidareutvecklade rutiner och gemensam kunskapshöjning inom Länsstyrelsen. Länsstyrelsen bedömer att verksamheten lever upp till målen för planberedningen och anser att den tvärsektorIELLA beredningen också bidrar till bättre samordning och totalt sett ökad träffsäkerhet i ärendehandläggningen.

De senaste åren har Länsstyrelsen vidtagit flertal åtgärder för att öka handläggningstakten inom energieffektivisering i småhus. Resultatet för 2025 bedöms som **gott**.

Energi och klimat

Avsnittet innehåller redovisningar och åiterrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3§ p6 Energi och klimat	Länsstyrelseinstruktion
5§ p8 Samordna arbetet på regional nivå med anpassningen till ett förändrat klimat	Länsstyrelseinstruktion
3A4 Bistå Statens Energimyndighet rörande laddinfrastruktur tunga transporter	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D. Länsstyrelsegemensamt arbete redovisas samlat i bilaga E.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Länsstyrelserna ska leda och samordna det regionala genomförandet av energi- och klimatpolitiken i syfte att bidra till stärkt näringslivsutveckling, minskad klimatpåverkan, förbättrad energiberedskap och trygg energiförsörjning.

Inom uppdraget ska länsstyrelserna bland annat:

- Utveckla den regionala energiplaneringen genom att revidera regionala energi- och klimatstrategier och ta fram regionala handlingsplaner för elektrifiering.
- Erbjuda stöd till, och främja samverkan mellan, kommuner och andra lokala och regionala aktörer i arbetet med energiplanering, inklusive värme- och kylplaner, energiberedskap och klimatåtgärder, så arbetet i större utsträckning kan integreras i övrig samhällsplanering.
- Arbeta för ett ökat genomslag av de nationella energimålen, i synnerhet planeringsmålet och leveranssäkerhetsmålet för energi, inom sina relevanta verksamhetsområden, till exempel i plan- och tillståndprocesser.
- Administrera Klimatklivet och främja tillkomsten av viktiga klimatinvesteringar som kan finansieras genom denna satsning.
- Vidta åtgärder för att främja utbyggnaden av hemmaladdning för elfordon för hushåll i flerfamiljshus.
- Bistå Energimyndigheten i bedömningen av inkomna ansökningar för regionala elektrifieringspiloter för tunga transporter, samt bistå med kontroll och uppföljning.

Länsstyrelserna ska även samordna arbetet på regional nivå med anpassningen till ett förändrat klimat utifrån uppdrag i förordningen (2018:1428) om myndigheters

klimatanpassningsarbete. Där regeringens övergripande mål i skrivelsen ”Nationell strategi och regeringens handlingsplan för klimatanpassning” ska ge stöd och riktning.

Energipolitiken syftar till att förena ekologisk hållbarhet med konkurrenskraft och försörjningstrygghet. Den ska skapa förutsättningar för en effektiv och hållbar energianvändning och en kostnadseffektiv svensk energiförsörjning med låg negativ påverkan på hälsa, miljö och klimat samt underlätta omställningen till ett ekologiskt hållbart samhälle. Riksdagen har tagit beslut om två nya energipolitiska mål, ett planeringsmål med bedömningen om 300 TWh elanvändning till 2045 och ett leveranssäkerhetsmål för elsystemet. Sedan tidigare finns mål om 50 procent effektivare energianvändning till 2030 jämfört med 2005 och mål om att elproduktionens sammansättning år 2040 ska vara 100 procent fossilfri.

Det övergripande klimatmålet innebär att Sverige senast år 2045 inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser för att därefter uppnå negativa utsläpp, med etappmål 2030 och 2040.

Regeringens mål för samhällets anpassning till ett förändrat klimat är att utveckla ett långsiktigt hållbart och robust samhälle som aktivt möter klimatförändringar genom att minska sårbarheter och ta tillvara möjligheter.

Det finns även andra relevanta mål för verksamhetsområdet, till exempel begränsad klimatpåverkan och god bebyggd miljö inom miljömålssystemet.

Regionala prioriteringar och uppdrag

Energi och klimat

År 2023 uppdaterades länets energi- och klimatstrategi av Länsstyrelsen i samverkan med Region Östergötland. Syftet med strategin är att ge en gemensam övergripande riktning för energi- och klimatomställningen i länet. Följande mål kommer från länets energi- och klimatstrategi:

Övergripande mål

År 2045 ska Östergötland vara klimatneutralt. Etappmål är 70 procent lägre växthusgasutsläpp år 2030 jämfört med 1990.

Underliggande mål

2. År 2030 ska produktionen av fossilfri och återvunnen energi uppgå till minst 90 procent av den totala energiförsörjningen i länet.
3. År 2030 ska energianvändningen vara 60 procent effektivare jämfört med år 2008.
4. År 2030 ska växthusgasutsläppen från transporter i Östergötland vara minst 70 procent lägre jämfört med år 2010.

5. År 2025 ska mängden hushållsavfall minska till högst 350 kg per person/år och till år 2030 högst 300 kg. Delmål: År 2025 ska mängden mat- och restavfall minska till högst 150 kg per person/år. person.

Målen följs upp genom offentlig statistik två gånger per år.

Klimatanpassning

Länsstyrelsen arbetar med klimatanpassning genom den interna handlingsplanen för klimatanpassning som finns för perioden 2021–2025. I handlingsplanen finns även den gällande klimat- och sårbarhetsanalysen. Handlingsplanen omfattar tre fokusområden:

- För mycket eller för lite vatten: (hav, sjöar och vattendrag, grundvatten, markvatten).
- Biologiska & ekologiska effekter
- Höga temperaturer

Klimat och sårbarhetsanalysen med myndighetsmål och handlingsplan ska uppdateras vid större händelser eller minst var femte år. En sådan uppdatering är påbörjad.

Verksamhetens resultat

Nyckeltal: Energi och klimat (42)	2025	2024	2023
Antal årsarbetskrafter totalt	6,4	4,7	6,2
Antal årsarbetskrafter kvinnor	5,8	4,1	4,7
Antal årsarbetskrafter män	0,7	0,6	1,5
Antal ärenden, inkomna och upprättade	139	88	74
Antal beslutade ärenden	102	116	78
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	12	25	21
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	9 056	6 589	7 932
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	86	479	0

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP och ärendehandläggningssystemet Platina.

Resultatindikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Målvärde	2025	2024	2023
Antal inlämnade ansökningar under året inom Klimatklivet per 10 000 invånare (st.)	Sveriges klimatmål	Stöd till klimatinvesteringar	Naturvårdsverket ¹⁰	-	2,2	1,3	1,1

Kommentarer till tabell och resultatindikator. Under 2025 har årsarbetskraften ökat för att ersätta tidigare års avgångna tillsvidareanställningar, vilket har bidragit till att verksamhetskostnaden ökat under 2025.

Lämnade bidrag under åren avser transferering av bidrag till andra projektpartners i projektet Energy4data.

¹⁰ Naturvårdsverkets ärendehanteringssystem

Ökningen av antal ärenden beror på främst fler ärenden inom klimatklivet. Det har under 2025 varit en ökning i antalet inlämnade ansökningar och söktrycket är högt i Östergötland vilket också framgår av resultatindikatorn. Inget målvärde finns att redovisa vid streck-markering (-).

3§ p6 Energi och klimat

Regional handlingsplan för elektrifiering

Under året har arbetet med framtagandet av den regionala handlingsplanen för elektrifiering pågått. Kunskap och underlag till handlingsplanen har inhämtats genom workshops och dialogmöten med länets kommuner, nätägare, industriaktörer och intresseorganisationer. Två upphandlingar har även genomförts, en för ett kunskapsunderlag kopplat till Östergötlands framtida elbehov och potentialer för ökad elproduktion och en för effektkartläggning av nuläget för tunga och lätta lastbilar i regional yrkestrafik som identifierar transportintensiva noder och depåer. Dessa underlag kommer vara ett stöd till länets aktörer för att elektrifiera sin verksamhet. Stor vikt har lagts vid intern och extern förankring av handlingsplanen för att på så sätt fått mycket inspel som möjligt på den samt förankra de åtgärder som tas fram så att de kan implementeras i ett senare skede.

Samverkan med länets aktörer

Under året har fyra träffar med Östergötlands energi- och klimatråd planerats och genomförts. Rådet består av cirka 25 representanter från näringsliv, organisationer och myndigheter med stor koppling till energiomställningen. I dag är rådet en viktig del i länets energi- och klimatstrategiska arbete som drivs i samverkan mellan Länsstyrelsen och Region Östergötland och ger värdefull kunskap och inspel till det gemensamma arbetet inom området. Rådet ger deltagande aktörer en möjlighet att nätverka sinsemellan samt höjer deras kunskap inom området, vilket stärker länets energi- och klimatarbete.

Länsstyrelsen Östergötland beviljades under år 2025 projektfinansiering från Energimyndigheten för projektet Vind- och soldialog. Syftet med projektet är att bidra till att möta det växande elbehovet i samhället genom att främja en ökad lokal produktion av sol- och vindkraft i Östergötlands och Södermanlands län. Detta ska uppnås genom fördjupade samexistensanalyser internt på länsstyrelserna samt genom energidialoger med länens kommuner. Projektet kommer att pågå mellan 1 oktober 2025 till 31 december 2027 och genomförs tillsammans med Länsstyrelsen i Södermanlands län, Norrköpings kommun och Kungliga Tekniska högskolan (KTH).

Länsstyrelsen har erbjudit stöd till länets aktörer exempelvis genom projektet Elsmarta Östra Mellansverige, där kommunerna har fått stöd från Länsstyrelsen och Region Östergötland för att få en bättre dialog med elnätsbolagen i deras områden. Detta underlättar utbyggnad av elnätet och effektiviserar tillståndsprocesser genom tidig dialog. Projektet har medfört ökad regional samverkan mellan offentliga organisationer, akademi tillsammans med andra aktörer inom stödsystemet och näringsliv. Dessutom har erfarenheter från andra län och regioner kunnat inhämtas som tillsammans skapar bättre

förutsättningar för ett livskraftigt Östergötland. Erfarenheter från projektet har arbetas in i olika styrdokument såsom handlingsplanen för elektrifiering.

Länsstyrelsen Östergötland är Lead Partner i det EU-finansierade projektet StartSun som syftar till att främja etableringen av energigemenskaper i Östersjöregionen. Länsstyrelsen stöttar Åtvidabergs kommun som är pilotpartner i Sverige med nationella och regionala kontakter. Projektet bidrar med kapacitetsbyggande i energifrågan och kompetens kring hur energigemenskaper kan vara en av lösningarna i lokal och regional energiplanering. Genom den årliga konferensen E-day som arrangeras tillsammans med Linköpings universitet, Region Östergötland, Cleantech och Lantbrukarnas Riksförbund (LRF) har arbetet med biologisk mångfald och kopplingen till klimatpåverkan utvecklats vidare. Detta genom att ett par möten har genomförts mellan Länsstyrelsen och Cleantech Östergötland med målet att hitta vägar för hur arbete mot näringslivet kan ske.

Energi- och klimateffektivt näringsliv

Länsstyrelsen har under året vidareutvecklat initiativet Klimathandlingar för företag där 17 av länets större företag har antagit upp till fyra olika klimathandlingar i syfte att bidra till länets energi och klimatarbete. Initiativet syftar till att stärka Länsstyrelsens kontakt med företagen och öka engagemanget för att genomföra de prioriterade åtgärder som har identifierats i Energi- och klimatstrategins sex insatsområden. Under året har två träffar arrangerats vilka har fokuserat på att höja kunskapen om upphandling av fossilfria transporter och cirkulär ekonomi. Detta har gett deltagande företag en ökad kunskap inom dessa områden.

Under år 2025 har Länsstyrelsen bjudit in Nätverket för energieffektivisering inom industrin till dialogmöte vid Elnätsforum i maj samt till en nätverksträff i november. Nätverket samordnas av Länsstyrelsen och består av cirka 15 av de mest energianvändande industrierna i länet samt Linköpings universitet. Vid nätverksträffen i november deltog även representanter från Energimyndigheten och Naturvårdsverket.

Hållbara och effektiva transporter

Inför en ny projektperiod inom det storregionala projektet Fossilfritt 2030 har Länsstyrelsen deltagit på möten för att lyssna in kommunernas behov av stöttning inom fossilfria transporter med koppling till beredskap. Flertalet kunskapshöjande miniwebbinarier har arrangerats kopplat till aktuella ämnen och omvärldsbevakning för att öka kunskapen hos kommunerna. Länsstyrelsen och den regionala Drivmedelsöverenskommelsen, som blev klar 2024 och som flertalet av länets kommuner anslutit sig till, har nominerats till Upphandlingsnyckeln av BioDriv Öst.

I samverkan med branschorganisationen Fastighetsägarna, kommunernas energi- och klimatrådgivare och Sveriges Allmännyttas arrangerade Länsstyrelsen ett webinarie för bostadsrättsföreningar om elbilsladdning i flerfamiljshus.

Klimatklivet

Under år 2025 har två ansökningsomgångar genomförts inom Klimatklivet, varav en inkluderade anbudsförfarande för laddinfrastruktur. Det har resulterat i 102 nya

ansökningar i länet. Länsstyrelsen har främjat tillkomsten av viktiga klimatinvesteringar genom aktiv medverkan vid bland annat nätverksträffar, information och rådgivning och har arrangerat två informationstillfällen varav ett i samarbete med Almi.

Under året har stöd från Klimatklivet beviljats till 24 åtgärder i Östergötland på totalt cirka 26 miljoner kronor. Dessa stöd beräknas bidra med en årlig minskning med 3 080 ton koldioxidekvivalenter per år (CO₂e/år).

Inom Klimatklivet har 33 åtgärder färdigställts under året, exempelvis konverteringar och laddinfrastruktur för både persontrafik och tung trafik samt anläggningar för produktion av biogas. Exempel på en unik åtgärd som färdigställts är Tekniska verkens anläggning för bio-CCU vid den utbyggda och uppgraderade biogasanläggningen. Anläggningen är den första i Sverige som fångar in och nyttiggör biogen koldioxid från biogasframställning.

Östergötland är det län som har tredje störst klimatnytta totalt genom Klimatklivet sedan dess start år 2015. Totalt har 1 402 miljoner kronor beviljats i stöd till 318 åtgärder i länet, vilka beräknas minska CO₂e-utsläppen med 466 955 ton per år. Östergötland är det län som har högst total årlig beräknad CO₂e-minskning per 10 000 invånare, 9 887 ton/år. Detta kan ses som resultat av det arbete som skett inom ram för Klimatklivet Östergötland och som pågått sedan år 2015.

Klimatanpassning

Arbetet med att samordna Länsstyrelsens arbete med klimatanpassning har under våren bedrivits på låg fart, till följd av att tjänsten som samordnare varit vakant. I augusti anställdes en klimatanpassningssamordnare för att samordna arbetet. Fokus i samordningen har varit att återstarta arbetet, att planera för en klimat- och sårbarhetsanalys samt att medverka med att förstärka klimatanpassningsperspektivet vid granskning av planer och besvarande av remisser.

Länsstyrelsens arbete med uppdraget 5§ p8

Klimatanpassning

Arbete med klimatförändringarnas effekter på arter och naturtyper görs till viss del. Under 2025 har kartläggning av arter och naturtyper i och utanför skyddade områden i Norrköping och som påverkas av stigande hav inom Riskhanteringsplan Norrköping genomförts. Kärlväxten fältgentianan och dess utsatthet för torka har undersökts med hjälp av medel från SMHI. Naturum Tåkern har medverkat i projektet "Räkna med klimatet" tillsammans med Länsstyrelsen i Kalmar och Naturvårdsverket i syfte att informera allmänheten om klimatanpassning. I januari 2025 invigdes en utomhusutställning med tema klimatförändring som bland annat åskådliggör hur säsongerna för tranor förändras.

Under hösten har arbetet med att initiera, stödja och följa upp kommunernas klimatanpassningsarbete återupptagits. Samtliga kommuner har kontaktats i syfte att återstarta kommunnätverket för klimatanpassning. Enskilt möte har hållits med nio kommuner och vid ett gemensamt digitalt möte medverkade sex kommuner. Fokus har

varit att lära känna kommunerna och att undersöka behov av stöd från Länsstyrelsen och/eller kommunnätverket. Tre kommuner har inte medverkat i någon av aktiviteterna.

Under hösten har planering genomförts för att uppdatera klimat- och sårbarhetsanalysen som omfattar hela länet.

När det gäller att stödja och följa upp regionala sektorsmyndigheters klimatanpassningsarbete råder oklarhet om hur regionala sektorsmyndigheters verksamheter ska följas upp i relation till hur de centrala delarna av samma myndigheter följs upp. Länsstyrelsen ser gärna ett förtydligande kring vilka förväntningar som finns på de olika aktörerna, särskilt på Länsstyrelsen inom denna del av uppdraget. En lämplig tolkning är att föra dialog med de regionala sektorsmyndigheterna. Under hösten har Länsstyrelsen identifierat ett antal regionala sektorsmyndigheter som kan komma i fråga för dialog. Dialog har skett med Trafikverket kring de regionala kartunderlagen i Trafikverkets klimat- och sårbarhetsanalys.

Under året har klimatanpassningsperspektivet involverats i granskningen av kommunala planer inom fysisk planering. Två statliga utredningar och två transportplaner har granskats avseende klimatanpassning.

Uppdatering av klimat- och sårbarhetsanalysen har påbörjats under året. Länsstyrelsen har tagit fram ett upplägg som utgår från den vägledning som SMHI tagit fram och nyligen lanserat. Den interna arbetsgruppen är etablerad och har haft ett startmöte.

Myndighetsmål kommer tas fram när klimat- och sårbarhetsanalysen är uppdaterad. Myndighetsmål och handlingsplan kommer tas fram när klimat- och sårbarhetsanalysen är uppdaterad.

Handlingsplanen för år 2021–2025 är på sista året i plancykeln. En översiktlig uppföljning av rapporteringen inom myndigheten visar att handlingsplanen är delvis genomförd. Av 36 åtgärder (aktiviteter) är 44% rapporterade som genomförda, 39% rapporterade som genomförda i del och 17% rapporterade som ej startade eller ej genomförda. Inför framtagandet kommer Länsstyrelsen göra en utvärdering och bland annat utvärdera vilka åtgärder som kan flyttas över till nästa plancykel och vilka som kan utgå.

Arbetet med klimatanpassad upphandling är påbörjat under 2025. Hänsyn till klimatanpassning integreras i arbetet med hållbar upphandling med utgångspunkt från SMHI:s och Upphandlingsmyndighetens vägledning för klimatanpassad upphandling.

Beredskap kommer under år 2026 vara ett prioriterat område inom klimatanpassningen. Det finns stora synergier och Länsstyrelsen behöver utveckla former för att integrera klimatanpassning i arbetet med civil beredskap.

Regleringsbrevsuppdrag 3.A.4. - Bistå Statens Energimyndighet rörande laddinfrastruktur tunga transporter

Under året hade Energimyndigheten en utlysningssomgång rörande laddinfrastruktur tunga transporter. Utifrån de ansökningar som kom in, bidrog Länsstyrelsen med en bedömning om det är lämpligt att etablera sådan laddinfrastruktur i länet.

Resultatbedömning

Länsstyrelsen Östergötlands arbete inom **energi och klimat** under 2025 bedöms sammantaget som **gott**. Detta då det finns ett driv och engagemang i länet kring frågorna, vilket delvis är ett resultat av flera års strategiskt arbete inom området med fokus på att aktivera och engagera länets aktörer till att arbeta med frågorna. Näringslivet i länet signalerar att klimatneutral produktion är en viktig konkurrensfördel vid export.

Energi och klimat

Utifrån statistikunderlag går det att se att växthusgasutsläppen fortsatt minskar, vilket tyder på att arbetet med att minska länets klimatpåverkan går åt rätt håll. En stor del i arbetet inom området fokuserar på att stötta aktörer i länet att genomföra åtgärder för att minska klimatpåverkan. Här har länets kommuner en viktig roll genom sin samhällsplaneringsfunktion där energiplanering är en viktig del. Ett långsiktigt arbete med att stötta kommunerna i energiplaneringsarbetet har pågått under flera år och fler kommuner har nu börjat arbeta med frågorna mer aktivt än tidigare år. Detta beror inte enbart på Länsstyrelsens arbete utan även på omvärldsfaktorer och andra regionala aktörer, men Länsstyrelsen har bidragit och aktivt stöttat kommunerna i arbetet.

Arbetet med framtagande av den regionala handlingsplanen för elektrifiering går bra. Arbetet ligger i fas med tidplan och uppdraget bedöms kunna levereras i tid. Det märks också att länets aktörer har ett ökat intresse och engagemang i frågorna jämfört med tidigare år vilket kan ses som ett positivt resultat.

Samverkan med länets aktörer fungerar bra då det finns en vilja från länets aktörer att samverka inom området och frågorna. Framöver behöver större vikt ligga på förankring av uppdrag och inmäta synpunkter till strategier, planer och program. I arbetet med att minska utsläppen spelar kommunerna en viktig roll. Länsstyrelsen ser en utmaning i att flera av länets kommuner kan vara i behov av olika typer av stöd men att det ibland saknas kapacitet för att kunna ta emot stödet. Arbetsmetodik och processer behöver anpassas för att vara tillräckligt effektiva för så många kommuner som möjligt.

Jämfört med andra län är söktrycket för Klimatklivet högt i Östergötland. Det är en trend som har pågått under en längre tid.

Med den goda samverkan i länet och en positiv trend på satsningar inom området ger det goda möjligheter att genomföra uppdragen inom området och resultatet bedöms därmed som **gott**.

Klimatanpassning

Den sammantagna bedömningen för klimatanpassningsarbetet på Länsstyrelsen är att det utvecklingsbehov som identifierades föregående år är på väg att omhändertas genom anställningen av en klimatanpassningssamordnare. För år 2025 bedöms dock fortsatt **utvecklingsbehov** föreligga, men förbättringar och åtgärder sker, vilket påverkar resultatet i positiv riktning.

Utvecklingsbehov föreligger när det gäller det tvärsektoriella arbetet med det övergripande klimatanpassningsarbetet internt på Länsstyrelsen.

Det finns behov av att utveckla arbetet gentemot de mindre kommunerna i länet, där det i flera fall saknas kapacitet att arbeta med frågorna.

3A4 Bistå Statens Energimyndighet rörande laddinfrastruktur tunga transporter

Uppdraget är avgränsat då det enbart innefattar att gå igenom ansökningar till en utlysning och därefter ge inspel till Energimyndigheten gällande placering av laddinfrastruktur. Uppdraget är genomfört och Energimyndigheten har fått återkoppling. Därav bedöms resultatet som **utmärkt**.

Kulturmiljö

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3§ p7 Kulturmiljö	Länsstyrelseinstruktion
1A10 Redovisa effekter av vårandringsbudgeten på kulturmiljöarbetet	Regleringsbrev

Länsstyrelsegemensamt arbete redovisas samlat i bilaga E. Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Verksamheten består av tillsyn och tillstånd enligt kulturmiljölagen och miljöbalken, samt prövning av kulturmiljöbidrag till vård, information, kunskapsuppbyggnad och tillgänglighetsåtgärder. Hänsyn till kulturmiljö tas till stor del i annan lagstiftning än i kulturmiljölagen. Samverkan genom dialog är ett viktigt verktyg för att främja, utveckla och förnya kulturmiljöarbetet i samverkan med länets aktörer.

Varje län har tagit fram en kulturmiljöstrategi eller motsvarande där prioriteringar anges.

De fyra nationella kulturmiljömålen är:

- Ett hållbart samhälle med en mångfald av kulturmiljöer som bevaras, används och utvecklas.
- Människors delaktighet i kulturmiljöarbetet och möjlighet att förstå och ta ansvar för kulturmiljön.
- Ett inkluderande samhälle med kulturmiljön som gemensam källa till kunskap, bildning och upplevelser.
- En helhetssyn på förvaltningen av landskapet som innebär att kulturmiljön tas tillvara i samhällsutvecklingen.

Länets kulturmiljöarbete utgår också från fyra prioriterade miljö kvalitetsmål: God bebyggd miljö, Levande sjöar och vattendrag, Ett rikt odlingslandskap och Levande skogar.

Regionala prioriteringar och uppdrag

Det höga exploateringsstrycket i delar av länet, delar som dessutom besitter många kulturhistoriskt värdefulla miljöer och objekt, renderar ett högt antal inkommande samråds- och tillståndsårenden enligt kulturmiljölagen, plan- och bygglagen och miljöbalken. Det resulterar i köer inom vissa verksamhetsområden, till exempel inom

prövning av ingrepp i fornlämningar. Länsstyrelsens arbetar för att korta ärendebalanserna och handläggningstiderna inom dessa områden men handläggningstiden överstiger ändå den fastställda handläggningstiden. Exploateringsstrycket gör att det kontinuerligt fylls på med nya ansökningar. Långa handläggningsköer påverkar samhällsutvecklingen och kommenteras regelbundet av länets kommuner.

Länsstyrelsen prioriterar dessutom folkbildande insatser, som publicering och kommunikationsinsatser, kunskapsspridning runt byggnadsvård, kulturresevat och besöksfornlämningar. Även strategiskt arbete, metodutveckling samt utbildning utgör viktiga redskap för att nå målen.

Verksamhetens resultat

Nyckeltal: Kulturmiljö (43)	2025	2024	2023
Antal årsarbetskrafter totalt	11,4	11,6	10,7
Antal årsarbetskrafter kvinnor	6,7	6,3	6,3
Antal årsarbetskrafter män	4,7	5,2	4,4
Antal ärenden, inkomna och upprättade	1 084	1 047	1 054
Antal beslutade ärenden	1 141	1 009	1 145
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	44	44	28
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	16 590	17 347	16 970
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	9 593	9 511	7 014

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP och ärendehandläggningssystemet Platina.

Resultat-indikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Mål-värde	2025	2024	2023
Andel av länets skyddade bebyggelse (byggnadsminnen och kyrkobyggnader) som har tillsynats under året (procent) ¹¹	Främja ett hållbart samhälle med en mångfald av kulturmiljöer som bevaras, används och utvecklas	Länsstyrelsen har ansvar för det statliga kulturmiljöarbetet i länet	Platina, Bebyggelse-register ¹²	5%	9%	10%	10%

¹¹ Anges i % av länets bestånd av skyddad bebyggelse enligt Kulturmiljölagen (1988:950)

¹² Riksantikvarieämbetets Bebyggelseregister

Resultatindikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Målvärde	2025	2024	2023
Andel av kulturmiljöanslaget som har använts till regionala och kommunala kunskapsunderlag (procent) ¹³	Främja människors delaktighet i kulturmiljöarbetet och möjlighet att förstå och ta ansvar för kulturmiljön -Främja ett inkluderande samhälle med kulturmiljön som gemensam källa till kunskap, bildning och upplevelser	Förordning 2010:1121 om bidrag till förvaltning av värdefulla kulturmiljöer 9§	Länsstyrelsens handläggningsstöd ASK-Bidrag	10%	10,2%	14,8%	12,8 %
Andel av länets riksintressen som har aktualitetsprövats (procent) ¹⁴	Främja en helhetssyn på förvaltningen av landskapet som innebär att kulturmiljön tas till vara i samhällsutvecklingen	Förordning (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden §§ 2, 4	Platina, förteckning Riksintressen ¹⁵	10%	0	0	0

Kommentarer till tabell och resultatindikator. Under 2024 ökade lämnade bidrag inom byggnadsvård och kulturhistoriska värdefulla miljöer. Orsaken är en kombination av viss ökad medelstildelning från Riksantikvarieämbetet för bidragsutbetalningar och myndighetens prioriteringar. Mer medel har utbetalats som bidrag 2024 och 2025 än 2023 då medel i stället togs i anspråk för egeninitierad verksamhet - så kallat ianspråktagande av medel.

Antalet ej beslutade ärenden äldre än två år oförändrat i jämförelse mellan åren 2025 och 2024. Hälften av ärendena utgörs av ärendegruppen byggnadsminnen som har haft uppåtgående trend av äldre ej beslutade ärenden under de senaste åren.

Byggnadsminnesförklaringar handläggs i låg omfattning till förmån för högre beslutstakt inom kyrkoärenden.

3§ p7 Kulturmiljö

Kärnverksamheter är kyrkoantikvarisk verksamhet, samråd och tillståndsprövning runt arkeologiska åtgärder, forn- och kulturlandskapsvård, skydd och vård av historisk bebyggelse, förmedlingsuppgifter, samhällsplanering genom PBL-beredning (plan- och

¹³ Anges i % av länsstyrelsens utbetalningsram

¹⁴ Anges i % av länets riksintressen

¹⁵ Riksantikvarieämbetets förteckning av riksintressen för kulturmiljövård

bygglagen), skydd av kulturegendom i väpnad konflikt, samråd och tillståndsprövning i skog och runt vattendrag.

Tillsynen av byggnadsminnen och kyrkor har inskränkts till händelsestyrd tillsyn. Ingen aktiv planerad egen tillsyn har utförts. I snitt har Länsstyrelsen delfinansierat ett kommunalt kulturmiljöprogram per år, dock delfinansierades två kommunala program år 2025. Inga riksintressen har aktualitetsprövats av Riksantikvarieämbetet i form av en omprövning. Det finns ett generellt högt intresse och uppmärksammande av kulturmiljöfrågor i länet. Efterfrågan på antikvariernas medverkan och sakkunskap fortsätter att vara hög såväl internt på myndigheten som externt då kulturmiljöfrågor hanteras inom ramarna för ett stort antal frågor och lagrum. Under 2025 har kulturmiljöfrågor bedömts i 629 interremisser. Internsremisserna är något som tillkommer i resultat utöver antalet inkomna ärenden i tabellen ovan.

Kulturhistorisk bebyggelse

Lagskyddad bebyggelse (byggnadsminnen enligt 3 kap och kyrkliga anläggningar enligt 4 kap kulturmiljölagen) har bevakats genom händelsestyrd tillsyn och tillståndsprövning. Annan kulturhistoriskt värdefull bebyggelse uppmärksammas och skyddas i internremissberedningar av kommunala översikts- och detaljplaner inom myndigheten.

I handläggningen av överklaganden av bygglov inkluderas kulturmiljöexpertis vid behov och det inträffar relativt ofta. Länsstyrelsen har bidragit ekonomiskt till framtagande av två kommunala kulturmiljöprogram. Syftet har varit att förse kommunorganisationerna med aktuella kunskapsunderlag och nå en bredd av kommuninvånare och då särskilt fastighetsägare som har ansvar för underhåll och bevarandeinsatser i sina byggnader.

Ärendekategorin "Tillstånd till ändring av det kyrkliga kulturarvet" (VÄS 433) har ökat kraftigt under perioden 2021–2025. Under 2025 inkom 276 ärenden. Den kyrkoantikvariska verksamheten är den näst största enskilda verksamheten inom kulturmiljöområdet, internremisser från andra enheter borträknat. Den kyrkoantikvariska verksamheten samordnas inom den Regionala samrådsgruppen (RSG) som omfattar Linköpings stift samt de tre länsstyrelser som ingår i stiftet. Stora handläggningsinsatser under 2021–2025 har resulterat i att ärendebalansen i stort arbetats av under åren och antalet inlämnade ansökningar är 17 i december 2025.

Arbetet med att skydda, förvalta och underhållsfrämja kulturhistoriskt värdefull bebyggelse bidrar starkt till kulturmiljömålens uppfyllelse.

Bidragsfördelningen

I arbetet med att bidra till de nationella målen beslutar och utbetalar Länsstyrelsen kulturmiljövårdsanslaget som varje år tilldelas länet från Riksantikvarieämbetet. Prövning och utbetalning av bidrag till byggnadsvårdsåtgärder dominerar och en stor andel av bidragsmedlen har även använts till förvaltningen av de statliga kulturresevatnen Smedstorp och Öna, avtalsskötselområdet Föllingsö samt betydande fornvårdsinsatser. Byggnadsvårdsbidrag har lämnats för vård av viktigare kulturhistoriska byggnader och

anläggningar, primärt till byggnadsminnen och bebyggelse inom riksintresseområden för kulturmiljövården.

Med anledning av att det är 50 år sedan det europeiska byggnadsvårdsåret arrangerades 1975 har Länsstyrelsen anordnat flertal aktiviteter på temat byggnadsvård i länet. Bland annat aktiviteter i form av föredrag om "50 år ägnad åt Linköpings identitet" och "Östgötsk färgsättning - finns det" har ökat allmänhetens kunskap och förståelse för den svenska byggnadsvården. De folkbildande insatserna hade inte kunnat genomföras utan bidrag till förvaltning av värdefulla kulturmiljöer.

De ekonomiska stöden genom bidrag till förvaltning av värdefulla kulturmiljöer är ett mycket viktigt verktyg i det regionala kulturmiljövårdsarbetet. Det allmänna skicket på bidragsobjekten skulle vara avsevärt sämre utan stödet. Likaså skulle arbetet med proaktiva kunskapsprojekt vara omöjliga att bedriva regionalt om inte bidraget funnits tillgängligt för Länsstyrelsen. Genom anslaget kan regionalt kulturmiljövårdsarbete drivas i linje med riksdagens kulturmiljöpolitiska mål.

Tväarsektoriellt arbete

Kulturmiljömålen implementeras i varierande grad i delar av myndighetens övriga verksamhet, till exempel i naturreservatsbildande, miljöbalksprövningar, landsbygdsutvecklingsstöd, arbete kring tillämpningen av plan- och bygglagen, samråd och informationsframtagande vad gäller vattentillsynen av dammar samt i miljöskyddssaneringar.

Länsstyrelsens arbete med stöd, rådgivning och tillsyn gentemot den kommunala samhällsplaneringen är mycket viktigt för måluppfyllelsen. Samråd sker regelbundet via de så kallade Länssamråden då Länsstyrelsens sakområdesrepresentanter och länsledningen möter de större kommunernas politiska- och tjänstepersonsorganisationer i samhällsbyggnadsfrågor. Samråd med kommunala PBL-handläggare sker också regelbundet i aktuella exploateringsärenden. En omfattande verksamhet är samråd och granskning av kommunala översikts- och detaljplaner.

Arkeologi och fornlämningskydd

Länet är mycket fornlämningsrikt. Det ställer krav på effektiv handläggning för att samhällsbygget ska fortgå utan förseningar. Skydd av fornlämningar genom samråd och tillståndsprövning samt prövning av uppdragsarkeologisk verksamhet är det mest omfattande uppdraget inom verksamhetsområdet. Ett flertal arkeologiska insatser kan kopplas till länets städer där det råder högt exploateringsstryck, samt infrastrukturprojektet Ostlänken.

Under verksamhetsåret har medelhandläggningstiden för arkeologiska tillstånd varit 9 månader. Jämfört med föregående år har handläggningstiden ökat med två månader. Det har föranlett genomlysning av prioriteringar och särskilda bemanningssatsningar i syfte att korta handläggningstiderna. Insatserna har gjort nytta men inte löst kötiden för ärendekategorin. Vid årsslutet väntade 257 fornlämningsärenden på handläggning. Länsstyrelsen kommer fortsätta arbeta för minskad handläggningstid inom ärendegruppen.

Civil beredskap

Länsstyrelsens uppgifter med utmärkning och undanförel av kulturegendom ingår i ansvaret för det civila försvaret. Genom kriget i Ukraina har både kulturarvets utsatthet för stridshandlingar och betydelse för försvarsviljan tydliggjorts. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) förde under året in kulturarv i listan över samhällsviktiga verksamheter. Uppgifterna förutsätter samverkan inom Länsstyrelsen, mellan länsstyrelserna, med andra statliga myndigheter, Försvarsmakten, MSB och Riksantikvarieämbetet och med en lång rad andra organisationer på både regional- och lokal nivå.

Sedan tidigare har Länsstyrelsen genomfört utmärkning i fält med blå-vit skyddsskylt av 69 fasta kulturobjekt i länet. Under året har Länsstyrelsen deltagit i det nationella nätverket för utmärkning och undanförel av kulturegendom. Länsstyrelsen har fortsatt arbetet med framtagandet av planeringsunderlag för undanförel av samlingsägares kulturhistoriska samlingar som ska aktiveras vid höjd beredskap i syfte att skydda det viktigaste av löst kulturarv.

Samverkansformer

Länsstyrelsen har medverkat i flera nationella och regionala nätverk, till exempel länsstyrelsernas Kulturmiljöforum, Linköpings stifts regionala och lokala samrådsgrupper och det regionala strategiska samverkansforumet Hållbart kulturarv, där kulturarvsansvariga från region Östergötland, Östergötlands museum och Länsstyrelsen ingår. Länsstyrelsen samverkar även med Östergötlands museum inom ramen för den operativa verksamheten Kulturarv Östergötland.

Sju regionala arrangemang har hållits i syfte att uppmärksamma, informera och föra dialog i specifika kulturmiljöfrågor: tre länsöverskridande arkeologiska konferenser för arkeologundersökare kopplat till Ostlänken, en regional arkeologidag för arkeologiska undersökare, en utbildning för kommunala tjänstepersoner i regelverk för 2 kap kulturmiljölagen (KML)-hantering inom miljöskydd, en konferens för samlingsägare i länet kopplat till undanförel av kulturegendom i väpnad konflikt samt även en för kommunala planhandläggare inom 2 kap kulturmiljölagen.

Ostlänken

En antikvarisk styrgrupp och arbetsgrupp med chefer/länsantikvarier respektive medarbetare från de tre länsstyrelser som berörs av Ostlänken, har kontinuerligt samverkat under året. Syftet är att öka samordningen av främst det arkeologiska kulturmiljöarbetet under järnvägsbygget. Den interna samordningen under järnvägsbygget sker i form av samrådsgrupp för Ostlänksamordning.

Styrgruppen har under året samverkat kring den vetenskapliga samordningen inom arkeologin för Ostlänken. I det syftet har länen enligt 2 kap kulturmiljölagen beslutat om en funktion som Vetenskaplig samordnare. Antikvarien i den rollen har utfört ett arbete i syfte att samla olika vetenskapliga discipliner inom arkeologin för att sammanfatta de senaste vetenskapliga rönen. Resultaten av insamlandet ska användas inom ramen för

Ostlänkslänens upprättande av förfrågningsunderlag för de kommande 700 arkeologiska undersökningarna längs hela Ostlänkssträckan. Metodiken har varit nydanande och ger bra effekter för länsstyrelsernas effektivisering av handläggningen och för att de arkeologiska undersökarna ska kunna upprätta relevanta undersökningsplaner för Länsstyrelsen att besluta om inför borttagandet av fornlämningarna. I liknande syfte har styrgruppen beslutat att upprätta ett förmedlingsprogram för resultaten från de tre länens undersökningar. Länsstyrelsen Östergötland är ansvarig för planeringen av detta och arbetet har påbörjats under året och sker i samverkan med de andra två länsstyrelserna.

Kulturlandskapsvård och riksintressen

Länsstyrelsen arbetar aktivt med landskapsvård och information om kulturmiljöer vid ett urval av olika objekt. Allmänheten ges då möjlighet att på plats reflektera över tid, socioekonomiska levnadsförhållanden, kulturlandskap och historisk utveckling. Detta sker bland annat vid Länsstyrelsens två kulturreservat och ett större avtalsskötselområde samt vid 133 vårdade fornlämningsmiljöer över hela länet.

Under året har arbetet med uppdatering av alla länets riksintresseområden bedrivits i låg takt på grund av undanträngningseffekten av Ostlänken-bygget i verksamheten.

Vattenknutna kulturmiljöer

Länsstyrelsen ansvarar för samverkansprocessen inför omprövningarna av moderna miljövillkor för Sveriges vattenkraft (NAP). Med anledning av detta är behovet av kulturhistoriska utredningar och kunskapsunderlag för kulturmiljöer knutna till vattenkraftsanläggningar med tillhörande dammar betydande. Arbetet med vattenanknutna kulturmiljöer har utökats med att även omfatta övriga tillståndsansökningar för vattenverksamhet samt biotopvårdande åtgärder som kommuner och intresseorganisationer utför där kulturmiljöer berörs.

För att arbetet ska kunna bedrivas på ett rättvist och rättssäkert sätt vill Länsstyrelsen peka på att kontinuerligt centralt stöd från sektorsmyndigheterna behövs samt jämnare resursfördelning mellan olika myndigheter. Det är också av betydelse att kunskap kring tillämpning av befintlig lagstiftning, såsom miljöbalken, ökar gällande kulturmiljö inom flera sektorer. På detta sätt kommer villkor för hänsyn och bevarande av kulturhistoriskt värdefulla vattenmiljöer att utgöra juridisk bedömningsgrund vilket är centralt för måluppfyllelse inom kulturmiljövården.

Regleringsbrevsuppdrag 1.A.10 - Effekter av vårändringsbudgeten på kulturmiljöarbetet

Vårändringsbudgeten syftade till att stärka sysselsättningen för arbetslösa och nyutexaminerade inom kulturmiljöområdet och samtidigt förbättra förutsättningarna för att bevara, använda och utveckla det gemensamma kulturarvet. Eftersom satsningen är kortsiktig har den främst bidragit till möjlighet att bygga upp erfarenheter i arbetslivet. Under en 3-månadersperiod har en utomstående antikvarie med inriktning arkeologi fått utökad kännedom om myndighetsutövning, insyn i bedömningar i samband med prövning

av tillstånd till ingrepp i fornlämningar samt skaffat sig erfarenheter för det fortsatta arbetslivet.

Resultatbedömning

Länsstyrelsen Östergötlands arbete inom **kulturmiljö** under 2025 bedöms sammantaget ha **utvecklingsbehov**, även om resultaten varierar mellan olika verksamhetsområden.

Länsstyrelsen bedömer att resultatet för begäran om samråd vid skogsbruksåtgärder, NAP-hanteringen och ansökan om tillstånd för kyrkliga kulturminnen är **gott**. Länsstyrelsen har god balans av öppna ärenden och har kapacitet att påverka handläggningstakten inom ramen av ordinarie ärendehandläggning.

Resultatet gällande handläggningstider bedöms som **otillfredsställande** inom ansökan om tillstånd till ingrepp i fornlämning, nybildning av byggnadsminnen och revidering av riksintressen. Länsstyrelsens bedömning är att om de långa handläggningstiderna kvarstår, riskerar det att påverka förutsättningarna för långsiktigt bevarande samt ger konsekvenser för samhällsplaneringen. Undanträngningseffekten av Ostlänken-bygget kommer att fortsätta påverka resursfördelningen till dessa ärendegrupper många år framöver.

Inom övrig verksamhet byggnadsvård respektive kulturlandskapsvård bedöms resultatet vara **gott** då proaktiva insatser, ärendebalanser och handläggningstider är acceptabla.

Samhällsskydd och beredskap

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3§ p8 Skydd mot olyckor, krisberedskap, civilt försvar och höjd beredskap	Länsstyrelseinstruktion
7§ Geografiskt områdesansvar m.m.	Länsstyrelseinstruktion
7 a § Civilområdesansvar, utsedda länsstyrelser	Länsstyrelseinstruktion
7 b § Beredskapsmyndighet	Länsstyrelseinstruktion

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D. Länsstyrelsegemensamt arbete redovisas samlat i bilaga E.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Verksamhetsområdet omfattar skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar.

Nedanstående punkter sammanfattar de viktigaste uppgifterna och uppdragen.

Länsstyrelserna ska genom sitt geografiska områdesansvar:

- Vara sammanhållande inom krisberedskapen före, under och efter en kris inom sitt geografiska ansvarsområde och verka för en gemensam inriktning och vidta nödvändiga åtgärder.
- Vara länets högsta civila totalförsvarsmyndighet i händelse av höjd beredskap. Detta innefattar bland annat att samordna de civila försvarsåtgärderna och verka för att sådan verksamhet bedrivs med enhetlig inriktning hos civila myndigheter och andra civila organ som har betydelse för försvarsansträngningarna. Vidare ska länsstyrelserna i samråd med Försvarsmakten och med den länsstyrelse som är civilområdesansvarig verka för att det civila och det militära försvaret samordnas.
- I samråd med den länsstyrelse som är civilområdesansvarig verka för att länets tillgångar fördelas och utnyttjas så att försvarsansträngningarna främjas.
- Ansvara för räddningstjänst och sanering efter utsläpp av radioaktiva ämnen från kärnteknisk anläggning.
- Ansvara för att ständigt ha en tjänsteman i beredskap och en förmåga att snabbt upprätta en krisledningsorganisation och vid behov en krigsorganisation.
- Ansvara för uppföljning av kommunernas arbete med krisberedskap och civilt försvar.
- Ansvara för att bevaka riskhänsyn i samhällsplaneringen.
- Hantera uppdrag enligt Sevesolagen.

Uppgifter för civilområdesansvariga länsstyrelser är att:

- Verka för länsöverskridande samordning av länsstyrelsernas planering och förberedelser, samt utgöra en gemensam funktion för stöd till länsstyrelsernas hantering av uppkomna fredstida kriser.
- Under vissa omständigheter ta över ansvaret för kommunal räddningstjänst.
- Samordna planeringen inför höjd beredskap med statliga myndigheter och Försvarsmakten, stödja länsstyrelsernas planering och förberedelser inom respektive län, samt samordna civila aspekter av planering för värdlandsstöd.
- Under höjd beredskap verka för att största möjliga försvarseffekt uppnås genom att samordna åtgärderna inom det civila försvaret. Civilområdet ska samråda med Försvarsmakten, ge länsstyrelserna vägledning i fråga om prioriteringar samt hålla regeringen informerad. Civilområdet ska under höjd beredskap också samordna den civila delen av värdlandsstödet.

Målet för samhällets totalförsvaret är att ha förmåga att försvara Sverige mot väpnat angrepp och värna vår säkerhet, frihet, självständighet och handlingsfrihet.

Målet för Seveso-tillsynen är att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor samt att säkerställa en nödvändig skyddsnivå ur miljö- och säkerhetssynpunkt. Att säkerställa att den kommunala räddningstjänsten har kunskap, bemanning och beredskap för Seveso-olyckor är också en viktig målsättning.

Målet för skydd mot olyckor är att, med hänsyn till de lokala förhållandena, i hela landet ge människors liv, hälsa, egendom och miljö ett tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor.

Målen för samhällets krisberedskap är att:

- Minska risken för olyckor och kriser som hotar vår säkerhet.
- Värna människors liv och hälsa samt grundläggande värden som demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter genom att upprätthålla samhällsviktig verksamhet och hindra eller begränsa skador på egendom och miljö när olyckor och krissituationer inträffar.

Mål för det civila försvaret är att ha förmåga att:

- Säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna.
- Inom ramen för Natos kollektiva försvar och uppgifter i övrigt, bidra till det militära försvarets förmåga.
- Skydda civilbefolkningen.
- Upprätthålla försvarsviljan och samhällets motståndskraft mot externa påtryckningar.

Regionala prioriteringar och uppdrag

Länsstyrelsen Östergötland

Samverkan Östergötland

Länsstyrelsen har tillsammans med länets kommuner, Region Östergötland, Försvarsmakten, Polismyndigheten, Räddningstjänsten Östra Götaland, SOS Alarm och Trafikverket kommit överens om Strategi för samverkan i Östergötlands län före, under och efter samhällsstörningar samt en revidering av Inriktning och plan för utveckling av civil beredskap i Östergötland 2023–2026. Strategin beskriver övergripande förhållnings- och arbetssätt för samverkan. Inriktningen och planen beskriver prioriteringar, mål och aktiviteter för egen och gemensam planering. Under 2025 har ett arbete påbörjats för att i högre grad utgå från hybridhot, värdlandstöd och fjärrangrepp i den förberedande planeringen och förmågeplaneringen på regional nivå. Effekten är en ökad medvetenhet om hotbilden och anpassning av berörda aktörers verksamhetsplanering.

Kansli för sydöstra civilområdet

Den inriktning som Civilområdeschefen beslutade i juni 2024 för det sydöstra civilområdet har fortsatt utgjort grund till arbetet under 2025.

För 2025 prioriterades stärkt förmåga inom civilområdet, förberedande planering, utveckling av lägesbilder som beslutsstöd, värdlandsstöd och stöd till Försvarsmakten, ledning och samverkan samt samplanering med sektorerna.

Verksamhetens resultat

Nyckeltal: Samhällsskydd och beredskap (45–46)	2025	2024	2023
Antal årsarbetskrafter totalt	26,4	24,2	22,2
Antal årsarbetskrafter kvinnor	12,5	11,6	12,1
Antal årsarbetskrafter män	13,9	12,6	10,1
Antal ärenden, inkomna och upprättade	444	358	334
Antal beslutade ärenden	381	445	262
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	7	18	17
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	48 361	44 185	39 604
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	0	0	0

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP och ärendehandläggningssystemet Platina.

Kommentarer till tabell. Årsarbetskraften har ökat under år 2025 vilket har bidrag till ökad verksamhetskostnad under samma år. Framst kopplas ökningen till det sydöstra civilområdeskansliet.

Ökningen i antalet inkomna och upprättade ärenden beror främst på ett större inflöde och fler upprättade ärenden på grund av att uppdraget inom verksamhetsområdet växer. Inom delar av verksamheten har det också skett ett utvecklingsarbete gällande dokumentation av beslut, rutiner, förteckningar med mera vilket bidrar till att fler ärenden upprättats.

Minskningen i antal beslutade ärenden beror främst på att ärenden, i huvudsak inom ärendegrupperna ledningssystem och samband (VÅS 453) och krisberedskap och civilt försvar (VÅS 457), inte beslutas innan årsskiftet.

Länsstyrelsen Östergötland

Länsstyrelseinstruktionen 3 § p8 Skydd mot olyckor, krisberedskap, civilt försvar och höjd beredskap, 7 § Geografiskt områdesansvar och 7b § Beredskapsmyndighet.

Skydd mot olyckor och räddningstjänst

Myndigheten har inför och under skogsbrandssäsongen kommunicerat risker kopplat till skogsbränder till allmänheten. Myndighetens tjänsteperson i beredskap har bevakat skogsbrandsrisken samt beslutat om skogsbrandsbevakning med flyg. Effekten är en ökad medvetenhet hos allmänheten om skogsbrandsrisker samt en samordnad beredskap vid skogsbränder i länet. Totalt under 2025 genomfördes 170 flygningar och elva bränder upptäcktes. Den första flygningen var den 28 april och den sista flygningen var den 5 september.

Myndigheten har genomfört utbildning och övning för berörda befattningar och funktioner i syfte att öka förmågan till räddningstjänst och sanering vid kärnteknisk händelse. Samverkan med närliggande län och aktörer inom ramen för planeringszonen runt Oskarshamns kärnkraftverk har fortsatt under 2025. Ett arbete har påbörjats vad avser en överenskommelse mellan länen inom planeringszonen för kärnkraftverket i Oskarshamn. Effekten är att Länsstyrelsens beredskap för en kärnteknisk händelse är fortsatt god och att den uppfyller lagstadgade krav.

Seveso

Sevesotillsynen har under 2025 utförts i enlighet med den beslutade tillsynsplanen och de för varje Sevesoverksamhet upprättade tillsynsprogrammen. I tillsynsplanen har prioriteringar gjorts utifrån Länsstyrelsens bedömning av varje verksamhet utifrån risker och lagefterlevnad. Prioriteringarna görs också så att alla delar av respektive verksamhet blir granskade inom några årsintervall. Nödlägesberedskap och styrning har varit huvudsakliga teman vid tillsynsbesöken. Vid tillsynen har en upprepad brist hos verksamheterna varit att kontaktuppgifter till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) saknats där uppgifterna behövs för att kunna rapportera tillbud och olyckor i enlighet med gällande lagstiftning.

Länsstyrelsen samarbetar med räddningstjänsterna i de kommuner där det finns Sevesoverksamheter och de medverkar vid flertalet av tillsynsbesöken. Den gemensamma tillsynen ger en tydlig signal till företagen om en gemensam syn från myndigheternas sida. Förutom att medverka vid tillsynsbesök är räddningstjänsterna också remissinstans när Länsstyrelsen handlägger ärenden kopplade till Sevesoverksamheterna. Det goda samarbetet med räddningstjänsterna bidrar till att förebygga olyckor, men också till beredskap när olyckor inträffar.

I enlighet med den nationella rutinen genomförs samverkan med Arbetsmiljöverket för att dela uppgifter som båda parter kan ha nytta av inom respektive tillsyn. Samverkan sker utifrån gällande lagkrav men också för att de olika lagstiftningarna till viss del överlappar varandra.

Övning och utbildning

Länsstyrelsen Östergötland har planerat, genomfört och deltagit i ett stort antal utbildningar och övningar internt och externt under 2025.

Länsledning, chefer och medarbetare har utbildats och övats i enlighet med en myndighetsintern handlingsplan för utbildning och övning, och en plan inför 2026 och framåt har beslutats. Bland annat övas krisledningsorganisationen under en vecka på våren och krigsorganisationen en vecka på hösten. Effekten är att myndigheten har ett ökat antal chefer och medarbetare som kan delta i att hantera kriser i länet, samt en ökad medvetenhet om vilka krav totalförsvaret ställer på den enskilde medarbetaren och på Länsstyrelsens olika verksamhetsområden.

Länsstyrelsen har deltagit i flera externa övningar, bland andra Försvarmaktens ledningsövningar inom Södra militärregionen, gemensam Totalförsvarsvecka v 22 inom Södra militärregionen och flera andra mindre övningar i samverkan med centrala myndigheter. Effekten är en ökad civil och militär förmåga till gemensam totalförsvarsplanering och samverkan under höjd beredskap och krig.

Säkerhetsskydd och säkerhet

Behov av säkerhetsskyddsåtgärder har fortsatt öka i och med en förändrad hotbild och återupptagen totalförsvarsplanering. Under året har Länsstyrelsen genomfört följande åtgärder för att möta behovet:

- Driftsatt lokaler för säkerhetskänslig verksamhet.
- Fortsatt utvecklat säkerhetsskyddsarbete avseende informationssäkerhet, personalsäkerhet och fysisk säkerhet exempelvis uppföljning av gällande prövning, utbildning i hantering av säkerhetskänsliga handlingar.
- Utbildning av medarbetare i kryptotelefon MGGI och signalskydd.

Säkerhetssamverkan har genomförts med bland annat länets kommuner, Region Östergötland, Försvarmakten, Säkerhetspolisen och andra länsstyrelser. Effekten är bättre underlag för ansvariga myndigheter samt ökad förmåga till samlad lägesbild.

Informationssäkerhet

Myndigheten har utvecklat arbetet med att följa upp informationssäkerheten. Resultaten från exempelvis cybersäkerhetskollen ger stöd i hur det strategiska informations-säkerhetsarbetet ska bedrivas på ett effektivt sätt, och skapar en grund för att möta krav med en kommande cybersäkerhetslag. Ett annat exempel är framtagande av egenkontroll som stöd till verksamheterna inom myndigheten. Effekten är bättre förutsättningar för att information är skyddad men tillgänglig när den behövs.

Krisberedskap, civilt försvar samt folkrätt

Utifrån en Handlingsplan för civilt försvar pågår arbetet med att ta fram planer och rutiner för flera verksamheters omställning från fredstid till höjd beredskap och krig, exempelvis rutin för informationspåverkan, plan för ekonomi- och löneutbetalningar, rutiner för alternativa lokaler och ledningsplatser. Tillsammans med genomförda utbildningar och övningar är effekten en ökad förmåga till uthållighet i krisledning och omställning till krigsorganisation. Det finns även en ökad förmåga att verka under störda förhållanden samt en ökad kompetens att arbeta med totalförsvarsfrågor inom myndighetens olika verksamhetsområden.

Länsstyrelsen Östergötland har medverkat till att stödja Försvarsmaktens beredskaps- och mobiliseringsplanläggning samt förberedelser för värmlandstöd inom understödsområden, främst genom att verka för samverkan och samordning av civila åtgärdsbehov. Länsstyrelsen har även fortsatt att utreda förutsättningarna för militär etablering i länet utifrån olika lagstiftningar.

I oktober arrangerade Länsstyrelsen och Helikopterflottiljen en årlig totalförsvarskonferens i syfte att öka kunskapen om totalförsvaret och stärka samverkan mellan det civila och militära. Länsstyrelsen har informerat och fört dialog om totalförsvarsplaneringen i flera olika sammanhang, exempelvis vid länsledningens kommunbesök och på seminarier tillsammans med företag och branschorganisationer. Effekten är en ökad kunskap om civilt försvar och möjligheter till kontaktskapande hos en bred målgrupp av aktörer inom länet.

Länsstyrelsen utvecklar rutiner för uttag samt beslutat om uttag för fastigheter och Försvarsmaktens behov enligt förfogandelagen.

Länsstyrelsen har bistått centrala myndigheter och samverkat med berörda kommuner i planering och förberedelser för investeringsstöd. Effekten är att centrala myndigheter har fått en ökad förståelse för hur investeringsstöd kan hanteras på ett effektivt sätt.

Länsstyrelsen har utrett åtgärdsbehov för att stärka skyddet av civilbefolkningen. Effekten är att myndigheten har underlag för fortsatt planering i länet samt att det finns underlag för nationell inriktning i enlighet med regeringens uppdrag till MSB samt länsstyrelserna.

Uppföljning av kommunernas arbete med krisberedskap och civilt försvar

Länsstyrelsen har genomfört uppföljningsbesök i sex av länets tretton kommuner. Uppföljningen har gett flera positiva effekter i form av bland annat en ökad grad av systematik i kommunernas arbete med krisberedskap och civilt försvar. Bedömningen är att kommunerna i stort uppfyller de lagstadgade kraven. De mest återkommande bristerna är att planeringen för krigsorganisation och dess bemanning inte genomförts i tillräcklig omfattning samt att det saknas en fungerande struktur för samverkan inom det geografiska områdesansvaret. I samband med den årliga redovisningen till MSB konstaterades att sex av länets kommuner har sparade medel inom anslag 2:4. Länsstyrelsen har därför under året säkerställt att de kommuner som har sparade medel också har en plan för hur dessa

ska komma till användning enligt gällande överenskommelse. Detta har gjorts genom att extra fokus under året har varit att ge råd och stöd till kommunerna gällande användning av ersättningen för att öka kunskapen om vad medlen får användas till och på så vis bidra till att minska de sparade medlen hos kommunerna.

Hantering av hot och händelser som har eller hade kunnat eskalera till samhällsstörningar

Funktionen tjänsteperson i beredskap har upprätthållits dygnet runt samtliga dagar på året. Funktionen har upptäckt, larmat och hanterat flera händelser. Den vanligaste händelsen som föranlett någon typ av agerande har varit väderrelaterad.

Länsstyrelsen genomför tillsammans med aktörerna inom Samverkan Östergötland veckovisa samverkanskonferenser i syfte att tidigt upptäcka hot och risker, samt stärka förmågan till samverkan via Rakel. Tjänsteperson i beredskap har även på veckobasis deltagit i MSBs nationella samverkanskonferenser.

Länsstyrelsen har regelbundet deltagit i samverkansmöten med Försvarsmakten samt representanter från länsstyrelserna och Polismyndigheten inom Södra militärregionen. Syftet har varit att utifrån det säkerhetspolitiska omvärldsläget skapa en samlad lägesbild och bedöma åtgärdsbehov i egen organisation.

Utifrån en hemställan från MSB sammanställer och rapporterar Länsstyrelsen varje månad en lägesbild för länet till MSB. Lägesbilden ligger även till grund för myndighetens inriktning av omvärldsbevakning och responsplanering kommande månad.

Länsstyrelsen bistod i februari Örebro kommun med att inventera och samordna krisstöd från kommuner i Östergötlands län till Örebro kommun med anledning av maskjutningen på Campus Risbergiska i Örebro.

Den samlade effekten är att myndigheten enskilt och tillsammans med andra myndigheter agerat proaktivt och handlingskraftigt i hantering av hot och händelser samt ökat beredskapen för samhällsstörningar.

Länsstyrelsen har tillsammans med berörda aktörer i länet, i enlighet med överenskommen rutin, följt upp och utvärderat samverkan vid olika händelser. Det avser händelserna brand i Bråvikens pappersbruk, bussolycka på E4 samt PDV-larm (pågående dödligt våld) i Norrköping. Effekten av genomförda uppföljningar är att samverkan mellan berörda aktörer uppmärksammas och diskuteras. Resultatet blir bland annat att berörda rutiner uppmärksammas och justeras utifrån de erfarenheter som lyftes i uppföljningen.

Kansli för sydöstra civilområdet

7a§ Kansli för sydöstra civilområdet

Planering

Flera övningar har genomförts för att utveckla, implementera och pröva planer för samverkan och ledning på högre regional nivå. Övningar med Försvarsmakten, Polismyndigheten, Trafikverket, regionerna och länsstyrelserna har varit prioriterade.

Under våren genomförde flera aktörer inom Södra och Sydöstra civilområdet en resa till Polen och Ukraina. Under resan erbjöds deltagarna föreläsningar för ökad förståelse kring krigets krav, Sveriges roll i Nato och vad kansliet planerar inför, vilket gett ny kunskap som omsätts i planer och övningar. Kunskap och insikter från besöket har delats med andra aktörer genom föreläsningar och samtal både inom och utanför civilområdet.

Årets stora gemensamma träff för Sydöstra civilområdet fokuserade på verksamhetsplaner för ökad gemensam förmåga. Syftet med den återkommande träffen är att bygga vidare på samverkan inom civilområdet, dela kunskap och erfarenheter samt gemensamt diskutera hur ett starkt civilområde byggs tillsammans.

En gemensam plan för samverkan och ledning fastställdes i december i samråd med landshövdingarna i Jönköping och Kalmar län.

Den nya handlingsplanen för Södra militärregionen fastställdes i december. Planen utgår från MSB:s och Försvarsmaktens gemensamma dokument ”Utgångspunkter för totalförsvaret 2025–2030”.

Under året har verksamheten följts upp genom att flera rapporteringar sammanställts som visar på förmågan och behoven i det geografiska området genom kvalitetssäkring av förmågebedömning, systemunderlag och sammanställande av länsstyrelsernas svar till utvärdering angående myndigheters genomförande av Totalförvarsbeslutet 2025–2030.

Lägesbilder

Civilområdeskansliet har under året fortsatt att upprätta och utveckla månatliga lägesbilder som baseras främst på information från länsstyrelserna och ett antal sektorsansvariga myndigheter samt SOS alarms omvärldsbevakning.

Vid behov utifrån analysen lämnas även rekommendationer till länsstyrelserna i syfte att ge förutsättningar för en gemensam inriktning och planering.

Värdlandstöd

Anpassningen av planer och arbetssätt till Nato är omfattande. Sydöstra civilområdet deltar kontinuerligt i Södra militärregionens JOPG (Joint Operational Planning Group) för HNS-uppgifter (Host Nation Support) och har tillsammans med Södra militärregionen tagit fram underlag för Natos planering genom att kartlägga möjligheter till värdlandstöd i området. Även en rutin för hantering av värdlandstödsinsatser har tagits fram.

Ledning och samverkan

Inom Södra militärregionen har ledningsstrukturer för civil-militär ledning fastställts, övats och tränats. I april genomfördes en för civilområdet gemensam övning i ledning, samordning och beslutsfattande. I november deltog civilområdet tillsammans med ett antal övriga civila aktörer i Försvarsmaktens ledningsövning under tre dagar. Civilområdet har därigenom tillsammans med Försvarsmakten tränat sitt stabsarbete och förmåga till världlandstöd, samarbete och hantering av eskalerande scenarion.

Förmågehöjning av egen krigsorganisation har säkerställts genom återkommande träningstillfällen under året.

Samplanering med sektorerna

Beredskapssektorerna har arbetat med förmågeplanering och civilområdeskansliet har medverkat i planeringen genom att företräda civilområdet och samverka med länsstyrelserna. Det har till exempel rört att ta fram förslag på kommuner som har behov av olika investeringsstöd. Vissa sektorer som Livsmedelsförsörjning och dricksvatten, Transporter samt Hälsa, vård och omsorg har dessutom arrangerat övningar där civilområdeskansliet har deltagit. Förutsättningarna för samverkan med sektorerna har förbättrats under året, särskilt genom den överenskommelse som det civila beredskapsrådet gjorde i oktober 2025.

Planen för övertagande av kommunal räddningstjänst är beslutad.

En första gemensam bild av behov och förmågor har tagits fram med målet att skapa samordnad planering av utrymning och inkvartering inom civilområdet samt mellan civilområden.

Resultatbedömning

Länsstyrelsen Östergötlands arbete inom **samhällsskydd och beredskap** under 2025 bedöms sammantaget som att **utvecklingsbehov** föreligger för att möta regeringens intentioner och målbild avseende det civila försvaret perioden 2025–2030.

Länsstyrelsen Östergötland

Länsstyrelseinstruktionen 3 § p8 Skydd mot olyckor, krisberedskap, civilt försvar och höjd beredskap, 7 § Geografiskt områdesansvar och 7b § Beredskapsmyndighet.

Skydd mot olyckor och räddningstjänst

Förmågan att hantera skogsbränder i skog och mark bedöms fortsatt vara **utmärkt** på både lokal, regional och nationell nivå. Skogsbrandflyg, luftburna släckresurser, samordnad information till allmänheten, aktiv dialog om eldningsförbud och ökad samverkan mellan räddningstjänsterna är faktorer som stödjer detta. Myndighetens förmåga att hantera en kärnteknisk händelse uppfyller lagstadgade krav. Resultatet av framtagna planer, genomförda utbildningar och övningar ger måluppfyllnad inom vissa delar. Trenden är positiv men Länsstyrelsen behöver fortsätta utveckla arbetet med exempelvis mätning och

analys av resultat, logistik kring jodtabletter, sanering samt planering och övning för utrymning och inkvartering.

Övning och utbildning

Utvecklingen är positiv då Länsstyrelsen under året genomfört övningar och utbildningar i stort sett enligt plan med **gott** resultat. Det finns fortfarande stora **utvecklingsbehov** i att utifrån perspektivet höjd beredskap och krig öva egen organisation samt civil och militär samverkan. Det finns fortsatta **utvecklingsbehov** i att under störda förhållanden upprätthålla säkert samband på olika nivåer det vill säga på så kallad skadeplats, mellan krisledningar på regional nivå samt mellan lokala, regionala, högre regionala och nationella aktörer. Det finns även **utvecklingsbehov** avseende vilken samverkan som bör genomföras på regional respektive högre regional nivå.

Säkerhetsskydd

Arbetet med säkerhetsskydd och signalskydd sker idag med högre systematik än föregående år, trenden är positiv. **Utvecklingsbehoven** på sikt är dock omfattande för att möta kraven inom särskilt fysisk säkerhet som är både kompetens-, kostnads- och tidskrävande. Kraven på fysisk säkerhet för säkerhetskänslig verksamhet är höga och medför utmaningar bland annat på grund av höga investeringskostnader, myndighetens begränsningar i längd av hyresavtal och att civila beredskapsmyndigheter är hänvisade till privata fastighetsägare.

Krisberedskap, civilt försvar samt folkrätt

Totalförsvarets krav har under 2025 fortsatt beaktats i myndighetens olika uppdrag i högre grad än de senaste åren, och trenden är positiv. Resultatet är dock **otillfredsställande** i förhållande till regeringens och riksdagens mål, och **utvecklingsbehoven** är omfattande. Det handlar bland annat om att säkerställa tillgång till utbildad personal samt investeringar i kontinuitet och skydd av verksamheten avseende exempelvis larm, fysiskt skydd, bevakning, avtal om kritiska varor och tjänster, reservkraft samt personal för tillkommande uppgifter under höjd beredskap.

Planeringen för att stödja Försvarsmakten har fortsatt men med en negativ trend avseende världlandstöd och stora utvecklingsbehov kvarstår kopplat till Försvarsmaktens tillväxt och nya krav som allierad i NATO.

Förmågan till krisledning och samverkan i länet bedöms vara fortsatt **gott**. Länsstyrelsen har en väl övad krisledningsorganisation och det finns upparbetade rutiner samt positiva erfarenheter från den aktörsgemensamma inriktningen och samordningen vid samhällsstörningar och kriser de senaste åren. Under 2025 har det främst handlat om att utreda hur samverkan ska harmonisera med den högre regionala nivån.

Det finns stora **utvecklingsbehov** i länet kopplat till förberedande planering för höjd beredskap och krig. Trenden är positiv för de delar där det finns ett regleringsbrevsuppdrag med en tydlig koppling och styrning mellan nationell, regional och lokal nivå. Resultatet är **otillfredsställande** utifrån den planering som behövs utifrån gemensamma utgångspunkter för totalförsvaret.

Kansli för sydöstra civilområdet

Civilområdeskansliet fortsätter att utveckla och stärka beredskapen i det sydöstra civilområdet.

Förmågan att samordna planering har stärkts men **utvecklingsbehov** kvarstår. Förmågan att hantera en händelse i höjd beredskap är **otillfredsställande**. Det beror till största del på begränsade resurser där både personal, lokaler och utrustning saknas.

Sammantaget kvarstår **stora utvecklingsbehov** de närmaste åren. För att fullt ut kunna ta ansvar för uppdragen i förordning 2022:525 om civilområdesansvariga länsstyrelser behöver processer och arbetsätt fortsatt förbättras och ytterligare resurser tillföras.

Under året har förmågan att upprätta samlade lägesbilder till civilområdeschef och för att rapportera till Försvarsmakten stärkts och är under normala förhållanden **god**.

Naturvård och miljöskydd

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3§ p9 Naturvård, samt miljö- och hälsoskydd	Länsstyrelseinstruktion
6§ Verka för att det generationsmål för miljöarbetet och de miljö kvalitetsmål som riksdagen har fastställt nås och vid behov föreslå åtgärder för miljöarbetets utveckling	Länsstyrelseinstruktion
14§ Miljöprövningsdelegation	Länsstyrelseinstruktion
1A2 Redovisa resultat av arbetet med NAP	Regleringsbrev
1A3 Översyn bevarandeplaner Natura 2000-områden	Regleringsbrev
1A5 Redovisa tillsynen av kommunernas skyldighet att tillgodose behovet av vattentjänster	Regleringsbrev
1A6 Redovisa åtgärder för kvalitet på dricksvatten enligt EU-direktiv	Regleringsbrev
1A8 Redovisa åtgärder för att återställa förorenade områden samt arbete med områden som förorenats av PFAS	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D. Länsstyrelsegemensamt arbete redovisas samlat i bilaga E.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Följande punkter sammanfattar delar av uppgifterna och uppdragen inom verksamhetsområdet. Länsstyrelserna ska:

- Samordna det regionala miljömålsarbetet, utarbeta åtgärdsprogram samt följa upp och redovisa det regionala läget för miljömålen. De ska också utarbeta miljöövervakningsprogram och genomföra miljöövervakning.
- Samordna och stimulera arbetet med de nationella friluftslivsmålen samt samordna, stimulera och lämna bidrag till lokala vattenvårdsprojekt.
- Skydda områden och arter genom bland annat beslut om områdesskydd samt utarbetande av förvaltningsplaner och åtgärdsprogram.
- Bevara och förvalta naturvärden i skyddade områden.
- Besluta om tillstånd och dispenser för naturskydd, skydd för djur och växtarter, terrängkörning och vilthägn samt ansvara för samråd enligt 12 kap 6 § miljöbalken.
- Ansvara för prövning och tillsyn av vattenverksamhet och markavvattning.
- Samordna vattenförvaltningsarbetet genom de fem vattenmyndigheterna.

- Ansvara för samråd, yttranden och tillstånd för mineralfyndigheter, miljöfarlig verksamhet, kemiska produkter och avfall.
- Planera och genomföra tillsyn och ansvara för regional samordning och tillsynsvägledning samt vidareförmedling av statliga bidrag.
- Samordna, följa upp och utvärdera kommunernas tillsynsverksamhet inom miljö- och hälsoskydd.
- Kartlägga, undersöka, utreda och riskklassificera förorenade områden.
- Genomföra restaurering av försurade, näringsrika och värdefulla vatten.

Generationsmålet är det övergripande målet för miljöpolitiken. Det anger att vi till nästa generation ska lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser. De 16 miljö kvalitetsmålen beskriver det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till.

Utöver miljömålen och dess preciseringar är nedanstående nationella mål av väsentlig betydelse för länsstyrelsernas miljöarbete:

- Alla miljöfarliga verksamheter med tillstånd enligt miljöskyddslagen ska vara omprövade enligt miljöbalken.
- Tillsyn ska ske i sådan omfattning att den bidrar till att regelefterlevnaden överlag är god och att alla inkommande ärenden handläggs med tillfredsställande kvalitet.
- En effektiv och enhetlig miljötillsyn är avgörande för att säkerställa att en hållbar utveckling främjas som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö.
- Tillsynsvägledande myndigheter ska aktivt verka för samordning och samverkan i frågor om tillsynsvägledning. Länsstyrelserna ska ge tillsynsvägledning i länet.
- Det övergripande målet för friluftslivspolitiken är att stödja människors möjligheter att vistas i naturen och utöva friluftsliv med allemansrätten som grund.
- Samtliga omprövningar av vattenkraft ska genomföras fram till 2042.

Verksamhetens resultat

Nyckeltal: Naturvård och miljöskydd (50–58)	2025	2024	2023
Antal årsarbetskrafter totalt	98,8	99,9	104,7
Antal årsarbetskrafter kvinnor	63,7	64,4	65,9
Antal årsarbetskrafter män	35,1	35,2	38,8
Antal ärenden, inkomna och upprättade	3 214	3 576	3 538
Antal beslutade ärenden	3 151	3 482	3 678
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	194	188	186
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	159 706	159 000	151 469
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	60 316	28 128	33 125

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP och ärendehandläggningssystemet Platina.

Resultatindikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Målvärde	2025	2024	2023
Antal miljöfarliga verksamheter där ursprungstillståndet är från Miljöskyddslagen (st.)	Alla miljöfarliga verksamheter med tillstånd enligt Miljöskyddslagen ska vara omprövade enligt Miljöbalken	Miljöprövning	NikITA ¹⁶	0	38	41	40
Areal strikt skyddad natur (nationalparker (NP), naturreservat (NR), naturvårdsavtal (NVA), biotopskyddsområden (BSO)) (ha)	Levande sjöar och vattendrag, Hav i balans samt levande kust och skärgård, Myllrande våtmarker, Levande skogar, Ett rikt odlingslandskap, Storslagen fjällmiljö, Ett rikt växt- och djurliv	Verka för att miljömålen nås (6§ länsstyrelseinstruktionen)	NVR (Naturvårdsregistret) ¹⁷	-	71 022	69 871	68 850

Kommentarer till tabell och resultatindikator. Länsstyrelsen har aktivt nedprioriterat arbetet med att pröva om verksamheter med tillstånd från miljöskyddslagen till förmån för att prioritera tillväxt genom att arbeta med tillståndsansökningar för nya verksamheter och verksamheter som vill utöka eller förändra sin verksamhet.

Arealer för skyddad natur har ökat i och med Länsstyrelsen arbete med att bilda nya naturreservat.

Inget målvärde finns att redovisa vid streck-markering (-).

Miljömål och vatten

Regleringsbrevsuppdrag 1.A.2 - Resultat av arbetet med NAP

Länsstyrelsen Östergötland har använt de medel som anvisats för arbetet med den nationella planen (NAP) till:

- Samverkan inför omprövning av vattenkraftverk i prövningsgrupperna som berör Vättern. Myndigheternas och vattenkraftsägarnas samverkan ligger i fas för omprövningsdatumet 2027. Att Vattenkraftens miljöfond fortsatt är pausad trots att

¹⁶ Ärendesystem, Länsstyrelsen

¹⁷ Utdrag från Naturvårdsverkets system

regeringen återupptog prövningarna har dock inneburit att vattenkraftsägarna inte kan få ersättning för den konsulthjälp som är önskvärd för en effektiv process.

- Deltagande i prövningarna i mark- och miljödomstolen av de ansökningar som berör vattenkraftverken i prövningsgrupperna Söderköpingsåns, Vindåns och Norr Bråviken.
- Påbörjat planering av upplägg för samverkansprocessen inom prövningsgrupperna Motala ström, Stångån, Svartån och Hällestadsån.
- Översyn och tillsyn av övriga dammar med miljömässigt samband till vattenkraftsdammar i de tidiga prövningsgrupperna.

Ovanstående arbete har resulterat i goda förberedelser för att kunna fortsätta arbetet med omprövningarna enligt den nya tidsplanen för NAP.

Regleringsbrevsuppdrag 1.A.5 - Tillsynen av kommunernas skyldighet att tillgodose behovet av vattentjänster

Det övergripande målet för Länsstyrelsen Östergötlands tillsyn enligt Lagen om allmänna vattentjänster (LAV) under 2025 och 2026 är att skifta från händelsestyrd till planerad tillsyn. Ett av de viktigaste underlagen för att kunna utföra planerad och relevant tillsyn hos kommuner är vattentjänstplanerna. Detta är också i linje med Mark- och miljödomstolens skrivning i mål M8654-22 om att ”utfallet av den process som ska leda fram till antagandet av vattentjänstplanen lämpligen avvaktas innan frågan om tillsynsåtgärder mot kommunen eventuellt åter väcks av länsstyrelsen”. Detta kan tolkas som att om kommunen har en pågående process med framtagande av vattentjänstplan kan det vara lämpligt att avvakta med tillsyn enligt 6 § LAV. Då det i Östergötland är flera kommuner som inte tagit fram vattentjänstplaner behöver alltså detta tas i beaktande.

Under 2025 har fokus varit att kontakta de kommuner som ej har tagit fram sin vattentjänstplan.

Länsstyrelsen har även skrivit yttranden för de vattentjänstplaner som kommit ut på samråd under året.

Under 2025 har ingen begäran om tillsyn enligt 6 § LAV inkommit till Länsstyrelsen.

Regleringsbrevsuppdrag 1.A.6 - Åtgärder för kvalitet på dricksvatten enligt EU-direktiv

Östergötland har under de senaste åren drabbats av perioder med torka där vattenbrist har uppstått i olika områden med stora konsekvenser för samhället. Den samlade bilden för länet visar att flera kommuner står inför stora utmaningar när det gäller vattenförsörjningen under de kommande åren, framför allt kopplat till förändringar i klimatet. Detta har bidragit till att anpassningar måste ske på både kort och lång sikt. Länsstyrelsen arbetar tvärsektorielt för att fokusera på användningen av vattenresurser och dess kvalitet samt hur en långsiktigt hållbar vattenresursförvaltning kan byggas upp i länet.

Under 2025 har Länsstyrelsen fortsatt arbetet med dricksvatten under höjd beredskap. I början av 2025 startades en regional arbetsgrupp upp med olika aktörer i länet. Syftet med

arbetsgruppen var att gemensamt arbeta fram en prioriteringsvägledning för nödvatten som kan användas av kommunerna i Östergötland. Detta genom att identifiera samhällsviktiga dricksvattenberoende verksamheter i länet och genomföra konsekvensanalyser angående känsligheter för aktuell verksamhet vid störningar eller avbrott av dricksvattenleverans. Länsstyrelsen har kallat till fyra möten om prioriteringsvägledningen för nödvatten under 2025.

Länsstyrelsen har sammankallat till tio möten tillsammans med länets vattenproducenter och Lantbrukarnas Riksförbund (LRF) under 2025. Under mötena redovisar Länsstyrelsen det senaste läget vad gäller vattenflöden och tillgång i yt- och grundvatten utifrån underlag från SMHI och Sveriges geologiska undersökning (SGU). Vattenproducenterna rapporterar i sin tur läget i respektive kommun och LRF berättar om läget för lantbrukare. Detta är återkommande månadsmöten som har genomförts sedan 2020. På så sätt får Länsstyrelsen tillgång till en regional lägesbild gällande vattenförsörjningen.

Länsstyrelsen har fortsatt varit sammankallande till styrgruppsmöten med kommunala VA-chefer med syftet att utreda möjligheten till regional vattenförsörjning i framtiden. Arbetet har fortsatt utanför ett tidigare projekts ramar och Länsstyrelsens roll är att sammankalla, planera möten och föra minnesanteckningar, medan kommuner och kommunala bolag är processledare.

Länsstyrelsen har under 2025 genomfört en insamling av underlag och en riskbedömning av vattenförekomster som används till dricksvattenändamål. Detta i samband med kartläggning och analys och enligt uppdrag 2C från Vattenmyndigheterna. Undersökningen var en fortsättning på den screening som gjordes under 2023–2024.

Länsstyrelsen har fortsatt granskat kommunala fysiska planer med bland annat den regionala vattenförsörjningsplanen som stöd för att säkra vattenförsörjningen i länet.

6§ Verka för att det generationsmål för miljöarbetet och de miljö kvalitetsmål som riksdagen har fastställt nås och vid behov föreslå åtgärder för miljöarbetets utveckling

Data från miljöövervakningen ligger till grund för kunskapsunderlag som används för att bedöma påverkan på miljön, för att prioritera åtgärdsinsatser och för att se åtgärders effekt i miljön. Löpande regional miljöövervakning planerades inom 26 delprogram i luft, på land och i vatten för 2025. På grund av neddragningar i tilldelade medel från uppdragsgivaren kunde dock endast 20 stycken genomföras.

Flera åtgärder för att nå miljö kvalitetsmålen genomförs i samverkan mellan aktörer på regional och kommunal nivå, nationellt samt på EU-nivå genom flera projekt. En framgångsfaktor i Östergötland är nätverk och samverkan mellan offentliga aktörer, näringsliv och organisationer som tillsammans bidrar med insatser som främjar miljömålen.

Inga målbedömningar eller trender för miljömålen har ändrats för året jämfört med förra året enligt den Regionala årliga uppföljning av miljö kvalitetsmålen i Östergötland 2025. Bara naturlig försurning kvarstår som det enda målet för Östergötland som bedöms vara

nära att nås till år 2030. Detta är tack vare begränsade försurningsproblem, relativt små nederbörds mängder samt att det finns stora områden med kalkhaltiga jordar i länet. Försurningen av skogsmark riskerar dock att öka på grund av fortsatt uttag av biomassa som till exempel grenar och toppar vid avverkning.

En negativ utveckling gäller för målen Ett rikt växt- och djurliv, Ett rikt odlingslandskap och Levande skogar. Bedömningen av Generationsmålet är att Östergötland, likt Sverige som helhet, är för långt ifrån den samhällsomställning som krävs.

Länsstyrelsens miljömålsarbete utgår från fyra uppdrag i länsstyrelseinstruktionen.

1. Samordna det regionala mål- och uppföljningsarbetet,

Länsstyrelsen följer årligen upp miljömålsarbetet både internt på Länsstyrelsen och regionalt. Resultatet kommuniceras genom att kommunala åtgärder skickas ut som ett nyhetsbrev till kommunerna. Information sprids även bredare genom sociala medier samt internt till medarbetarna.

Samordningen internt sker tillsammans med cirka 30 medarbetare som är "målansvariga" personer. En vägledning har upprättats som visar ansvarsfördelning, tidsramar och uppskattad tidsåtgång för arbete kopplat till den årliga uppföljningen av miljömålen och indikatoruppdateringarna. Dokumentet "Ansvar och rutin" finns tillgängligt för alla på Länsstyrelsens intranät.

Miljömålssamordnarna deltar i en tvärsektoriell grupp på myndigheten enligt länsstyrelseinstruktionens (2017:868) paragraf 5 och 6 samt hållbar utveckling. Under år 2025 har fokus för gruppen varit intern styrning genom handlingsplaner för de sektorövergripande uppdragen. Deltagande i gruppen underlättar integrering av miljömålen i Länsstyrelsens övriga verksamhet och stärker kopplingen mellan uppdragen.

Samordningen har stärkts genom deltagande på nationella samverkansmöten från Regional Utveckling och Samverkan i miljömålssystemet (RUS), digitala miljömålsfrukostar för erfarenhetsutbyte mellan länen och två träffar med miljömålssamordnare i sydlänet. Under dessa träffar har den årliga uppföljningen diskuterats med fokus på kommunikation och nyttan av det samlade materialet som uppföljningar utgör. Årets fysiska träff med sydlänet hölls den första april i Malmö och gav bland annat ökad kunskap kring miljömålet "Hav i balans samt levande kust och skärgård" tack vare ett studiebesök till Naturum Öresund/ Marint kunskapscenter. Att ses i en mindre konstellation med län som har mer liknande förutsättningar möjliggör fördjupat erfarenhetsutbyte.

2. Utveckla, samordna och genomföra regionala åtgärdsprogram med bred förankring i länet för att nå generationsmålet och miljö kvalitetsmålen,

Sedan juni 2024 finns ett nytt Åtgärdsprogram för miljömålen i Östergötland som gäller fram till och med år 2030. Programmet är antaget av Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen. De båda aktörerna genomför åtgärder från programmet tillsammans med kommuner som är en viktig genomförare. Under år 2025 har fokus legat på att fortsätta förankra det nya åtgärdsprogrammet med kommuner och internt på Länsstyrelsen. En träff genomfördes

under våren i en av länets minsta kommuner, Ydre, och de inbjudna var just länets mindre kommuner. Under träffen diskuterades kommunernas förutsättningar att arbeta utifrån åtgärdsprogrammet och Länsstyrelsen kunde fånga upp behov av ytterligare stöttning. Upplägget var uppskattat då kommunrepresentanterna upplevde att de som mindre kommuner kunde lyfta sina behov och diskussionerna blev mer anpassade till deras förutsättningar jämfört när träffar sker samlat med de större kommunerna.

Internt har de enheter vars uppdrag berörs av åtgärdsprogrammet för miljömålen fått i uppdrag via en intern handlingsplan för 6§ miljömålsarbetet att prioritera åtgärder från programmet som de ska arbeta med under år 2026.

Länsstyrelsens konkreta åtgärdsarbete beskrivs mer utförligt i den regionala årliga uppföljningen av miljö kvalitetsmålen i Östergötland 2025. Exempel på åtgärder som bidrar till åtgärdsprogrammet och miljömålen uppfyllnad är bland annat ett flertal insatser för att återskapa naturmiljöer och gynna hotade arter inom skyddade områden. Dessa insatser främjar målen Levande sjöar och vattendrag, Myllrande våtmarker, Ett rikt odlingslandskap, Levande skogar samt Ett rikt växt- och djurliv. Andra konkreta åtgärdsexempel finns inom den regionala miljöövervakningen där Länsstyrelsen under år 2025 har genomfört provtagningar av yt- och grundvatten med avseende på bland annat per- och polyfluorerade alkylsubstanser (PFAS), bekämpningsmedel och metaller. Ökade kunskaper om vilka olika kemiska ämnen som finns i länets vattenmiljöer utgör viktiga underlag för att bedöma och följa upp miljö tillståndet i länet samt för att sätta in relevanta åtgärder.

3. Stödja kommunerna med underlag i deras arbete med generationsmålet och miljö kvalitetsmålen,

Kopplat till målet Giftfri miljö har Länsstyrelsen under året fortsatt sin tillsynsvägledning till länets kommuner avseende förorenade områden. Detta genom att bland annat ge specifik vägledning avseende PFAS men även i andra frågor kopplat till föroreningar. En stor del av länets förorenade områden är länets kommuner tillsynsmyndighet för, varför tillsynsvägledning är en viktig del för att stötta länets kommuner i arbetet med förorenade områden.

Inom den LOVA-finansierade (Lokala vattenvårdsprojekt) åtgärdssamordningen som bidrar till målet Myllrande våtmarker har arbetet med vattendragsgrupper fortsatt, om än i lägre takt på grund av personalbrist. Sedan oktober 2019 har drygt 270 lantbrukare nåtts genom arbetet. Arbetet bedrivs i samverkan mellan länsstyrelsens åtgärdssamordnare, lokala åtgärdssamordnare, Greppa Näringen, LOVA och lantbrukskonsulter. Det externa arbetet med lokala åtgärdssamordnare har kommit i gång och förväntas bidra till många nya och restaurerade våtmarker runt om i länets kommuner.

Länsstyrelsen har haft regelbundna länsråd med kommunledning och rådgivande handläggartreffar med kommunala planhandläggare i syfte att samverka och skapa förståelse och samsyn. Mötenas innehåll sätts av kommunen och Länsstyrelsen tillsammans. Arbetssättet resulterar i att goda relationer, tillit och respekt skapas och upprätthålls och få ärenden överprövas vid PBL-tillsyn. Under det senaste årets regionala

PBL-seminarier har kunskapsdialoger förts om metoder för att motverka geotekniska säkerhetsrisker, grön- och blåstrukturplanering samt hållbar energiförsörjning.

Länsstyrelsen har ett pågående arbete med regional friluftslivsstrategi som syftar till att bland annat stödja kommunerna i sin planering av friluftsliv och utveckling av grönområden. Kopplat till detta arbete har Länsstyrelsen under 2025 färdigställt ett kunskapsunderlag i form av ett kartunderlag som visar områden med värde för friluftsliv. Tanken är att det ska stärka friluftsliv och tillgång till natur för friluftsliv i samhällsplaneringen. Detta bidrar både till grön infrastruktur och till att visa hur nära befolkningen har till grönområden. Länsstyrelsen har även sedan 2024 ett pågående arbete rörande hur kommunerna kan stöttas i arbetet med att ta fram kulturmiljöunderlag. Som ett resultat har nya kulturmiljöprogram tillkommit under 2025 i Vadstena och Boxholms kommuner.

4. Verka för att generationsmålet och miljö kvalitetsmålen får genomslag i den lokala och regionala samhällsplaneringen och i det regionala tillväxtarbetet,

Länsstyrelsen utvecklar löpande det interna arbetet för att säkerställa att kommunerna tar hänsyn till miljömålen i sin samhällsplanering genom granskning av bland annat översikts- och detaljplaner. Odlingsmarken lyfts upp alltmer i samhällsplanering och beredskapsarbete som en avgörande aspekt. Internt finns även flera tvärasektoriella grupper som bidrar till att miljömålen och Generationsmålet få genomslag i samhällsplaneringen och det regionala tillväxtarbetet. Några exempel är tvärgruppen Odlingslandskapets naturvärden samt tvärgrupp skog och team för miljögifter. Grupperna samlar olika kompetenser från flera verksamheter inom myndigheten.

Under år 2025 har Länsstyrelsen deltagit i och drivit flera EU-projekt och ett flertal nationellt finansierade åtgärdsprojekt, som innebär att myndighetens bredd och kompetens ökar samt att fler miljöåtgärder genomförs. Projektarbete är ett effektivt sätt att växla upp begränsade resurser och uppnå resultat i miljön i snabbare takt. I flertalet av dessa projekt deltar Linköpings universitet, kommuner och/eller företag i Östergötland, vilket även bidrar till en utveckling av miljöperspektivet i den regionala samhällsplaneringen och tillväxtarbetet.

Naturvård

3§ p9 Naturvård, samt miljö- och hälsoskydd

Länsstyrelsen arbetar med långsiktigt formellt skydd på land och i vatten. Både i form av markägareinitierade skydd, med planlagt skydd hos större och mindre markägare enligt väntelista, samt med bevarande av nytillkommande, hittills okända naturvärden. 95% av tilldelad årsbudget har utbetalats till markägare för att kunna bilda naturreservat.

Om Länsstyrelsen, i linje med Sveriges utfästelser till EU, fortsätter att skydda natur i samma omfattning som under perioden 2000–2020 innebär det att ytterligare omkring 3 300 hektar skogsmark skyddas fram till 2030. Med nuvarande årlig tilldelning av medel för

intrång kommer det målet inte att nås och det kommer vara markägare som får vänta ett eller flera år på ersättning för skog med höga naturvärden.

Länsstyrelsens uppdrag är att förvalta stora delar av länets skyddade områden så att natur, kulturmiljö- och friluftslivsvärden bevaras och utvecklas. Arbetet med olika naturvårdande skötselåtgärder i form av till exempel slåtter, bete, röjning och naturvårdsbränningar har bidragit till bevarad biologisk mångfald.

Därtill har arbete gjorts för att tillgängliggöra skyddad natur för friluftsliv genom till exempel underhåll av vandringsleder, anläggande av parkeringar och grillplatser och renhållning.

Som en följd av minskat schablonanslag har omfattningen, och därmed effekten, av utförda åtgärder för naturvård och friluftsliv minskat under året. Myndighetens prioriteringar har utgått ifrån flera principen ”bevara först, restaurera sist” men tack vare Länsstyrelsens delaktighet i LIFE-projekt (LIFE är EU:s finansieringsinstrument för miljö och klimat) har flera restaureringsåtgärder kunnat genomföras.

En mer utförlig rapport av Länsstyrelsens naturvårdsarbete framgår av myndighetens årliga redovisning till Naturvårdsverket.

Prövning- och tillsynsärenden inom naturskydd

Inflödet av prövnings- och tillsynsärenden inom naturvård har minskat under 2025 jämfört med 2024.

Minskningen av prövningsärenden är tydlig för följande ärendetyper: 12:6 samråd (exklusive solcellsparkar), granskning av strandskydd samt överprövning av strandskydd, Natura2000 tillståndsprövningar och även JUP (Jordbruksmark för produktion) prövning. Antal inkommande ansökningar om upphävande av strandskydd har gått ner till obefintlig nivå. Antal prövningar av biotopskydd ligger däremot på samma höga nivå som 2024.

Miljö- och avfallsbrottslighet

Länsstyrelsen har under 2025 fortsatt att driva den sedan några år tillbaka uppbyggda samverkan mellan olika myndigheter i länet för att förebygga miljöbrott inklusive avfallsbrott. Under 2025 har Länsstyrelsen arrangerat två samverkansträffar mellan Åklagarmyndigheten, Polismyndigheten och miljökontorens chefer i länets samtliga kommuner. Temat för samverkan har under 2025 varit att få fler handläggare inom Länsstyrelsen och kommunerna att anmäla miljöbrott. Aktiviteter under året har varit att uppdatera ett handlägningsstöd samt hålla en endagsutbildning för hur det går till att anmäla miljöbrott. Utbildningen arrangerades av Länsstyrelsen och riktades sig till alla handläggare på Länsstyrelsen inom miljö, natur, vatten och förorenade områden samt kommunerna. Under utbildningen berättade åklagare och polisens utredare om vad som gäller när miljöbrott var misstänks och vilken information en anmälan om brott bör innehålla. Utbildningen uppskattad av de ca 120 deltagarna. På samverkansträffen i november bestämdes att temat för 2026 ska vara anmälan om misstanke om att det kan föreligga risk för miljöbrott.

Regleringsbrevsuppdrag 1.A.3 - Översyn bevarandeplaner Natura 2000-områden

Länsstyrelsen har påbörjat arbetet med revidering av de bevarandeplaner som berör omprövning av vattenkraftverk i prövningsgrupperna för Motala ström och Svartån. Dessa ska ansöka om omprövning 2031 respektive 2032. Planerna kommer att vara genomförda i god tid innan prövningarna. De bevarandeplaner som ligger i prövningsgrupper som ska omprövas de närmaste åren har redan omfattats av översynen tidigare år.

Miljöskydd

Tillsyn miljöfarliga verksamheter

Länsstyrelsens tillsynsuppdrag inom miljöskydd omfattar tillsyn på cirka 100 miljöfarliga verksamheter såsom processindustri, pappersbruk, förbränningsanläggningar och avfallsanläggningar. Länsstyrelsen har resurser att utföra ca 65% av tillsynsbehovet på dessa anläggningar och tillsynsplanering görs därför efter var tillsynens bäst behövs utifrån miljö- och hälsoaspekter. Under åren 2023–2025 har tillsynsbesök vid pappersbruk, stora industrier, förbränningsanläggningar och avfallsanläggningar prioriterats, då det är omfattande anläggningar med stor miljöpåverkan. Under 2024 nedprioriterades tillsyn på lantbruk och tåkter, men de har prioriterats under 2025. Merparten av de planerade tillsynsbesöken för 2025 är utförda, vilket innebär i genomsnitt ett besök/företag.

Under 2025 har Länsstyrelsen också prioriterat att vara med på periodiska besiktningar vid de miljöfarliga verksamheterna där extern part utför en genomgång av verksamheten. Dessa ger en bra bild av anläggningarna och bidrar till att den utförda tillsynen är effektiv och fokuserar på de områden där den bäst behövs ur miljö- och hälsoaspekter.

Av den utförda tillsynen på miljöfarliga verksamheten är cirka hälften planerad tillsyn och hälften händelsestyrd tillsyn. I den händelsestyrda tillsynen är fokus att handlägga ärenden från företagen i en takt som främjar näringslivets tillväxt och även förenklar för företagen. För att kunna möta upp företagens behov har konceptet att Länsstyrelsen har informationsmöten med företagen fortsatt under 2025, där företagen har presenterat sina projekt de närmaste åren. Länsstyrelsen kan då lotsa företagen var de ska skicka ärenden, till exempel till tillsynsmyndighet eller tillståndsmyndighet samt vilka underlag som behöver ingå i ärendena. När väl en ändring i verksamheten pågår har Länsstyrelsen under året också haft täta möten med projektledare på företag för att i den egna ärendehandläggningen kunna möta upp företagens tidsplaner för deras expansionsprojekt. Detta har visats sig vara ett bra koncept för att effektivt handlägga ärenden, vilket kan ses i resultaten (tabell I, ärenden 555) att under 2025 är 100% av inkomna anmälningsärenden handlagda inom måltid mot 67% år 2023. Medeltal för handläggningstiden har dessutom minskat till 32 dagar 2025 mot 189 dagar 2023.

Tillsynsvägledning miljöskydd och hälsoskydd

När det gäller tillsynsvägledning för miljö- och hälsoskydd har en stor del skett inom Miljösamverkan Östergötland (MÖTA), som är en regional tillsynssamverkan mellan

Länsstyrelsen och länets 13 kommuner. Länsstyrelsen har under året haft det samordnande ansvaret i MÖTA-styrgruppen och i arbetsgrupper inom miljöskydd, hälsoskydd och små avlopp. Under 2025 har Länsstyrelsen deltagit i två gemensamma tillsynsprojekt "Hantering av kontaminerat släckvatten och tillsynsmyndigheternas ansvar" och "Tillsyn på verksamheter med hantering av sprängämnesprekursorer". MÖTA:s arbetsgrupper där Länsstyrelsen ingår har arrangerat handläggarträffar inom lantbruk, förorenade områden, små avlopp och hälsoskydd. Vid alla handläggarträffarna deltog handläggare från de flesta kommuner och Länsstyrelsen. Handläggarträffen för lantbruk kombinerades med en branschträff arrangerad av Länsstyrelsen och då deltog även LRF och konsulter. Samverkan inom MÖTA möjliggör ett forum där Länsstyrelsens och kommunernas handläggare kan diskutera aktuella tillsynsfrågor, vilket både bidrar till samsyn och effektivitet. De gemensamma tillsynsprojekten effektiviserar och riktar tillsynen då mindre kommuner med få handläggare får möjlighet att utföra tillsyn tillsammans med kollegor i andra kommuner och Länsstyrelsen. Branschträffarna inom lantbruk är en årlig uppskattad träff där aktuella tillsyns- och provningsfrågor inom lantbruk diskuteras.

Förutom tillsynsvägledning via MÖTA har Länsstyrelsen under 2025 arrangerat en heldags-handläggarträff med fokus på betydande miljöpåverkan för anmälningsskyldiga verksamheter och tillstånd. Kommunerna ska skicka anmälningar om nya miljöfarliga verksamheter och anmälan om ändring som rör deras tillsynsobjekt till Länsstyrelsen för yttrande. Länsstyrelsen har de senaste åren prioriterat att yttra sig i alla ca 200 ärenden som en del i Länsstyrelsens tillsynsvägledning. Detta medför att både Länsstyrelsen och kommunerna som tillsynsmyndigheter gör liknande bedömningar. Dessutom ger det en bra överblick vilka bedömningar som är svåra och där mest skillnader görs. Detta har varit ett fokus vid Länsstyrelsens tillsynsvägledningsträffar med kommunerna. Det har också gett effekten att inlämnade ärenden från kommunerna har ökat från ca 100 per år till 200 ärenden per år.

14§ Miljöprovning delegation

Miljöprovning delegationen vid Länsstyrelsen Östergötland ansvarar för provning av tillståndsansökningar avseende miljöfarlig verksamhet för både Östergötlands och Jönköpings län. Miljöprovning delegationens sammansättning under året har varit två ordföranden tillhörande Enheten för juridik samt tre sakkunniga tillhörande Enheten för miljöprovning.

Under 2025 har det inkommit 41 provningsärenden varav 22 av de inkomna ärendena är helprovningar och ändringstillstånd och Miljöprovning delegationen har fattat beslut i 38 ärenden. Efter 2024 års stora inflöde av ärenden har det under året inkommit färre ärenden, men fortsatt fler än under 2022 och 2023 års inflöden, vilket innebär att antal öppna ärenden har minskat marginellt under året.

Antal samråd som inkommit till Länsstyrelsen ger en vägledning om hur många provningsärenden som förväntas inkomma. Under 2025 inkom totalt 52 samråd från både Östergötlands och Jönköpings län, vilket är en liten ökning från 2024.

Handläggningstiden om 180 dagar för ärenden med hel tillståndsprövning och ändringstillstånd, från komplett ansökan till beslut, nås i 75 % av ärenden som beslutades under 2025. Det är en förbättring jämfört med 2024 och beror på både resursförstärkning samt internt och nationellt utvecklingsarbete av handlägningsprocessen. Medelvärdet för handläggningstiden under 2025 är 140 dagar vilket är en stor förbättring från 2024.

Regleringsbrevsuppdrag 1.A.8 - Åtgärder för att återställa förorenade områden samt arbete med områden som förorenats av PFAS

I Östergötland finns det drygt 4000 förorenade områden registrerade i databasen EBH-stödet varav 61 objekt är riskklass 1 och 860 är riskklass 2. För att åtgärda och återställa förorenade områden arbetar Länsstyrelsen med tillsyn, tillsynsvägledning och statlig finansiering av projekt. Länsstyrelsens framtagna regionala mål för arbetet år 2025–2027 innefattar mål för inventering, undersökning, åtgärd, ny teknik samt tillsynsvägledning.

Under 2025 har Länsstyrelsen prioriterat arbetet med tillsynsobjekten i riskklass 1 och 2, vilket är linje med den nationella tillsynsstrategin. Länsstyrelsen har tillsynsansvar för 28 riskklass 1 och 78 riskklass 2 objekt. Länsstyrelsen har under året aktivt arbetat med 22 av 28 objekt i riskklass 1 och 25 objekt av 78 i riskklass 2.

Tillsyn

Vid tillsyn av förorenade områden riskklass 1 och 2, som finns inom pågående miljöfarliga verksamheter, har händelsestyrd tillsyn och tillhörande anmälningar prioriterats. För att effektivt kunna handlägga anmälningsärenden i takt med företagets utveckling, har Länsstyrelsen tillsammans med miljötillsynshandläggare deltagit på möten där företagen presenterat sin planering för de närmaste åren. Länsstyrelsen har då kunnat vägleda företagen om vilka underlag som behöver ingå i anmälningarna. Förutom händelsestyrd tillsyn vid pågående verksamheter har Länsstyrelsen också följt upp de verksamheter som har handlingsplaner för sitt arbete med förorenade områden.

Vid tillsyn av förorenade områden, riskklass 1 och 2, vid nedlagda verksamheter har Länsstyrelsen under året tagit fram och uppdaterat flera ansvarsutredningar samt ställt krav på utredningar och åtgärder. En av årets utmaningar var att det under ett sent skede (åtgärdsförberedelserna) vid ett riskklass 1-objekt, upptäcktes en PFAS-förorening. Detta medförde att Länsstyrelsen har tagit fram en separat ansvarsutredning för PFAS-föroreningen med annan ansvarsfördelning än för den ursprungliga föroreningen.

Tillsynsvägledning

Kommunerna har tillsynsansvar för de flesta riskklass 2-objekten och hälften av riskklass 1-objekten samt de flesta riskklass 3 och 4-objekten, och Länsstyrelsens tillsynsvägledning är därför viktig. Utöver övergripande tillsynsvägledning såsom informationsutskick och samverkansgrupper inom den regionala Miljösamverkan Östergötland (MÖTA) har Länsstyrelsen följt upp kommunernas handlingsplaner för sin tillsyn, gett vägledning i enskilda ärenden och medverkat på en handläggartäff. Tillsammans med fyra andra

länsstyrelser har Länsstyrelsen Östergötland också arrangerat utbildningar inom TVL-cykeln syd för kommunernas handläggare.

Statlig finansiering

Statlig finansiering för efterbehandling av förorenade områden kan sökas när ett objekt helt eller delvis saknar ansvarig för föroreningarna. Länsstyrelsens målsättning är att ha pågående finansierade projekt inom alla skeden av efterbehandling (från utredning till åtgärd). Inriktningen är också att statligt finansierade projekt är objekt med riskklass 1 eller de mest prioriterade riskklass 2-objekten. För tillfället pågår 10 projekt i länet.

Länsstyrelsens huvudsakliga ambition är att kommunerna ska vara huvudmän för de statligt finansierade projekten, vilket åtta av länets tretton kommuner i dagsläget är. Under 2025 har Länsstyrelsen verkat för att kommuner som är huvudmän ska färdigställa pågående projekt samt ansöka om medel för nya projekt. Länsstyrelsen har också informerat övriga kommuner om att vara huvudman, vilket ledde till att tre kommuner deltog i länsstyrelsernas nationella utbildning för huvudmän under hösten.

Sammanfattningsvis har Länsstyrelsen Östergötland under 2025 ansökt om och/eller fått bidrag för komplettering av en huvudstudie, flera åtgärdsförberedelser samt en åtgärd. Tre kommuner har ansökt om bidrag för utredningsmedel (en MIFO fas 2-undersökning, en förstudie, två huvudstudier) och Länsstyrelsen har ansökt om medel till undersökningar vid två objekt. Länsstyrelsen har även skapat rutiner, handlagt och beslutat i ett första statsstödsärende och för en åtgärd.

Inventering av förorenade sediment

Länsstyrelsen har tagit initiativ till, sökt medel och haft huvudansvaret för en kartläggning av föroreningar i Vätterns sediment under åren 2021–2025. Arbetet utfördes av SGU i samarbete med de fyra länen runt Vättern: Västra Götaland, Jönköping, Östergötland och Örebro. Undersökningsrapporten är färdig och publicerades i juni. I Östergötland blev det tre områden som har inventerats och riskklassats med en metod gemensamt framtagen av de fyra länen.

Länsstyrelsen har genomfört verifierande provtagning av sediment sedan 2024. Syftet med provtagningarna är att upptäcka tidigare okända föroreningar, kunskapsinsamling, kvalitetshöjande arbete och stöd för tillsynen. Under året har verifierande provtagning genomförts och redovisats i 13 områden och 52 områden har inventerats och riskklassats. Provtagningarna och tillhörande riskklassning utgör en viktig grund för det fortsatta arbetet med förorenade sedimentområden i länet. En viktig del i arbetet är att förmedla resultaten till berörda kommuner, verksamhetsutövare och fastighetsägare.

Övervakning, inventering och kartläggning av områden som förorenats av högflourerade ämnen, s.k. PFAS

Länsstyrelsen har i EBH-stödet hittills identifierat nästan 3000 objekt som kan vara förorenade med PFAS varav 35 objekt är nyregistrerade. Många av de identifierade objekten

har fått ändrad primär eller sekundär bransch utifrån de tillkomna branscherna i Naturvårdsverkets branschlista, vilket för vissa objekt resulterat i högre riskklass.

Länsstyrelsen har under 2025 genomfört verifierande provtagning vid sju misstänkta PFAS-förorenade områden, varav tre har koppling till dricksvattentäkter. Varierande halter av PFAS uppmättes på samtliga områden.

Länsstyrelsen har medverkat i och genomfört interna, lokala och regionala samverkansmöten i syfte att förbättra förutsättningarna för olika aktörer att kunna agera för att minska spridning och risk för negativ påverkan av PFAS. PFAS-frågan i området berör flera av Länsstyrelsens enheter.

Detta arbete medför att PFAS beaktas i flera sammanhang, bidrar till en mer heltäckande tillsyn, mer ändamålsenlig handläggning av ärenden, ökad kunskap och på sikt minskad spridning av PFAS.

Resultatbedömning

Länsstyrelsen Östergötlands arbete inom **naturvård och miljöskydd** under 2025 bedöms sammantaget ha **utvecklingsbehov**.

Miljömål

Arbetet inom området är generellt av en kvalitativ karaktär och är delvis svår att bedöma.

Den årliga uppföljningen av miljömålen visar att Östergötland har långt kvar till måluppfyllnad. Dock spelar naturens långa återhämtningstider en stor roll kopplat till bedömning av miljötilståndet. Även brist på långsiktiga ekonomiska satsningar medför kunskapsluckor där exempelvis miljöövervakning inte kan genomföras kontinuerligt inom fler områden. Det åtgärdsarbete som sker i länet tack vare stöttning från Länsstyrelsen och direkt åtgärdsarbete från myndigheten själv är ändamålsenligt och bedöms som **gott**. Miljömålssamordningen som sker från Länsstyrelsen arbetar så effektivt som möjligt och utgår från det senaste Åtgärdsprogrammet för miljömålen i Östergötland 2024–2030 för att förstärka befintligt arbete med fokusinsatser.

Vatten

Resultatet av genomförda uppdrag inom området vatten bedöms som **gott**. Detta baseras på att Länsstyrelsen ligger i fas med arbetet inför omprövning av vattenkraft samt skattning att förmågan i länet stärkts i det som avser dricksvattenförsörjning.

Naturvård

Bedömning av resultatet av genomförda uppdrag inom området natur delas in i två områden där resultatet av arbetet med skydd av värdefull natur bedöms vara **utmärkt** tack vare fullt utnyttjad medelsram för området. När det gäller förmåga till långsiktig skötsel av skyddad natur samt motverka förlust av biologisk mångfald bedöms resultatet som **otillfredsställande**. Detta då resurser till att behålla och förstärka naturvärden långsiktigt saknas samt att möjligheten till att följa utvecklingen och skapa en tillförlitlig lägesbild av

tillståndet inte är tillräcklig. Trenden för långsiktigt bevarande och förstärkning av naturvärden är negativ vilket motiverar åtgärder i kommande plan för restaurering av natur.

Miljöskydd

Resultatet av genomförda uppdrag inom miljöområdet bedöms vara **otillfredsställande** för handläggningstider inom miljöprövning, men med en tydlig positiv trend.

För övriga delar inom miljöskydd bedöms resultatet ha **utvecklingsbehov**.

Areella näringar

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3§ p10 Lantbruk och landsbygd	Länsstyrelseinstruktion
3§ p11 Fiske	Länsstyrelseinstruktion
4§ p1 Tillsyn över att fastighetsinnehav avvecklas enligt 18 kap. 7§ ärvdabalken	Länsstyrelseinstruktion
1A1 Måluppfyllelse inom livsmedelsstrategin	Regleringsbrev
1A9 Redovisa arbetet med genomförande av den strategiska planen inom jordbrukspolitiken 2023–2027 m.m.	Regleringsbrev

Länsstyrelsegemensamt arbete redovisas samlat i bilaga E. Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Följande punkter sammanfattar delar av uppgifterna och uppdragen inom verksamhetsområdet. Länsstyrelserna ska:

- besluta om och kontrollera areal- och djurbaserade stöd till jordbruksföretagare inom strategisk plan,
- kontrollera vissa andra stödformer till jordbrukare som Jordbruksverket handlägger, till exempel stöd för djuromsorg,
- besluta olika projekt- och investeringsstöd inom strategisk plan,
- inom ramen för landsbygdsprogrammet besluta om utbetalning i olika landsbygdsstöd som företagsstöd, miljöinvesteringar och projektstöd,
- arbeta med livsmedelsstrategin 2.0,
- erbjuda kompetensutveckling, information och rådgivning till lantbrukare och företagare på landsbygden,
- genomföra ängs- och betesmarksinventering enligt uppdrag från Jordbruksverket,
- besluta om statligt stöd för restaurering av ängsmark, betesmark och hamlade träd,
- ansvara för behörighetsutbildningar för att yrkesmässigt använda växtskyddsmedel utomhus,
- ansvara för tillsyn av flyghavre och vissa skadegörare,
- ansvara för regionalt genomförande av de fiskeripolitiska målen för yrkesfiske och vattenbruk samt hållbar förvaltning och skydd av fiskbestånd,

- ansvara för handläggning av jordförvärvsärenden vid köp av jord- och skogsbruksfastigheter,
- förordna fisketillsynspersoner och ansvara för olika fiskevårdsåtgärder, samt
- handlägga stöd inom Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden (EHFVF).

Målet för areella näringar, landsbygd och livsmedel är att insatserna ska bidra till goda förutsättningar för arbete, tillväxt och välfärd i alla delar av landet. De gröna näringarna ska vara livskraftiga och bidra till klimatomställningen och att naturresurserna används hållbart.

Riksdagen har även beslutat om ett övergripande mål för livsmedelskedjan:

- En konkurrenskraftig livsmedelskedja där den totala livsmedelsproduktionen ökar, samtidigt som relevanta nationella miljömål nås, i syfte att skapa tillväxt och sysselsättning och bidra till hållbar utveckling i hela landet. Produktionsökningen, både konventionell och ekologisk, bör svara mot konsumenternas efterfrågan. En produktionsökning skulle kunna bidra till en ökad självförsörjningsgrad av livsmedel. Sårbarheten i livsmedelskedjan ska minska.

Det övergripande målet för fiskepolitiken är att bidra till livskraftiga fisk- och skaldjursbestånd, ett hållbart fiske och hälsosamma ekosystem samt att stärka måluppfyllnaden i Maritima strategin och Livsmedelsstrategin.

Verksamhetens resultat

Nyckeltal: Areella näringar (60–62)	2025	2024	2023
Antal årsarbetskrafter totalt	31,5	31,5	33,3
Antal årsarbetskrafter kvinnor	23,1	23,9	25,0
Antal årsarbetskrafter män	8,5	7,6	8,3
Antal ärenden, inkomna och upprättade	12 396	12 107	12 466
Antal beslutade ärenden	12 836	12 802	8 787
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	26	20	185
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	43 913	45 260	39 706
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	3 457	2 483	1 652

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP, ärendehandläggningssystemet Platina och Jordbruksverket.

Resultatindikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Målvärde	2025	2024	2023
Andel ekologisk brukad jordbruksmark (%) ¹⁸	En konkurrenskraftig livsmedelskedja	Areal- och djurbaserade stöd Kompetensutveckling och rådgivning	Jordbruksverket ¹⁹	-	-	21,9%	24,5%
Areal betesmarker och slätterängar (ha)	Miljömål Ett rikt odlingslandskap	Areal- och djurbaserade stöd Miljöersättningar Kompetensutveckling och rådgivning	Jordbruksverket ²⁰	-	42 005	42 203	42 731

Kommentarer till tabell och resultatindikator. När det gäller antal årsarbetskrafter totalt bedöms jämförbara värdet för 2025 vara 32,7 årsarbetskrafter (24,7 kvinnor), på grund av delad resurs inom djurskydd men där timmar redovisats under areella näringar.

Länsstyrelsen i Östergötland tog 2025 emot 2924 SAM-ansökningar (en samordnad ansökan om areal- och djurbaserade stöd). En SAM-ansökan består vanligtvis av ansökan om olika stödformer och betalas ut i flera omgångar. Det medför att en enskild SAM-ansökan genererar flera beslut.

I och med införandet av strategisk plan 2023 – 2027 förändrades utbetalningsplanen för de areal- och djurbaserade stöden. Slututbetalning av kompensationsstödet och miljöersättningarna till betesmarker och slätterängar, skyddszoner och anlagda skyddszoner samt vallstöd sker i januari, året efter ansökan. Under 2025 infördes stödet Blommande åker och fältkant vilket ger något fler inkomna ärenden än tidigare år.

Andelen ekologisk produktion har minskat gradvis sedan 2021, vilket bedöms vara en följd av minskad efterfrågan från konsumenter på ekologiskt odlade livsmedel. Gällande betesmarksarealen har även den minskat gradvis de senaste åren. Detta sammanfaller med en gradvis minskning av antal jordbruksföretag som bedöms vara orsaken till att även arealen jordbruksmark minskar i länet.

Inget målvärde finns att redovisa vid streck-markering (-). Inget utfall finns att redovisa vid streck-markering (-).

¹⁸ Det saknas färdig statistik för 2025 när det gäller ekologiskt brukad mark. I föregående årsredovisning saknades färdig statistik för år 2024. Siffrorna i årsredovisning 2024 skiljer sig därför åt jämfört med årsredovisning 2025.

¹⁹ Jordbruksverkets statistikdatabas.

²⁰ Jordbruksverkets statistikdatabas.

3§ p10 Lantbruk och landsbygd

Investeringsstöd och projektstöd inom den strategiska planen för jordbrukspolitiken 2023–2027

Arbetet med Landsbygdsprogrammet 2014–2020 avslutades under 2025. I det avslutande arbetet bidrog Länsstyrelsen Östergötland med cirka 1,5 årsarbetskrafter i handläggningen av andra läns ärenden.

Information om ansökningsomgångar och utlysningar av den strategiska planens investeringsstöd och projektstöd har skett via kommunikationskanaler som Länsstyrelsens webbsida, nyhetsbrev, sociala medier, nyhetsbrev till konsulter och Länsstyrelsens tidning Grödan (målgruppen jordbruksföretagarna i länet). Länsstyrelsens strategi samt tydlig information när det går att söka investeringsstöd, ger god framförhållning avseende de tillfällen då olika stöd går att söka. Syftet med detta är att kunna administrera stöden och ge stödsökande besked inom skälig tid. Länsstyrelsen bedömer att söktrycket har varit högt inom alla områden förutom för bevattningsdammar, vattenåtgärder och växthus.

Investeringsstöd för djurstallar, torkar och startstöd har haft ett extra högt söktryck under året och den tilldelade budgeten inom de stöden, trots extra tilldelningar, är låg i förhållande till den investeringsvilja som finns i länet. Investeringsstöd för täckdikning har fortsatt haft bra genomslag i Östergötland och intresset är stort. Under året har det beviljats 16 770 125 kr till 64 stödsökande.

Länsstyrelsen har hög prioritet på utbetalningar i investeringsstöd i den strategiska planen. Detta för att bidra till de nationella utbetalningsmål som finns inom den strategiska planen men framför allt för att likviditeten i vissa näringsgrenar är ansträngd som exempelväxtodling.

Länsstyrelserna har stärkt samordningen av arbetet med Sveriges strategiska plan för den gemensamma jordbrukspolitiken 2023–2027 genom samarbetsstrukturen (SamS) där alla 21 länsstyrelser ingår. Syftet är att åstadkomma ett effektivt genomförande av politiken där likabehandling och rättssäkerhet står högt, likaså trygghet inom stödhandläggningen.

Inom projekt- och investeringsstöden har ett arbete med synkronisering av länsstyrelsernas ansökningsomgångar genomförts i syfte att nå ökad målstyrning. Detta har gjorts i samverkan med lantbruksnäringens företrädare.

För samtliga ärendetyper inom den strategiska planen finns ”sakforum” för frågor och svar för handläggare, med eskaleringsfunktion för olösta frågor eller sådant som behöver tas vidare till Jordbruksverket i syfte att snabba på ärendehandläggningen.

Kompetensutveckling, rådgivning och information till länets landsbygdsföretagare

Länsstyrelsen driver flera projekt inom den strategiska planen. Syftet med projekten är att genom att höja kompetensen hos landsbygdsföretagare, främja hållbar utveckling inom

livsmedelsproduktionen, bidra till miljömålen samt öka lönsamheten och konkurrenskraften.

I projekten Greppa Näringen, Ett rikt odlingslandskap (ERO) och Ekologisk produktion upphandlar Länsstyrelsen externa aktörer för att genomföra kunskapshöjande aktiviteter eller rådgivning. Aktiviteterna (kurs, webinarium, studiebesök, fältvandring, ERFA-träff) och rådgivningen handlar exempelvis om förbättrad klimatanpassning, minskad urlakning av näringsämnen, ökade kunskaper om skötselmetoder för att bevara ängs- och betesmarker, ökad ekologisk produktion och att utveckla företagandet på landsbygden.

Under 2025 har Länsstyrelsen genomfört 14 aktiviteter inom ERO, nio aktiviteter inom Greppa Näringen och två aktiviteter inom ekologisk produktion. Inom ERO har Länsstyrelsen Östergötland genomfört 120 rådgivningar och inom Greppa Näringen 6 rådgivningar. Rådgivning inom ekologisk produktion genomförs enbart av externa aktörer. Utöver det tillkommer även kurser och rådgivningar som externa aktörer genomfört i projekten.

Behörighetsutbildningar för bekämpningsmedel

Länsstyrelsen ansvarar för att erbjuda kurser årligen för säker användning av växtskyddsmedel. Under 2025 har en grundkurs genomförts med 38 deltagare. På grund av resursbrist genomförde Länsstyrelsen i Skåne vidareutbildningar för de som behövde förnya sin behörighet i Östergötlands län. Tre digitala kurser hölls för totalt 124 deltagare.

Jordförvärsärenden

Under 2025 har Länsstyrelsen handlagt 40 jordförvärsärenden, varav nio ärenden avser juridiska personer och resterande är fysiska personer. Av de 40 ärendena är också sju sådana där ansökan kommit via Lantmäteriet som begäran om tillstånd till fastighetsreglering. Antalet inkommande ärenden har ökat betydligt jämfört med 2024 men ligger ungefärligen i nivå med genomsnittlig ärendevolym föregående fem år.

Bitillsyn

Länsstyrelsen Östergötland har ett samordningsuppdrag gällande bitillsynen i länen Jönköping, Kalmar och Östergötland. Samordningsuppdraget innebär löpande dialog med bitillsynsmännen i nämnda län samt med övriga samordningsansvariga län i landet och med ansvariga på Jordbruksverket. I uppdraget ingår att förordna bitillsynsmän för utförande av tillsynen i respektive län, administrera arvoden, sammanställa uppställningsplatser och bistå bitillsynsmännen med underlag. Andra arbetsuppgifter är att meddela utbrott av smittsamma bisjukdomar till Jordbruksverket. Övriga arbetsuppgifter är att ha aktuell information om regler gällande bitillsyn samt bitillsynsdistrikt, samt översikt bitillsynspersoner på den externa webben. Arbetet inom tillsynen bidrar starkt till att öka kunskaperna kring bisjukdomar. De konkreta åtgärder som ingår i bitillsynsmännens arbetsuppdrag är förutsättningar för att förhindra smittspridning.

Under året har Länsstyrelsen Östergötland haft löpande dialog med bitillsynsmännen i nämnda län samt med övriga samordningsansvariga län i landet och med ansvariga på Jordbruksverket. Arvoden har administrerats, uppställningsplatser har sammanställts och

bitillsynsmännen har försetts med underlag. Under 2025 begärde Länsstyrelsen Östergötland av Jordbruksverket att upprätta två restriktionsområden med anledning av utbrott av den smittsamma bisjukdomen Amerikansk yngelröta. Dessutom begärde Länsstyrelsen Östergötland av Jordbruksverket att avlysa åtta restriktionsområden då Amerikansk yngelröta inte längre kunde påvisas i områdena.

Nationella stödet för ängsmark, betesmark och hamlade träd

Länsstyrelsen har haft en ansökningsperiod, 20 december 2024 – 28 februari 2025, i det nationella restaureringsstödet för ängs- och betesmarker samt tidigare hamlade lövträd. Totalt beviljades 18 ansökningar 3 102 253 kr i stöd som kommer betalas ut under flera år. Under 2025 kommer 1 773 094 kr betalas ut.

Ängs- och betesmarksinventering säsong 2025

Under 2025 har Länsstyrelsen arbetat med uppdraget ängs- och betesmarksinventering. Syftet med inventeringen är att ge en beskrivning av natur- och kulturvärdena i våra värdefullaste ängs- och betesmarker. Totalt inventerades 89 objekt och 219 ha.

3§ p11 Fiske

En prioriterad fråga inom området de senaste åren har varit kustlevande rovfisk med fokus på gädda. Rovfiskbestånden längs Östersjökusten har minskat kraftigt de senaste 20 åren, vilket har resulterat i en ekologisk obalans i grunda kustmiljöer med stora mängder spigg och fintrådiga alger. Under 2025 har Länsstyrelsen följt upp gäddbestånden i grunda vikar längs Östersjökusten samt påbörjat arbetet med att analysera kustgäddornas genetik. Länsstyrelsen har även drivit fyra sälkrämmor vid fyra grunda vikar som är särskilt viktiga för gäddreproduktion för att minska predation från säl. Länsstyrelsen har även beslutat om utökad jakt på skarv inom frednings- och lekrområden för fisk. Dessutom har Länsstyrelsen stöttat arbetet med att anlägga och restaurera kustnära våtmarker som fungerar som reproduktionsområde för gädda. Arbetet bedrivs bland annat med stöd av det samlade beslutet från Havs- och vattenmyndigheten om anslag 1:1.

Länsstyrelsen har medverkat i flera samverkansgrupper under året. Samarbetet med olika grupper runt Vättern är omfattande och Länsstyrelsen har medverkat i samordning Vättern och samförvaltning Vättern. Länsstyrelsen förvaltar tillsammans med övriga län runt Vättern yrkesfisket i sjön, främst genom att hantera redskapsdispenser. Länsstyrelsen har även medverkat i tre beredningsgrupper; Stora sjöarna, beredningsgrupp Öst och beredningsgrupp Östersjön utsjö. Syftet med grupperna är att få till ett ökat samarbete mellan länsstyrelserna och Havs- och vattenmyndigheten. Länsstyrelsen ansvarar för fisketillsynen på kusten och då främst gällande fritidsfisket, med fokus på fredningsområden för kustlekande rovfisk. Tillsynen utförs både av egen personal samt av personer som länsstyrelsen är uppdragsgivare till. Länsstyrelsen deltar även i samverkansgruppen "fisketillsyn region ost".

4§ p1 Tillsyn över att fastighetsinnehav avvecklas enligt 18 kap. 7§ ärvdabalken

Länsstyrelsens uppdrag är att bedriva tillsyn över att avveckling sker i dödsbon där det finns egendom taxerad som lantbruksenhet. Dödsboet ska ha avvecklat fastighetsinnehavet senast fyra år efter utgången av det kalenderår då dödsfallet inträffat. Dödsbodelägare påminns om det lagrum som finns gällande dödsbon efter två år, anstånd beviljas i hög utsträckning i de fall det efterfrågas. De dödsbon som inte avvecklas i tid erhåller ett föreläggande. Därefter kan följa vitesföreläggande. Under 2025 har länsstyrelsen i ett ärende begärt att domstolen dömer ut vite – vilket också skett. Tillsyn av dödsboägda fastigheter är en ärendegrupp som på grund av inneboende fyra-års-frist har lång handläggningstid. Totalt har Länsstyrelsen 87 öppna ärenden inom området. Av dessa är 48 ärenden inkomna under året.

Regleringsbrevsuppdrag 1.A.1 - Måluppfyllelse livsmedelsstrategin

Under 2025 har Länsstyrelsen Östergötland fortsatt arbetet med att stärka livsmedelssystemets robusthet, hållbarhet och konkurrenskraft i linje med regeringens livsmedelsstrategi 2.0 (2025–2030) samt den regionala färdplanen *Från jord till bord*. Årets verksamhet har präglats av ett fördjupat samverkansarbete, stärkta dialoger i länet och utveckling av underlag som ska bidra till fler långsiktiga hållbara och konkurrenskraftiga livsmedelsföretag i Östergötland.

Länsstyrelsen har under 2025 systematiskt bevakat livsmedelsstrategins mål och uppdrag i myndighetens ordinarie verksamhet. Detta inkluderar att vara representerade i bland annat styrgrupp/beredningsgrupp för livsmedelsberedskap och torkagrupp/vattengrupp, delta i arbete med internremisser samt externa remisser liksom handläggning där livsmedelsstrategins perspektiv – som livsmedelsproduktionens förutsättningar, markanvändning, klimat- och miljöpåverkan samt livsmedelsförsörjningskapaciteten har vägts in i beredningen. Genom detta har Länsstyrelsen säkerställt att livsmedelsstrategins inriktning genomsyrar hela verksamheten.

Arbetet inom Samverkansgruppen för hållbara livsmedelssystem har utvidgats under året med fokus på robusthet i hela livsmedelskedjan, särskilt inom offentlig måltid, primärproduktion och förädling. Under 2025 genomfördes ett brett dialogarbete tillsammans med kommuner, där frågor om upphandling, livsmedelskostnader, kompetensförsörjning samt möjligheter att öka användningen av lokal mat stod i centrum. Arbetet resulterade i en gemensam problem- och behovsbild samt förslag på hur kommuner och regionala aktörer långsiktigt kan stärka den offentliga måltiden som motor i livsmedelssystemet.

Inom projektet Östergötlands genomförande av livsmedelsstrategi 2.0 finansierat av Tillväxtverket, har Länsstyrelsen tillsammans med Region Östergötland och innovations- och utvecklingsklustret för gröna näringar Vreta Kluster genomfört en rad aktiviteter som kartläggning, företagsbesök och rundabordssamtal för att identifiera styrkor, svagheter och

utvecklingsområden i livsmedelssystemet. Arbetet visar att Östergötland står väl rustat med stark primärproduktion med stora arealer värdefull jordbruksmark, högteknologisk kompetens inom lantbruket, ett växande förädlingsnätverk samt goda möjligheter att stärka regionala värdekedjor. Samtidigt finns sårbarheter kopplade till lönsamhet, kompetensförsörjning, infrastruktur, vattenresurser, markkonkurrens, regional förädling samt sårbarheter i transporter och energi. Dessa områden kräver fortsatt och riktad samverkan mellan myndigheter, näringsliv och kommuner.

De åtgärdsområden som tagits fram utifrån projektets resultat är:

- Stärk samverkan mellan aktörer - utnyttja gemensamma arenor där näringsliv, rådgivningsorganisationer, forskning och offentlig sektor kan mötas. Samarbete kring innovation, teknik och marknadsutveckling stärker både konkurrenskraft och kunskapsöverföring. Dialogstrukturen som etablerats används kontinuerligt för att följa upp färdplanens mål.
- Förenkla regelverk och processer - arbeta för en tydligare och mer enhetlig tillämpning av regler och kontroller. Lyft fram behov av förenklad administration, kortare handläggningstider och gemensamma kvalitetssystem som gynnar både små och stora producenter.
- Säkerställ kompetens och utbildning - utveckla utbildnings- och praktikprogram inom bland annat driftsledning, förädling, styckning, mejeri och för arbetsroller inom hela livsmedelssystemet. Stärk samverkan mellan skolor och företag och branschorganisationer. Synliggör lantbruket som en framtidsbransch med tydliga karriärvägar och attraktiva arbetsvillkor inom Östergötlands län.
- Investera i lokal förädling och logistik - stödja initiativ som stärker kapaciteten för lokal livsmedelsförädling och utveckla effektiva distributionslösningar för regionala marknader. Detta ökar beredskapen, minskar sårbarheten och stärker den lokala ekonomin.
- Främja generationsväxling och social hållbarhet - underlätta ägarskiften och stöd unga entreprenörer. Öka den sociala hållbarheten genom att jobba med att öka trygghet, yrkesstolthet och balans i arbetslivet. Detta är avgörande för branschens långsiktiga livskraft.
- Utveckla riskhantering och beredskap - skapa incitament och verktyg för att stärka företagens motståndskraft mot kriser, samtidigt som regionala beredskapslager och försörjningssystem byggs upp. Länsstyrelsens och Regionens roller som samordnande aktör i robusthetsfrågor tydliggörs. Integrera livsmedelsberedskap i länets beredskapsplaner genom scenarier och gemensamma övningar.
- Konsument och offentliga måltider - synliggöra livsmedelssystemets betydelse genom kommunikation, utbildning och offentlig upphandling som kan driva frågan vidare med efterfrågan på lokala och svenska livsmedelsprodukter.

Länsstyrelsen bedömer att de samlade aktiviteterna under året har skapat en stabil grund för det fortsatta strategiska arbetet i länet. Den gemensamma kommunikationsplattformen ostgotskmatforframtiden.se som togs fram och lanserades under 2024 är ett viktigt verktyg för att stärka regionens identitet, samverkan och kommunikation inom livsmedelsområdet. Denna bidrar till synlighet, sammanhållning och gemensam riktning i det regionala livsmedelsstrategiarbetet för ett hållbart och konkurrenskraftigt livsmedelssystem.

Regleringsbrevsuppdrag 1.A.9 - Genomförande och samordning av arbetet med Sveriges strategiska plan för den gemensamma jordbrukspolitiken 2023–2027

Länsstyrelsernas chefsnätverk för lantbruk och landsbygd, LD21, träffas regelbundet för att tillsammans utveckla genomförandet och samordningen av strategisk plan mellan länsstyrelserna. Länsstyrelsernas samarbetsstruktur för effektivt genomförande av strategisk plan inom CAP 2023–2027, SamS, har fortsatt att samverka med Jordbruksverket för att utveckla det operativa genomförandet av strategisk plan.

Inom SamS har flera arbeten utförts med fokus på att effektivisera och likrikta handläggningen inom de areal- och djurbaserade stöden. Exempelvis har det gjorts ett arbete för att få en effektivare process för handläggning av miljöersättningen för betesmarker och slätterängar. Det har även gjorts arbete för att vidareutveckla det administrativa stödet för effektivare resurssamverkan. Inom projekt- och investeringsstöden har det påbörjats ett arbete om gemensamma kommunikationsaktiviteter för att öka söktrycket inom åtgärder med lågt söktryck samt skapa förutsättningar för mer kompletta ansökningar för att minska handläggningstiderna.

Under 2025 har länsstyrelserna gemensamt kraftsamlat för att avsluta handläggningen i landsbygdsprogrammet. Kraftsamlingen har skett på olika sätt. För att hantera projekt- och investeringsstöden har en tillfällig nationell handläggarpool skapats. För de areal- och djurbaserade stöden har in- och utlåning av handläggare mellan länsstyrelserna skett i större omfattning än tidigare år. Förutom att bli klara med landsbygdsprogrammet i tid har satsningen lett till att handläggningstider inom strategisk plan inte påverkats negativt.

Länsstyrelserna har bidragit till framtagandet av Jordbruksverkets kvartalsvisa redovisning av genomförandet av Sveriges strategiska plan för den gemensamma jordbrukspolitiken. Rapporten har godkänts av samverkansrådet och representanter för länsstyrelserna har medverkat vid kvartalsavstämningar och redovisat för länsstyrelsernas särskilda aspekter av genomförandet.

Areal- och djurbaserade stöd

Länsstyrelsen Östergötland tog under 2025 emot 2924 SAM-ansökningar (en samordnad ansökan om areal- och djurbaserade stöd). En SAM-ansökan består vanligtvis av ansökan om olika stödformer och betalas ut i flera omgångar. Det medför att en enskild SAM-ansökan genererar flera beslut. Antalet stödansökningar var 11 050 under 2025. Inför 2025 kvarstod väldigt lite av handläggningen från 2015–2023 års areal- och djurbaserade stödansökningar. Några enstaka ansökningar kvarstår som gäller överklagandeärenden under process.

Under 2025 har Länsstyrelsen fattat 8 223 beslut om utbetalning för stödår 2025. Många av stöden har ingen delutbetalning under 2025 utan hela summan betalades ut på en gång och det gjordes under december 2025. Slututbetalning av kompensationsstödet och miljöersättningarna till betesmarker och slätterängar, skyddszoner och anlagda skyddszoner samt miljöersättning för vallodling sker i januari, året efter ansökan.

Drygt 762 miljoner kronor har betalats ut vid årsskiftet 2025/2026. Det innebär att 99 % av direktstöden och 99% av miljöstödsersättningarna har handlagts klart för utbetalning helt eller delvis för 2025.

Länsstyrelsen har även fattat 948 beslut gällande stöd för perioden 2015–2023. Det gör att Länsstyrelsen vid årsskiftet 2025/2026 har drygt 60 ärenden kvar att avsluta för dessa stödår. Merparten av dessa ärenden berör återkrav eller är återöppnade utbetalningsärenden utan förändrade utbetalningsberäkningar.

Resultatbedömning

Länsstyrelsen Östergötlands arbete inom de **areella näringarna** under 2025 bedöms som **utmärkt**. Verksamheten har uppnått uppsatta mål och visat på en god förmåga att hantera stöd, samordna insatser och främja hållbarhet inom lantbruk, fiske och betesmarker. Nedan följer en motiverad bedömning av resultatet i förhållande till prioriteringar och uppsatta mål.

Areal- och djurbaserade stöd

Länsstyrelsen har under 2025 nått de uppsatta mål om utbetalningar av stöd i nationella SUSS-planen (Styr- och Uppföljningssystem i Samverkan), vilken är en gemensam nationell plan framtagen i samverkan mellan Länsstyrelserna och Jordbruksverket. Utöver det har arbetet med att avsluta ärenden från tidigare programperiod löpt på bra och kvarvarande ärenden är sådana som inte kan göras klart på grund av överklagningsprocesser eller tekniska problem. Därav bedöms resultatet som **utmärkt**.

Genom SamS (Samarbetsstrukturen för effektivt genomförande av strategisk plan) har Länsstyrelsen aktivt deltagit i att utveckla och likrikta handläggningen av de areal- och djurbaserade stöd. Detta har lett till effektivare processer och en bättre samordning med andra länsstyrelser och Jordbruksverket.

Investeringsstöd och projektstöd inom den strategiska planen för jordbrukspolitiken 2023–2027

Länsstyrelsen har inom ramen för strategisk plan och landsbygdsprogrammet beslutat om utbetalningar för projekt- och investeringsstöd. Länsstyrelsen har under året kunnat avsluta arbetet med landsbygdsprogrammet och dessutom bidragit med kompetens till andra län för att måluppfyllelsen nationellt ska vara god.

Genom SamS har länsstyrelserna samverkat för att öka söktrycket för åtgärder med lågt söktryck och förbättra kvaliteten på ansökningarna, vilket minskar handläggningstiderna.

Ett gott resultat i arbetet med nuvarande strategiska plan, avslut av landsbygdsprogrammet både på regional och nationell nivå samt ett utökat arbete med nationell samsyn och effektivisering gör att resultatet bedöms som **utmärkt**.

Regleringsbrevsuppdrag 1.A.1 - Måluppfyllelse inom livsmedelsstrategin

Länsstyrelsen har arbetat med att stärka livsmedelssystemets robusthet, hållbarhet och konkurrenskraft i linje med Livsmedelsstrategi 2.0 och den regionala färdplanen Från jord till bord. Arbetet har präglats av fördjupad samverkan med hela livsmedelskedjan och aktörer från lantbrukare till försäljning och distribution av livsmedel.

Resultatbedömning beträffande arbetet med livsmedelsstrategin 2025 bedöms som **gott**. Genomförandet av livsstrategin har stärkts genom ökad samverkan i länet, en fördjupad kartläggning av livsmedelssystemet och ett förbättrat strategiskt genomslag i både interna och externa remisser. Flera aktiviteter som workshops och företagsbesök har lett till ökad samsyn och konkreta utvecklingssteg inom robusthet, vattenfrågor och förädlingsmöjligheter.

Folkhälsa, jämställdhet, integration m.m.

Avsnittet innehåller redovisningar och åiterrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3§ p12 Folkhälsa	Länsstyrelseinstruktion
3§ p13 Jämställdhet	Länsstyrelseinstruktion
3§ p14 Integration	Länsstyrelseinstruktion
13 a§ Nationellt centrum mot hedersrelaterat våld och förtryck.	Länsstyrelseinstruktion
3B9 Arbeta för jämställdhetspolitiska målen och länsstrategier 2024-2027	Regleringsbrev
3B10 Delta i anvisning av ensamkommande barn och nyanlända	Regleringsbrev
3B11 Möjliggöra spridning av information om frivillig återvandring	Regleringsbrev

Länsstyrelsegemensamt arbete redovisas samlat i bilaga E. Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Uppgifter och uppdrag inom verksamhetsområdet omfattar områdena folkhälsa, jämställdhet, mänskliga rättigheter och integration. Nedanstående punkter sammanfattar uppgifterna och uppdragen. Länsstyrelserna ska:

- Samordna och utveckla det förebyggande arbetet mot alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel (ANDTS) i länet. Länsstyrelserna har även ett regionalt tillsynsansvar inom alkohol och tobak.
- Samordna och ge stöd inom jämställdhetsområdet genom att kartlägga och följa utvecklingen av jämställdhet i länet.
- Ansvara för att den nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor får genomslag i länen.
- Samverka och samordna arbetet med mänskliga rättigheter inklusive stöd till andra aktörer som arbetar med mänskliga rättigheter inom områdena barnets rättigheter och barnkonventionen.
- Samordna och samverka när det gäller att driva och delta i planering, organisering, genomförande och uppföljning av integrationsinsatser.
- Bevilja statsbidrag till kommuner för personligt ombud.
- Ansvara för att utveckla det brottsförebyggande arbetet på regional nivå.

Följande punkter sammanfattar målen inom verksamhetsområdet.

- Det övergripande målet för folkhälsopolitiken är att skapa samhällliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation.
- Det nationella politiska målet för alkohol, narkotika, dopning, tobak och nikotin, samt spel om pengar är ett samhälle fritt från narkotika och dopning, med minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol, tobaks- och nikotinprodukter samt minskade skadeverkningar av överdrivet spelande.
- Målet för jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Det finns också sex jämställdhetspolitiska delmål.
- Målet för politiken för mänskliga rättigheter är att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter.
- Målet för barnrättspolitikerna är att barn och unga ska respekteras och ges möjlighet till utveckling och trygghet samt delaktighet och inflytande.
- Målet för politik mot diskriminering är ett samhälle fritt från diskriminering.
- Det övergripande målet för integrationspolitiken är att utrikes födda kvinnor och män ska ha samma skyldigheter, rättigheter och möjligheter som den övriga befolkningen att leva ett fritt, värdigt och självständigt liv inom samhällsgemenskapen. Detta förutsätter att den som långvarigt befinner sig i Sverige anstränger sig för att bli en del av det svenska samhället och att samhället både ställer krav och ger möjligheter till integration. Integrationspolitiken ska bidra till social och kulturell, ekonomisk, språklig och demokratisk integration samt att genom utbildning förbättra förutsättningarna för flickor och pojkar med utländsk bakgrund.
- Målet för samhällets insatser mot spelberoende är att minska skadeverkningarna av överdrivet spelande.
- Målet för kriminalpolitiken är att minska brottsligheten och att öka människors trygghet.

Regionala prioriteringar och uppdrag

I Östergötland finns ett antal strategier och överenskommelser framtagna för att i samverkan med länets aktörer sätta fokus på nationella mål och gemensamma angelägna frågor för Östergötland. Länsstyrelsen Östergötland arbetar främst med fokus på länets Folkhälsostrategi, ANDTS-strategi, Brottsförebyggande strategi, Jämställdhetsstrategi inklusive Strategi för arbetet med mäns våld mot kvinnor "Ett Östergötland fritt från våld" samt den regionala överenskommelsen Hållbar integration.

Verksamhetens resultat

Nyckeltal: Folkhälsa, jämställdhet, integration m.m. (70, 80–85)	2025	2024	2023
Antal årsarbetskrafter totalt	33,2	40,3	39,4
Antal årsarbetskrafter kvinnor	27,9	35,4	34,9
Antal årsarbetskrafter män	5,3	4,9	4,5
Antal ärenden, inkomna och upprättade	213	223	212
Antal beslutade ärenden	84	191	290
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	7	6	9
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	49 993	60 806	58 641
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	14 901	29 835	21 233

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP och ärendehandläggningssystemet Platina.

Kommentarer till tabell. Minskning av årsarbetskrafter, ärenden, verksamhetskostnad och lämnade bidrag beror på verksamhetsövergången av Nationellt centrum mot hedersrelaterat våld och förtryck till Jämställdhetsmyndigheten.

En minskning av antal beslutade ärenden 2025 beror även på att en större mängd ärenden inom Länsstyrelsens tillsyn och rådgivning inom alkohol-tobak (VÅS 705) avslutats vid årsskiftet och därmed inte kommit med statistiken för 2025. Ärendeinflödet är dock i paritet med tidigare år.

Folkhälsa

Under året har Länsstyrelsen Östergötland gett stöd till implementeringen av den nationella folkhälsopolitiken på regional och lokal nivå. Länsstyrelsen har tillsammans med Region Östergötland samplanerat regionala folkhälsonätverksträffar för politiker och tjänstepersoner i länets kommuner. Nätverksträffarna har gett arenor för erfarenhetsutbyte och spridning av systematiska arbetssätt. Det har ökat kunskapen om vad som skapar hälsa och hur minskad ojämlikhet i hälsa kan skapas. Bedömningen är att det i sin tur skapar möjligheter att fatta informerade beslut inom olika politikområden, vilket är en förutsättning för god folkhälsa.

Ett sätt Länsstyrelsen har konkretiserat folkhälsoarbetet är genom Alla barn i Östergötland, som är myndighetens samlade kommunstöd. Det syftar till att främja god och jämlik hälsa bland barn och unga. Arbetet utgår från modellen Preventionsstjärnan som illustrerar att risk och skyddsfaktorer hänger samman. I Östergötland har fokus varit på tre skyddsfaktorer; meningsfull fritid, måluppfyllelse i skolan och goda föräldrabarnrelationer. Under året har en utbildning i risk- och skyddsfaktorer kopplat till ny socialtjänstlag samt ett seminarium om att växa upp i familj med skadligt bruk och beroende och/eller våld ägt rum. Deltagarna fick där ta del av nationella kunskapsstöd, olika verksamheters kunskap och erfarenheter samt goda exempel inom området. Bedömningen är att kunskapen om främjande- och förebyggande arbete ökat hos deltagarna som är yrkesverksamma, tjänstepersoner, chefer och ledare samt politiker som arbetar inom området barn och unga.

Länsstyrelsen erbjuder länets kommuner ett särskilt processtöd för att utveckla sitt främjande- och förebyggande arbete. Under 2025 har Boxholms kommun deltagit och utifrån slutredovisningen har processtödet resulterat i stärkta förutsättningar och strukturer för det lokala främjande- och förebyggande arbetet.

Mätningar av narkotikaspår i avloppsvatten har genomförts i tolv av länets tretton kommuner. Resultatet har samlats i en rapport tillsammans med en omvärldsbevakning av narkotika, vilket bland annat använts i kommunernas lägesbilsarbete inom det brottsförebyggande området. Länsstyrelsen har erbjudit flertalet utbildningar, seminarier och konferenser såsom SOTIS (Samtal om tobak och nikotin i mötet med ungdomar) med deltagare från elevhälsa, förebyggande team och fritidsgårdar samt SMADIT (Samverkan mot alkohol och droger i trafiken) med deltagare från Polismyndigheten, Region Östergötland och länets kommuner. Andra exempel på kunskapshöjande insatser som genomförts har haft teman som kunskapsbaserad prevention, alkohol och våld, destruktiva maskulinitetsnormer, kosttillskott och energidrycker samt lustgas. Bedömningen är att insatserna resulterat i ökad kunskap om risk- och skyddsfaktorer kopplat till tobak och nikotin, produktkunskap och lagstiftning, skadeverkningar och verktyg för främjande och förebyggande arbete.

Jämställdhet, inklusive regleringsbrevsuppdrag 3.B.9 om jämställdhetspolitiska målen och länsstrategier 2024–2027

Länets jämställdhetsråd – stärker och prisar jämställdhetsarbete

Länsstyrelsen har i uppdrag att verka för att de nationella jämställdhetspolitiska målen får genomslag i länet. För att genomföra detta har Länsstyrelsen sedan 2019 ett jämställdhetsråd bestående av ledamöter från privat, ideell och offentlig sektor. Rådet träffas fyra gånger per år och verkar för att föra ut de jämställdhetspolitiska målen i sina nätverk och i organisationer. Resultatet av rådsarbetet innebär att jämställdhetsfrågor lyfts på höga nivåer i länet och inom samtliga sektorer.

Östergötlands jämställdhetspris instiftades 2024 av Jämställdhetsrådet för att hylla och uppmärksamma goda jämställdhetsinsatser i länet. Priset delades ut första gången i mars 2025 under en prisceremoni på Linköpings slott med gäster som anslutit sig till strategin men även andra gäster med intresse i området. Priset gick till Novahuset för deras viktiga arbete mot sexuellt våld. Jämställdhetspriset uppmärksammades av media, bland annat genom liverapportering av Corren. Priset bidrar till att få upp jämställdhet på agendan; detta år med särskilt fokus på delmålet om att mäns våld mot kvinnor ska upphöra.

Vart tredje år öppnas möjligheten för länets aktörer att nominera nya ledamöter till rådet och under 2025 har det beslutats om ett nytt jämställdhetsråd.

Östergötlands jämställdhetsstrategi

Ett fokus för Länsstyrelsens jämställdhetsarbete under 2025 har varit att föra ut länets jämställdhetsstrategi som beslutades i början av 2024. Därefter har kommunikativa satsningar gjorts för att länets aktörer ska ansluta sig till jämställdhetsstrategin. I år har detta bland annat inneburit deltagande i Östsvenska handelskammarens evenemang för näringslivets representanter och i Sveriges radio P4. Under året har följande aktörer anslutit sig: UN Women Linköping, Motala kommun, Finspångs kommun, Rädda Barnen, Let's Paint Måleri & Design AB, Region Östergötland, Länsförsäkringar Östgöta, SAAB AB, Östergötlands Fotbollförbund, Östsvenska handelskammaren, Väderstad AB och Linköpings kommun. Jämställdhetsstrategin har fått stor spridning i länet och flera av de största arbetsgivarna har nu anslutit sig. Detta förväntas bland annat bidra till att få effekt på de jämställdhetspolitiska delmålen: en jämn fördelning av makt och inflytande och ekonomisk jämställdhet med ett särskilt fokus på den könsuppdelade arbetsmarknaden.

Utbildning och kompetenshöjande insatser

Genom jämställdhetsrådet togs 2021 initiativ till en utbildning i systematiskt jämställdhetsarbete för chefer och ledare i Länsstyrelsens regi. Under vintern 2024/2025 genomfördes den för fjärde omgången. Hittills har 66 chefer och ledare i länet utbildats. Utbildningen har utvärderats med mycket goda resultat. Utbildningen bedöms resultera i ökad kunskap och kompetens för ledare i länet, något som är av stor vikt för att lyfta jämställdhetsarbetet och för att uppnå ett jämställt Östergötland.

Länsstyrelsen har även bistått aktörer i länet med utbildning om jämställdhet och jämställdhetsintegrering. Under året har ett processtöd genomförts med att integrera jämställdhet och jämlikhet i utvecklingsprocesser i Boxholms kommun. Några exempel på föreläsningar är våld som ojämställdhetens yttersta konsekvens under grundutbildningsdag om mäns våld mot kvinnor, jämställdhet och mänskliga rättigheter för länets kommuners- och regionens fullmäktigepresidium, hur ojämställdhet skapas och våld som dess yttersta konsekvens för länets nätverk inom brottsförebyggande, ANDTS och länsnätverket Kvinnofrid. Länsstyrelsen har även stöttat Arbetsförmedlingens nystartade ESF-projekt/SKISS+ som ska stödja grupper som står längst från arbetsmarknaden, bland annat utrikesfödda kvinnor i jämställt förhållningssätt och att möta ojämställdhet. Projektet är ett samarbete med sex av länets tretton kommuner. Resultatet av dessa aktiviteter bedöms vara ökad jämställdhetskompetens i länet, att samtliga jämställdhetspolitiska mål stärkts och särskilt följande av jämställdhetsstrategins fokusområden: jämn fördelning av makt och inflytande, ekonomisk jämställdhet och utrikes födda kvinnors etablering på arbetsmarknaden samt att mäns våld mot kvinnor ska upphöra.

Jämställdhetsrådet, tidigare deltagare på jämställdhetsutbildningen och anslutna aktörer till jämställdhetsstrategin bjöds in till en jämställdhetssträff på Linköpings slott av landshövdingen. Deltagarna kom från civila samhället, kommuner, myndigheter och näringslivet. Kvällen inkluderade en föreläsning om jämställt ledarskap med Urban Björn/Business as Equals, information om länets jämställdhetsstrategi och mingel. Det resulterade i kunskapspåfyllning kring jämställt ledarskap/jämn fördelning av makt och inflytande samt möjlighet att utbyta erfarenheter.

Övrigt arbete med att stärka jämställdhet i länet

Länsstyrelsen driver ett rättighetsnätverk i länet, som är ett forum för tjänstepersoner inom kommun och region som arbetar med frågor inom social hållbarhet. Nätverket startades 2022 genom sammanslagning av flera enskilda sagnätverk. Nätverket har resulterat i kompetensutveckling, erfarenhetsutbyte och kollegialt stöd för tjänstepersoner, vilket bedöms kunna lyfta dessa frågor. Nätverket har även gett möjlighet att arbeta samlat med rättighetsfrågor.

Länsstyrelserna har i uppdrag att stödja statliga myndigheters arbete med jämställdhetsintegrering på regional och lokal nivå. I Östergötland sker det inom ramen för befintlig jämställdhetsutbildning.

Länsstyrelsens uppdrag rörande det sjätte jämställdhetspolitiska delmålet ”Mäns våld mot kvinnor” redovisas i särskild ordning. För Länsstyrelsens interna arbete med jämställdhet, se avsnittet om paragraf 5 i länsstyrelseinstruktionen.

Integration inklusive regleringsbrevsuppdrag 3.B.10 att delta i anvisning av ensamkommande barn och nyanlända samt 3.B.11 att möjliggöra spridning av information om frivillig återvandring

Länsstyrelsen Östergötland har fortsatt arbetet med regional samverkan bland annat genom Östergötlands integrationsråd och beredningsgrupp. Östergötlands integrationsråd utgör styrgrupp för samverkan med politisk representation från länets 13 kommuner, Region Östergötland, Migrationsverket och Arbetsförmedlingen. Till rådet är en beredningsgrupp kopplad med tjänstepersoner från samma organisationer. För att möta utmaningarna med den långsiktiga integrationen på arbetsmarknaden av utrikesfödda personer är integrationsrådet sedan 2024 förstärkt med representation från Östsvenska Handelskammaren. Länsstyrelsens samordnande roll med utarbetade strukturer på politisk, strategisk och operativ nivå har resulterat i gemensamma regionala satsningar, kunskaphöjande insatser, informationsutbyte och spridning av goda exempel.

Efterfrågan av aktuell omvärldsbevakning har varit stor bland länets aktörer. Därför har mycket fokus legat på omvärldsbevakning och informationsspridning kring de förändringar som skett eller föreslås ske i regelverk rörande migration och integration på nationell nivå samt dess påverkan för länet. För att tillgodose behovet av information skickar Länsstyrelsen ut regelbundna nyhetsbrev med aktuell information och omvärldsbevakning, som ett komplement till information som ges under möten. Sveriges kommuner och regioner (SKR) har medverkat i en träff med integrationsråd och beredningsgrupp där temat har varit hur aktuella lagstiftningsprocesser kommer att påverka kommunerna framöver. Tillsammans med länsstyrelserna i Dalarna och Uppsala har Länsstyrelsen Östergötland arrangerat fyra digitala informationsträffar där Migrationsverket har presenterat myndighetens senaste verksamhets- och utgiftsprognos samt annan relevant information inom migrationsområdet.

Inom den regionala samverkan har Migrationsverket deltagit i och informerat om frivillig återvandring i integrationsråd och beredningsgrupp som Länsstyrelsen sammankallar till.

Länsstyrelsen bedömer att de kunskapshöjande insatserna och dialogerna med länets aktörer har resulterat i en stärkt beredskap och kapacitet i mottagandet och etableringen av asylsökande, nyanlända, ensamkommande barn och skyddsbehövande enligt massflyktsdirektivet i länet. Länsstyrelsen bedömer att samverkan och erfarenhetsutbyte lett till en ökad kunskap inom migrations- och integrationsområdet hos länets aktörer, vilket gör att de är bättre rustade för att hantera förändringar.

Länsstyrelsen har under året fortsatt att stärka civilsamhällets roll genom att erbjuda olika typer av kompetensutvecklingsinsatser både digitalt, fysiskt och i form av regelbundna nyhetsbrev. Insatserna har bland annat resulterat i kunskapshöjning om de förändringar som sker inom migrations- och integrationsområdet samt ökad samverkan mellan olika aktörer. Samarbetet med Bildningsförbundet i Östergötland kring reserverad upphandling har fortsatt under året i syfte att öka kunskapen och underlätta för aktörer att tillämpa reserverad upphandling i sina verksamheter. Det har varit utmanade att få kommuner att intressera sig för och prioritera området. Länsstyrelsens bedömning är att de genomförda insatserna har bidragit till att främja etableringen av de målgrupper som civilsamhället möter.

Länsstyrelsen har beviljat statsbidrag till fyra insatser för att utveckla kommuners kapacitet och beredskap i mottagandet av nyanlända samt för att underlätta etablering i samhället för asylsökande, nyanlända, ensamkommande barn och skyddsbehövande som omfattas av massflyktsdirektivet. Insatserna bedöms vara viktiga för integrationsarbetet i Östergötland då medlen möjliggör verksamhetsutveckling och stärkt samverkan inom området. I årets utlysning av statsbidrag för tidiga insatser för asylsökande noterar Länsstyrelsen en kraftig minskning av ansökningar. Behovet av insatser bedöms vara fortsatt stort för de asylsökande som finns i länet och Länsstyrelsen har beviljat medel till tre insatser riktade till målgruppen asylsökande och skyddsbehövande som omfattas av massflyktsdirektivet.

Länsstyrelserna har deltagit i genomförandet av Migrationsverkets uppdrag om anvisning av ensamkommande barn, nyanlända och personer med tillfälligt skydd till kommuner. Den nationella bosättningsgruppen inom länsstyrelsernas integrationsnätverk har representerat länsstyrelserna i Migrationsverkets samråd kring fördelningsmodellen av länstal och bidragit till utvecklingen av modellen. En särskild arbetsgrupp bestående av Migrationsverket, Arbetsförmedlingen, SKR och länsstyrelserna har löpande under året haft dialog om länstal, kommunal och årsplaneringar. Länsstyrelserna har även medverkat i Migrationsverkets samrådsprocess gällande översyn av fördelningsmodellen avseende asylsökande ensamkommande barn samt personer med tillfälligt skydd.

I arbetet med kommuntalen för nyanlända, andelstalen för ensamkommande barn och fördelningstalen för skyddsbehövande enligt massflyktsdirektivet för 2026 har Länsstyrelsen Östergötland i utskick och i dialog med länets kommuner informerat om förslagen på kommunal samt gett vägledning kring möjligheten till omfördelningar av tal i möten med integrationsråd och beredningsgrupp. Resultatet är att fem kommuner

kommer att omfördela tal mellan sig. Länets två största kommuner ökade sina andelstal för ensamkommande barn mot att tre kommuner i sin tur höjde sina kommunal för nyanlända. Länsstyrelsen bedömer att omfördelningarna bidrar till ett större kommunalt inflytande över det organiserade mottagandet och större hänsyn kan då tas till enskilda kommuners förutsättningar och önskemål.

Under 2025 har Länsstyrelsen fortsatt haft rollen som nodföreträdare för öst-länen i länsstyrelsernas gemensamma samverkan kring uppdragen som rör ensamkommande barn och i den nationella samverkansgruppen med andra myndigheter för dessa frågor. Detta ger en närmare kontakt med nationella myndigheter samt andra länsstyrelser och SKR, vilket resulterar i tidig och fördjupad information i aktuella frågor samt möjlighet att påverka vid framtagande av rutiner och nationella utbildningar utifrån de behov som finns i Östergötland. Som nodföreträdare har Länsstyrelsen också samordnat kompetenshöjande seminarier på efterfrågade teman dit relevanta aktörer i länet bjudits in. Teman har varit Familjehem för ensamkommande barn samt Motverka att ensamkommande barn försvinner. Till seminarierna har även civilsamhällsorganisationer bjudits in, vilket har gett dessa möjlighet till information och dialog med ansvariga myndigheter.

13 a§ Nationellt centrum mot hedersrelaterat våld och förtryck

December 2024 fick Länsstyrelsen Östergötland i uppdrag av regeringen att förbereda överföring av uppgifter till Jämställdhetsmyndigheten enligt förordning 2022:1345 om nationellt centrum mot hedersrelaterat våld och förtryck (NCH). Detta så att Jämställdhetsmyndigheten kan överta arbetsuppgifterna den 1 januari 2026. Länsstyrelsen redovisade den 31 mars 2025 i enlighet med uppdrag personella konsekvenser av förändringen samt ett förslag på hur uppgiften enligt 3§ 4 stycket förordning 2022:1345 kan organiseras och finansieras vid Länsstyrelsen efter 1 januari 2026. Utgångspunkten för uppdraget är att upparbetad kunskap och erfarenhet så långt som möjligt ska tas tillvara samt att uppgifterna ska utföras med bibehållen effektivitet och kvalitet.

Länsstyrelsen redogör i redovisningen av personella konsekvenser att det kan bli kompetenstapp och resursbrist, vilket gör att det nationella arbetet under en period riskerar att stanna upp. Konsekvenserna riskerar också påverka etablering av verksamhet hos Jämställdhetsmyndigheten. För den enskilda medarbetaren är framtiden osäker och det påverkade arbetsmiljön under 2025 negativt.

Effekten under 2025 har blivit att NCH stått med allt färre medarbetare ju längre året gått. Verksamhetens planerade arbete har prioriterats om och reviderats på grund av resurs- och kompetenstapp samt konsekvenser i arbetsmiljön. Konsekvenserna har påverkat möjligheten att bibehålla kvalitet och effektivitet under verksamhetsåret i enlighet med uppdrag. På grund av detta har upparbetad kunskap och erfarenhet i full utsträckning inte kunnat tas tillvara eller lämnas över med anledning av personalavgångar. Majoriteten av medarbetarna har tackat nej till erbjudande om övergång till Jämställdhetsmyndigheten. Vid redovisning av uppdraget den 31 mars 2025 redogjordes för en 46% (13 av 28 resurser) lägre bemanning än ordinarie styrka. Detta utfall har förändrats under året och uppgick

från och med september 2025 till 71% (20 av 28 resurser) lägre bemanning än ordinarie styrka. Vid arbetsmiljömätningar under verksamhetsåret har det framgått att den organisatoriska och sociala arbetsmiljön för medarbetarna på NCH inte har nått goda resultat, vilket direkt kan hänföras till beslutet om överflyttning av verksamhet.

Med anledning av uppdraget att förbereda överföring av arbetsuppgifter och det höga antal medarbetare som tackade nej till erbjudande om övergång till Jämställdhetsmyndigheten, kunde övertalighet konstateras vid Länsstyrelsen.

Verksamhetsåret 2025 har påverkats i hög utsträckning av beslutet om överföring av uppgifter till Jämställdhetsmyndigheten. Under 2025 har dock NCH fortsatt arbetet med att stödja och bidra till ett strategiskt, förebyggande och kunskapsbaserat arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck på nationell, regional och lokal nivå. Arbetet kommer redovisas i sin helhet i NCH:s separata årsredovisning i enlighet med förordning 2022:1345 och därför återges enbart utdrag i denna redovisning.

NCH har under året tagit fram en samlad lägesbild över befintlig kunskap och identifierade kunskapsluckor, samt genomfört en metodgranskning av enkätstudier som utförts i Sverige för att mäta hedersrelaterat våld och förtryck. Arbetet utgör ett betydelsefullt bidrag till forskningsfältet, där framtida studier kan dra nytta av den sammanställda kunskapen för att utveckla mer tillförlitliga omfattningsstudier. Därtill har NCH bidragit till en fördjupad förståelse av både omfattningen och de strukturella faktorer som omger könsstympling. Denna kunskap kan ligga till grund för evidensbaserad policyutveckling. Centrumets omvärldsanalys kring hedersrelaterat våld och förtryck publicerades också under våren 2025, vilken visar på centrala trender inom området. Stödet till yrkesverksamma har under året tillgodosetts genom fortsatt spridning av den webbaserade grundkursen om hedersrelaterat våld och förtryck, genom samarbete i andra myndigheters utbildningsinsatser, genom utbildningsdagar i egen regi, samt genom länsstyrelsernas nätverk. NCH har under 2025 även stärkt arbetet med att ge länsstyrelserna stöd med utvecklingen av regionala resurscentrum. Detta för att skapa fler resurscentrum och underlätta en snabbare etablering av dessa i enlighet med regeringens satsningar inom området.

Resultatbedömning

Länsstyrelsen Östergötlands arbete inom det sociala hållbarhetsområdet **folkhälsa, jämställdhet, integration m.m.** under 2025 bedöms sammantaget som **gott**.

Länsstyrelsens arbete resulterar i att nationella mål uppmärksammas och arbetas med på regional och lokal nivå. Då många uppdrag inom området handlar om komplexa samhällsutmaningar är Länsstyrelsens arbete med ett statligt helhetsperspektiv och att samordna olika aktörer och insatser avgörande för att länets kommuner och andra aktörer ska få ett samordnat, kvalitativt och effektivt stöd genom bland annat kompetensutveckling, erfarenhetsutbyte och insatser som möter länets behov.

Folkhälsa

Inom folkhälsoområdet bedömer Länsstyrelsen att resultatet har **utvecklingsbehov**. Resultaten når delvis upp till de uppsatta målen, men inte i tillräcklig omfattning då behoven av främjande och förebyggande arbete bedöms som mycket stora. Sedan länsstyrelsernas förstärkta uppdrag om att stödja den regionala implementeringen av den nationella folkhälsopolitiken försvann, ses en negativ trend.

Länsstyrelsen har kunnat bibehålla samarbetet med Region Östergötland och länets kommuner, men Länsstyrelsen har inte kunnat ge stöd i strategiskt folkhälsoarbete till aktörer i länet i samma omfattning som tidigare. Länsstyrelsen kan fortfarande erbjuda välfungerande samverkan och olika insatser inom olika sakområden med goda resultat. För en god och jämlik hälsa bidrar också Länsstyrelsens arbete inom jämställdhet och mänskliga rättigheter positivt inom folkhälsoområdet. Det brottsförebyggande arbetet redovisas i särskild ordning men Länsstyrelsen Östergötland vill framföra att det finns stora utvecklingsbehov inom det brottsförebyggande arbetet för att möta de utmaningar som finns inom många olika områden och sektorer.

Jämställdhet

Inom jämställdhetsområdet bedömer Länsstyrelsen resultatet som **gott**. En välfungerande stödstruktur inom jämställdhet och länets jämställdhetsutbildning för chefer och ledare har bidragit till resultatet. Att flera aktörer, inklusive länets största arbetsgivare, har anslutit sig till jämställdhetsstrategin bidrar till en positiv trend. Jämställdhetslyftet bedöms som en starkt bidragande orsak till att Länsstyrelsen kan leverera ett gott resultat men resultatet är inte tillfredsställande i förhållande till regeringens och riksdagens mål. Jämställdhetslyftet och satsningar inom delmål 6 och 7 har varit viktiga för förflyttningar i rätt riktning, men utvecklingsbehov finns även inom delmål 1–5 för att förebygga ojämställdhetens yttersta konsekvens.

Integration

Inom integrationsområdet bedömer Länsstyrelsen resultatet som **gott**. Länsstyrelsen har en väletablerad samverkan som underlättar utförandet av uppdragen. I en tid med stora förändringar inom integrationsområdet är bedömningen att Länsstyrelsens roll som länk mellan nationell och lokal nivå fyller en viktig funktion och bidrar till beredskap och kapacitet i länet. Länsstyrelsen ser att samverkan kring integration- och etableringsinsatser kan stärkas ytterligare, men begränsas av prioriteringar och resurser på lokal nivå. Länsstyrelsen bedömer att de beviljade statsbidragen inom ramen för tidiga insatser för asylsökande enligt §§ 37 och 37a bidrar till att fylla behov i länet. Särskilt bedöms statsbidrag enligt § 37 som viktiga för att utveckla och stärka samverkan och insatser.

Nationellt centrum mot hedersrelaterat våld och förtryck

Länsstyrelsen bedömer resultatet vid Nationellt centrum mot hedersrelaterat våld och förtryck som **otillfredsställande**. Det bör dock noteras att verksamheten haft en svår arbetsmiljö under verksamhetsåret och en hög personalomsättning där 46% av medarbetarna slutade under året. Detta har inneburit omprioriteringar i verksamheten, där ordinarie verksamhetsplan behövts justeras. Verksamheten har trots detta levererat goda resultat i de aktiviteter man förmått att genomföra under rådande arbetssituation. Värt att notera är att Nationellt centrum mot hedersrelaterat våld och förtryck under 2025 har publicerat tre rapporter som bedöms bidra med stor nytta på sakområdet: en omvärldsanalys, en kunskapsöversikt samt en studie av förekomsten av könsstämpning i Sverige. På grund av omprioriteringar och den svåra arbetsmiljön blir den övergripande bedömningen dock att resultatet är otillfredsställande.

Övrig redovisning

Avsnittet innehåller redovisningar och åiterrapporteringar enligt:

Uppgift/uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
2 kap. 4 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag
3 kap. 1 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag
3 kap. 2 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Avsnittet innehåller information som Länsstyrelsen bedömer är av väsentlig betydelse för regeringens uppföljning och prövning enligt 2 kap. 4 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt uppgifter enligt 3 kap. 1§ och 2§ i samma förordning.

Information av väsentlig betydelse

Lokaler

Länsstyrelsen Östergötland flyttade till tillfälliga lokaler under hösten 2024. Under 2025 har arbete bedrivits med att hitta lämpliga permanenta lokaler för verksamheten.

Länsstyrelsens framtida lokaler behöver vara hållbara ur ett ekonomiskt perspektiv, men även ur ett miljömässigt och socialt perspektiv.

Länsstyrelsen ser utmaningar med att hyra lokaler på den privata fastighetsmarknaden. Den stabilitet som en statlig hyresvärd ger skulle i sig vara en garant för en hållbar och långsiktig lokalsituation för myndigheten. Det finns fördelar med en statlig hyresvärd som är mer van att hantera projektering och förvaltning av säkerhetskänslig verksamhet. Principen att staten äger lokaler till den militära delen av totalförsvaret bör även gälla för den civila delen.

Detta hänger också ihop med regleringen som gör att hyresavtal är begränsade till en maximal längd av sex år. Flera av de lokalanpassningar som krävs är kostnadsdrivande och är därför ekonomiskt svåra att hantera med korta hyresavtal. Speciellt kostnadsdrivande lokalanpassningar krävs vad gäller utrymmen för säkerhetskänslig verksamhet.

Sammantaget ger privata hyresvärdar och relativt korta hyresavtal ökade kostnader för Länsstyrelsen samt en viss osäkerhet vid eventuella fastighetsöverlåtelse.

Visselblåsarärende

Under året har ett ärende hanterats inom ramen för Länsstyrelsens visselblåsarfunktion. Myndighetens visselblåsarråd valde att genomföra en utredning utifrån de omständigheter som rapporterats in. Som en följd av utredningen valde länsledningen i slutet av maj besluta att hänskjuta ärendet till myndighetens personalansvarsnämnd för vidare hantering.

Sammanställning av väsentliga uppgifter

Sammanställningarna är gjorda enligt 2 kap. 4 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Belopp angivna i tkr.

Sammanställning väsentliga övriga uppgifter	2025	2024	2023	2022	2021
Beviljad Låneram i Riksgälden	9 000	9 000	11 000	10 000	9 000
Utnyttjad Låneram i Riksgälden	3 796	5 333	6 917	6 798	6 147
Beviljad Räntekontokredit i Riksgälden	18 000	17 000	18 000	18 000	18 000
Utnyttjad Räntekontokredit i Riksgälden	0	0	0	0	0
Ränteintäkter Räntekonto	784	1 343	2 533	598	0
Räntekostnader Räntekonto	0	0	0	0	0
Budget Avgiftsintäkter som disponeras ²¹	5 351	3 889	3 700	3 275	-
Utfall mot budget Avgiftsintäkter som disponeras ²¹	4 633	4 864	4 450	3 817	-
Utfall enligt resultaträkning Avgiftsintäkter som disponeras	23 794	25 518	19 133	14 613	14 017
Budget Avgiftsintäkter som inte disponeras	14 244	14 100	14 100	13 350	13 350
Utfall Avgiftsintäkter som inte disponeras	17 641	15 330	15 380	14 578	13 401
Antal årsarbetskrafter ²²	317	324	327	317	315
Medeltal anställda ²³	349	354	359	343	341
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 274	1 263	1 170	1 168	1 061
Årets kapitalförändring	-30 809	-56 748	5 198	25 935	9 803
Balanserad kapitalförändring	57 862	114 350	109 079	83 144	73 341

Sammanställning väsentliga uppgifter anslagskredit	2025	2024	2023	2022	2021
Beviljad Anslagskredit: Utgiftsområde 01 Rikets styrelse 01 05 001 004 Länsstyrelserna m.m. Östergötlands län	6 945	6 489	6 380	5 636	4 521
Utnyttjad Anslagskredit: Utgiftsområde 01 Rikets styrelse 01 05 001 004 Länsstyrelserna m.m. Östergötlands län	0	0	0	0	0
Beviljad Anslagskredit: Utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering 13 03 001 001 Särskilda jämställdhetsåtgärder E-län	-	-	-	-	-

²¹ Länsstyrelsen har inte särredovisat uppgift 2021 när det gäller budget och utfall mot budget Avgiftsintäkter som disponeras.

²² Med årsarbetskrafter avses antal anställda personer omräknat till heltidsarbetande. Sammanlagd arbetad tid divideras med en länsstyrelsegenomsnittlig möjlig arbetstid på 1710 timmar.

²³ Medeltal anställda beräknas som samtliga månadsanställda reducerat med anställningsperiod samt tjänstledighet om 100%. Därutöver räknas timanställdas anställningsomfattning utifrån antalet genomförda arbetstimmar under anställningsperioden.

Sammanställning väsentliga uppgifter anslagskredit	2025	2024	2023	2022	2021
Utnyttjad Anslagskredit: Utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering 13 03 001 001 Särskilda jämställdhetsåtgärder E-län	-	-	-	-	-
Beviljad Anslagskredit: Utgiftsområde 19 Regional utveckling 19 01 001 004	-	-	3	50	63
Utnyttjad Anslagskredit: Utgiftsområde 19 Regional utveckling 19 01 001 004	-	-	0	0	0

Sammanställning väsentliga uppgifter anslagssparande	2025	2024	2023	2022	2021
Summa anslagssparande: Utgiftsområde 01 Rikets styrelse 01 05 001 004 Länsstyrelserna m.m. Östergötlands län	10 694	4 548	3 953	2 802	4 044
Summa anslagssparande utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering 13 03 001 001 Särskilda jämställdhetsåtgärder E-län	6 850	96	868	784	9 738
Summa anslagssparande: Utgiftsområde 19 Regional utveckling 19 01 001 001	8	12	11	281	220
- Därav intecknade åtaganden med stöd av anslagssparande	0	0	0	0	0

Sammanställning väsentliga uppgifter bemyndigande	2025	2024	2023	2022	2021
Tilldelat bemyndigande: Utgiftsområde 19 Regional utveckling 19 01 001 004	0	0	0	350	700
Åtaganden inom bemyndigande: Utgiftsområde 19 Regional utveckling 19 01 001 004 ²⁴	0	0	0	0	935

Avgiftsbelagd verksamhet

Avgiftsbelagd verksamhet redovisas i enlighet med 3 kap. 2 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Tabellerna i avsnittet visar intäkter, kostnader och utfall för Länsstyrelsens avgiftsbelagda verksamhet, enligt den indelningen för åiterrapportering som framgår av budgeten för avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras i regleringsbrevet.

Belopp angivna i tkr.

²⁴ Under 2021 uppstod projektförseningar på grund av pandemin vilket resulterade i ett överskridande av bemyndiganderamen inför 2022. De utestående åtaganden (935 tkr) rymdes dock enligt Regeringsbeslutet 2022 för aktuell anslagspost (1 000 tkr). De utestående åtagandena verkställdes eller avslutades inom tilldelat anslag 2022.

Avgifter – Offentligrättsliga avgifter

Verksamhet	2023 Ack. utfall	2024 Utfall intäkter	2024 Utfall kostnader	2024 Netto utfall	2025 Budget intäkter	2025 Utfall intäkter	2025 Budget kostnader	2025 Utfall kostnader	2025 Netto budget	2025 Netto utfall	2025 Ack. utfall
Registreringsavgift för jaktområden	0	25	25	0	350	40	350	326	0	-287	-287
Djur och lantbruk (avgift för extra kontroller m.m.)	0	362	362	0	380	352	380	416	0	-64	-64
Delgivning	0	114	114	0	86	92	86	157	0	-65	-65
Övrig offentligrättslig verksamhet	0	374	374	0	535	367	535	820	0	-454	-454
Summa offentligrättsliga avgifter	0	875	875	0	1 351	850	1 351	1 719	0	-869	-869

Avgifter – Uppdragsverksamhet

Verksamhet	2023 Ack. utfall	2024 Utfall intäkter	2024 Utfall kostnader	2024 Netto utfall	2025 Budget intäkter	2025 Utfall intäkter	2025 Budget kostnader	2025 Utfall kostnader	2025 Netto budget	2025 Netto utfall	2025 Ack. utfall
Resurssamordning	2	4 506	4 506	0	4 000	3 783	4 000	3 783	0	0	2
Summa avgift uppdragsverksamhet	2	4 506	4 506	0	4 000	3 783	4 000	3 783	0	0	2

Kommentar till tabeller avgiftsbelagd verksamhet.

Tabellen visar den avgiftsbelagda verksamheten i jämförelse mot budget. Indelningen utgår ifrån avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras enligt punkt 6.1 i länsstyrelsens regleringsbrev. Budgetvärden har hämtats från prognos enligt budgetunderlaget 2025–2027. Kostnaderna för år 2023–2024 har redovisats i samma storleksordning som intäkterna. Huvuddelen av uppdragsverksamheten avser avgifter för länsstyrelsens resurssamordning. Så som gemensam funktion för nationell organisation för dataskydd, WebbGIS, miljöskydd, ekonomi och personal inklusive LISA-förvaltning.

Med deltagande i samverkansgruppen för respektive avgifter strävar Länsstyrelsen efter att effektivisera processer men också för att ha en likvärdig hantering på nationell nivå. Handläggningstiden för ärenden gällande ansökan om ändring av älgjaktområden kan skilja sig kraftigt åt beroende på ärendets komplexitet, därav en högre kostnad i förhållande till intäkten. Inom övrig offentligrättslig verksamhet har avgifterna för tillsyn av dammsäkerhet inte motsvarat kostanden för det arbete som har krävts, och här kommer arbetsätt framöver ses över för att effektivisera arbetet.

Året i siffror

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppgift/uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3 kap. 1§ förordning om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag
3 kap. 2§ förordning om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag
2 kap. 4§ förordning om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag
2.1 Årsredovisning i enhetlig struktur, redovisning av statistik m.m.	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Tabell A – Verksamhetskostnader

Belopp angivna i tkr.

Verksamhetsområde	2025	2024	2023
20–21 (exkl. 201) Övrig förvaltning ²⁵	13 466	12 729	12 616
201 Allmänna val	337	1 913	210
25 Trafikföreskrifter	718	673	723
28 Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	21 853	20 770	18 034
30 Regional tillväxt	1 933	2 023	2 214
34 Infrastrukturplanering	1 769	1 507	1 363
40 Hållbar samhällsplanering och boende	10 035	8 874	9 357
41 Stöd till boende och energiåtgärder	2 318	2 670	1 980
42 Energi och klimat	6 420	4 528	5 596
43 Kulturmiljö	12 097	12 735	12 840
45 Samhällsskydd och beredskap	20 587	18 992	20 100
46 Civilområde	14 567	12 731	9 274
50 Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	14 196	14 353	16 359
51 Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	57 583	60 319	56 432

²⁵ Eftersom allmänna val har inkorporerats i 3 § (3 § p. 1) i förordningen (2017:868) med länsstyrelseinstruktion och därmed jämställs med övriga uppgifter, urskiljs VÅS 201 Allmänna val från Övrig förvaltning (VÅS 20–21) fr o m 2018.

52 Prövning och tillsyn för skydd av naturen	4 779	4 989	4 571
53 Vattenverksamhet och vattenförvaltning	15 985	14 787	14 534
54 Mineralfyndigheter	293	89	6
55 Miljöfarlig verksamhet	14 221	12 978	12 942
56 Övrigt miljö- och hälsoskydd	327	529	362
57 Förorenade områden, efterbehandling	10 445	9 636	5 994
58 Restaurering	4 642	3 302	3 580
60 Lantbruk och landsbygd	30 557	31 988	26 504
62 Fiske	1 610	1 100	1 853
70 Folkhälsa	6 733	5 462	5 119
80 Jämställdhet	22 639	30 716	29 628
81 Nationella minoriteter	213	155	113
82 Mänskliga rättigheter	1 151	1 503	2 417
85 Integration	4 885	4 525	4 568
10 Myndighetsövergripande verksamhet	28 671	27 416	25 209
11 Administration och intern service	77 444	83 535	77 305
99 Resurssamverkan ²⁶	4 477	4 976	3 664
20-85 Summa produktion	296 361	296 576	279 290
10-85 Summa verksamhetskostnad exkl. resurssamverkan	402 475	407 528	381 805
10-99 Total verksamhetskostnad ²⁷	406 953	412 504	385 470

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP.

²⁶ Den del av kostnader för resurssamverkan som inte avser den egna länsstyrelsen redovisas på denna rad. Länsstyrelsens egen andel redovisas under relevant verksamhetskod, oftast adm. och intern service (11).

²⁷ Totalsumma verksamhetskostnader överensstämmer med verksamhetskostnader enligt resultaträkningar.

Tabell B– Verksamhetskostnader och myndighetsgemensam verksamhet

Belopp angivna i tkr.

Tabell B1 – Verksamhetskostnader 2025

Verksamhetsområde	Kostnad exkl. OH (tkr)	Kostnad exkl. OH (%)	OH-kostnad (tkr)	OH-kostnad (%)	Kostnad inkl. OH (tkr)	Kostnad inkl. OH (%)
20–21 (exkl. 201) Övrig förvaltning	13 466	3,35%	5 824	5,58%	19 290	4,81%
201 Allmänna val	337	0,08%	151	0,15%	489	0,12%
25 Trafikföreskrifter	718	0,18%	332	0,32%	1 050	0,26%
28 Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	21 853	5,43%	7 512	7,20%	29 365	7,33%
30 Regional tillväxt	1 933	0,48%	800	0,77%	2 733	0,68%
34 Infrastrukturplanering	1 769	0,44%	667	0,64%	2 436	0,61%
40 Hållbar samhällsplanering och boende	10 035	2,49%	4 335	4,16%	14 370	3,59%
41 Stöd till boende och energiåtgärder	2 318	0,58%	988	0,95%	3 306	0,83%
42 Energi och klimat	6 420	1,60%	2 637	2,53%	9 056	2,26%
43 Kulturmiljö	12 097	3,01%	4 493	4,31%	16 590	4,14%
45 Samhällsskydd och beredskap	20 587	5,12%	7 139	6,84%	27 726	6,92%
46 Civilområde	14 567	3,62%	6 068	5,82%	20 635	5,15%
50 Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	14 196	3,53%	5 169	4,96%	19 364	4,83%
51 Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	57 583	14,31%	12 850	12,32%	70 433	17,58%
52 Prövning och tillsyn för skydd av naturen	4 779	1,19%	2 184	2,09%	6 963	1,74%
53 Vattenverksamhet och vattenförvaltning	15 985	3,97%	6 383	6,12%	22 368	5,58%
54 Mineralfyndigheter	293	0,07%	114	0,11%	407	0,10%
55 Miljöfarlig verksamhet	14 221	3,53%	6 279	6,02%	20 501	5,12%
56 Övrigt miljö- och hälsoskydd	327	0,08%	152	0,15%	479	0,12%
57 Förorenade områden, efterbehandling	10 445	2,60%	2 913	2,79%	13 358	3,33%
58 Restaurering	4 642	1,15%	1 190	1,14%	5 832	1,46%
60 Lantbruk och landsbygd	30 557	7,59%	11 388	10,92%	41 946	10,47%
62 Fiske	1 610	0,40%	353	0,34%	1 963	0,49%
70 Folkhälsa	6 733	1,67%	2 860	2,74%	9 593	2,39%
80 Jämställdhet	22 639	5,62%	8 765	8,40%	31 403	7,84%
81 Nationella minoriteter	213	0,05%	87	0,08%	301	0,08%
82 Mänskliga rättigheter	1 151	0,29%	518	0,50%	1 670	0,42%

Verksamhetsområde	Kostnad exkl. OH (tkr)	Kostnad exkl. OH (%)	OH-kostnad (tkr)	OH-kostnad (%)	Kostnad inkl. OH (tkr)	Kostnad inkl. OH (%)
85 Integration	4 885	1,21%	2 140	2,05%	7 025	1,75%
10 Myndighetsövergripande verksamhet	28 671	7,12%				
11 Administration och intern service	77 444	19,24%				
99 Resurssamverkan	4 477		1 822		6 300	
20-85 Summa produktion	296 361	73,63%	104 292	100%	400 653	100%
20-85 varav personalkostnad kontoklass 4	224 995					
10-85 Summa verksamhetskostnad exkl. resurssamverkan	402 475	100%			400 653	100%
10-99 Total verksamhetskostnad	406 953				406 953	

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP

Tabell B2 – Myndighetsgemensam verksamhet 2025

Myndighetsgemensam verksamhet	Kostnad exkl. OH (tkr) ²⁸	Kostnad exkl. OH(%) ²⁹
113-115 Samkostnad nivå 1 - Utrustning och gem service, lokaler och IT-verksamhet	52 487	23,33%
110-112, 116-119 Samkostnad nivå 2 - Ekonomi- och personaladministration	24 957	11,09%
100-109 Samkostnad nivå 3 - Myndighetsövergripande verksamhet/ledningsfunktion	28 671	12,74%

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP

²⁸ Summan på nivå 1-3 överensstämmer med summan av Myndighetsövergripande verksamhet och Administration och intern service.

²⁹ Den procentuella fördelningen visar respektive nivåns andel av personalkostnaderna verksamhetsområde (vht) 2-8 (kontoklass 4).

Tabell C – Årsarbetskrafter

Verksamhetsområde	2025 ÅA totalt	2025 ÅA kvinnor	2025 ÅA män	2024 ÅA totalt	2023 ÅA totalt
20–21 (exkl. 201) Övrig förvaltning	14,0	9,7	4,4	15,9	15,7
201 Allmänna val	0,4	0,4	0,0	2,0	0,3
25 Trafikföreskrifter	1,0	0,5	0,5	1,0	1,1
28 Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	19,2	19,0	0,2	18,2	18,4
30 Regional tillväxt	1,9	1,8	0,1	1,6	1,9
34 Infrastrukturplanering	1,6	0,9	0,7	1,7	1,5
40 Hållbar samhällsplanering och boende	10,7	6,8	3,9	9,8	11,0
41 Stöd till boende och energiåtgärder	2,8	0,9	2,0	3,4	2,7
42 Energi och klimat	6,4	5,8	0,7	4,7	6,2
43 Kulturmiljö	11,4	6,7	4,7	11,6	10,7
45 Samhällsskydd och beredskap	14,6	8,2	6,4	13,8	15,3
46 Civilområde	11,8	4,3	7,5	10,4	6,9
50 Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	12,0	8,4	3,6	12,6	15,1
51 Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	37,5	20,2	17,3	37,3	40,7
52 Prövning och tillsyn för skydd av naturen	6,3	3,6	2,6	6,7	6,4
53 Vattenverksamhet och vattenförvaltning	16,2	12,0	4,3	16,5	16,8
54 Mineralfyndigheter	0,3	0,2	0,1	0,1	0,0
55 Miljöfarlig verksamhet	15,6	12,0	3,6	15,3	16,2
56 Övrigt miljö- och hälsoskydd	0,4	0,2	0,2	0,7	0,5
57 Förorenade områden, efterbehandling	7,2	4,9	2,4	8,5	7,5
58 Restaurering	3,2	2,2	1,0	2,2	1,6
60 Lantbruk och landsbygd	30,7	23,0	7,7	30,5	32,3
62 Fiske	0,8	0,1	0,8	0,9	1,0
70 Folkhälsa	7,2	4,9	2,3	5,4	5,7
80 Jämställdhet	19,0	16,0	2,9	27,8	25,8
81 Nationella minoriteter	0,1	0,1	0,0	0,2	0,1
82 Mänskliga rättigheter	1,1	1,1	0,0	1,5	2,6
85 Integration	5,8	5,7	0,0	5,4	5,2
10 Myndighetsövergripande verksamhet	20,4	16,0	4,4	20,4	20,1
11 Administration och intern service	32,7	24,1	8,6	32,9	33,4
99 Resurssamverkan	4,5	3,6	0,9	4,7	4,2

Verksamhetsområde	2025 ÅA totalt	2025 ÅA kvinnor	2025 ÅA män	2024 ÅA totalt	2023 ÅA totalt
20-85 Summa årsarbetskrafter produktion	259,4	179,5	79,9	265,9	269,3
10-85 Summa årsarbetskrafter exkl. resurssamverkan	312,5	219,6	92,9	319,3	322,8
10-99 Summa årsarbetskrafter totalt	317,0	223,2	93,8	324,0	327,0

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP.

Tabell D – Representation

Nyckeltal	2025 totalt (tkr)	2025 per ÅA (kr)	2024 totalt (tkr)	2024 per ÅA (kr)	2023 totalt (tkr)	2023 per ÅA (kr)
Intern representation	96	303	228	704	301	922
Extern representation	336	1 059	383	1 181	406	1 241

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP

Kommentar till tabell.

Den externa representationen är normalt ett forum för internationella, nationella och regionala kontakter, vilket bidrar till en viktig arena i länet för att främja nationella måls genomslag, samverkan, länets och näringslivets utveckling.

Den interna representationen har minskat något sedan föregående år. Den större kostnaden 2024 består av sommarmingel för personalen som även avsåg avtackning av avgående landshövding.

Nivån på representationen bedöms rimlig med hänsyn till verksamhet.

Tabell E – Lokaler

Nyckeltal ³⁰	Lokal	2025	2024	2023
Lokalkostnader (tkr), VÄS 103 ³¹	Residens	3 468	4 027	2 539
Lokalyta (m ²)	Residens	1 493	1 493	1 493
Lokalkostnad per m ² (kr)	Residens	2 323	2 697	1 701
Lokalkostnader (tkr), VÄS 113 ³²	Lokaler, övriga	13 226	18 235	17 435
Lokalyta (m ²)	Lokaler, övriga	5 165	7 503	7 971
Lokalkostnad per m ² (kr)	Lokaler, övriga	2 561	2 430	2 187
Lokalkostnader per årsarbetskraft (tkr)	Lokaler, övriga	42	56	53
Lokalyta per årsarbetskraft (m ²)	Lokaler, övriga	16	23	24
Kontorslokalyta (m ²) ³³	Kontorslokaler	5 165	7 503	7 971
Kontorslokalyta per årsarbetskraft (m ²)	Kontorslokaler	16	23	24
Lokalkostnader (tkr)	Lokaler totalt	16 694	22 262	19 974

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP

Kommentar till tabell.

Lokalkostnaderna under 2025 har minskat i jämförelse med tidigare år. Förutom sedvanlig indexreglerad hyra är hyreskostnaden lägre mot tidigare år på grund av flytt till evakueringslokaler. Även lokalytan har minskat under 2025. Hyra för garage, p-platser, påverkar också den lägre kostnaden då Länsstyrelsen inte hyr dem under evakueringstiden.

Under 2025 har arbetet med att planera och säkerställa framtida lokaler för Länsstyrelsen fortsatt. Ett arbete har också genomförts under året för att uppfylla behovet av lokaler med rätt förutsättningar för att omhänderta de allmänna valen under 2026.

På grund av flytt till evakueringslokaler i november 2024 är lokalytan för detta år viktad.

³⁰ Urvalen för lokalkostnaderna som redovisas i denna tabell är inte desamma som de urval som görs för de lokalkostnader som redovisas i resultaträkningen. Dessa tabeller har inte samma definition.

³¹ Residensets lokalkostnader redovisas under VÄS 103 Servicestöd till ledningen.

³² Med lokaler, övriga avses samtliga utrymmen förutom residenset som kontorslokaler, förråd, källare och garage. Med lokalkostnader avses hyra, lokalvård, larm och bevakningskostnader, avskrivningskostnader m.m. Dessa kostnader redovisas under VÄS 113 Lokaler.

³³ Med kontorslokaler avses ytor ovan mark som kontorsrum, biytor som korridorer, toaletter, trapphus, närarkiv, närförråd etc.

Tabell F – Redovisning av ärenden 2025

(samtliga ärenden oavsett databas)

Verksamhetsområde	Ingående balans	Antal inkomna ärenden	Antal upprättade ärenden	Antal beslutade ärenden	Utgående balans	Antal ej beslutade ärenden, äldre än två år
10–11 Myndighetsövergripande, administration och intern service	102	2 089	613	2 651	153	8
20–21 (exkl. 201) Övrig förvaltning	662	6 566	910	7 794	344	5
201 Allmänna val	3	117	0	108	12	0
25 Trafikföreskrifter	62	200	4	206	60	0
28 Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	300	2 177	1 041	3 191	327	1
30 Regional tillväxt	14	11	4	8	21	7
34 Infrastrukturplanering	5	21	1	21	6	3
40 Hållbar samhällsplanering och boende	129	571	27	636	91	2
41 Stöd till boende och energiåtgärder	401	474	10	777	108	0
42 Energi och klimat	71	125	14	102	108	12
43 Kulturmiljö	485	999	85	1 141	428	44
45 Samhällsskydd och beredskap	88	273	108	318	151	7
46 Civilområde	18	46	17	63	18	0
50 Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	184	382	43	449	160	37
51 Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	219	164	406	533	256	33
52 Prövning och tillsyn för skydd av naturen	179	786	52	836	181	7
53 Vattenverksamhet och vattenförvaltning	135	265	46	271	175	19
54 Mineralfyndigheter	4	12	0	15	1	0
55 Miljöfarlig verksamhet	328	598	93	648	371	68
56 Övrigt miljö- och hälsoskydd	29	250	2	258	23	4
57 Förorenade områden, efterbehandling	112	67	14	116	77	24
58 Restaurering	11	10	24	25	20	2

Verksamhetsområde	Ingående balans	Antal inkomna ärenden	Antal upprättade ärenden	Antal beslutade ärenden	Utgående balans	Antal ej beslutade ärenden, äldre än två år
60 Lantbruk och landsbygd ³⁴	4 063	12 159	90	12 695	3 617	25
62 Fiske	7	137	10	141	13	0
70 Folkhälsa	11	17	84	13	99	0
80 Jämställdhet	34	23	48	40	65	1
81 Nationella minoriteter	1	1	0	1	1	0
82 Mänskliga rättigheter	11	9	2	6	16	4
85 Integration	27	25	4	24	32	2
10-85 Totalt antal ärenden	7 695	28 574	3 752	33 087	6 934	315
Varav Miljöprövningsdelegationens ärenden	80	55	1	44	92	14

Källa: Ärendehandläggningssystemet Platina och Jordbruksverket.

³⁴ Under 2025 har huvuddelen av länsstyrelsernas arbete hanterat stöd i den strategiska planen för jordbrukspolitik där areal- och djurbaserade stöd samt projekt- och investeringsstöd hanteras i Jordbruksverkets IT-system. I den ingående balansen ingår areal- och djurbaserade stöd samt landsbygdsstöd från ÅR 2024 och tidigare. Helt rättvisande statistik över handlagda ärenden inom området areal- och djurbaserade stöd (601) är inte möjliga att hämta ut i sin helhet. Statistik för ansökan om åtaganden och några få mindre stödformer ingår inte. För landsbygdsstöden (602) och projekt- och investeringsstöden (603) redovisas komplett ärendestatistik av både ansökningar om stöd och utbetalningar. Det som redovisas här är den ärendestatistik som hämtas från Länsstyrelsens ärendehandläggningssystem Platina summerat med ärenden från Jordbruksverkets IT-system, BLIS.

Tabell G – Överklagade beslut 2025

Verksamhetsområde	Antal överklagade beslut ³⁵	Antal beslut ³⁶	Andel överklagade beslut ³⁷ (%)
10–11 Myndighetsövergripande, administration och intern service	0	2 651	0,0%
20–21 (exkl. 201) Övrig förvaltning	25	7 794	0,3%
201 Allmänna val	2	108	1,9%
25 Trafikföreskrifter	15	206	7,3%
28 Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	76	3 191	2,4%
30 Regional tillväxt	0	8	0,0%
34 Infrastrukturplanering	0	21	0,0%
40 Hållbar samhällsplanering och boende	62	636	9,7%
41 Stöd till boende och energiåtgärder	25	746	3,4%
42 Energi och klimat	0	102	0,0%
43 Kulturmiljö	0	1 141	0,0%
45 Samhällsskydd och beredskap	3	318	0,9%
46 Civilområde	0	63	0,0%
50 Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	30	449	6,7%
51 Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	1	533	0,2%
52 Prövning och tillsyn för skydd av naturen	14	836	1,7%
53 Vattenverksamhet och vattenförvaltning	7	271	2,6%
54 Mineralfyndigheter	0	15	0,0%
55 Miljöfarlig verksamhet	12	648	1,9%
56 Övrigt miljö- och hälsoskydd	0	258	0,0%
57 Förorenade områden, efterbehandling	0	116	0,0%
58 Restaurering	0	25	0,0%
60 Lantbruk och landsbygd	22	396	5,6%
62 Fiske	0	141	0,0%
70 Folkhälsa	0	13	0,0%
80 Jämställdhet	0	40	0,0%
81 Nationella minoriteter	0	1	0,0%
82 Mänskliga rättigheter	0	6	0,0%

³⁵ Avser beslut som överklagats till högre instans 2025, oavsett vilket år som beslutet är fattat.

³⁶ Avser beslut som fattats av Länsstyrelsen under 2025.

³⁷ Avser antalet överklagade beslut under 2025 dividerat med antalet beslut under 2025. Med antal beslut avses antal ärenden som beslutats att de ska avslutas.

Verksamhetsområde	Antal överklagade beslut ³⁵	Antal beslut ³⁶	Andel överklagade beslut ³⁷ (%)
85 Integration	0	24	0,0%
10-85 Totalt antal ärenden	294	20 757	1,4%
Varav Miljöprövningsdelegationens ärenden	10	52	19,2%

Källa: Ärendehandläggningssystemet Platina.

Kommentar till tabell.

Antal överklaganden inom djurskyddet har mer än fördubblats från 38 inkomna år 2024 till 74 inkomna 2025.

Tabell H – Överklagade beslut som ändrats i högre instans 2025

Verksamhetsområde	Antal överklagade beslut med dom i högre instans ³⁸	varav antal ändrade beslut i högre instans ³⁹	Ändrade - varav antal upphävda beslut ⁴⁰	Ändrade - varav antal återförvisade beslut ⁴¹	Antal ändrade beslut som Lst överklagat ⁴²	Andel ändrade beslut (%) ⁴³
10-11 Myndighetsövergripande, administration och intern service	0	0	0	0	0	0,0%
20-21 (exkl. 201) Övrig förvaltning	24	3	0	0	0	12,5%
201 Allmänna val	2	0	0	0	0	0,0%
25 Trafikföreskrifter	16	4	0	0	0	25,0%
28 Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	58	1	0	1	0	1,7%
30 Regional tillväxt	0	0	0	0	0	0,0%
34 Infrastrukturplanering	0	0	0	0	0	0,0%
40 Hållbar samhällsplanering och boende	58	12	5	1	0	20,7%
41 Stöd till boende och energiåtgärder	30	1	0	0	0	3,3%

³⁸ Avser antalet beslut som överklagats i högre instans vars domar/beslut inkommit till Länsstyrelsen under 2025.

³⁹ Avser beslut som ändrats under 2025 på grund av domar/beslut i högre instans.

⁴⁰ Avser beslut som upphävts under 2025 på grund av domar/beslut i högre instans.

⁴¹ Avser beslut som återförvisats under 2025 på grund av domar/beslut i högre instans.

⁴² Avser antal ändrade domar/beslut i högre instans som överklagats av Länsstyrelsen under 2025.

⁴³ Antal ändrade beslut i högre instans under 2025 dividerat med antal beslut som överklagats till högre instans med dom/beslut under 2025.

Verksamhetsområde	Antal överklagade beslut med dom i högre instans ³⁸	varav antal ändrade beslut i högre instans ³⁹	Ändrade - varav antal upphävda beslut ⁴⁰	Ändrade - varav antal återförvisade beslut ⁴¹	Antal ändrade beslut som Lst överklagat ⁴²	Andel ändrade beslut (%) ⁴³
42 Energi och klimat	0	0	0	0	0	0,0%
43 Kulturmiljö	0	0	0	0	0	0,0%
45 Samhällsskydd och beredskap	1	0	0	0	0	0,0%
46 Civilområde	0	0	0	0	0	0,0%
50 Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	21	3	2	0	0	14,3%
51 Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	1	1	0	0	0	100,0%
52 Prövning och tillsyn för skydd av naturen	21	7	1	3	0	33,3%
53 Vattenverksamhet och vattenförvaltning	9	7	1	3	0	77,8%
54 Mineralfyndigheter	0	0	0	0	0	0,0%
55 Miljöfarlig verksamhet	13	5	0	1	0	38,5%
56 Övrigt miljö- och hälsoskydd	1	1	1	0	0	100,0%
57 Förorenade områden, efterbehandling	0	0	0	0	0	0,0%
58 Restaurering	0	0	0	0	0	0,0%
60 Lantbruk och landsbygd	16	2	0	0	0	12,5%
62 Fiske	1	0	0	0	0	0,0%
70 Folkhälsa	0	0	0	0	0	0,0%
80 Jämställdhet	0	0	0	0	0	0,0%
81 Nationella minoriteter	0	0	0	0	0	0,0%
82 Mänskliga rättigheter	0	0	0	0	0	0,0%
85 Integration	0	0	0	0	0	0,0%
10-85 Totalt antal ärenden	272	47	10	9	0	17,3%
Varav Miljöprövningsdelegationens ärenden	10	4	0	0	0	40%

Källa: Ärendehandläggningssystemet Platina.

Kommentar till tabell.

Det återförvisade ärendet avseende 28-området återförvisades av Kammarrätten då en ny veterinärbedömning behövde göras av djur som suttit på stall i många månader i väntan på dom. En effekt av att §74 gamla djurskyddsförordningen försvunnit och ersatts med §35 förvaltningslagen (2017:900).

Tabell I – Handläggningstider

VÅS och ärendeslag med gemensamma mål	Mål dagar 2023–2025	Utfall (%) 2025	Utfall (%) 2024	Utfall (%) 2023	Medel-antal dagar 2025	Medel-antal dagar 2024	Medel-antal dagar 2023
202 Anmälan om svenskt medborgarskap ⁴⁴	45	-	97	96	-	15	15
204 Begravningsfrågor	45	95	97	95	9	7	14
212 Auktorisation av bevakningsföretag ⁴⁵	180	0	-	-	-	-	-
282 Ansökan om tillstånd enligt 6 kap 4§ djurskyddslagen	90	96	86	96	16	58	27
282 Ansökan om förprovning djurstall	56	86	97	92	36	37	32
282 Anmälningsärenden djurskydd	90	94	95	95	30	28	26
40321 Överklagande av lov, förhandsbesked	150	58	47	32	238	322	423
40322 Överklagande av bygglov för bostäder, dock ej fritidsbostäder	120	100	100	100	51	49	54
4034 Överklagande av kommuns beslut enligt plan- och bygglagen	180	62	57	20	280	340	665
505 Överklagade kommunala beslut miljöbalken m.fl. författn.	180	67	52	15	232	295	600
525 Samråd enligt 12 kap. 6§ miljöbalken	42	69	75	68	42	39	47
526 Granskning av kommunal strandskyddsdispens	21	99	99	99	8	8	8
551 Prövning miljöfarlig verksamhet 9 kap. miljöbalken - Ansökan om tillstånd (konc)	180	75	42	43	159	344	253
555 Anmälan ändring tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet	75	100	84	67	32	60	189
562 Prövning av avfall och producentansvar	40	90	79	97	29	30	25
566 Tillsyn av avfall och producentansvar	30	100	95	97	10	15	9
603 Ansökan om stöd i strategisk plan - investeringsstöd ⁴⁶	180	80	100	71	112	148	-
603 Ansökan om stöd i strategisk plan -projektstöd	180	100	100	92	76	0	0

⁴⁴ Antal beslut är noll.

⁴⁵ Antal beslut 2025 är noll. Eftersom antal ansökningar tidigare år understiger 10 enheter redovisas inte måluppfyllelse i tabellen.

⁴⁶ I tabellen redovisas inte handläggningstiden för 2023 avseende projekt- och investeringsstöd i strategisk plan (603) då problemen i uppstartsfasen var omfattande. Handläggningstider redovisades inte i årsredovisningen 2023 av samma anledning.

VÄS och ärendeslag med gemensamma mål	Mål dagar 2023–2025	Utfall (%) 2025	Utfall (%) 2024	Utfall (%) 2023	Medel-antal dagar 2025	Medel-antal dagar 2024	Medel-antal dagar 2023
622 Ansökan om stöd i havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet- företagsstöd	180	0	75	97	0	0	0
622 Ansökan om stöd i havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet – projektstöd	180	0	63	0	0	0	0
602 Ansökan om utbetalning av stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder – företagsstöd	120	100	83	89	50	88	73
602 Ansökan om utbetalning av stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder – projektstöd	120	86	54	70	86	155	116
602 Ansökan om utbetalning av stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder – miljöinvesteringar	120	0	81	70	0	87	103
603 Ansökan om utbetalning av stöd i strategisk plan – investeringsstöd	120	97	99	100	45	40	54
603 Ansökan om utbetalning av stöd i strategisk plan – projektstöd	120	100	0	0	18	0	0
622 Ansökan om utbetalning av stöd i havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet – företagsstöd	80	0	0	0	0	0	0
622 Ansökan om utbetalning av stöd i havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet – projektstöd	80	0	0	0	0	0	0
623 Ansökan tillstånd flyttning och utsättning av fisk	30	87	70	98	17	23	20
623 Ansökan om förordnande som fisketillsynsperson	40	100	96	100	10	26	22

Källa: Ärendehanteringssystemet Platina och Jordbruksverket.

Kommentarer till tabell.

Gällande ärendeslaget 202 Anmälan om svenskt medborgarskap redovisas inkomna ärenden fram till sista september 2024 då verksamheten övergår till Migrationsverket 1 oktober 2024.

Ärendeslagen 204 Begravningsfrågor och 212 Auktorisation av bevakningsföretag var fram till 2025 koncentrerade till länsstyrelserna i Stockholms, Östergötlands, Skåne, Västra Götalands, Dalarnas, Västernorrlands och Norrbottens län. Från och med 2025 har dessa ärendeslag koncentrerats till länsstyrelserna i Stockholms, Östergötlands, Skåne, Västra Götalands, Örebro och Norrbottens län.

Gällande 204 Begravningsfrågor avses ärenden med målsatta handläggningstider som rör utströende av aska.

Ärendeslagen 282 Ansökan om tillstånd enligt 6 kap 4§ djurskyddslagen, 282 Ansökan om förprovning djurstall och 551 Prövning miljöfarlig verksamhet 9 kap. miljöbalken - Ansökan om tillstånd är målet satt från komplett ansökan. Att målet gällande förprovning djurstall inte uppnåtts beror på en oväntad ökning av antalet ansökningar i kombination med tjänstledigheter. Resurser har fått köpas in från annan länsstyrelse där motsvarande ökning skett, vilket påverkat handläggningstakten.

Gällande ärendeslaget 526 Granskning av kommunal strandskyddsdispens är det enligt 19 kap 3 b § miljöbalken.

Gällande ärendeslaget 551 Prövning miljöfarlig verksamhet 9 kap. miljöbalken - Ansökan om tillstånd är det koncentrerat till länsstyrelserna i Stockholms, Uppsala, Östergötlands, Kalmar, Skåne, Hallands, Västra Götalands, Örebro, Dalarnas, Västernorrlands, Västerbottens och Norrbottens län.

Gällande 562 Prövning av avfall och producentansvar och 566 Tillsyn av avfall och producentansvar avses ärenden med målsatta handläggningstider som rör ansökningar respektive anmälningar avseende transporter av avfall.

Ärendeslagen 603 och 622 som avser ansökan om stöd gäller att handläggningstiden mäts från att ansökan kom in till Länsstyrelsen fram till att Länsstyrelsen har fattat beslut om stöd. Målsättning för handläggningstiderna gäller för alla ansökningar oberoende av vilket år de kom in. 90% av ansökningarna om stöd ska vara beslutade inom sex månader.

Gällande ärendeslagen 602, 603 och 622 Målet enligt SUSS (Uppföljningssystem i samverkan för landsbygdsprogrammet, strategisk plan och fiskestöden). Underlaget hämtas från Jordbruksverkets uppföljningsverktyg BLIS.

Gällande ärendeslagen 602, 603 och 622 som avser ansökan om utbetalning gäller att handläggningstiden mäts från att ansökan kom in till Länsstyrelsen fram till beslut. Målsättning för handläggningstiderna gäller för alla ansökningar oberoende av vilket år de kom in. 90% av ansökningarna om utbetalning ska vara beslutade inom fyra månader inom ärendeslagen 602 och 603. Gällande ärendeslagen 622 är motsvarande period 80 dagar.

Gällande ärendeslag 622 har handläggningen tagits över av Länsstyrelsen Stockholm på grund av mycket få ärenden. Uppkommer ett ärende går det alltså automatiskt till Länsstyrelsen Stockholm.

403 Överklagade ärenden enligt plan- och bygglagen. Under de senaste åren har ett flertal åtgärder vidtagits för att utveckla och effektivisera ärendehandläggningen där överklagade ärenden enligt plan- och bygglagen varit ett berört ärendeslag. Länsstyrelsen har under året minskat den totala ärendebalansen avseende pågående ärenden för det aktuella ärendeslaget från 80 till 20 ärenden. Länsstyrelsen kan konstatera att full måluppfyllelse uppnåddes för tredje året i rad för det av regeringen högst prioriterade ärendegruppen inom 403 Överklagade ärenden enligt plan- och bygglagen, det vill säga överklagande av

bygglov för bostäder, dock ej fritidsbostäder. Vidare kan konstateras att nuvarande ärendebalans innebär att Länsstyrelsen ska uppnå full måluppfyllelse för kalenderåret 2026.

505 Överklagade kommunala beslut miljöbalken med flera författningar. På samma sätt som för överklagade ärenden enligt plan- och bygglagen har ett flertal åtgärder vidtagits de senaste åren för att utveckla och effektivisera ärendehandläggningen. Länsstyrelsen har under året fortsatt att minska den totala ärendebalansen för det aktuella ärendeslaget från 60 till 22 ärenden. Länsstyrelsen kan konstatera att nuvarande ärendebalans innebär att Länsstyrelsen ska uppnå full måluppfyllelse för kalenderåret 2026.

551 Prövning miljöfarlig verksamhet 9 kap. miljöbalken - ansökan om tillstånd. Länsstyrelsen har under de senaste åren arbetat med att prioritera och effektivisera handläggningen av tillståndsansökningar för att sänka handläggningstiderna. Det arbetet har gett effekt och under 2025 når Länsstyrelsen det nationella målet på 180 dagar i 75% av beslutade ärenden vilket är en stor ökning från 2024. Detta har skett trots högt inflöde av ärenden under 2024 och 2025.

Ärendegrupp 555, anmälan om ändring. En medveten satsning på effektivare handläggning och mer likvärdig bedömning har resulterat i att 100% av inkomna ärenden 2025 var inom mål med kortare handläggningstid (32 dagar i medel) jämfört med 67% inom mål och 189 dagar handläggningstid 2023. Se rubrik ”§2 p.5 Ansvara för ålagda tillsynsuppgifter” och rubrik ”§3 p.9 Naturvård och miljöskydd” för beskrivning vad som praktiskt gjorts för att åstadkomma förändringen.

Finansiell redovisning

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppgift/uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
7 kap. 1 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag
7 kap. 2 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag

Resultaträkning

Belopp i tkr.

Resultaträkning	2025	2024	Not
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	228 410	216 418	1
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	23 794	25 518	2
Intäkter av bidrag	152 331	168 889	3
Finansiella intäkter	903	1 416	4
Summa	405 438	412 241	
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	-279 840	-274 274	5
Kostnader för lokaler	-18 176	-23 627	6
Övriga driftkostnader	-105 994	-111 224	7
Finansiella kostnader	-291	-482	8
Avskrivningar och nedskrivningar	-2 651	-2 896	9
Summa	-406 953	-412 504	
Verksamhetsutfall	-1 515	-263	
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras	17 641	15 330	10
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet	-17 553	-15 330	11
Saldo	88	0	
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag	6 156	21 275	12
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	106 819	311 662	13

Resultaträkning	2025	2024	Not
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	14 489	-41 497	14
Finansiella intäkter	32	4	15
Avsättning till/upplösning av fonder m.m. för transfereringsändamål	815	855	16
Lämnade bidrag	-157 693	-348 785	17
Saldo	-29 382	-56 485	-
Årets kapitalförändring	-30 809	-56 748	18

Balansräkning

Belopp i tkr.

Tillgångar	2025-12-31	2024-12-31	Not
Immateriella anläggningstillgångar	-	-	-
Summa	0	0	19
Materiella anläggningstillgångar	-	-	-
Byggnader, mark och annan fast egendom	0	0	-
Förbättringsutgifter på annans fastighet	1 213	2 082	-
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	5 066	4 446	-
Beredskapstillgångar	0	-	-
Pågående nyanläggningar	0	0	-
Förskott avseende materiella anläggningstillgångar	0	0	-
Summa	6 279	6 528	20
Utlåning	-	-	-
Utlåning	0	46	-
Summa	0	46	21
Varulager m.m.	0	0	-
Summa	0	0	-
Kortfristiga fordringar	-	-	-
Kundfordringar	1 775	1 939	22
Fordringar hos andra myndigheter	8 096	28 250	23
Övriga kortfristiga fordringar	32 154	61 634	24
Summa	42 025	91 823	-
Periodavgränsningsposter	-	-	-
Förutbetalda kostnader	3 740	3 435	-
Upplupna bidragsintäkter	14 630	25 183	-
Övriga upplupna intäkter	5 889	5 077	-
Summa	24 259	33 695	25
Avräkning med statsverket	-	-	-
Avräkning med statsverket	34 295	44 816	-
Summa	34 295	44 816	26

Tillgångar	2025-12-31	2024-12-31	Not
Kassa och bank	-	-	-
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	42 590	14 060	27
Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret	18 015	17 917	28
Kassa och bank	929	1 091	29
Summa	61 534	33 067	-
Summa tillgångar	168 392	209 975	-

Kapital och skulder	2025-12-31	2024-12-31	Not
Myndighetskapital	-	-	-
Statskapital	3 217	1 451	-
Donationskapital	0	0	-
Balanserad kapitalförändring	57 862	114 350	-
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	-30 809	-56 748	-
Summa	30 270	59 053	30
Fonder	-	-	-
Fonder	1 530	2 345	-
Summa	1 530	2 345	16
Avsättningar	-	-	-
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	238	49	31
Övriga avsättningar	1 940	1 784	32
Summa	2 177	1 833	-
Skulder m.m.	-	-	-
Lån i Riksgäldskontoret	3 796	5 333	33
Räntekontokredit i Riksgäldskontoret	0	0	33
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	9 827	16 335	34
Leverantörsskulder	10 398	11 894	35
Övriga kortfristiga skulder	3 926	9 024	36
Depositioner	18 017	17 909	37
Summa	45 965	60 495	-
Periodavgränsningsposter	-	-	-
Upplupna kostnader	21 023	20 432	-
Oförbrukade bidrag	67 427	65 818	-
Övriga förutbetalda intäkter	0	0	-
Summa	88 449	86 250	38
Summa kapital och skulder	168 392	209 975	-

Anslagsredovisning

Redovisning mot anslag

Belopp i tkr.

Anslag	Ing. överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regl.brev	Omdisponerade anslagsbelopp	Utnyttjad del av medgivet överskridande	In-dragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp	Not
Utgiftsområde 1 Rikets styrelse 01 05 001 004 Länsstyrelserna m.m.	4 548	231 505	497	0	0	236 550	-225 857	10 694	39
Utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet 13 03 001 001 Särskilda jämställdhetsåtgärder - del till Länsstyrelsen i Östergötlands län	96	15 500	0	0	-96	15 500	-8 650	6 850	40
Utgiftsområde 19 Regional utveckling 19 01 001 004 Regionala utvecklingsåtgärder	12	68	0	0	-12	68	-60	8	41
Summa	4 656	247 073	497	0	-108	252 118	-234 566	17 552	

Redovisning mot inkomsttitel

Belopp i tkr.

Inkomsttitel	Beräknat belopp	Inkomster	Not
2511 Expeditions- och ansökningsavgifter	1 700	1 734	-
2537 Miljöskyddsavgift Täckavgift	11 000	10 984	-
2552 Övriga offentligrättsliga avgifter	1 200	1 093	-
2552 119 Avgifter enligt stiftelseförordning tillsyn och prövningsavgift		844	-
2552 219 Registerhållningsavgift och registreringsbevis, stiftelseförordningen		3	-
2552 319 Avgifter enligt avfallsförordningen)		246	-
2714 01 Sanktionsavgifter	1 500	3 704	-
2714 119 Sanktionsavgifter enligt arbetsmiljölagen		3 145	-
2714 535 Särskild avgift enligt utlänningslagen		559	-
2811 9 Övriga inkomster	50	42	---
2811 209 Övriga inkomster		42	---
Summa	15 450	17 557	10

Sammanställning av anslagsfinansierad utlåning mot inkomsttitel

Belopp i tkr.

Redovisning mot inkomsttitel	Utfall	Not
2811 209 Övriga inkomster (Såddlån)	0	21

Anslagsfinansierad utlåning	Lånefodring IB	Nyutlåning	Amortering av lån	Avskrivning av lån	Lånefodringar UB	Not
Lånefodringar med villkorad återbetalningskyldighet 19 01 001 004 Regionala tillväxtåtgärder Länsstyrelsen Östergötlands län (Såddlån)	92	0	4	88	0	21

Reserveringar för låneförluster	IB	Årets förändring	UB	Lånefodringar efter reserveringar UB	Not
Värderegleringar (50%) 19 01 001 004 Regionala tillväxtåtgärder Länsstyrelsen Östergötlands län (Såddlån)	46	-46	0	0	21

Kommentar till Redovisning mot inkomsttitel – utlåningsverksamhet.

Beloppet avser amortering (4 tkr) mot inkomsttitel under 2025 (2024: 185 tkr). Sista lånet avslutades under 2025.

Andra finansiella villkor

Belopp i tkr.

Anslag	Villkor för anslag	Belopp	Utfall	Not
01 05 001 004 Länsstyrelserna m.m., Östergötlands län	Högst 2 600 000 kronor får användas för utbetalningar till övriga länsstyrelser för den nationella samordningen avseende mäns våld mot kvinnor.	2 600	2 240	39
13 03 001 001 Särskilda jämställdhetsåtgärder - del till Länsstyrelsen i Östergötlands län	Länsstyrelsen i Östergötlands län ska i enlighet med uppdraget under C. Främjande av länets utveckling i länsstyrelsernas regleringsbrev för 2025 erbjuda länsstyrelserna stöd i utvecklingen av regionala resurscentra för att bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck. För detta ändamål avsätts under 2025 högst 15 000 000 kronor till Länsstyrelsen i Östergötlands län att fördela.	15 000	10 307	40
13 03 001 001 Särskilda jämställdhetsåtgärder - del till Länsstyrelsen i Östergötlands län	Länsstyrelsen i Östergötlands län får använda 500 000 kronor för att fortsätta uppdraget (A2024/01236) om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter.	500	103	40
19 01 001 004 Regionala utvecklingsåtgärder, Länsstyrelsen i Östergötlands Län	Avseende ändamålet 4 får högst de nedan angivna beloppen användas för uppföljning och utvärdering av insatser som finansieras av respektive anslagspost, samt vid behov även för att säkerställa uppföljningssystem m.m. avseende de bemyndiganden om ekonomiska åtaganden som finns för anslaget. Anslagsposterna 1-21: 68 000 kronor	68	60	41

Tilläggsupplysningar och noter

Allmänt

Belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) där annat inte anges. De flesta belopp i resultatredovisning och de finansiella delarna är framtagna med hjälp av ett länsstyrelsegemensamt rapportpaket i Excel. Det innebär att talen innehåller decimaler, vilket ger avrundningsdifferenser.

Länsstyrelsens redovisning följer god redovisningssed enligt 6 § förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring. Brytdatum, det datum då löpande bokföring på räkenskapsåret avslutas, är den 5 januari 2026.

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB) samt Ekonomistyrningsverkets föreskrifter och allmänna råd till förordningen.

Med årsarbetskrafter avses antalet anställda personer omräknat till heltidsarbetande. Sammanlagd arbetad tid divideras med en länsstyrelsegenomsnittlig möjlig arbetstid = 1 710 timmar. Medeltal anställda beräknas som samtliga månadsanställda reducerat med anställningsperiod samt tjänstledighet om 100 %. Därutöver räknas timanställdas anställningsomfattning utifrån antalet genomförda arbetstimmar under anställningsperioden.

Avvikelser från generella ekonomiadministrativa regler

I regleringsbrevet 2025 har regeringen beslutat om följande undantag från det ekonomiadministrativa regelverket:

- ”Bestämmelsen i 3 kap. 1 § andra stycket förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag om att resultatredovisningen ska omfatta antalet och styckkostnaden för handläggningen av ärendeslag som omfattar ett stort antal ärenden, ska inte tillämpas på länsstyrelserna.”
- ”Med undantag från vad som gäller enligt 3 kap. 1 § tredje stycket och 3 kap. 2 § förordningen om årsredovisning och budgetunderlag, ska verksamhetskostnader och årsarbetskrafter redovisas i en för länsstyrelserna enhetlig struktur efter närmare anvisningar från Länsstyrelsen i Örebro län.”

Redovisnings- och värderingsprinciper

Periodavgränsningsposter

Inkomna fakturor till och med brytdag har bokförts. Fakturor som erhålls efter brytdagen redovisas som periodavgränsningsposter. Beloppsgränsen för periodavgränsningsposter har fastställts till ett prisbasbelopp (58 800 kr).

Löpande under året periodiseras förutbetalda kostnader som hyror med mera för att kostnaden ska belasta rätt period. Skulder till personalen i form av kompledighet och semesterlöner redovisas månadsvis och värderas i samband med bokslut.

Erhållna bidrag som inte förbrukats periodiseras och redovisas som oförbrukade bidrag. Kostnader motsvarande bidragsbelopp som ännu inte erhållits, periodiseras och redovisas som upplupna bidragsintäkter.

Anläggningstillgångar

Materiella tillgångar med en ekonomisk livslängd om minst 3 år och ett anskaffningsvärde som uppgår till minst ett halvt basbelopp redovisas som anläggningstillgångar. När det gäller förbättringsutgifter på annans fastighet uppgår anskaffningsvärdet till minst 100 tkr samt infrastrukturella tillgångar (naturmiljötillgångar) till minst 250 tkr.

Stationära och bärbara persondatorer kostnadsförs direkt på grund av den tekniska utvecklingen och prisnivån samt för bärbara datorer eftersom de utsätts för extra stort slitage.

För Immateriella tillgångar är anskaffningsvärdet satt till 100 tkr.

På anskaffningsvärdet görs linjär avskrivning månadsvis.

Tillgångstyp	Avskrivningsplan
Immateriella anläggningstillgångar	5 år
Markanläggningar	Respektive komponents nyttjande period
Förbättringsutgift på annans fastighet	Högst 7 år
Maskiner	5 år
It-teknisk utrustning	3 år
Leasingavtal	3 år
Bilar och transportmedel	5 år
Konst	Ingen avskrivning
Övriga inventarier	5 år
Pågående nyanläggningar	Avskrivning startas vid färdigställning och inplacering i anläggningsgrupp
Beredskapstillgångar <i>Ej aktuellt</i>	Beredskapslager – inga planenliga avskrivningar, nedskrivning kan bli aktuellt. Beredskapsinventarier – planenliga avskrivningar

Av 2 kap. 6 § kapitalförsörjningsförordningen (2011:210) följer att naturmiljötillgångar ska finansieras med anslag. Dessa regler gäller för samtliga investeringar i materiella anläggningstillgångar som finansieras från anslag 1:3 Åtgärder för värdefull natur, oavsett om det är Naturvårdsverket eller en annan myndighet som anskaffar tillgångarna. Investeringar i immateriella anläggningstillgångar som görs med medel från anslag 1:3 ska finansieras med lån i Riksgäldskontoret. Skrivningen innebär att länsstyrelserna inte behöver lånefinansiera anläggningstillgångar som finansieras av 1:3 anslaget.

Lånefordringar

Länsstyrelsen gör bedömning av nedskrivningsbehov inför årsbokslut.

Värdering av fordringar och skulder

Fordringar har tagits upp till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt. Fordringar och skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs.

Med anledning av att hanteringen av lönegarantiärenden har övertagits av Skatteverket från och med den 1 februari 2025 så beslutas att den länspecifika procentsatsen från årsredovisningen 2024 kvarstår att gälla för respektive länsstyrelse även för åren 2025-2027. Lönegarantifordran värder regleras med 89,31 procent, vilket motsvarar det erfarenhetsmässiga sambandet mellan utbetalningar och utdelningar.

Stora genomslag i den finansiella redovisningen

Verksamhetens intäkter och kostnader

Länsstyrelsens samlade intäkter och kostnader har minskat i jämförelse med föregående år.

Inom den externa finansieringen som främst finansieras via bidrag från andra statliga myndigheter har både personalkostnader och driftskostnader minskat. Inom den bidragsfinansierade verksamheten är det främst bidrag från Länsstyrelsen i Örebro län (dispositionsrätter) som har minskat.

Intäkter av anslag har dock ökat och framför allt för länsstyrelsens förvaltningsanslag. Tilldelade medel på förvaltningsanslaget var 15 674 tkr högre år 2025 i jämförelse med år 2024. Personalkostnader som finansieras av förvaltningsanslaget har ökat, i allt väsentligt beroende på årlig lönerevision. Driftskostnader som finansieras av förvaltningsanslaget har minskat i jämförelse med föregående år.

Vad gäller totalt antal årsarbetskrafter har det skett en minskning i jämförelse med föregående år. Minskningen uppgår till med sju årsarbetskrafter. Detta beror främst på den beslutade verksamhetsövergången av Nationellt centrum mot hedersrelaterat våld och förtryck till Jämställdhetsmyndigheten. Flera berörda medarbetare har under året slutat vid Länsstyrelsen.

Transfereringar

Lämnade bidrag har minskat, främst inom lönegaranti då verksamheten övergick till Skatteverket i början av året.

Uppgifter om rådsledamöter enligt 7 kap. 2 § förordningen om årsredovisning och budgetunderlag

Redovisning av skattepliktiga ersättningar och andra förmåner till rådsledamöter och ledande befattningshavare samt uppgift om uppdrag som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter samt uppdrag som styrelseledamot i aktiebolag.

Namn	Ersättning kronor	Andra uppdrag
Landshövding		
Svantorp, Gunilla (anställd från 2025-03-01)	1 448 195	Ledamot i Mimer råd Linköpings Universitet Ordförande i Tåkernfonden Ordförande Stiftelsen Övralid
Holmlid, Ann (vikarierande landshövding 2024-08-01 - 2025-02-28)	196 285	Ledamot i Folkhälsomyndighetens insynsråd Ordförande i Tåkernfonden Ordförande Stiftelsen Övralid Ledamot i styrelsen för Linköpings studentsångare Nomineringsperson till styrelsen för Linköpings universitet
Länsråd		
Holmlid, Ann (ordinarie länsråd 2025-03-01--)	975 238	Ledamot i Folkhälsomyndighetens insynsråd Ledamot i styrelsen för Linköpings studentsångare Nomineringsperson till styrelsen för Linköpings universitet
Knuthammar, Jenny (vikarierande länsråd 2024-08-01-2025- 02-28)	170 536	Inga uppdrag
Insynsråd		
Angervåg, Torsten	8 088	Inga uppdrag
Axelsson, Karin	7 844	Inga uppdrag
Sandborg, Stefan	9 866	Ledamot, Trafikverket
Miranda, Lena	9 866	Ledamot, Tekniska Fakulteten Linköpings universitet Ledamot, Visual Sweden Suppleant, Miranda Makes AB Ledamot, BRIS
Detlefsen, Sanna	8 174	Ordförande, Nilla Fischer AB Ledamot, Mer för fler AB Ledamot, Famna - branschorganisation för i debuten vård och omsorg Ledamot, Stiftelsen Hospice Östergötland Ledamot, Riksföreningen Sveriges stadsmisioner
Borring, Peter	7 966	Ordförande, styrgruppen i Agtech Sweden
Henriksson, Mark	7 844	Ordförande, Motala Rådhus AB

Noter till resultaträkning

Belopp i tkr.

Not 1- Intäkter av anslag

	2025	2024
01 05 001 004 Förvaltningsanslag	223 617	213 433
13 03 001 001 Särskilda jämställdhetsåtgärder E-län	4 734	2 929
19 01 001 004 Regionala tillväxtåtgärder	60	56
Summa intäkter av anslag	228 410	216 418

Kommentar till Not 1.

Intäkter av anslag har ökat i jämförelse med föregående år. Inom förvaltningsanslaget har tilldelning av medel ökat år 2025 i jämförelse med föregående år. Ökningen består av både generell pris- och löneuppräkningsmen också finansiering av nya uppdrag. Inom anslag för särskilda jämställdhetsåtgärder har medelsanvändning ökat, särskilt gällande driftskostnader och anordnande av konferenser under 2025. Skillnaden mellan summan av intäkter av anslag och utgifter i anslagsredovisningen återfinns i not 12 Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag.

Not 2- Intäkter av avgifter och andra ersättningar

	2025	2024
Offentligrättsliga avgifter	1 973	2 165
Försäljning enligt 4 § Avgiftsförordningen	16 933	16 300
Intäkter av andra ersättningar	4 887	7 053
Summa	23 794	25 518
Varav intäkter av avgifter enligt 4 § Avgiftsförordningen består av		
Intäkter uthyrning	907	865
Intäkter utbildning/konferenser	965	1 474
Intäkter konsultuppdrag	13 290	12 720
Intäkter övriga 4 § avgifter	1 772	1 240
Summa	16 933	16 300

Kommentar till Not 2.

Intäkter av avgifter och andra ersättningar har minskat. Detta beror främst på minskad ersättning för handläggning av lönegaranti till följd av verksamhetsövergången till Skatteverket. Avgifter gällande genomförande av energi- och klimatstrategierna har minskat inom resurssamverkan, samt även intäkter för utbildning inom tillsynbehörighetsutbildning och miljöfarlig verksamhet. Ökningen av konsultuppdrag gäller främst för ekonomi- och övergripande administration, samt övriga hotade och sällsynta arter. Ökningen inom övriga avgifter har skett inom verksamhet för Natura 2000. Den i separat tabell redovisad avgiftsbelagd verksamhet är inte jämförbar med denna not. Den separata tabellen avser enbart sådan verksamhet som ska ge ett årligt resultat. Övriga intäkter av avgifter har inte

motsvarande kostnader och uppvisar inte något resultat utan ingår bl.a. i anslagsredovisningen, älgvårdsfond och externa medel gentemot andra myndigheter.

Not 3- Intäkter av bidrag

	2025	2024
Bidrag från statliga myndigheter	141 803	154 301
<i>varav</i>		
Naturvårdsverket	43 802	44 647
Länsstyrelsen i Örebro län	36 377	39 207
Statens jordbruksverk	24 757	23 180
Havs- och vattenmyndigheten	13 681	14 405
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	6 208	7 216
Riksantikvarieämbetet	4 402	4 883
Kammarkollegiet	1 844	4 309
Trafikverket	2 232	3 354
Länsstyrelsen i Västmanlands län	2 062	2 027
Övriga myndigheter	8 281	15 384
Bidrag från övriga	10 529	14 588
<i>varav bidrag från EU:s fonder</i>	9 274	10 126
Life - program för miljö- och klimatpolitik	3 605	6 381
Interreg Europe 2021-2027	452	415
Interreg Baltic Sea Region 2021-2027	1 009	943
Interreg Central Baltic Programme 2021-2027	4 209	2 388
Summa	152 331	168 889

Kommentar till Not 3.

Bidragen minskade jämfört med 2024. Dispositionsrätter från Länsstyrelsen Örebro blev 2025 lägre bland annat på grund av Europavalet 2024 samt skillnader i insatser inom skötsel av skyddad natur och vattenförvaltning. Bidrag från Kammarkollegiet har minskat till följd av att flera projekt har avslutats. Vidare har bidragsmedel från Trafikverket minskat avseende infrastrukturprojektet Ostlänken där programperioden också är slut under nästa år. Samtidigt ökade projektstödet inom landsbygdsprogrammet med bidrag från Statens jordbruksverk. EU-bidragen minskade för restaurering i skyddade områden, medan Interreg Central Baltic-projekten hade högre utfall 2025 i slutfasen.

Not 4- Finansiella intäkter

	2025	2024
Räntekonto i Riksgälden	784	1 343
Övriga finansiella intäkter	119	73
Summa	903	1 416

Kommentar till Not 4.

Finansiella intäkterna har minskat i jämförelse med föregående år till följd av sänkt inlåningsränta hos Riksgälden.

Not 5- Kostnader för personal

	2025	2024
Lönekostnader, exkl. arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal	-182 603	-180 739
varav		
Lönekostnader för insynsråd och ej anställd personal (uppdragstagare)	-1 229	-1 037
Arbetsgivaravgifter, pensionspremier samt övriga kostnader för personal	-97 237	-93 535
Summa	-279 840	-274 274

Kommentar till Not 5.

Kostnader för personal har ökat och har främst påverkats av den årliga löneökningen. Jämfört mot föregående år har däremot minskning av arvoden/timanställda skett på grund av arbete med EU-val som genomfördes 2024. Antal årsarbetskrafter har minskat med sju stycken jämfört med föregående år.

Not 6- Kostnader för lokaler

	2025	2024
Kostnader för lokaler	-18 176	-23 627

Kommentar till Not 6.

Kostnader för lokaler har minskat i jämförelse med föregående år. Minskningen beror att länsstyrelsen flyttade till tillfälliga lokaler i slutet av 2024 i väntan på flytt till ombyggda lokaler. Lokalkostnaderna som redovisas i tabell E i resultatredovisningen överensstämmer inte med denna not. I tabellen ingår endast kostnader för kontorslokaler och residenset, kostnader för bevakning samt avskrivningar för förbättringar på annans fastighet.

Not 7- Övriga driftskostnader

	2025	2024
Övriga driftskostnader	-105 994	-111 224

Kommentar till Not 7.

Övriga driftskostnader har minskat med 5 230 tkr i jämförelse med föregående år. Störst kostnadsförändringar har skett för inköp av övriga tjänster. Vidare har kostnader för varutransporter och frakt minskat i jämförelse med år 2024 då kostnader i samband med flytt till temporära kontorslokaler påverkade kostnadsutfallet.

Not 8- Finansiella kostnader

	2025	2024
Räntekostnader i Riksgälden	-104	-245
Övriga finansiella kostnader	-188	-237
Summa	-291	-482

Kommentar till Not 8.

Finansiella kostnaderna har minskat till följd av sänkt utlåningsränta hos Riksgälden samt minskat avistalån.

Not 9- Avskrivningar och nedskrivningar

	2025	2024
Avskrivningar och nedskrivningar	-2 651	-2 896

Not 10- Avgifter m.m. som inte disponeras, inkomsttitel och verksamhet

1) Ackumulerat utfall avser åren 2022- 2025.

Avgifter m.m. som inte disponeras med bestämt ekonomiskt mål1)	+/- t.o.m. 2023	+/- 2024	Budget intäkter 2025	Intäkter 2025	Kostnader 2025	+/- 2025	Akkumulerat +/- utgående 2025
2511 Expeditions- och ansökningsavgifter	-381	-1 801	1 700	1 734	-3 606	-1 872	-4 054
2537 Miljöskyddsavgifter	-6 491	-64	11 000	10 984	-10 286	699	-5 856
2552 Övriga offentligrättsliga avgifter	-329	-237	1 200	1 093	-1 133	-40	-607
varav avgifter enligt stiftelseförordning	-482	-356		846	-892	-46	-884
varav avgifter enligt avfallsförordningen	151	119		246	-230	17	287
varav övriga avgifter	1	0		0	0	0	1
Summa avgifter med bestämt ekonomiskt mål	-7 200	-2 103	13 900	13 811	-15 025	-1 213	-10 516
Övriga intäkter som inte disponeras och inte har bestämt ekonomiskt mål	Intäkter 2023	Intäkter 2024	Budget intäkter 2025	Intäkter 2025			
2714 Sanktionsavgifter enligt arbetsmiljölagen	1 252	992	1 500	3 145			
2714 Särskild avgift enligt utlänningslagen	144	414		559			
2811 Övriga inkomster	54	13	50	126			
Summa avgifter redovisade mot inkomsttitel	1 450	1 418	1 550	3 829			
Summa övriga intäkter och avgifter redovisade mot inkomsttitel				17 557			
--Varav redovisade via Balansräkningen (2811)				-84			
Varav redovisade via Resultaträkningen				17 641			

Kommentar till Not 10.

Uppgifterna speglar tabell 6.2 i Regleringsbrev för budgetåret 2025 avseende länsstyrelserna. Noten är uppdelad på avgifter med bestämt respektive inte bestämt ekonomiskt mål.

Länsstyrelsen bedömer att kostnaderna för 2024-2025 är mer rättvisande än tidigare då ett aktivt utvecklingsarbete skett de senaste åren kring kostnadsredovisning.

Tabellen är delvis manuellt bearbetad bland annat till följd av inkomsttiteln övriga inkomster för såddlån redovisas mot balansräkningen. Expeditions- och ansökningsavgifter består bland annat av medborgarskap, auktorisation, tävling på väg, vattenverksamhet och förvärv av jordbruksfastigheter. Inga större förändringar mellan åren gällande de olika avgifterna förutom en ökning gällande sanktionsavgifterna enligt arbetsmiljölagen.

Not 11- Medel som tillförts statens budget från uppborndsverksamhet

	2025	2024
Medel som tillförts statens budget från uppborndsverksamhet	-17 553	-15 330

Kommentar till Not 11.

Under 2025 har det sista såddlånet avskrivets till ett belopp om 88 tkr. Detta redovisas mot inkomsttitel via balansräkningen.

Not 12- Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag

	2025	2024
01 05 001 004 Förvaltningsanslag	2 240	2 300
13 03 001 001 Särskilda jämställdhetsåtgärder E-län	3 916	18 975
Summa	6 156	21 275

Kommentar till Not 12.

Medel från särskilda jämställdhetsåtgärder har minskat till följd av färre ansökningar gällande bildande av regionala resurscentra för att förebygga och bekämpa hedersrelaterat våld. Från förvaltningsanslaget har det skett utbetalningar enligt villkor i regleringsbrevet till vissa länsstyrelser för den nationella samordningen avseende mäns våld mot kvinnor.

Not 13- Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag

	2025	2024
Från myndighet		
Kammarkollegiet	52 544	261 848
Naturvårdsverket	23 070	17 131
Havs- och vattenmyndigheten	13 855	15 865
Riksantikvarieämbetet	9 593	9 511
Socialstyrelsen	5 413	5 343
Övriga myndigheter	2 343	1 965
Summa	106 819	311 662

Kommentar till Not 13.

Medel från Kammarkollegiet har minskat 2025 på grund av verksamhetsövergång av lönegaranti till Skatteverket i februari 2025. Även en minskning från Havs- och vattenmyndigheten av medel för stöd inom miljömål. Medel från Naturvårdsverket har ökat under 2025 inom främst områdena restaurering av våtmarker, förvaltning och skötsel av skyddade områden samt inom utveckling av jordbruksnäringen och landsbygden.

Not 14-Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag

	2025	2024
Bygdemedel	86	83
EU/ Övrigt	-80	10
Life - program för miljö- och klimatpolitik	29 060	0
Lönegaranti konkurser	2 287	22 205
Lönegaranti rekonstruktioner	-16 406	-63 137
Älgvårdsfonden	-581	-781
Summa	14 489	-41 497

Kommentar till Not 14.

Lönegarantin har minskat på grund av verksamhetsövergång till Skatteverket i februari 2025. Under året fick Länsstyrelsen bidrag genom ett LIFE-projekt för skötsel och förvaltning av skyddad natur för att föra vidare till samarbetspartners.

Not 15-Finansiella intäkter

	2025	2024
Finansiella intäkter i transfereringsverksamhet	32	4

Not 16- Avsättning till/upplösning av fonder med mer för transfereringsändamål

	2025	2024
Ingående balans	2 345	3 200
Årets förändring	-815	-855
Utgående balans	1 530	2 345
<i>Uppdelat på</i>		
Älgårdsfonden		
ingående balans	1 255	2 178
övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	-581	-781
lämnade bidrag	-60	-142
utgående balans	614	1 255
Bygdemedel		
ingående balans	1 090	1 022
övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	86	83
lämnade bidrag	-260	-15
utgående balans	916	1 090

Not 17- Lämnade bidrag

	2025	2024
Lämnade bidrag till den offentliga sektorn	-69 169	-52 938
Lämnade bidrag till internationella organisationer	-32	-135
Lämnade bidrag till övriga samt periodiseringar	-88 491	-295 712
Summa Lämnade bidrag	-157 693	-348 785
Inom verksamhetsområden		
Lönegaranti	-67 766	-277 490
Förvaltning och skötsel av skyddade områden	-35 445	-4 948
Miljömål	-17 839	-15 406
Byggnadsvård	-7 345	-7 905
Frågor inom mänskliga rättigheter	-5 413	-5 343
Jämställdhetsfrågor	-5 175	-20 459
Efterbehandling av förorenade områden	-4 687	-7 285
Jakt och viltvård	-3 084	-2 651
Utveckling av jordbruksnäringen och landsbygden	-2 355	-464
Allmänt och övergripande inom jämställdhet	-2 240	-2 300
Kulturhistoriskt värdefulla miljöer	-1 752	-1 565
Restaurering av vatten som inte kalkas	-1 393	0
Övriga områden	-3 199	-2 969
Summa Lämnade bidrag	-157 693	-348 785
varav finansiering genom EU-fonder		
Life - program för miljö- och klimatpolitik	-29 060	0

Kommentar till Not 17.

Lämnade bidrag minskade 2025 med 191 038 tkr jämfört med 2024, främst då lönegaranti flyttades till Skatteverket. Även jämställdhetsåtgärder (bidrag till resurscentra) och efterbehandling av förorenade områden minskade. Samtidigt ökade bidragen till miljömål, skötsel av skyddad natur och inom restaureringsprojekt via EU LIFE-fonden.

Not 18- Årets kapitalförändring

	2025	2024
Verksamhetsutfall		
Avgiftsfinansierad verksamhet och resurssamverkan	-869	-2
Ej lånefinansierad anläggningstillgångar - årets avskrivningar	-646	-260
Summa verksamhetsutfall	-1 515	-263
Uppbörd	0	0
Transfereringar		
Lönegaranti konkurser	-9 667	6 714
Lönegaranti rekonstruktioner	-19 673	-63 289
Summa transfereringar	-29 340	-56 575
Såddlån befarad förlust/värdereglering	46	90
Summa årets kapitalförändring	-30 809	-56 748

Kommentar till Not 18.

Årets kapitalförändring är lägre än förra året. Den främsta orsaken är att handläggningen av lönegarantin flyttades över till Skatteverket i början av 2025. Dessutom har kapitalförändringen i den avgiftsfinansierade verksamheten ökat då verksamheten haft ett negativt ekonomiskt resultat under 2025. Detta som en följd av numera bättre särredovisning av kostnader mot avgifterna.

Noten avviker från resultaträkningen för uppbörd och transfereringar. Saldo för uppbörd i resultaträkningen avser utfall mot statskapital och det räknas därför inte till årets kapitalförändring. I posten summa transfereringar ingår bara lönegarantin. Skillnaden mellan transfereringarna i noten och i resultaträkningen beror, förutom raden om värdereglering av såddlån, också på årets amorteringar av såddlån som redovisats mot statskapitalet. I posten summa årets kapitalförändring ingår däremot årets värdereglering av såddlån.

Noter till balansräkning

Not 19- Immateriella anläggningstillgångar

	2025-12-31	2024-12-31
Balanserade utgifter för utveckling	-	-
Bokfört värde	0	0
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	-	-
Bokfört värde	0	0
Bokfört värde immateriella anläggningstillgångar	0	0

Not 20- Materiella anläggningstillgångar

	2025-12-31	2024-12-31
Byggnader, mark och annan fast egendom	-	-
Bokfört värde	0	0
Förbättringsutgifter på annans fastighet	-	-
Ingående anskaffningsvärde	6 858	13 890
Årets anskaffning	0	218
Årets försäljning, utrangering	-3 408	-7 250
Utgående anskaffningsvärde	3 450	6 858
Ingående avskrivningar	-4 776	-11 032
Årets avskrivningar	-816	-994
Årets försäljning, utrangering	3 355	7 250
Utgående avskrivningar	-2 237	-4 776
Bokfört värde	1 213	2 082
Maskiner, inventarier, installationer mm.	-	-
Ingående anskaffningsvärde	24 257	31 473
Årets anskaffning	2 528	2 289
Årets försäljning, utrangering	-4 059	-9 506
Utgående anskaffningsvärde	22 726	24 257
Ingående avskrivningar	-19 811	-27 414
Årets avskrivningar	-1 836	-1 902
Årets försäljning, utrangering	3 986	9 506
Utgående avskrivningar	-17 661	-19 811
Bokfört värde	5 066	4 446
Pågående nyanläggningar	-	-
Bokfört värde	0	0
Bokfört värde materiella anläggningstillgångar	6 279	6 528

Kommentar till Not 20.

Årets anskaffning avser fordonsinköp med finansiering av bidrag från Naturvårdsverket samt salskrämmor med finansiering från Havs- och vattenmyndigheten. Under 2024 utrangerades ett större antal anläggningstillgångar till följd av ombyggnation och flytt till temporära kontorslokaler. Under 2025 har utrangeringar till följd av omlokaliseringen slutförts.

Not 21- Utlåning

	2025-12-31	2024-12-31
Såddlån		
- Lånefordringar med villkorad återbetalningsskyldighet		
Lånefordringar IB	92	272
Amortering	-4	-180
Avskrivning	-88	0
Lånefordringar UB	0	92
Reservering låneförlust IB	-46	-136
Årets förändring	46	90
Reservering låneförlust UB	0	-46
Lånefordringar efter reservering UB	0	46

Kommentar till Not 21.

Inga nya lån har beslutats sedan 2015. Sista lånet avslutades under 2025.

Not 22- Kundfordringar

	2025-12-31	2024-12-31
Kundfordringar - utomstatliga	1 775	1 939
Summa	1 775	1 939

Not 23- Fordringar hos andra myndigheter

	2025-12-31	2024-12-31
Diverse fordringar andra myndigheter	4 588	23 823
Mervärdesskatt	3 509	4 428
Summa	8 096	28 250

Kommentar till Not 23.

Fordringar hos andra myndigheter har minskat med 20 154 tkr. Rekvisition för lönegarantier har minskat på grund av den verksamhetsövergång som skett till Skatteverket i början av 2025. Lönegarantifordran består av statens fordran på företag som genomgått en rekonstruktion eller gått i konkurs.

Not 24- Övriga kortsiktiga fordringar

	2025-12-31	2024-12-31
Lönegarantifordringar	30 487	60 359
Uppbördsfordringar	1 647	1 256
Övriga kortfristiga fordringar	20	19
Summa	32 154	61 634

Kommentar till Not 24.

Övriga kortfristiga fordringar har minskat med 29 480 tkr. Detta beror på den verksamhetsövergång som skett till Skatteverket i början av 2025 gällande handläggning av lönegaranti.

Not 25- Periodavgränsningsposter

	2025-12-31	2024-12-31
Förutbetalda kostnader		
Förutbetalda hyror	3 627	3 411
Övriga förutbetalda kostnader	112	24
Summa förutbetalda kostnader	3 740	3 435
Upplupna bidragsintäkter		
Upplupna bidragsintäkter från andra myndigheter	10 704	20 127
<i>varav</i>		
Statens jordbruksverk	9 005	16 734
Länsstyrelsen i Västmanlands län	808	0
Länsstyrelsen i Västra Götalands län	330	255
Naturvårdsverket	294	373
Övriga myndigheter	267	2 766
Upplupna bidragsintäkter från ickestatliga organisationer eller privatpersoner	3 927	5 056
<i>varav finansiering genom EU-fonder</i>		
EU institutioner eller andra organ	0	1 614
Interreg Europe 2021–2027	457	403
Interreg Baltic Sea Region 2021–2027	347	464
Interreg Central Baltic Programme 2021–2027	2 809	1 798
Totala upplupna bidragsintäkter	14 630	25 183
Övriga upplupna intäkter	5 889	5 077
Summa periodavgränsningsposter	24 259	33 695

Kommentar till Not 25.

Minskning av upplupna bidragsintäkter beror främst på verksamhet gällande handläggning av EU:s landsbygdsprogram via så kallade tekniskt assistansmedel (TA-medel) och projektstöd då programperioden avslutades under 2024 och utbetalning skett under 2025. Minskning av bidragsintäkter från Länsstyrelsen i Jönköpings län beror på korrigerad finansiering av tre projekt inom landsbygdsprogrammet som finansieras av Statens Jordbruksverket. Interreg Central Baltic Programme 2021-2027 ökar under 2025 då tre

projekt är inne i slutfasen. EU-institutioner minskar inom förvaltning och skötsel av skyddade områden.

Not 26- Avräkning med statsverket

	2025-12-31	2024-12-31
Uppbörd		
Ingående balans	-1 265	-1 228
Redovisat mot inkomsttitel (-)	-17 557	-15 510
Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde (+)	17 651	15 472
Skulder avseende uppbörd	-1 171	-1 265
Anslag i icke räntebärande flöde		
Ingående balans	0	192
Redovisat mot anslag (+)	8 710	21 960
Medel hänförliga till transfereringar med mera som betalats till icke räntebärande flöde (-)	-8 706	-22 153
Fordringar avseende anslag i icke räntebärande flöde	4	0
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-4 548	-3 953
Redovisat mot anslag (+)	225 857	215 733
Anslagsmedel som tillförts räntekonto (-)	-232 002	-216 328
Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-10 694	-4 548
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto		
Ingående balans	50 629	28 940
Inbetalningar i icke räntebärande flöde (+)	250 593	435 629
Utbetalningar i icke räntebärande flöde (-)	-246 121	-420 620
Betalningar hänförliga till anslag och inkomsttitlar (+/-)	-8 945	6 680
Övriga fordringar på statens centralkonto	46 156	50 629
Summa utgående balansavräkning med statsverket	34 295	44 816

Not 27- Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret

	2025-12-31	2024-12-31
Räntekonto i Riksgälden	42 590	14 060

Kommentar till Not 27.

De medel som finns bokförda på räntekontot vid bokslutsdagen varierar beroende på hur stora betalningar som gått ut i december och i vilket flöde.

Not 28- Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret

	2025-12-31	2024-12-31
Övriga tillgodohavanden i Riksgälden Deponeringar	18 015	17 917

Kommentar till Not 28.

Medel avser huvudsakligen arrende- och hyrestvister enligt jordbruksbalken samt nedsättningar enligt lagen (1927:56) om nedsättning av pengar hos myndighet.

Not 29- Kassa och bank

	2025-12-31	2024-12-31
Bygdemedel Fond Sjön Sommen	135	336
Bygdemedel Fond Motala Ström/Vättern	780	754
Valutakonto	0	0
Dagskassor	13	0
Summa	929	1 091

Kommentar till Not 29.

Fond för bygdemedel sjön Sommen har minskat till följd av anläggande av fiskväg. Dagskassa består av kontant inbetalning, deponerade medel.

Not 30-Förändring av myndighetskapitalet

	Statskapital	Balanserad kapitalförändring anslagsfinansierad verksamhet	Balanserad kapitalförändring avgiftsbelagd verksamhet	Balanserad kapitalförändring bidragsfinansierad verksamhet	Kapitalförändring enligt resultaträkning	Summa
Utgående balans 2024	1 451	-136	885	113 601	-56 748	59 053
Ingående balans 2025	1 451	-136	885	113 601	-56 748	59 053
Föregående års kapitalförändring	-260	90	-2	-56 575	56 748	0
Årets förändring	-	-	-	-	-	-
<i>varav</i>						
Sådd lån (4132) amortering	-4	0	0	0	0	-4
Ej lånefinansierad anläggningstillgångar - årets anskaffning	2 030	0	0	0	0	2 030
Avgiftsfinansierad verksamhet och resurssamverkan	0	0	0	0	-869	-869
Ej lånefinansierad anläggningstillgång - årets anskaffning	0	0	0	0	-646	-646
Lönegaranti konkurser	0	0	0	0	-9 667	-9 667
Lönegaranti rekonstruktioner	0	0	0	0	-19 673	-19 673
Såddlån befarad förlust/värdereglering	0	0	0	0	46	46
Summa årets förändring	2 026	0	0	0	-30 809	-28 783
Utgående balans 2025	3 217	-46	882	57 025	-30 809	30 270

Kommentar till Not 30.

Störst del i förändringen av myndighetskapitalet är inom den bidragsfinansierade verksamheten gällande lönegaranti konkurser och rekonstruktioner. Det har minskat med 27 235 tkr jämfört med 2024 till följd av att Skatteverket tog över handläggningen av lönegaranti i februari 2025. Noten består även av så kallade såddlån och ej lånefinansierade anläggningar finansierade av Naturvårdsverkets (UO20) 1:3 medel som går mot statskapital samt anslagsfinansierad verksamhet som avser avgiftsbelagd verksamhet.

Not 31- Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	2025-12-31	2024-12-31
Ingående avsättningar	49	0
Årets pensionskostnader	241	75
Årets pensionsutbetalningar	-52	-26
Utgående avsättning	238	49

Kommentar till Not 31.

Ett nytt beslut har tagits under året för avsättning gällande delpension för år 2026-2029.

Not 32- Övriga avsättningar

Övriga avsättningar	2025-12-31	2024-12-31
Lokalt omställningsarbete		
Årets förändring	155	8
Utgående balans	1 940	1 784
Omstruktureringsåtgärder		
Årets förändring	0	0
Summa övriga avsättningar	1 940	1 784

Kommentar till Not 32.

Avser kompetenshöjande åtgärder för personalen. Aktiviteterna 2025 har varit riktade till chefer genom ledarskapsutveckling, men även handledning för medarbetare inom djurskydd. Inriktning för 2026 är samma nivå som 2025.

Not 33- Lån i Riksgäldskontoret och räntekontokredit

	2025-12-31	2024-12-31
Lån i Riksgäldskontoret		
Ingående balans	5 333	6 917
Under året upptagna lån	595	1 051
Årets amorteringar	-2 132	-2 635
Utgående balans	3 796	5 333
Beviljad låneram	9 000	9 000
Räntekontokredit i Riksgäldskontoret		
Beviljad kreditram	18 000	17 000

Kommentar till Not 33.

Lån i Riksgäldskontoret har minskat till följd av färre nyinvesteringar under 2025.

Not 34- Kortfristiga skulder till andra myndigheter

	2025-12-31	2024-12-31
Diverse skulder inkl. leverantörsskulder	4 394	6 371
Lagstadgade arbetsgivaravgifter	4 838	9 712
Mervärdesskatt	596	251
Summa	9 827	16 335

Kommentar till Not 34

Kortfristiga skulder till andra myndigheter har minskat. Detta beror främst på den verksamhetsövergång som skett till Skatteverket i början av 2025 gällande handläggning av lönegaranti. Lagstadgade arbetsgivaravgifter innefattar både anställd personal samt lönegaranti.

Not 35- Leverantörsskulder

	2025-12-31	2024-12-31
Leverantörsskulder	10 398	11 894

Not 36- Övriga kortfristiga skulder

	2025-12-31	2024-12-31
Personalens källskatt	3 831	3 808
Övriga kortfristiga skulder	95	5 215
<i>Övriga kortfristiga skulder består av</i>		
Preliminärskatt lönegaranti	48	4 263
EU-medel för vidarebefordran	0	0
Övrigt	47	952
Summa	3 926	9 024

Kommentar till Not 36.

Övrig kortfristiga skulder har minskat. Detta beror främst på den verksamhetsövergång som skett till Skatteverket i början av 2025 gällande handläggning av lönegaranti.

Not 37- Depositioner

	2025-12-31	2024-12-31
Depositioner	18 017	17 909

Kommentar till Not 37.

Deponerade medel beräknas regleras till ca 50 % av inkomna ärenden inom 12 månader. Skillnaden mellan år beroende på beloppsnivå i aktuella kvarstående ärende.

Not 38- Periodavgränsningsposter

	2025-12-31	2024-12-31
Upplupna kostnader		
Upplupna löner, arvoden inkl social avg	12	28
Upplupna semesterlöner inkl social avg	19 793	19 297
Övriga upplupna kostnader	1 218	1 107
Summa upplupna kostnader	21 023	20 432
Oförbrukade bidrag från annan myndighet	57 252	58 669
<i>varav</i>		
Naturvårdsverket	23 425	18 578
Länsstyrelsen i Örebro län	7 909	8 840
Havs- och vattenmyndigheten	6 919	6 296
Statens jordbruksverk	6 272	8 984
Riksantikvarieämbetet	4 177	5 375
Länsstyrelsen i Skåne län	2 384	2 382
Kammarkollegiet	2 229	2 436
Övriga myndigheter	3 938	5 777
Oförbrukade bidrag från annan myndighet planeras att användas		
inom tre månader	18 944	11 179
mer än tre månader till ett år	18 415	28 181
mer än ett år till tre år	19 893	19 309
mer än tre år	0	0
Oförbrukade bidrag från ickestatliga organisationer eller privatpersoner	10 175	7 150
<i>varav finansiering genom EU-fonder</i>	5 821	1 498
EU-institutioner eller andra organ	0	41
Life - program för miljö- och klimatpolitik	5 780	1 454
Interreg Central Baltic Programme 2021-2027	41	3
Summa oförbrukade bidrag	67 427	65 818
Summa förutbetalda intäkter	0	0
Summa periodavgränsningsposter	88 449	86 250

Kommentar till Not 38

Oförbrukade bidrag har minskat med 1 417 tkr mot 2024 främst inom energi och klimatstrategiska arbetet, kulturmiljö- och byggnadsvård samt Länsstyrelsen Östergötlands egna projektverksamhet inom landsbygdsprogrammet. En ökning har skett av oförbrukade medel inom förorenade områden. Oförbrukade bidrag inom EU har ökat på grund av en större bidragsinbetalning inom LIFE under 2025.

Noter till anslagsredovisning

Not 39 Länsstyrelserna m.m

Alla tilldelade medel för förvaltningsanslaget har inte förbrukats. Främst till följd av verksamhetsövergång till Jämställdhetsmyndigheten för nationellt centrum mot hedersrelaterat våld och förtryck. Detta då det lett till övertalighetsprocess som allmänt fördröjt nyrekryteringar till tjänster och att personal inom aktuell avdelning sökts sig vidare till andra jobb utanför myndigheten. Länsstyrelsen har under året också haft lägre lokalkostnader än normalt på grund av tillfällig flytt till evakueringslokaler.

Hela beloppet för medel för samordningen avseende mäns våld mot kvinnor har inte förbrukats då myndigheten behövde prioritera tillkommande uppdrag från regeringen under året.

Not 40 Särskilda jämställdhetsåtgärder

För resurscentra uppdraget avsätts under 2025 högst 15 mkr kronor i stöd för utvecklingen av regionala resurscentra för att bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck. Av dessa medel har 10,3 mkr förbrukats under året, vilket innebär att ca 4,6 mkr återlämnas. Detta beror främst på att inga nya ansökningar inkommit om att bilda regionala resurscentra i de län som inte har det idag. Länsstyrelsen har kring årskiftet 25/26 begärt in slutredovisningar för beslut fattade mot anslaget. Om medel inte helt förbrukats av mottagarna kan det därmed bli aktuellt med återbetalningar under 2026.

Avvikelsen från tilldelat belopp för uppdraget om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (A2024/01236) beror främst på att extern finansiering inte bedömdes vara nödvändig, då uppdraget haft en begränsad omfattning av arbetsuppgifter, där annan myndighet varit huvudansvarig aktör.

Not 41 Regionala utvecklingsåtgärder

Anslagsposten avser kostnad för uppföljning och utvärderingssystemet NYPS. Kostnaden understiger tilldelat belopp med 8 tkr.

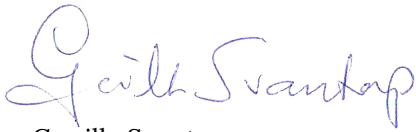
Landshövdingens underskrift av årsredovisningen

Jag bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten har varit betryggande under den period som årsredovisningen avser.

Årsredovisningen är beslutad den 18 februari 2026.

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Linköping den 18 februari 2026

Gunilla Svantorp

Landshövding

Bilagor

Bilaga A Register länsstyrelseinstruktionen

Bilagan listar uppgifter enligt förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion som redovisas i årsredovisningen.

Paragraf	Uppgift / Uppdrag	Avsnitt i årsredovisning	Länsstyrelse
1§	Länsstyrelsens ansvar för statlig förvaltning i länet	Myndighetsövergripande verksamhet Övrig förvaltning och trafikföreskrifter	Alla län
2§ p1	Verka för att nationella mål får genomslag	Samordning, samverkan, nationella mål och länets utveckling	Alla län
2§ p2	Arbeta sektorsövergripande och samordna olika samhällsintressen och statliga insatser	Samordning, samverkan, nationella mål och länets utveckling	Alla län
2§ p3	Främja länets utveckling och följa tillståndet	Samordning, samverkan, nationella mål och länets utveckling	Alla län
2§ p4	Främja samverkan i länet	Samordning, samverkan, nationella mål och länets utveckling	Alla län
2§ p5	Ansvara för ålagda tillsynsuppgifter	Samordning, samverkan, nationella mål och länets utveckling	Alla län
2§p6	Vid behov bistå regeringen och Regeringskansliet inom länet	Samordning, samverkan, nationella mål och länets utveckling	Alla län
3§ p1	De allmänna valen	Övrig förvaltning och trafikföreskrifter	Alla län
3§ p2	Livsmedelskontroll, djurskydd, allmänna veterinära frågor samt ledning och samordning av åtgärder mot djursjukdomar	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	Alla län
3§ p3	Regional tillväxt	Regional tillväxt och infrastrukturplanering	Alla län
3§ p4	Infrastrukturplanering	Regional tillväxt och infrastrukturplanering	Alla län
3§ p5	Hållbar samhällsplanering och boende	Hållbar samhällsplanering och boende	Alla län
3§ p6	Energi och klimat	Energi och klimat	Alla län
3§ p7	Kulturmiljö	Kulturmiljö	Alla län
3§ p8	Skydd mot olyckor, krisberedskap, civilt försvar och höjd beredskap	Samhällsskydd och beredskap	Alla län
3§ p9	Naturvård, samt miljö- och hälsoskydd	Naturvård och miljöskydd	Alla län
3§ p10	Lantbruk och landsbygd	Areella näringar	Alla län

LÄNSSTYRELSEN I ÖSTERGÖTLANDS LÄN ÅRSREDOVISNING 2025

Paragraf	Uppgift / Uppdrag	Avsnitt i årsredovisning	Länsstyrelse
3§ p11	Fiske	Areella näringar	Alla län
3§ p12	Folkhälsa	Folkhälsa, jämställdhet, integration mm.	Alla län
3§ p13	Jämställdhet	Folkhälsa, jämställdhet, integration mm.	Alla län
3§ p14	Integration	Folkhälsa, jämställdhet, integration mm.	Alla län
4§ p1	Tillsyn över att fastighetsinnehav avvecklas enligt 18 kap. 7§ ärvdabalken	Areella näringar	Alla län
4§ p2	Barentssamarbetet i Västerbottens och Norrbottens län	Regional tillväxt och infrastrukturplanering	Västerbotten, Norrbotten
4§ p3	I utpekade län göra de utredningar om det allmänna fiskeintresset som begärs av andra myndigheter i ansökningsmål enligt 22 kap. miljöbalken	Areella näringar	Norrbotten, Västernorrland, Västra Götaland
4§ p4	Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, uppgifter som framgår av förordningen (2022:1379) om förvaltning av program för vissa EU- fonder	Regional tillväxt och infrastrukturplanering	Jämtland, Västerbotten, Norrbotten
4§ p5	Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, behörig myndighet enligt lagen (2017:244) om kontroller och inspektioner på plats av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning m.m.	Regional tillväxt och infrastrukturplanering	Jämtland, Västerbotten, Norrbotten
4§ p6	Dalarnas, Värmlands och Västra Götalands län, uppgifter som följer av jordförvärvslagen (1979:230) och jordförvärvsförordningen (2005:522) m.m.	Regional tillväxt och infrastrukturplanering	Dalarna, Värmland, Västra Götaland
4 a§	Utföra de uppgifter som en medlemsstat ska utföra vid Europeiska kommissionens samordning av revisioner enligt artikel 124 m.m.	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	Alla län
5§ p1	Integrering av jämställdhetsperspektiv	Integrering av tvärssektoriella frågor	Alla län
5§ p2	Individbaserad statistik med kön som fördelningsgrund	Integrering av tvärssektoriella frågor	Alla län
5§ p3	Vid beslut och andra åtgärder som kan röra barn, analysera konsekvenserna och ta särskild hänsyn till barns bästa	Integrering av tvärssektoriella frågor	Alla län
5§ p4	Verka för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning	Integrering av tvärssektoriella frågor	Alla län
5§ p5	Integrera mänskliga rättigheter genom att belysa, analysera och beakta dem, särskilt skyddet mot diskriminering	Integrering av tvärssektoriella frågor	Alla län
5§ p6	Beakta folkhälsomålet i arbetet med bland annat regional tillväxt, sammanslagning, krishantering samt alkohol och tobak	Integrering av tvärssektoriella frågor	Alla län
5§ p7	Verka för att förenkla för företag	Integrering av tvärssektoriella frågor	Alla län

LÄNSSTYRELSEN I ÖSTERGÖTLANDS LÄN ÅRSREDOVISNING 2025

Paragraf	Uppgift / Uppdrag	Avsnitt i årsredovisning	Länsstyrelse
5§ p8	Samordna arbetet på regional nivå med anpassningen till ett förändrat klimat	Energi och klimat	Alla län
5§ p9	Verka för att behovet av bostäder tillgodoses	Hållbar samhällsplanering och boende	Alla län
6§	Verka för att det generationsmål för miljöarbetet och de miljö kvalitetsmål som riksdagen har fastställt nås och ska vid behov föreslå åtgärder för miljöarbetets utveckling	Naturvård och miljöskydd	Alla län
7§	Geografiskt områdesansvar m.m.	Samhällsskydd och beredskap	Alla län
7 a§	Länsstyrelserna i Norrbottens, Örebro, Stockholms, Östergötlands, Västra Götalands och Skåne län ska vara civilområdesansvariga länsstyrelser enligt förordningen (2022:525) m.m.	Samhällsskydd och beredskap	Norrbotten, Örebro, Stockholm, Östergötland, Västra Götaland, Skåne
7 b§	Beredskapsmyndighet	Samhällsskydd och beredskap	Alla län
13 a§	Vid Länsstyrelsen i Östergötlands län ska finnas ett nationellt centrum mot hedersrelaterat våld och förtryck.	Folkhälsa, jämställdhet, integration mm.	Östergötland
14§	Miljöprövningsdelegation	Naturvård och miljöskydd	Stockholm, Uppsala, Östergötland, Kalmar, Skåne, Halland, Västra Götaland, Örebro, Dalarna, Västernorrland, Västerbotten, Norrbotten
15§	Vattendelegation	Naturvård och miljöskydd	Norrbotten, Västernorrland, Västmanland, Kalmar, Västra Götaland
16§	Delegation för rennäringfrågor	Areella näringar	Norrbotten, Västerbotten, Jämtland
17§	Kampsportsdelegation	Övrig förvaltning och trafikföreskrifter	Örebro
18§	Viltförvaltningsdelegation enligt förordning (2009:1474)	Övrig förvaltning och trafikföreskrifter	Alla län
19§	Fjälldelegation	Naturvård och miljöskydd	Dalarna, Jämtland, Västerbotten, Norrbotten

Bilaga B Register regleringsbrevsuppdrag

Bilagan listar uppdrag i länsstyrelsernas regleringsbrev 2025 som redovisas i årsredovisningen.

Uppdrag i regleringsbrev 2025	Område i regleringsbrev	Avsnitt i årsredovisning	Länsstyrelse
1A1 Måluppfyllelse inom livsmedelsstrategin	Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Areella näringar	Alla län
1A2 Redovisa resultat av arbetet med NAP	Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Naturvård och miljöskydd	Alla län
1A3 Översyn bevarandeplaner Natura 2000-områden	Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Naturvård och miljöskydd	Alla län
1A4 Redovisa arbetet med vattenmyndigheternas åtgärdsprogram	Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Naturvård och miljöskydd	Alla län
1A5 Redovisa tillsynen av kommunernas skyldighet att tillgodose behovet av vattentjänster	Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Naturvård och miljöskydd	Alla län
1A6 Redovisa åtgärder för kvalitet på dricksvatten enligt EU-direktiv	Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Naturvård och miljöskydd	Alla län
1A7 Redovisa prioriteringar och åtgärder för att förklara fler ytvattenförekomster som konstgjorda eller kraftigt modifierade	Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Naturvård och miljöskydd	Län som är vattenmyndigheter
1A8 Redovisa åtgärder för att återställa förorenade områden samt arbete med områden som förorenats av PFAS	Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Naturvård och miljöskydd	Alla län
1A9 Redovisa arbetet med genomförande av den strategiska planen inom jordbrukspolitiken 2023-2027 m.m.	Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Areella näringar	Alla län
1A10 Redovisa effekter av vårändringsbudgeten på kulturmiljöarbetet	Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Kulturmiljö	Alla län
1B1 Utvärdering av det egna informations- och cybersäkerhetsarbetet	Mål och återrapporteringskrav / B. Sektorsövergripande och samordnande	Övergripande uppdrag och intern utveckling	Alla län Lst Stockholm samordnar

LÄNSSTYRELSEN I ÖSTERGÖTLANDS LÄN ÅRSREDOVISNING 2025

Uppdrag i regleringsbrev 2025	Område i regleringsbrev	Avsnitt i årsredovisning	Länsstyrelse
1B2 Webbplatsen informationsverige.se	Mål och återrapporteringskrav / B. Sektorsövergripande och samordnande	Folkhälsa, jämställdhet, integration mm.	Västra Götaland
1C1 Redovisa bidrag till tillväxt och beskriv arbete för tillväxt vid målkonflikter	Mål och återrapporteringskrav / C. Främjande av länets utveckling	Regional tillväxt och infrastrukturplanering	Alla län
1C2 Redovisa åtgärder för ett ökat bostadsbyggande i samverkan med kommuner	Mål och återrapporteringskrav / C. Främjande av länets utveckling	Hållbar samhällsplanering och boende	Alla län
1D1 Redovisa åtgärder för verksamhetstillsyn inom djurens hälso- och sjukvård	Mål och återrapporteringskrav / D. Tillsyn	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	Alla län
1D2 Redovisa hantering av markärenden ovanför odlingsgränsen	Mål och återrapporteringskrav / D. Tillsyn	Areella näringar	Jämtland, Västerbotten och Norrbotten
1D3 En hållbar rennäring och en gynnsam bevarandestatus för stora rovdjur	Mål och återrapporteringskrav / D. Tillsyn	Naturvård och miljöskydd	Dalarna, Västernorrland, Jämtland, Västerbotten och Norrbotten
1D4 Redovisa arbetet med en långsiktigt hållbar rennäring	Mål och återrapporteringskrav / D. Tillsyn	Areella näringar	Berörda län
1D5 Redovisa samordning av renbetesavtal	Mål och återrapporteringskrav / D. Tillsyn	Areella näringar	Jämtland
1D6 Redovisa arbete med effektivitet, enhetlighet och handläggningstider vid tillsyn och prövning	Mål och återrapporteringskrav / D. Tillsyn	Övergripande uppdrag och intern utveckling	Alla län Lst Västernorrland samordnar
1E1 Redovisa kostnader för informations- och kommunikationsverksamhet	Mål och återrapporteringskrav / E. Övriga återrapporteringskrav	Övergripande uppdrag och intern utveckling	Alla län
1E2 Redovisa åtgärder för elektroniska beställningar	Mål och återrapporteringskrav / E. Övriga återrapporteringskrav	Övergripande uppdrag och intern utveckling	Blekinge, Gävleborg, Halland, Jönköping, Kalmar, Kronoberg, Värmland och Östergötland
2.1 Årsredovisning i enhetlig struktur, redovisning av statistik m.m.	Organisationsstyrning	Året i siffror	Alla län
3A2 Arbeta för kortare ledtider vid prövning av nätkoncessioner	Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Hållbar samhällsplanering och boende	Berörda län

LÄNSSTYRELSEN I ÖSTERGÖTLANDS LÄN ÅRSREDOVISNING 2025

Uppdrag i regleringsbrev 2025	Område i regleringsbrev	Avsnitt i årsredovisning	Länsstyrelse
3A4 Bistå Statens Energimyndighet rörande laddinfrastruktur tunga transporter	Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Energi och klimat	Alla län
3B3 Delta i samverkansråd vid Statens kulturråd	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	Kulturmiljö	Uppsala
3B9 Arbeta för jämställdhetspolitiska målen och länsstrategier 2024-2027	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	Folkhälsa, jämställdhet, integration mm.	Alla län
3B10 Delta i anvisning av ensamkommande barn och nyanlända	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	Folkhälsa, jämställdhet, integration mm.	Alla län
3B11 Möjliggöra spridning av information om frivillig återvandring	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	Folkhälsa, jämställdhet, integration mm.	Alla län
3E3 Kunskapshöjande insatser rörande tillståndsprocesser	Uppdrag / E. Övriga uppdrag	Övergripande uppdrag och intern utveckling	Alla län Lst Västra Götaland samordnar

Bilaga C Register övriga uppdrag

Bilagan listar exempel på regeringsuppdrag och hänvisningar till paragrafer i förordningar i vilka det uttryckligen framgår att återrapportering/redovisning ska ske i årsredovisningen.

Uppdrag/Förordning	Område	Avsnitt i årsredovisning
2 kap. 4 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Förhållanden av väsentlig betydelse för regeringens uppföljning och prövning av verksamheten	Övrig redovisning/Året i siffror
3 kap. 1 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Information av väsentlig betydelse	Övrig redovisning/Året i siffror
3 kap. 2 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Avgiftsfinansierad verksamhet	Övrig redovisning
3 kap. 3§ förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Kompetensförsörjning	Arbetsmiljö och medarbetare
7 kap. 1 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Tilläggsupplysningar som Ekonomistyrningsverket föreskriver	Finansiell redovisning
7 kap. 2 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Skattepliktig ersättning till ledamöter i styrelse, råd utsett av regeringen och myndighetens ledande befattningshavare	Finansiell redovisning
7 kap. 3 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Frånvaro på grund av sjukdom	Arbetsmiljö och medarbetare
Uppdrag till beredskapsmyndigheterna om personallån mellan myndigheter Fö2025/00670	Personallån mellan myndigheter för att förstärka sin beredskap	Övergripande uppdrag och intern utveckling
Fortsatt arbete för Rådet för hållbara städer och uppdrag till myndigheter att bistå i rådet (LI2025/00210	Länsstyrelsernas arbete i Rådet för hållbara/levande städer	Bilaga E Länsstyrelsegemensam redovisning

Bilaga D Redovisas i särskild ordning

Bilagan listar uppdrag i länsstyrelsernas regleringsbrev 2025 som redovisas i särskild ordning.

Uppdrag i regleringsbrev 2025	Område	Rapporteringsdatum	Rapportering till
1C3 Redovisa användningen av medel anvisade för mäns våld mot kvinnor	Mål och återrapporteringskrav/ A. Nationella mål		Jämställdhetsmyndigheten med kopia till Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet)
2.2 Underlag till tabeller i årsredovisningen	Organisationsstyrning	2026-02-22	Lst Örebro
2.3 Säkerställa förmåga och öva för kris och krig	Organisationsstyrning	2026-03-01	Finansdepartementet
3A1 Energi- och klimatpolitiska målen	Uppdrag / A. Nationella mål	2026-02-21	Klimat- och näringslivsdepartementet Lst Dalarna samordnar
3A3 Se över behovet av att utveckla processer för ny kärnkraft	Uppdrag / A. Nationella mål	2025-03-28	Gäller Lst Halland, Lst Kalmar och Lst Uppsala Klimat- och näringslivsdepartementet
3A5 Utarbeta regionala analyser och kunskapsunderlag samt kontinuitetsplanering för avloppsrening och dricksvattenproduktion	Uppdrag / A. Nationella mål	2026-03-01	Klimat- och näringslivsdepartementet Lst Västernorrland samordnar
3A6 Utveckla arbetet i beredningssektorn livsmedelsförsörjning och dricksvatten	Uppdrag / A. Nationella mål	2026-02-22	I Livsmedelsverkets redovisning till Landsbygds- och Infrastrukturdepartementet
3A7 Redovisa åtgärder för översyn av vattenförekomster	Uppdrag / A. Nationella mål	2025-10-01 2026-10-01	Delredovisning Slutredovisning till Klimat- och näringslivsdepartementet Gäller Lst som är vattenmyndigheter
3A8 Leda och samordna regionalt arbete med naturvård, biologisk mångfald m.m.	Uppdrag / A. Nationella mål	2026-02-15	Klimat- och näringslivsdepartementet (kopia till Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten)
3A9 Slutföra arbetet med att genomföra skyddet av tätortsnära natur	Uppdrag / A. Nationella mål	2025-09-30	Gäller Lst Stockholm, Skåne och Västra Götaland Klimat- och näringslivsdepartementet
3A10 Ta fram delåtgärdsprogram för kust- och avrinningsområden	Uppdrag / A. Nationella mål	2028-01-31	Gäller berörda lst och lst som är vattenmyndigheter Klimat- och näringslivsdepartementet
3A11 Undersöka behov av kompensationsåtgärder mot övergödning	Uppdrag / A. Nationella mål	2026-03-05	Gäller Lst som är vattenmyndigheter Klimat- och näringslivsdepartementet

LÄNSSTYRELSEN I ÖSTERGÖTLANDS LÄN ÅRSREDOVISNING 2025

Uppdrag i regleringsbrev 2025	Område	Rapporteringsdatum	Rapportering till
3A12 Registrera uppgifter om strandskyddsbeslut	Uppdrag / A. Nationella mål	2026-02-15	Klimat- och näringslivsdepartementet (kopia till Naturvårdsverket)
3A13 Skapa förutsättningar för att nå överenskomna utsläppsnivåer (Helcom)	Uppdrag / A. Nationella mål	-	Gäller Lst som är vattenmyndigheter I Havs- och Vattenmyndighetens redovisning till Klimat- och näringslivsdepartementet
3A14 Stödja kontinuitetsplanering för dricksvattenförsörjning, utbildning och stöd m.m.	Uppdrag / A. Nationella mål	2026-03-01	Landsbygds- och infrastrukturdepartementet Lst Jönköping samordnar
3A15 Samordna och leda det regionala arbetet med friluftspolitiken	Uppdrag / A. Nationella mål	2026-02-15	Klimat- och näringslivsdepartementet (kopia till Naturvårdsverket)
3A16 Redovisa kostnader för hantering av EU-stöden	Uppdrag / A. Nationella mål	2025-03-01	Statens jordbruksverk (kopia till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet)
3A17 Driva nationellt centrum för mathantverk	Uppdrag / A. Nationella mål	2026-02-28	Gäller Lst Jämtland Landsbygds- och infrastrukturdepartementet (kopia Tillväxtverket)
3A18 Redovisa ersättning för skada av vilt på annat än renar, fisk och fiskeredskap	Uppdrag / A. Nationella mål	2025-03-15	Naturvårdsverket (kopia till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet)
3A19 Redovisa föregående års fisketillsyn	Uppdrag / A. Nationella mål	2025-03-15	Havs- och vattenmyndigheten (kopia till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet)
3A20 Analysera åtgärder mot skada av säl och skarv	Uppdrag / A. Nationella mål	2025-10-30	Landsbygds- och infrastrukturdepartementet Lst Stockholm samordnar
3A21 Förstärka tillsynen av försäljning av alkohol, tobak m.m.	Uppdrag / A. Nationella mål	2026-03-31	Socialdepartementet
3A22 Sprida kunskap om tillämpningen av barns rättigheter	Uppdrag / A. Nationella mål	2026-03-02	Socialdepartementet, Lst Dalarna samordnar
3A23 Översyn av säskskyddsområden	Uppdrag / A. Nationella mål	2025-10-30	Gäller Lst Gävleborgs, Södermanland, Skåne och Västra Götalands Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
3A24 Redovisa förbättringar rörande information och regel efterlevnad rörande vattenuttag	Uppdrag / A. Nationella mål	2025-12-16	Klimat- och näringslivsdepartementet Lst Kalmar samordnar
3A25 Skapa förutsättningar för etablering av ny kärnkraft	Uppdrag / A. Nationella mål	2026-02-27	Gäller Lst Halland och Kalmar Klimat- och näringslivsdepartementet

LÄNSSTYRELSEN I ÖSTERGÖTLANDS LÄN ÅRSREDOVISNING 2025

Uppdrag i regleringsbrev 2025	Område	Rapporteringsdatum	Rapportering till
3B1 Inriktningsmål för överklagade kommunala beslut om lov	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2026-02-28	Boverket (kopia till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet)
3B2 Främja samverkan, följa upp och genomföra insatser för romsk inkludering	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2026-03-31	Gäller Lst Stockholm Kulturdepartementet
3B4 Stödja försoningsprocess med tornedalingar, kväner och lantalaiset	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2026-03-01	Gäller Lst Norrbotten Kulturdepartementet
3B5 Verka för minoritetspolitikens fastställda mål	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2026-03-31	Gäller Lst Stockholm Kulturdepartementet
3B6 Erbjudna föräldraskapsstöd - utsatta områden, bekämpa och förebygga kriminalitet hos barn och unga m.m.	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2025-03-01 2026-03-01 2027-03-01	Delredovisning Delredovisning Slutredovisning Berörda Lst till Socialdepartementet
3B7 Stödja kommuner och regioner i arbetet med mänskliga rättigheter	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2026-03-02	Arbetsmarknadsdepartementet (kopia till Forum för Levande historia) Lst Dalarna samordnar
3B8 Samordna arbetet med stöd till avhoppare från organiserad brottslighet	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2026-03-01	Justitiedepartementet
3B12 Redovisa arbetet med mottagande ensamkommande barn, asylsökande m.fl. enligt förordningen (2016:1363 och 2010:1122)	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2026-03-02	Arbetsmarknadsdepartementet Lst Västernorrland samordnar
3B13 Redovisa insatser för asylsökande m.fl. enligt förordningen (2016:1364)	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2026-03-02	Arbetsmarknadsdepartementet Lst Västernorrland samordnar
3B14 Redovisa insatser enligt 37a § förordningen om statlig ersättning för insatser för vissa utlänningar	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2026-03-02	Arbetsmarknadsdepartementet Lst Västernorrland samordnar
3B15 Länsstyrelserna ska fördela medel till projekt som anordnar utbildningar för nyanlända	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2026-03-31	Socialdepartementet Lst Stockholm samordnar
3C1 Hantera målkonflikter vid handläggning av ärenden med anledning av den pågående nyindustrialiseringen	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2025-04-10 2026-04-10 2027-02-10	Delredovisning Delredovisning Slutredovisning Gäller Lst Norrbotten och Västerbotten Klimat- och näringslivsdepartementet

LÄNSSTYRELSEN I ÖSTERGÖTLANDS LÄN ÅRSREDOVISNING 2025

Uppdrag i regleringsbrev 2025	Område	Rapporteringsdatum	Rapportering till
3C2 Utveckla arbetet med att förenkla för företag	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2026-02-16	Klimat- och näringslivsdepartementet (kopia till Tillväxtverket) Lst Kronoberg samordnar
3C3 Redovisa beslutade och utbetalade EU-medel för territoriella program Nord m. fl.	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2025-03-26	Gäller Lst Jämtland, Norrbotten och Västerbotten Tillväxtverket (kopia till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet)
3C4 Redovisa beslutade och utbetalade EU-medel för territoriella program Aurora m. fl.	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2025-03-26	Gäller Lst Jämtland, Norrbotten och Västerbotten Tillväxtverket (kopia till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet)
3C5 Redovisa den svenska beslutade och utbetalda medfinansieringen av territoriella program Aurora m.fl.	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2025-03-26	Gäller Lst Jämtland och Norrbotten Tillväxtverket (kopia till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet)
3C6 Följa upp kommunernas riktlinjer för ökat bostadsbyggande	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2026-06-15	Bostadsmarknadsanalys till Boverket enligt 2 § förordningen (2011:1160)
3C7 Utveckla vandringslederna i fjällen	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	-	Gäller Lst Jämtland, Dalarna, Västerbotten och Norrbotten Naturvårdsverket ska redovisa arbetet.
3C8 Genomföra kunskapshöjande insatser och främja erfarenhetsutbyte rörande barn i skyddat boende m.m.	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2026-04-30 2028-04-30	Muntlig delredovisning Samlad slutredovisning Arbetsmarknadsdepartementet. Lst Östergötlands samordnar
3C9 Erbjud stöd avseende mäns våld mot kvinnor inkl. kommunernas regionkoordinatorer mot prostitution och människohandel	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2026-03-01	Jämställdhetsmyndigheten (kopia till Arbetsmarknadsdepartementet)
3C10 Erbjud stöd för utveckling av regionala resurscentra hedersrelaterat våld m.m.	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2026-03-01	Gäller Lst Östergötland Jämställdhetsmyndigheten Arbetsmarknadsdepartementet
3D1 Analysera konsekvenserna av omedelbar verkställighet enligt Djurskyddsförordningen	Uppdrag / D. Tillsyn	2025-06-30	Landsbygds- och infrastrukturdepartementet Lst Värmland samordnar
3D2 Redovisa uppgifter från byggnadsnämnderna, tillämpning PBL	Uppdrag / D. Tillsyn	2026-01-31	Boverket (kopia till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet)
3D3 Redovisa byggnadsnämndernas tillsynsarbete – tillsyn OVK	Uppdrag / D. Tillsyn	2026-01-31	Boverket (kopia till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet)

LÄNSSTYRELSEN I ÖSTERGÖTLANDS LÄN ÅRSREDOVISNING 2025

Uppdrag i regleringsbrev 2025	Område	Rapporteringsdatum	Rapportering till
3D4 Effektivisera tillsyn och tillsynsvägledning enligt miljöbalken	Uppdrag / D. Tillsyn	2026-02-15 2027-02-15	Delredovisning till Naturvårdsverket Samlad redovisning till Klimat och Näringslivsdepartementet Lst Västernorrland samordnar
3D5 Effektivisera prövning enligt miljöbalken	Uppdrag / D. Tillsyn	2025-12-29	Samlad redovisning Klimat- och näringslivsdepartementet Lst Västra Götaland samordnar
3D6 Redovisa åtgärder för att öka säkerheten i digital infrastruktur	Uppdrag / D. Tillsyn	2025-12-31	Finansdepartementet, Lst Västra Götaland samordnar
3E1 Redovisa prognoser	Uppdrag / E. Övriga uppdrag	2025-02-03 2025-04-25 2025-07-25 2025-10-20	Hermes
3E2 Upphandla apotek för distribution av jodtabletter	Uppdrag / E. Övriga uppdrag	2025-12-10 2027-12-01	Delredovisning Slutredovisning Gäller Lst Halland, Kalmar och Uppsala Klimat- och näringslivsdepartementet

Bilaga E Länsstyrelsegemensam redovisning

Länsstyrelsegemensam resultatredovisning av uppdrag, funktioner och stödverksamhet som samordnas.

Länsstyrelsernas gemensamma arbete med digitalisering, förvaltning och utveckling

Länsstyrelsernas nationella funktion Gemensamma kansliet har ett övergripande uppdrag att skapa förutsättningar för gemensam utveckling och förvaltning samt att ge ledningsstöd till de länsråd som är utsedda att styra dessa verksamheter. Länsstyrelsen i Västmanland är värdlän för funktionen Gemensamma kansliet, som summerar resultatredovisningen av det länsstyrelsegemensamma arbetet nedan.

Mervärde för samhället

Digitaliseringen är en möjliggörare för länsstyrelsernas breda samhällsuppdrag och har under 2025 bidragit till förbättringar i service, rättssäkerhet, tillgänglighet och analysförmåga. Genom digitala tjänster och moderniserade systemstöd har det blivit enklare för medborgare och företag att ta del av myndighetens tjänster, samtidigt som digitalisering bidragit till att interna processer har blivit mer enhetliga och effektiva. Detta ligger i linje med regeringens mål om en mer innovativ och sammanhängande offentlig sektor där digitala tjänster skapar nytta för användarna.

Tillsammans skapar dessa insatser bättre förutsättningar för länsstyrelserna att möta framtidens krav, stärka totalförsvaret och leverera hög samhällsnytta – nu och på lång sikt. De bidrar samtidigt till regeringens målsättning om en datadriven offentlig sektor där beslut och resursutnyttjande baseras på tillgänglig, högkvalitativ information.

Inriktning och mål

Länsstyrelsernas digitalisering ska bidra till effektivitet och ökad samhällsnytta. Arbetet bör utgå från ett utifrån-och-in-perspektiv, där digitala lösningar utvecklas och införs utifrån den nytta de skapar för medborgare, företag och samhället i stort. Digitaliseringen ska samtidigt stärka länsstyrelsernas förmåga att möta centrala samhällsutmaningar, stödja den gröna omställningen, bygga resiliens och värna tilliten till demokratin. Detta stödjer ambitionen i regeringens digitaliseringsstrategi om användarorienterad digital förvaltning och ökad tillgänglighet.

Digitaliseringsarbetet bedrivs som ett gemensamt utvecklings- och förvaltningsarbete mellan de 21 länsstyrelserna. Samtidigt behöver varje länsstyrelse stärka sin lokala förmåga att införa och använda digitala lösningar, utveckla kompetens, avsätta resurser och anpassa arbetssätt. Ett sådant helhetsgrepp stödjer digitaliseringsstrategins krav på likvärdighet och effektivitet i hela den offentliga sektorn.

En långsiktigt hållbar digitalisering kräver även en samlad finansieringsram som möjliggör att gemensamma satsningar genomförs med tillräcklig kraft och att nyttorna realiserar i hela organisationen.

Förflyttningen utgår från den gemensamma målbilden och de gemensamma principerna för digitalisering och förstärks genom pågående arbete med ny teknik, särskilt artificiell intelligens. En framgångsfaktor är en ändamålsenlig styrning som säkerställer gemensamma prioriteringar, effektiv resursanvändning och tydliga ansvarsförhållanden.

Prestationer och resultat 2025

Under året har länsstyrelserna fortsatt att stärka sin digitala förmåga och genomfört flera viktiga steg i en långsiktig modernisering av systemstöd, arbetsätt och gemensam infrastruktur. Arbetet har innefattat både utveckling av nya digitala tjänster och förstärkning av befintliga system för att höja säkerhet, tillgänglighet och funktionalitet.

Delar av förvaltningen har moderniserats, och flera system har anpassats till nya GIS-plattformar, säkerhetskrav och behov av förbättrad livscykelhantering. På flera områden har nya e-tjänster underlättat handläggning, ökat rättssäkerheten och gjort det enklare för medborgare och företag att ta del av offentliga tjänster. Parallellt har länsstyrelserna stärkt sin gemensamma digitala arbetsplats genom nya kommunikations- och samverkanslösningar som nu går över till förvaltning.

Digitaliseringen har också bidragit till utvecklingen av verksamhetskritiska områden såsom beslutsstöd, samhällsskydd och beredskap, klimat- och vattenförvaltning, biologisk mångfald samt rättsliga processer. Insatserna har förbättrat informationsflöden, ökat enhetligheten och skapat bättre förutsättningar för robusthet och samordning mellan länen.

Sammantaget har länsstyrelserna under 2025 tagit viktiga steg mot ökad digital mognad, förbättrad service och mer effektiva interna processer.

Pågående gemensamma strategiska arbeten

Länsstyrelserna har fortsatt driva centrala utvecklings- och styrningsfrågor som är avgörande för långsiktigt hållbar digital transformation. Under 2025 har arbetet omfattat framtagande av målbild och principer för digitalisering, inklusive prioriterade förflyttningsområden. Detta är en direkt förutsättning för att nå regeringens mål om samordnad och styrd utveckling.

Parallellt har arbetet med att utveckla en mer ändamålsenlig styrning fortsatt, bland annat framtagande av införandeplanen för en ny modell för gemensam utveckling och förvaltning. Analys av en långsiktig finansieringsmodell för gemensam digitalisering och är påbörjad och utgör en grund för hur den digitala transformationen kan bedrivas samlat och med tillräcklig kraft.

Vidare har ett gemensamt AI-utforskande etablerats som ett prioriterat område. Under året har fokus varit att höja kunskapen, etablera gemensamma förhållningssätt och

identifiera lämpliga pilotområden för AI-användning i praktiken. Detta är helt i linje med regeringens ambition om att accelerera användningen av data och AI i offentlig sektor.

Samlade utvecklingsinsatser 2025

Utöver förvaltningsarbetet har ett flertal strategiska utvecklingsinitiativ genomförts för att stärka länsstyrelsernas kärnverksamheter – från miljö- och samhällsbyggnadsområdet till beredskap och intern styrning.

Arbetet med Digital samverkan har resulterat i moderna, säkra och regeluppfyllande tjänster för digitala möten och chatt. Dessa används brett i verksamheten och är särskilt viktiga för handläggare, krisberedskapsfunktioner och regionala samverkansaktörer. Tjänsterna möjliggör snabb informationsdelning, effektiva avstämningar och förbättrad samverkan mellan länsstyrelserna, kommuner och statliga myndigheter.

Systemet VISS 2.0, som utvecklas för vattenförvaltningen, har tagit viktiga steg mot att ersätta en tekniskt föråldrad lösning. Systemet används av handläggare inom vatten- och miljöområdet och utgör ett centralt verktyg för bedömningar, rapportering och uppföljning mot EU:s vattendirektiv. Moderniseringen innebär högre datakvalitet, bättre analysförmåga och förbättrat stöd för både regional och nationell miljörapportering. Den information om Sveriges vatten som tillhandahålls i VISS är även avgörande för externa aktörer såsom domstolar, verksamhetsutövare, kommuner och företag, där tillgång till tillförlitlig, aktuell och spårbar vatteninformation är en förutsättning för rättssäkra beslut, tillståndprocesser och investeringar.

Andra utvecklingsinsatser har stöttat flera av länsstyrelsernas specialiserade verksamheter, t ex:

- Mobil ledning och beredskap, där digitala lösningar stärker förmågan att leda och samordna arbetet vid kriser och höjd beredskap.
- Biotopkartering, där modernare digitala verktyg förbättrar kvaliteten och tillgängligheten i arbetet med naturvård och miljöanalys.
- Parallellt har länsstyrelserna inlett grundläggande arbete inför kommande systemskiften inom ekonomi och HR, vilket är centralt för intern styrning, planering och verksamhetsutveckling.

Tillsammans visar projekten att länsstyrelserna nu systematiskt bygger en gemensam digital bas som stärker verksamhetens förmåga i dag och möjliggör långsiktiga strukturella förändringar, inte minst inom datadelning, automatisering och ett mer sammanhållet myndighetsstöd.

Utmaningar

Digitaliseringsarbetet sker samtidigt som länsstyrelserna står inför betydande och långvariga strukturella utmaningar. Systemmiljön är fortsatt komplex med många föråldrade och ömsesidigt beroende lösningar som kräver omfattande modernisering, konsolidering och standardisering. Den tekniska skulden är betydande, och i flera fall hämmar den både säkerhet, funktionalitet och möjligheten att införa nya arbetssätt. Detta

hindrar länsstyrelserna från att nå regeringens ambition om en säker och modern digital infrastruktur.

Som 21 myndigheter med breda sakområden och relativt små ärendevolymer per område är det nödvändigt att fortsätta samordna processer, information och systemstöd för att nå högre effektivitet, robusthet och likvärdighet över hela landet. Bristen på enhetliga arbetssätt och variationer i teknikmognad mellan länsstyrelserna förstärker behovet av en fortsatt gemensam digital utveckling. Länsstyrelserna behöver också förhålla sig till ett stort antal sektorsmyndigheter samt ett växande antal gemensamma regeringsuppdrag som innehåller krav på digitalisering. Dessa uppdrag, som ofta är tidsatta och styrda av externa prioriteringar, har ofta getts företräde framför intern effektivisering och teknisk skuldreducering. I kombination med begränsad utvecklingskapacitet innebär detta att nödvändiga interna effektiviseringsåtgärder riskerar att skjutas fram eller genomföras i lägre takt än vad som är långsiktigt hållbart.

Samtidigt ställer utvecklingen inom totalförsvaret ökade krav på robusthet, säkerhet, kontinuitet och tillgänglighet i tekniska system. Flera av dagens system behöver stärkt motståndskraft, förbättrad livscykelhantering och modernare integrationer för att fungera i en förhöjd beredskapssituation.

Kompetensförsörjningen är fortsatt en kritisk fråga, särskilt inom AI, cybersäkerhet, dataförvaltning, systemintegration, förändringsledning och införandestöd. För att lyckas krävs både specialiserade kompetenser och kapacitet för breddinförande – något som i dag är en trång sektor för länsstyrelserna.

Digitaliseringsarbetet är dessutom strukturellt underfinansierat, vilket innebär att utveckling ofta får stå tillbaka för drift och att moderniseringar skjuts fram trots ökande krav från lagstiftning, säkerhetskrav och verksamhetens behov. För att möta ambitionsnivån krävs en långsiktig, sammanhållen och förutsägbar finansiering.

Det återstående arbetet är omfattande och inkluderar bland annat att:

- Säkerställa stabil och säker förvaltning under en period då flera stora systemskiften sker parallellt, bland annat inom ekonomi, HR och informationshantering.
- Förstärka förmågan till nyttorealiserings, så att tekniska investeringar omsätts i faktiska resultat i kärnverksamheten och ger avlastning där behoven är som störst.

Sammanfattningsvis återstår betydande investeringar och strukturella förändringar för att länsstyrelserna ska kunna bygga en modern, säker och långsiktigt hållbar digital verksamhet – och för att den gemensamma digitala basen ska kunna bära framtidens krav på effektivitet, robusthet och likvärdighet i hela landet.

IT-avdelningen

Länsstyrelsernas IT-avdelning är en nationell verksamhet som arbetar med länsstyrelsegemensamt perspektiv. IT-avdelningen levererar och utvecklar IT-tjänster till alla länsstyrelser. Länsstyrelsen i Västra Götaland är värmland för IT-avdelningen.

En innovativ IT-avdelning stödjer verksamhetens digitalisering

Under året har länsstyrelserna aktivt deltagit i förändringsarbete för att utveckla länsstyrelsernas gemensamma modell för utveckling och förvaltning. Ytterst handlar det om att få ett mer ändamålsenligt och effektivt arbetssätt i samverkan med alla 21 länsstyrelser. Detta arbete kommer att fortsätta kommande år.

Inom området AI görs utforskande aktiviteter internt på IT-avdelningen för både kunskapsmässigt och tekniskmässigt förberedande arbete. IT-avdelningen har initierat och deltar aktivt i det länsstyrelsegemensamma projektet Utforska AI och medverka i AI-utbildning för alla chefer på länsstyrelserna. Dessutom har samverkat skett med andra organisationer kring deras sätt att arbeta med AI, utrett olika AI-tekniker och planerar nu för möjligheten att bygga en intern AI-studio.

Ett arbete pågår för att modernisera sättet att utveckla applikationer. Det finns både interna och externa drivkrafter för denna förändring då det kommer att effektivisera utvecklingen av nya applikationer.

Digital motståndskraft i hela hotskalan

Verksamhetsåret har utifrån det försämrade omvärldsläget präglats av cybersäkerhetsfrågor och att möta länsstyrelsegemensamma projekt och förvaltning i enlighet med den länsstyrelsegemensamma utvecklingsplanen för civilt försvar.

Länsstyrelserna har prioriterat utvecklingsarbetet av den gemensamma cybersäkerheten, primärt genom regleringsbrevsuppdrag om säkerhet i länsstyrelsernas digitala infrastruktur. Vid årsskiftet avslutades två av programmets projekt och dessa har ökat länsstyrelsernas förmåga till motståndskraft, kontinuitet samt cyberförsvar. Förmågeuppbyggnaden inom cyberförsvaret innebär att fler sårbarheter, hot och säkerhetsmässiga avvikelser upptäcks som kräver allt snabbare åtgärder.

Standardiserat tjänsteutbud ska stärka kostnadseffektiviteten

IT-avdelningen fortsätter standardisering av IT-tjänster mot länsstyrelserna. Under året har flera initiativ initierats för att effektivisera och kostnadsoptimera IT-leveransen genom samarbete med verksamheten. Flertalet konkurrensutsättningar har genomförts däribland länsstyrelsernas PC-försörjning.

Samverkan inom ramen för det länsstyrelsegemensamma arbetet har stärkts och ytterligare standardisering kring datormodeller, konferensrumsteknik, och skrivare har åstadkommit. Ett arbete med att standardisera och effektivisera hanteringen av mobiltelefoner har startats upp och kommer fortsätta under kommande år.

Proaktiv samverkan med andra myndigheter

Länsstyrelsernas uppdrag är sektorsövergripande och många IT-lösningar används över myndighetsgränserna. I många fall använder länsstyrelsernas medarbetare IT-stöd hos andra myndigheter, alternativt är IT-stöden tätt integrerade. Det ställer höga krav på samverkan, inte minst i sektorsövergripande uppdrag.

Utvecklingen av samverkan med sektorsmyndigheter har fortsatt under året. Stort fokus läggs på arkitektursamverkan för att säkerställa att effektiva och säkra IT-lösningar byggs på både kort och lång sikt.

Telefonistorganisation

Funktionens uppdrag är att hantera samtal för 20 länsstyrelser genom den gemensamma växeln och En väg in (EVI) Kundsupport för de areal- och djurbaserade stöden. Den övergripande inriktningen för telefonistorganisationen är att bedriva verksamhet med balans mellan kostnadseffektivitet, kvalitet och god service. Världlän för telefonistorganisationen är länsstyrelsen i Kronobergs län.

Telefonistorganisationens verksamhet har under året präglats av ett stabilt läge, utan påverkan från extremväder eller andra särskilda händelser.

Den tidigare planerade prisjusteringen för den gemensamma växelfunktionen har tills vidare skjutits upp. Bakgrunden är att volymerna av samtal kopplade till energieffektiviseringsstöd och Lönegaranti har minskat, vilket sammantaget lett till en nedgång i samtalsflödet främst under senaste halvåret.

Telefonistorganisationen kommer att följa utvecklingen noggrant och genomföra en fördjupad analys av samtalsmönstren över tid. Beroende på utfallet av denna analys kan en prisjustering komma att bli aktuell under 2026.

Samtalstrafiken för Kundsupporten för de areal- och djurbaserade stöden blev något lägre 2025 än 2024. En bidragande orsak var att deadline för justeringar i stödansökan förlängdes med 2 månader. Andra orsaker är att lantbrukarna blivit mer vana vid den digitaliserade ansökningsprocessen kring markuppföljningen och att markuppföljningsbrevens har varit bättre formulerade. Kundsupporten har också kunnat ge en effektivare support med hjälp av Jordbruksverkets Mina sidor samt Geofoto-appen.

Telefonistorganisationen har arbetat vidare med kontinuitets- och beredskapsarbetet där kontinuitetsplanen är grunden i beredskapen. Den kommer hjälpa länsstyrelserna att stå bättre rustade mot olika typer av scenarion.

Under året har Telefonistorganisationen bedrivit ett omfattande förberedelsearbete inför möjligheten att erbjuda länen en utökad servicenivå. Arbetet har inkluderat planering av utvecklingsprojektets olika faser. Initiativet presenterades vid ett länsrådsmöte i maj, vilket resulterade i en överenskommelse om att inleda en testfas. Under denna period ska det nya arbetssättet prövas och utvärderas innan beslut fattas om ett eventuellt införande.

Samordnad löneservice

Funktionens uppdrag är att hantera löner för de 21 länsstyrelserna. Löneservice har även sedan ett antal år en överenskommelse om lönetjänst med Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, MUCF. Huvuduppgiften för Löneservice är att hantera löneutbetalningarna och leveranser inom utsatta tider för uppdragsgivarna med hög kvalitet och med god service. Vårdlän för Löneservice är Länsstyrelsen i Kronobergs län.

Under 2025 har Löneservice i snitt hanterat 7 600 löner per månad för länsstyrelserna, vilket är samma snitt som för 2024.

Löneservice har under begränsad tid under året stöttat både Jordbruksverket och Livsmedelsverket i deras lönehantering.

Under hösten inleddes etableringsfasen för projektet avseende nytt affärssystem och HRM-system. Förvaltningsobjektet Ekonomi och personal har bedömt att de nuvarande ekonomi- och lönesystemen på sikt kan påverka länsstyrelsernas förmåga att upprätthålla nödvändig funktionalitet för löneutbetalningar. Löneservice har därför genomfört ett förberedande arbete med att ta fram en kravspecifikation för lönedelen. Det framtida systemet ska inte enbart säkerställa korrekta utbetalningar, utan även integreras i en sammanhållen digital helhet samt vara flexibelt och långsiktigt hållbart.

Samordningen bidrar till en enhetlig och kostnadseffektiv hantering av löneutbetalningarna. Samordningen av lönehanteringen underlättar även i kontakt med andra myndigheter till vilka rapportering ska ske varje månad. Samarbetet i länsstyrelsernas nationella arbete blir enklare avseende lönerelaterade frågor och rutiner.

Ekonomiadministration LstEA

LstEA har i uppdrag att bland annat effektivisera och samordna ekonomiadministration och redovisningsmodell så att länsstyrelsernas ekonomiska information är enhetlig, jämförbar och rättvisande. Vårdlän för ekonomiadministrationen är Länsstyrelsen i Örebro län.

Under året har LstEA gett stöd till länsstyrelsernas ekonomifunktioner genom att bland annat behandla drygt 900 supportfrågor via supportfunktionen. LstEA har även arbetat med flera olika projekt som både effektiviserar och ökar säkerheten på länsstyrelserna. Ett av projekten berör migrering av fakturaflöde till en ny operatörstjänst, vilken implementerats och ger idag en effektivare hantering, genom ett flöde i stället för två, samt skapar möjligheter för nya sätt att distribuera fakturor till kunder. Det andra projektet som LstEA arbetat med kommer att implementeras efter årsskiftet och berör en utökad kontroll av leverantörs-betalningar. LstEA har också arbetat med att effektivisera arbetet med månadsavstämningar genom utveckling av en mer automatiserat avläsning och sammanställning från ekonomisystemet.

VÄS-förvaltningen har administrerat och uppdaterat verksamhets- och ärendestrukturen (VÄS) så att det uppfyller länsstyrelsernas gemensamma behov.

Arbetsgruppen för årsredovisningsmallen har under året utvecklat den länsstyrelsegemensamma årsredovisningsmallen och därmed utformat en grund och effektiviserat arbetet med länsstyrelsernas årsredovisningar.

LstEA har under året också bidragit med att utveckla länsstyrelsernas arbete med e-handeln genom föreläsningar, workshops, erfarenhetsutbyten samt stöd till e-handelskoordinatorer.

Länsstyrelsen Östergötland har bidragit med ekonomikompetens inom den gemensamma ekonomiadministrationen (LstEA). En del i rollen är att bistå i att lämna support till övriga länsstyrelser inklusive att fånga in önskemål och behov från de olika länen. Under året har medverkan skett i arbetet med att få filskick av inkassoärenden. Vidare har arbete skett med övergången till att samtliga län hanterar fakturering via printtjänst samt anslutning till den nya operatörstjänsten. Dessutom har arbete med automatisk kontering av påminnelseavgiften skett, vilket förväntas kunna bli klart under 2025.

Dataskydd och informationssäkerhet

Länsstyrelserna har sedan 2022 en gemensam informationssäkerhetspolicy. I den uttrycks länsstyrelsernas gemensamma informationssäkerhetsvision på följande sätt:

Varje länsstyrelse har en god informationssäkerhetskultur med syfte att skydda myndighetens informationstillgångar och den enskilda människans integritet med rätt anpassade säkerhetsåtgärder. Alla medborgare, företag, myndigheter och organisationer har förtroende för hur länsstyrelsen hanterar information oavsett var den hanteras.

Inom informationssäkerhet och dataskydd finns inga länsstyrelsegemensamma mål formulerade. Alla åtgärder som vidtas för att stärka och förbättra länsstyrelsernas dataskydds- och informationssäkerhetsarbete sker för att uppfylla den gemensamma visionen.

I stödfunktionen för informationssäkerhet och dataskydd (Safir) ingår länsstyrelsernas dataskyddsombud och den länsstyrelsegemensamma informationssäkerhetssamordnaren. Vårdlän för Safir är Länsstyrelsen i Stockholms län. Safirs uppdrag är att främja informationssäkerhet och dataskydd både i det länsstyrelsegemensamma perspektivet och inom varje länsstyrelse. Tillsammans med förvaltningsorganisationen, gemensamma kansliet och IT-avdelningen arbetar Safir systematiskt och riskbaserat med ständiga förbättringar i hanteringen av länsstyrelsernas gemensamma information.

Under året har ett stort antal informationssäkerhetsanalyser genomförts för att bland annat identifiera var det finns informationssäkerhetsrisker och om några av dessa risker berör flera länsstyrelser eller alla, så kallade kollektiva risker. Arbetet med analyserna har också lett till ett stort antal handlingsplaner där informationssäkerhet i bred mening diskuteras, prioriteras och åtgärdas i de enskilda förvaltningsobjekten. De enskilda myndigheternas informationssäkerhets- och dataskyddsamordnare har, enskilt och tillsammans med den gemensamma funktionen, genomfört säkerhetskänsliga insatser i

form av utbildningar, granskningar och analyser. Under året har granskningar genomförts bland annat av länsstyrelsernas behandling av personuppgifter vid djurskyddstillsyn.

Vid nyutveckling och ny teknik finns det utmaningar att balansera bland annat krav på regelefterlevnad inom informationssäkerhet och dataskydd med kostnad och nytta för verksamheten. Dessa utmaningar har varit tydliga vid utveckling av nya tjänster för digitala möten och länsstyrelsernas utforskande av AI. Genom gemensamma insatser och det löpande stödet till de enskilda länsstyrelserna, inte minst genom informationssäkerhets- och dataskyddsamordnarna, har länsstyrelserna under året fortsatt att utveckla förutsättningarna för det länsstyrelsegemensamma ledningssystemet för informationssäkerhet. Under året har också den gemensamma stödfunktionen stöttat länsstyrelserna i arbetet med att besvara enkäten Cybersäkerhetskollen från MSB. I vilken utsträckning länsstyrelserna följt upp sitt arbete genom exempelvis Cybersäkerhetskollen besvaras särskilt nedan i resultatredovisningen av uppdrag 1B1.

Länsstyrelsernas gemensamma arbete med uppdrag 1B1 Utvärdering av det egna informations- och cybersäkerhetsarbetet

Länsstyrelsen i Stockholms län har under 2025 samordnat uppdrag 1.B1. Uppdraget syftar till att ta reda på om länsstyrelserna genomfört utvärdering av det egna informationssäkerhetsarbetet genom analysverktyg som Cybersäkerhetskollen och om åtgärder har vidtagits utifrån resultaten. Uppdraget har genomförts genom en enkätundersökning som samtliga 21 länsstyrelser besvarat.

Länsstyrelser som ...	2025
... genomfört utvärdering av det egna informationssäkerhetsarbetet	21
... vidtagit åtgärder baserat på utvärdering	20
... använt analysverktyg vid utvärdering	20
... använt MSB:s Cybersäkerhetskollen	20

Samtliga 21 länsstyrelser uppger att de utvärderat det egna informationssäkerhetsarbetet det senaste året. Endast en länsstyrelse uppger att de inte har använt sig av någon del av Cybersäkerhetskollen, medan resterande länsstyrelser har genomfört hela eller delar av kollen i sitt utvärderingsarbete.

Ett mindre antal länsstyrelser uppger att de även har utvärderat informationssäkerhetsarbetet med hjälp av Nanolearning, internrevision, samt genom gap-analys mot MSB:s föreskrifter och gap-analys mot standarden ISO27000.

20 länsstyrelser har vidtagit åtgärder utifrån genomförd uppföljning. Majoriteten anger utbildning som åtgärd, men även andra åtgärder har vidtagits. Flera nämner att de arbetat med informationssäkerhet inom upphandling och till exempel uppdaterat rutiner,

informationssäkerhetskrav och process. Vidare är det flera länsstyrelser som har genomfört arbete inom kontinuitetsshantering. Övningar har genomförts och rutiner har uppdaterats.

Flera länsstyrelser har arbetat med uppdatering av styrande dokument och riktlinjer. Som exempel nämns att revidering av arbetsordning genomförts.

Flera länsstyrelser har på olika sätt berört att de vidtagit åtgärder kopplat till länsledningen. En länsstyrelse nämner att de har infört fler statusmöten, en annan att länsledningen hålls informerad regelbundet och en tredje att det pågår utbildning för länsledningen inom informationssäkerhet och fysisk säkerhet.

En länsstyrelse nämner att de arbetat med att förtydliga informationssäkerhetsaspekten inom riskhanteringsprocessen och rutiner. En annan länsstyrelse har förstärkt fysisk säkerhet i sina lokaler. Det är också en länsstyrelse som redovisar att de tagit fram ett egenkontrollprogram för informationssäkerhet.

Analys av Cybersäkerhetskollen

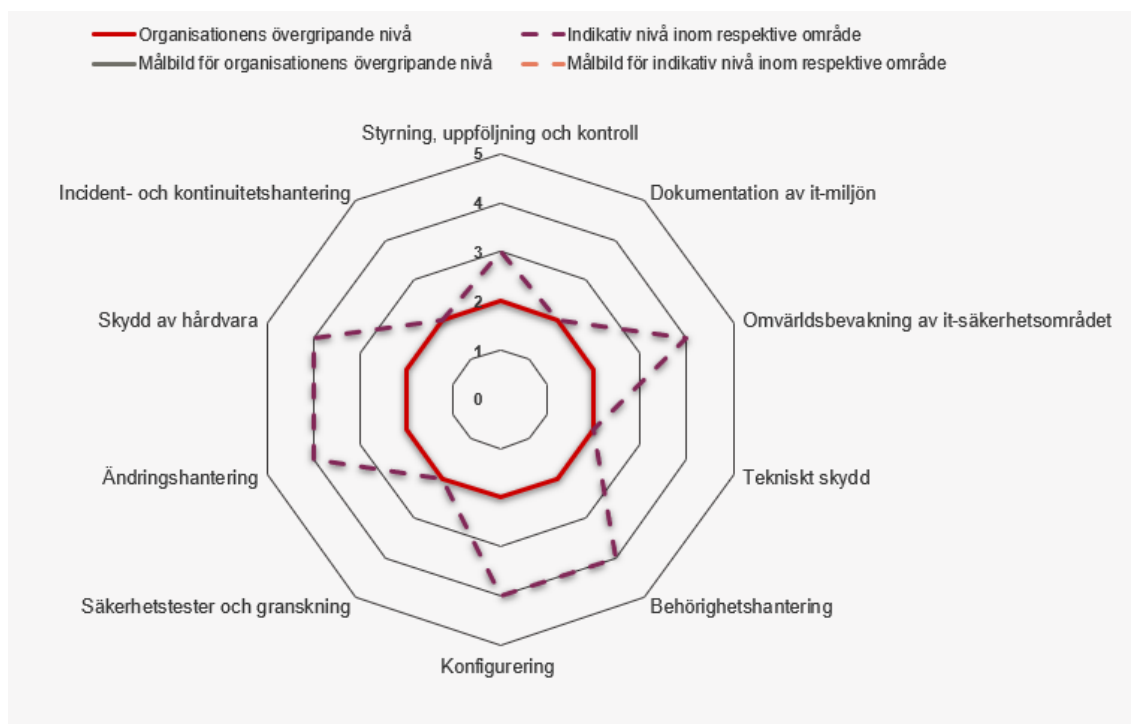
I återkopplingen på redovisningskrav 1E från 2024 års regleringsbrev framkom önskemål om en kortare resultatsammanställning av Cybersäkerhetskollen, den följer här.

Infosäkkollen

Svaren för Infosäkkollen är framtagna av respektive länsstyrelse där man i olika omfattning har inkluderat det länsstyrelsegemensamma arbetet. Analysen av de 17 länsstyrelsernas svar visar på att nivån inom informationssäkerhet varierar. Eftersom svaren mellan länsstyrelserna skiftar stort blir en summering av resultatet för samtliga länsstyrelser missvisande för de länsstyrelser som kommit längre med informationssäkerhetsarbetet. Resultatet redovisas därför inte i ett diagram.

IT-säkkollen

Det är IT-avdelningen som ansvarar för IT-säkerheten i enlighet med överenskommelsen om länsstyrelsegemensam IT-organisation. Resultatet redovisas i diagram från MSB:s verktyg Cybersäkerhetskollen.

Figuren visar diagram från IT-säkkollen hämtat från MSB:s tjänst Cybersäkerhetskollen.

Leverantörskedjekollen

Majoriteten av avtal för digitala tjänster tecknas länsstyrelsegemensamt på länsstyrelsernas IT-avdelning. Resultatet av Leverantörskedjekollen visar att det finns brister och att arbete inom området behöver prioriteras för att uppnå nivå 1. Bristen är redan känd inom länsstyrelsen så åtgärder vidtas till exempel genom att analysera de krav som ställs inför upphandling och genom att följa upp redan tecknade avtal.

OT-säkkollen

Samtliga länsstyrelser har bedömt att de inte omfattas av OT-säkkollen.

Länsstyrelsernas gemensamma arbete med Agenda 2030

Det länsstyrelsegemensamma arbetet syftar till att stödja länsstyrelserna i arbetet med Agenda 2030 – hållbar samhällsomställning, där arbetet under 2025 fortsatt med handlingsplan och bibehållen organisation. Länsstyrelsernas arbete med Agenda 2030 har sin grund i ett internationellt åtagande och där riksdagen beslutat om ett riksdagsbundet mål (2019/20:188).

Exempel på prestationer och effekter:

- Under 2025 har det varit ett fokus på hur-frågorna och erfarenhetsutbyten, bland annat genom spridning av webinarier som ordnas av GD-forum, RUS och LEKS. Samarbete mellan Agenda 2030, LEKS, NHT21, RUS avseende "Governance" och området målkonflikter. Utvecklingsarbete inom fyra samhällsutmaningar: hållbar

tillväxt/utveckling, grön omställning, beredskap och social hållbarhet. Inventering av pågående initiativ och nya samarbeten över olika verksamhetsområden och mellan strategier, chefsnätverk, länsråd och landshövdingar.

- Länsstyrelserna ingår i myndighetsnätverket GD-forum Agenda 2030 och samordnar sedan 2022 GD-forum; dels Lilla GD-gruppen, där landshövdingen i Jönköping är ordförande, och den så kallade Operativa gruppen. Länsstyrelsen har medverkat och samordnat 2025 års nätverksträff om ökad förmåga i arbetet med hållbarhet, beredskap och civilt försvar, tillsammans med bland andra MSB och Försvarshögskolan.
- Dialog har skett med Regeringskansliet och med Riksrevisionen som under hösten presenterat sin granskning av regeringens arbete med Agenda 2030.
- Möten med länsstyrelsegemensamma grupper i arbetet har genomförts.

Bedömningen är att resultatet är gott och i allt väsentligt uppnår målet för det länsstyrelsegemensamma arbetet.

Länsstyrelsernas gemensamma arbete med könsuppdelad statistik

Individbaserad statistik redovisas inte genomgående könsuppdelat vid länsstyrelserna. Arbetet har inte prioriterats och länsstyrelserna saknar fortfarande systemstöd som möjliggör uppdelning av ärendestatistik efter kön. Det finns fortfarande behov av att utveckla arbetet och identifiera vilka ärendegrupper som är relevanta att redovisa könsuppdelad statistik inom. Den nya lagen om användning av myndighetsgemensam infrastruktur för digital post som träder i kraft den 1 januari 2026 kommer innebära att fler ärenden innehåller personnummer vilket ytterligare kan ge länsstyrelserna tillgång till könsuppdelad statistik.

Länsstyrelsernas gemensamma arbete med miljömålen (RUS)

Regional Utveckling och Samverkan i miljömålssystemet (RUS) arbetar med miljömålsuppföljning, stöd i åtgärdsarbetet och förstärker länkarna mellan nationell, regional och lokal nivå. I styrgruppen ingår kontaktlänsråd miljömål, berörda chefsnätverk på länsstyrelserna, Skogsstyrelsen samt Naturvårdsverket och SKR som adjungerade. I arbetsgruppen ingår medarbetare från flera länsstyrelser. RUS finansieras genom anslag 1:2 Miljöövervakning. Exempel på prestationer:

- I dialog tagit fram nya anvisningar för och samordnat regional årlig uppföljning av miljömålen, som underlag för nationell årlig uppföljning, fördjupad utvärdering och regional kunskap. Bidragit i miljöövervakning och miljöinformationsförsörjning.
- Tagit fram vägledningar för integrering av miljömålen i länsstyrelsernas verksamhet, miljömålsåtgärder med samhällsekonomiska effekter, externfinansiering och grön infrastruktur.
- Genomfört kunskaps- och erfarenhetswebbinarier för flera verksamheter, däribland: temamöten för miljömålsuppdraget; ekosystem för systemförändring; samverkan

mellan livsmedel, lantbruk, beredskap och miljö; länstransportplanering; hållbar konsumtion och cirkulär ekonomi för länsstyrelser, regioner och kommuner.

- Bidragit i myndighetssamarbetet samverkansplattform urban utveckling.
- Medverkat i förvaltning av Åtgärdswebb för miljömålen och förstudie för Åtgärdswebb 2.0.
- Samordnat, medverkat i och kommunicerat arbete inom Miljömålsrådet och Agenda 2030.
- Medarrangerat miljömålsdagarna i Borås och årligt möte för länsstyrelsernas miljömålsuppdrag.
- Genomfört en översyn av RUS stöd till miljömålsuppdraget, inklusive behovsenkät.

Bedömningen är att RUS insatser i allt väsentligt bidragit till verksamhetsplanens uppsatta mål för 2025.

Länsstyrelsernas gemensamma arbete med energi och klimat (LEKS)

Länsstyrelsernas energi- och klimatsamordning (LEKS) har som uppdrag att stödja, effektivisera och bidra till att utveckla länsstyrelsernas arbete med energiomställning och minskad klimatpåverkan. Genom dialog med Regeringskansliet om uppdrag och finansiering, deltagande på länsrådsutskottsmöten och bidrag till en ledningskonferens med temat Grön omställning i ett nytt omvärldsläge, har LEKS stöttat länsledningarna i det utökade uppdraget att leda den regionala energi- och klimatomställningen.

Länsstyrelserna har under 2025 fortsatt fått en gemensam kunskapsgrund, förståelse och erfarenhetsutbyte för deluppdraget kring utvecklad regional energiplanering genom det omfattande stöd som LEKS erbjuder länsstyrelserna genom exempelvis webinarier, nätverksträffar och samarbetsytor. På LEKS initiativ har samarbetet mellan länsstyrelserna, Svenska kraftnät och Energimyndigheten inom utvecklad energiplanering utvecklats. LEKS bedömning är att dessa insatser tillsammans med omvärldsbevakning och framtagna underlag har underlättat, effektiviserat och utvecklat länsstyrelsernas regionala arbete med att leda och samordna det regionala genomförandet av energi- och klimatpolitiken.

LEKS har utvecklat investeringsstödet Klimatklivet (stöd, utbildningar, rutiner, IT-utveckling, kommunikation) tillsammans med Naturvårdsverket och investeringsstödet Elektrifieringspiloter (stöd, mallar och rutiner) tillsammans med Energimyndigheten. LEKS har kunnat agera snabbt när det skett förändringar och när uppdrag tillkommit, så som deltagande i genomförandet av Sveriges återhämtningsplan, och har på så sätt underlättat för länsstyrelserna. LEKS bedömning är att samordningen har bidragit till en mer enhetlig, rättssäker och kostnadseffektiv hantering av stöden.

Dialoger och samarbeten med andra länsstyrelsenätverk under året bedöms ha stöttat olika sakområden med energi- och klimatintegrering samt hantering av målkonflikter. Dialoger och samarbeten som skett med andra myndigheter, externa nätverk, arbetsgrupper

bedöms bidra till ett samordnat och effektivt arbete med genomförandet av länsstyrelsernas uppdrag.

Länsstyrelsernas gemensamma arbete i rådet för levande städer

Länsstyrelserna ingår som en av 16 medlemmar i Rådet för levande städer. Rådet fick under året ett nytt regeringsuppdrag samt utökades med MSB och Brottsförebyggande rådet. Det nya uppdraget, kopplat till Ny strategi för levande och trygga städer, ledde till en reviderad årsplan där ett antal nya aktiviteter nu undersöks vidare för att se hur rådet kan svara mot strategin, utöver redan pågående aktiviteter. Under 2025 har länsstyrelserna påbörjat ett arbete med aktiviteten "Vägledning statliga remissvar till länsstyrelserna". Aktiviteten syftar till att förbättra inkommande externa yttranden genom att föra en strukturerad dialog med berörda sektorsmyndigheter kopplat till översiktsplaner, detaljplaner och väg- och järnvägsplaner. Under 2025 har en arbetsgrupp tillsatts och struktur för arbetet har etablerats som ger förutsättningar för att i nästa steg påbörja den faktiska dialogen. I ett första steg provas formerna för dialogen ut på MSB samt Statens geotekniska institut.

I syfte att underlätta för kommuner och andra aktörer att hitta aktuellt material inom hållbar stads- och samhällsutveckling bidrog rådets medlemmar löpande med material till den gemensamma webbplatsen. Rådet gav även fortsatt ut ett nyhetsbrev samt drev vidare konto på LinkedIn för att stärka kommunikationen till kommunerna.

Länsstyrelsernas gemensamma arbete med uppdrag 1D6 Effektiv och enhetlig tillsyn och prövning

Regeringen har gett länsstyrelserna i uppdrag att redovisa resultatet av arbetet med att utveckla effektivitet och enhetlighet i tillsyns- respektive prövningsverksamheten. Redovisningen ska särskilt belysa utvecklingen av gemensamma arbetsmetoder, samarbetet vid arbetstoppar samt om vidtagna åtgärder har bidragit till kortare handläggningstider och minskad administrativ börda för kommuner och regioner.

Länsstyrelsen i Västernorrlands län har haft i uppdrag att samordna redovisningen på en övergripande nivå. Denna redovisning bygger på underlag från förvaltningsobjekt, samverkansorgan, chefsnätverk och dialoger med berörda aktörer. Slutlig redovisning har godkänts av länsråden den 12 november 2025.

Genomförda utvecklingsinsatser

Under året har flera utvecklingsinsatser genomförts för att stärka arbetet inom tillsyn och prövning:

Under året har flera utvecklingsinsatser genomförts för att stärka arbetet inom tillsyn och prövning:

- Målbild för gemensam utveckling och digitalisering: En viktig milstolpe under året har varit arbetet med målbilden för länsstyrelsegemensam utveckling och digitalisering. Arbetet markerar en gemensam kraftsamling och en långsiktig satsning för att öka enhetlighet, kvalitet och effektivitet i verksamheten genom digitalisering.
- Förenkla för företag (RB 3C2): och regeringsuppdrag om kompetenshöjande insatser: Länsstyrelsen Kronoberg har det nationella samordningsansvaret för uppdraget Kompetenshöjande insatser för bättre myndighetskontakter med företag, i dagligt tal kallat Förenkla för företag. Under året har en omfattande webbaserad utbildning, "Vi och företagen", genomförts på samtliga länsstyrelser. En pilot för en Service- och förtroendemätning har också genomförts för att undersöka hur verksamhetsutövare upplever länsstyrelsernas service, bemötande och handläggning. Arbetet har resulterat i en ökad kunskap och underlag för hur länsstyrelserna bemöter och samverkar med företag. Resultaten används nu för att identifiera förbättringsområden för hur länsstyrelserna kan bli mer tillgängliga, förutsägbara och serviceinriktade i sina kontakter med näringslivet. Redovisning sker i särskild ordning.
- Tillsynsuppdraget (RB 3D3): Uppdraget är flerårigt och under året har en genomgång av gemensamma arbetsmetoder genomförts, inklusive rutiner, mallar, arbets sätt, verktyg och andra stödmaterial. Arbetet har resulterat i ökad kunskap om hur samarbetet mellan länen kan öka och hur ett mer likartat arbete kan bedrivas. Samordning har skett av Länsstyrelsen Västernorrland och redovisas i särskild ordning.
- Prövningsuppdraget (RB 3D4): Samtliga länsstyrelser och miljöprövningsdelegationer har genomfört arbete för att göra tillståndsprocessen mer enhetlig, transparent och förutsebar. Arbetet har resulterat i gemensamma arbetsmetoder, inklusive rutiner, verktyg och stödmaterial. Samordning har skett av Länsstyrelsen Västra Götaland och redovisas i särskild ordning.
- Förvaltningsobjekt och samverkansorgan: E tjänster, dokumentmallar och bedömningsstöd har tagits fram i samverkan mellan länsstyrelserna. Ett klassificeringsverktyg för enskilda avlopp har utvecklats för kommunerna, tillsammans med förbättrad tillsynsvägledning och samlad och enhetlig information.
- Nätverksarbete: Nätverksarbete är en viktig del i länsstyrelsernas utvecklingsarbete och har bidragit till bättre samordning, ökat erfarenhetsutbyte och stärkt kompetensutvecklingen inom flera områden. Gemensamma handledningar, vägledningar, digitala stöd och utbildningar har tagits fram inom ramen för detta arbete. Personallån och resursspooler har organiserats för att hantera arbetstoppar, till exempel i samband med avslutet av det föregående landsbygdsprogrammet. För personallån finns nu en länsstyrelsegemensam sida på intranätet som stöd inklusive frågor och svar (FAQ).

Bedömda effekter av insatserna

Bedömningarna bygger på underlag och enkätresultat från länsstyrelsernas gemensamma utvecklingsarbete och redovisas utifrån uppdragets fyra huvudfrågor.

- Tillämpning av gemensamma arbetsmetoder: Mallar, vägledningar och stödmaterial har bidragit till ökad samsyn i prövnings- och tillsynsprocesser. När de används i det dagliga arbetet upplevs de underlätta handläggningen och bidra till en mer enhetlig tillämpning. Utbildningen "Vi och företagen" och piloten för förtroendemätning har skapat förutsättningar för fortsatt utveckling av service och bemötande samt mer enhetliga bedömningar.

- Effekter på handläggningstider: Digitala stöd, gemensamma rutiner och resursdelning bedöms underlätta arbetet och skapa förutsättningar för en mer effektiv ärendehantering, särskilt vid hög arbetsbelastning. Även om effekterna inte kan kvantifieras fullt ut, visar enkät- och nätverksdialoger att arbetet upplevs bidra till ökad effektivitet och förbättrad service.
- Begränsning av kostnader och administrativ börda för kommuner och regioner: Insatserna bedöms ha bidragit till vissa lättnader genom riskklassificeringsverktyget för enskilda avlopp, förbättrad tillsynsvägledning och samlad information. Åtgärderna upplevs minska manuellt arbete och förenkla informationssökning, vilket kan underlätta kommunernas prioriteringar. Länsstyrelsernas direkta påverkan på kommuners och regioners totala kostnader bedöms vara begränsad.
- Samarbete vid arbetstoppar: Resursutbyte mellan länsstyrelserna sker vid behov, exempelvis vid avslut av det föregående landsbygdsprogrammet. Samarbetet bedöms bidra till ökad effektivitet, erfarenhetsutbyte och mer enhetlig hantering av tillfälliga arbetstoppar, med stöd av gemensamma rutiner och intranätinformation.

Samlad bedömning

Länsstyrelsernas samverkan har bidragit till förbättrade arbetsflöden, stödverktyg och mer enhetliga bedömningar, vilket stärker förutsättningarna för ett effektivt och rättssäkert arbets sätt i hela organisationen. Insatserna har på flera områden bidragit till att förenkla för dem länsstyrelserna är till för, förbättra uppdragens genomförande och höja kvaliteten. Arbetet har också gett en djupare förståelse för länsstyrelsernas processer. Det har tydliggjort vilka delar som behöver vidareutvecklas, till exempel arbetsmetoder, digitala stödverktyg och rutiner för samverkan, för att ytterligare öka effektivitet och enhetlighet.

I flera uppdrag handlar det även om att fullfölja och implementera tidigare utvecklingsinsatser så att dessa får fullt genomslag i vardagen. Erfarenheterna visar samtidigt att det kan vara en utmaning att omsätta gemensam utveckling i praktiken. En fortsatt implementering, ett överenskommet införande och ett mer systematiskt resursutbyte bedöms kunna förstärka de positiva effekterna. Det skulle i sin tur bidra till ökad enhetlighet, kvalitet och effektivitet i tillsyns- och prövningsverksamheten. Arbetet med målbilden för länsstyrelsegemensam utveckling och digitalisering utgör en viktig grund för effektiv samordning, gemensamma lösningar och ett hållbart resursnyttjande.

Länsstyrelsernas gemensamma arbete med uppdrag 3E3 Kunskapshöjande insatser rörande tillståndsprocesser

Länsstyrelsen i Västra Götaland har i samverkan med Tillväxtverket genomfört en kunskapshöjande insats om länsstyrelsernas utvecklingsarbete rörande tillståndsprocesser, med ett särskilt fokus på miljötillstånd. Målgruppen för insatsen var länsstyrelserna, aktörer från näringslivet och andra myndigheter. Insatsen syftade till kunskapsspridning och erfarenhetsutbyte mellan länsstyrelserna gällande till exempel arbets sätt för att nå en mer likartad hantering, samt till att korta handläggningstiderna för vissa ärendetyper.

Länsstyrelsernas gemensamma arbete med att förenkla för företag

Länsstyrelserna har som uppdrag enligt §5 p7 länsstyrelseinstruktionen att löpande arbeta med att verka för att förenkla för företag, och delar av detta arbete genomförs länsstyrelsegemensamt. Regeringen har utsett Länsstyrelsen Kronoberg som samordnare av flera olika uppdrag för att förenkla för företag. Uppdragen redovisas i särskild ordning i februari 2026. Alla länsstyrelser har bidragit till rapporteringen genom att besvara en enkät från Länsstyrelsen Kronoberg som rörde de olika förenklauppdragen.

Kompetenshöjande insatser

Två webbutbildningar, ”Vi och Företagen” och ”Motiverande samtal” med tillhörande chefsstöd togs fram 2024. Ingången i arbetet och presentationerna var att bra länsstyrelser ska bli ännu bättre. Av svaren framgår att det var i den efterföljande dialogen lärprocessen utvecklades.

Våren 2025 gjorde processledaren från Kronoberg besök på alla länsstyrelser för att lansera utbildningen. Gensvaret var stort med ledarskap och engagemang från länsledningarna. Besöken kopplades ofta ihop med andra aktiviteter, som en omvärldsdag, en heldag med handelskammaren och information från Svenskt Näringsliv. Det ledde till strategiska diskussioner om tillväxt, grön omställning och länsstyrelsernas främjande uppdrag.

I december 2025 hade drygt 2200 medarbetare svarat på utvärderingen av utbildningen. Alla som gjort utbildningen har inte svarat på enkäten och därmed är det långt fler som gjort den. Utbildningen har tagits emot väl, det finns ett behov och intresse hos länsstyrelsernas medarbetare att stärka företagsperspektivet. Samtidigt uttrycker en grupp av svarande ett begränsat värde, då de antingen upplever utbildningen överflödigt, eller att den inte berör deras arbetsuppgifter. Många länsstyrelser ser utbildningen som en del i introduktionen av nyanställda. Slutsatsen är att den kompetenshöjande insatsen har fått bra genomslag på landets länsstyrelser.

Alla länsstyrelser redovisar att de kompetenshöjande insatserna bidragit till utveckling av arbetet med service och bemötande. Förenkla för företag lyfts i olika möten och dialoger vilket skapar medvetenhet om frågorna och bildar en gemensam grund och motiv för att gå vidare med förenklingsarbetet i organisationen. Ett område som lyfts av många länsstyrelser är förbättrad rådgivning och service. Länsstyrelsernas svar visar på en god förståelse för att god rådgivning och service är grundläggande för att förenkla för företag.

Intern och extern kommunikation

Länsstyrelsen Kronoberg har tagit fram en kommunikationsplan med material som stöd för länsstyrelserna. Det har också varit viktigt att hålla i gång kommunikationen med branschorganisationer, kommuner och andra intressenter. Länsstyrelsen Kronoberg var med på den nationella förenklingsdagen som Tillväxtverket arrangerade den 30 september där arbetet presenterades för många av de myndigheter och organisationer som var närvarande. Tillsammans med Tillväxtverket genomfördes en nationell konferens den 14

oktober riktad till alla länsstyrelser. Vid dagen för utbyte och lärande deltog även Förenklingsrådet och deltagarna fick information om EU:s regelförenklingsarbete.

Uppdrag 3C2, de förenklingspolitiska målen

Arbetet med de förenklingspolitiska målen har gjorts med stöd av Tillväxtverket och i nära samarbete med flera av länsstyrelsernas chefsnätverk. Under 2024 identifierade länsstyrelserna gemensamt med branschorganisationerna elva verksamheter som särskilt viktiga för företag. De används nu i redovisningen till regeringen med stöd av Tillväxtverket, då länsstyrelsernas arbete för bättre handläggningstider, bemötande och service redovisas.

Länsstyrelsernas gemensamma service- och förtroendemätning

Efter noggranna förberedelser och beslut vid länsrådsmöte har Länsstyrelsen Kronoberg upphandlat en konsult för genomförande av service- och förtroendemätningen 2025 och 2026. Under 2025 har företagare inom två verksamheter fått en enkät. Från 2026 är det fem obligatoriska verksamheter. Länsstyrelserna kommer att få de första resultatrapporterna i april 2026. Varje länsstyrelse har utsett en kvalitetsansvarig för att samordna arbetet och säkerställa att de kommande resultaten bidrar till att utveckla verksamheterna.

Förbättrad information

I länsstyrelsernas rapporter redovisas arbetet för att öka användningen av e-tjänster och ärendebekräftelser. De redovisar också hur tydligt information om handläggningstider presenteras på länsstyrelsernas webbplatser. Under 2025 har åtta länsstyrelser förbättrat informationen. De länsstyrelser som regelbundet redovisar genomsnittliga handläggningstider för flera verksamheter har ökat från fyra till åtta.

Länsstyrelsen i Östergötlands län årsredovisning 2025

Författare Länsstyrelsen Östergötland
Foto Scandinau bildbyrå, Länsstyrelsen Östergötland
Diarienummer 2449-2026

© Länsstyrelsen Östergötland 2026

Länsstyrelsen
Östergötland

lansstyrelsen.se/ostergotland